

A-5456
COMMANDANT GÉRIN

VÄIKESTE ÜKSUSTE LAHING

II VÄLJAANNE

PRANTSUSKEELEST

P. KRÜS

RESERV-NOOREM-LEITNANT

EESÕNA EESTIKEELSELE TÕLKELE KIRJUTANUD

N. REEK

KINDRALSTAABI KINDRAL-MAJOR

TALLINNAS, 1928

KINDRALSTAABI VI OSAKONNA KIRJASTUS

Commandant GÉRIN

LE COMBAT

des

PETITES UNITÉS

QUATRE EXERCICES DE CADRES
(sur plan relief)

2e ÉDITION

CHARLES-LAVAUZELLE & CIE

Éditeurs militaires

PARIS, Boulevard Saint-Germain, 124

LIMOGES, 62, Avenue Baudin | 53, Rue Stanislas, NANCY

1926

COMMANDANT GÉRIN

~~4069~~

VÄIKESTE ÜKSUSTE LAHING

NELI HARJUTUST KAADRIGA
RELJEEF-PLAANIL

II VÄLJAANNE

PRANTSUSKEELEST

P. KRÜS

RESERV-NOOREM-LEITNANT

REDIGEERINUD JA MÄRKUSTEGA VARUSTANUD

A. TRAKSMANN

KOLONEL-LEITNANT

EESSÕNA EESTIKEELSELE TÕLKELE KIRJUTANUD

N. REEK

KINDRALSTAABI KINDRAL-MAJOR

TALLINNAS, 1928. A.

KINDRALSTAABI VI OSAKONNA KIRJASTUS

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk t. 2

A 5456.

SISUKORD.

Lhk.

Eessõna eestikeelsele tõlkele	VII
Eessõna	XIV

Juhtiva koosseisula hinguharjutused.

Harjutus nr. 1 — pataljoni kallaletungil.

A. Harjutuse ettevalmistus	1
B. Harjutuse teostamine	8

Harjutus nr. 2 — kompanii kallaletungil.

A. Harjutuse ettevalmistus	31
B. Harjutuse teostamine	35

Harjutus nr. 3 — esijärgust ülemineku uurimine.

A. Harjutuse ettevalmistus	74
B. Harjutuse teostamine	78

Harjutus nr. 4 — kaitseseisukorras asuva jalaväe rügemendi tuleplaani väljatöötamine.

A. Harjutuse ettevalmistus	106
B. Harjutuse teostamine	113

Lisa nr. 1 — prantsuse pataljoni koosseis 196

EESSÕNA EESTIKEELSELE TÕLKELE.

Mida väikesem on sõjavägi, seda parem peab olema tema kaader.

Kaadri väärtust hinnatakse tema moraalse tugevuse, riiklise ustavuse ja kutselise oskuse järele.

See kohustab meid kaitseväs erilise tähelepanuga täiendama ja parandama kaitseväe kaadri koosseisu — ohvitseride ja aktiiv-teenistuse ning reserv-allohvitseride — kasvatus ja väljaõppe meetodeid.

Meie eneste kogemused, nii sõjalised kui ka rahu-aegses töös, on veel lühiajalised. Seepärast paratamatult tuleb meil pöörduda õpiste saamiseks eeskätt vanade kultuurriikide sõjavägede poole, kes seni võidukalt oma ülesandeid täitnud.

Prantsuse sõjaväes pöördakse suurt tähelepanu juhtiva koosseisu kasvatamisele ja väljaõpetamisele. Töömis sel alal tehakse, on põhjalik. Seepärast prantsuse ohvitser, nii nooremas kui vanemas auastmes, on kõige pealt asjatundja oma alal, kes iga küsimuse juure teenistuse alal asub asjatundmisega — konkreetset ja praktiliselt.

Tähtsaima osa juhtiva koosseisu väljaõppest moodustab tema taktikaline väljaõpe.

Paljude aastate kogemused sel alal prantsuse sõjaväes on välja kujundanud kindlad põhimõtted ja meetodid, millede häid tulemusi sanktsioneerib võidurikas minevik. Nende põhimõtete ja meetodite tundmine kaitseväe juhtidele on tarvilik ja kasulik kindlate mõistete loomiseks taktikalise väljaõppe alal.

Tähtsamatest põhimõtetest olgu eriti alla kriipsutatud kaks:

— enne kui asuda üksuste taktikalisele väljaõpetamisele, tulevad põhjalikult ette valmistada üksuste juhid;

— juhtima tähendab tegutsema konkreet-ses olukorras (maastik, vaenlane, antud abinõud) eesmärgiga täita antud ülesanne.

Neil põhimõtetel prantsuse sõjaväes on kujunenud eriline taktikaline õppemeetod, nõnda-nimetatud „la méthode des cas concrets“ või tõlgituna „konkreetsete ülesannete meetod“. Selle meetodi iseäraldus seisab selles, et juhtimise oskust arendatakse mitmekesiste taktikaliste ülesannete tegeliku lahendamise-ga konkreet-ses olukorras. Ülesannete lahendamise ümber on koondatud kõik muud väljaõpetamise viisid, nagu: sissejuhatavad loengud, eeskirjade tundmaõppimine, relvade lahinguomaduste tundmaõppimine, tehniliste vahendite kasutamine jne. „Konkreetsete ülesannete meetod“ prantsuse sõjaväes on leidnud täieliku tunnistuse, alates Kõrgema Sõjakooliga ja lõpetades juhtide õppetöödega rügementides. Selle meetodi põhiväärtus seisab selles, et siin juht õpib mõtlema ja tegutsema konkreet-ses olukorras. Tema töö aluseks on: ühelt poolt — eeskirjalised põhimõtted lahingtegevuse alal, teiselt poolt — ülesanne ja olukord. Seega temale on antud kõik, mis ta saab ka tegelikus lahingus, ning rahuaja töö kujuneb tõesti ettevalmistuseks sõjategevusele. „Konkreetsete ülesannete meetodit“ võib kasutada ülesannete lahendamisel nii kaartidel kui maastikul.

Mõlemal juhtumisel õppetöö käik üldjoontes on ühesugune.

Commandant Gérin, kes on tegevaks õppejõuks prantsuse Kõrgemas Sõjakoolis, oma töös käsitleb esimest õppeviisi: ülesannete lahendamist kaartidel või reljeef-plaanil, kusjuures reljeef-plaani asemel ta on võtnud tarvitusele eriliselt valmistatud liivakasti. Ülesannetena autor on valinud neli harjutust: pataljon kallaletungil, kompanii kallaletungil, varukompanii ülemineku esijärgust ning kallaletungi jätkamine ja rügement kaitsel — tuleplaani valmistamine.

Kõik need ülesanded ei ole mitte teoreetiliselt autori

poolt lahendatud, vaid nad on läbi töötatud tegeliku õppetöö juures prantsuse sõjaväe juhtidega. Viimane asjaolu annab Commandant Gérin'i tööle ja seal esile toodud meetodilistele põhimõtetele erilise väärtuse.

Töös esitatud ülesannete lahendamisel Commandant Gérin tegutseb järgmise kava järele:

A. Harjutuse ettevalmistus:

1. Harjutuse eesmärgi ülesseadmine;
2. maastiku ja teemi valimine;
3. harjutuse teostajate ettevalmistus;
4. juhataja enda ettevalmistus.

B. Harjutuse teostamine:

1. Algus;
2. harjutuse arenemine;
3. arvustus;
4. õpiste kokkuvõtmine.

See kava on järjekindlalt läbi viidud kõigi ülesannete lahendamisel. Olgu siinkohal alla kriipsutatud mõned tähtsamad meetodilised õpised selle kava üksikute osade kohta.

1. Harjutuse eesmärgi seab üles õppuste juhataja vastavalt sellele eesmärgile, mida tahetakse saavutada õppetöoga.

Harjutuse eesmärk olgu kindlasti ja täpselt defineeritud enne kui asuda töö juure. Ühes sellega määratakse ära need eeskirja §§, mis tulevad läbitöötamisele kavatsetaval harjutusel. Eesmärk olgu võimalikult kitsalt piiratud, et mitte laiali viia õpilaste tähelepanu.

2. Teem ja maastik valitakse koos pärast seda, kui on juba selge harjutuse eesmärk. Õppuste juhataja peab põhjalikult õppima tunda maastikku või seda raiooni kaardil, kust kavatakse ülesande lahendada. Vähemgi viga õppuste juhataja poolt maastiku või tema elementide hindamises võib pärast halvavalt mõjutada õppetööd. Alguses valida lihtsaid maastikke, minnes üle järkjärgult tegutsemisele ikka enam keerulisel maastikul, kus tulesüsteemi loomine on seotud suuremate raskustega.

Teem ja ülesanne tulevad niiviisi kokku seada, et nende lahendamine viiks ülesseatud eesmärgi saavutamisele. Ülesande üksikasjad selguvad alles siis, kui on juba põhjalikult tutvutud maastikuga. Ülesanne olgu võimalikult lihtne ja selge, hoidudes kõigist andmetest, mis raskendavad arusaamist.

3. Harjutuse teostajate ettevalmistus seisab selles, et neile aegsasti antakse kätte ülesanne. Teostajad kohustatakse: uurima läbi vastavad §§ eeskirjast ning tarbekorral iseseisvalt kirjutama selle al g k ä s u, mille andmist nõutakse ülesandes. Käsu kirjutamine ei ole tarvilik siis, kui juhataja kavatses otsuse töötada läbi koos kuulajatega, et saavutada tarvilikku ühtlust töös. Commandant Gérin eelistab esimest viisi, mispärast tema töös kõigil harjutustel algkäsud on kokku seatud kuulajate poolt iseseisvalt. Harjutuse teostamine algab selle käsu elluviimisega ja läbiarutamisega juhataja poolt. See viis kahtlemata annab häid tulemusi siis, kui kuulajad on juba niivõrra ette valmistatud, et nad suudavad iseseisvalt teha õigeid otsuseid ning anda täpseid käskke oma otsuse elluviimiseks.

Ettevalmistustööde hulka kuulub ühtlasi vastavate õppevahendite soetamine ja kohaleasetamine enne õppetöö algust. On tähtis, et määratud õppus algaks täpselt ettenähtud ajal ning et selleks ajaks oleks kõik valmis tööks.

Tähtsama õppevahendina Commandant Gérin oma töös näeb ette liivakasti, mille valmistamiseks ja kasutamiseks ta annab väärtuslikke näpunäiteid. Kuna õppevahend on olemas ka kaitseväes ning tema valmistamine ei tekita erilisi raskusi, siis toodud õpiseid võib otsekohe praktiliselt kasutada ka meil.

4. Juhataja ettevalmistus. Kui juhataja kavatses otsuse välja töötada koos kuulajatega, siis ta peab ette nägema ülesande lahenduse vähemalt üldjoontes, et selle alusel suunida järgnevaid arutusi. Kui juhataja algab tööd kuulajate poolt iseseisvalt kokku seatud käskude läbiarutamisega, siis ta peab põhjalikult tutvuma nende käkudega enne arutust, et nende hulgast

välja valida ühte, mis siis võtta aluseks ülesande lahendamisel.

Nii ühel kui teisel juhtumisel juhataja ettevalmistustöö sisaldab maastiku väga põhjalikku uurimist ning hüpoteeside ülesseadmist vastase tegevuseks niiviisi, et need oleksid tõenäolised tekkinud olukorras. Juhataja mõjutab ja suunib õppust peaasjalikult, andes käike vastaspoole tegevusele.

B. Harjutuse teostamine.

1. Töö algab kindlaksmääratud ajal. Juhataja on juba välja valinud kuulajate poolt valmistatud ühe käsu, mille järele asetatakse kohale üksused ja relvad. Kuulajad jagunevad kahte gruppi: tegutsevate üksuste juhid ja pealtvaatajad.

2. Harjutuse järkjärguline aremine on Commandant Gérin'i töös käsitletud üksikasjaliselt. See on ühtlasi töö väärtuslikuim osa. Autor ei ole sellega leppinud, et kirjeldada töö käiku, vaid ta on dialoogiliselt jäädvustanud selle käigu täpselt nii nagu ta arenes. Commandant Gérin'i dialoog on huvitav ja kaasaakiskuv. Ta on seda eeskätt sellepärast, et autor ei kaldu pikkadesse teoreetilistesse arutustesse, vaid kuulaja poolt tehtud veale reageerib — vaenlase tulega. Commandant Gérin ise tähendab selle kohta: „Kuulajaid peab veenma nende eksitustes. See ei ole võimalik teoreetiliste seletustega, millele kuulaja võib esitada vastuseletusi. Teoreetilise vaidluse asemele tuleb seada käega-katsutav tõelikkus, mille väljendajaks lahingus on — vaenlase tuli“. Sellele põhimõttele Commandant Gérin on kindlasti truuks jäänud oma töös ning selles seisabki tema töö elulikkus ja peamine väärtus. Seda tööd uurides, ka õppetööde juhataja õpib tegutsema konkreetses olukorras.

Kriipsutan alla, et teoreetiline resoneerimine ja harjutamine harjutuste ajal juhatajale on sama kardetav nõrkus kui kuulajatele.

3. Töö arvustamisele ja õpiste kokkuvõtmisele asutakse pärast harjutuse teostamist. Siin

juhatajal on võimalik teha pikemaid kokkuvõtteid ning anda üksikasjalisemaid seletusi tehtud töö kohta. Ka seda tuleb teha võimalikult konkreetset ja asjalikult, baseerudes läbitöötatud harjutusel õpilastele.

Commandant Gérin'i poolt üles seatud kava taktikaliste ülesannete lahendamisel on täiesti vastu võetav ka kaitseväes. Muidugi võib töökäigus tulla ette muudatusi, kuid üldine plaan seejuures jääb muutmatuks.

Juhtide ettevalmistamisel prantsuse sõjaväes on leidnud üldist poolehoidu nõnda-nimetatud ühepoolsed õppused, kus vastaspoole tegevuse juhtimine on täielikult õppetööde juhataja käes. Sellele õppeviisile on rajatud ka Commandant Gérin'i töö. Oskus, millega vilunud juht oma ülesandeid lahendab just vastaspoole tegevuse osava suunimisega, väärrib tösist tähelepanu ka kaitseväes.

Jalaväe lahingtegevuse aluseks kaitseväes on Jalaväe eeskiri, II osa. Selle eeskirja põhjalik tundmaõppimine nõuab suurt tööd neilt kaitseväe juhtidelt, kelle ülesandeks on alluvate juhtide taktikaline väljaõpetamine. See töö meil teostatakse õppeasutustes, mitmesugustes õppeüksustes ning väeosades erilistel täiendusõppustel. Taktikalise õppetöö meetodid meil ei ole veel lõpulikult välja kujunenud. Kuid senised kogemused on näidanud, et ka kaitseväe juhtide taktikalise väljaõpetamise aluseks tuleb võtta praktilisi õppemeetodeid, tegelikkude ülesannete lahendamist konkreetsetes olukorras. Võib kindlasti öelda, et tulevikus see meetod taktikalise väljaõppe alal võidab ikka enam ja enam poolehoidu kaitseväes juhtide hulgas.

Commandant Gérin'i töö annab põhjaliku ja üksikasjalise ülevaate „konkreetsete ülesannete meetodist“ ja tema iseäraldustest. Ühtlasi ta näitab kujukalt ja konkreetset, kuidas seda meetodit kasutada tegeliku õppetöö läbiviimisel. Seepärast tuleb kõigiti tervitada nimetatud töö tõlkimist eestikeelde, mida kolonel-leitnant A. Traksmann ja reserv-noorem-leitnant V. Kruus on teinud korrektset ja asjatundlikult. Tõlkele on ühtlasi juure lisatud

prantsuse pataljoni organisatsiooni ja vastavad §§ meie Jalaväe eeskiri, II osast. Mõlemad täiendused hõlbustavad tööst arusaamist meie juhtidele.

Tuleb soovida, et Commandant Gérini töö eestikeelses tõlkes leiaks kaitseväes kõigelaiemat tähelepanu ning et temas läbi töötatud ülesanded kaitseväe juhtide poolt kõigis juhatustastmeis uuritaks läbi põhjalikult.

N. Reek,

Kindralstaabi kindral-major.

Jaanuaris 1928. a.

Tallinna.

E E S S Õ N A.

Eelpool kirjeldatud harjutused võeti tegelikult läbi ühes „Taktikalise täiendamise tsentris“, kuhu olid määratud kõigi väeliikide ohvitserid.

Eesmärk, mida taheti saavutada, oli kahesugune. Kõige pealt oli vaja konkreetsete juhtumiste teoreetilise uurimise kaudu täiendada määrustikkude ettekirjutusi; kuid samuti ja veel rohkem püüti kuulajaskonnale tegelikult selgitada Jalaväe määrustiku lisa VI, mis käsitab õppetööd lahinguliseks ettevalmistamiseks. See viimane ülesanne nõudis rohkem kui esimene õpetajate tähelepanu ja jõupingutusi. Kõik Täiendustsentrisse määratud ohvitserid, neist paljud kõrgemad, olid sõjast osa võtnud, olid üksteisega küsimuse üle mõtteid vahetanud ja oma kogemusi täiendanud, olid, lõpuks, veel tutvunud määrustikkudega, vähemalt neid oma osadele õpetades. Kuid kuigi tuli loobuda ülesandest neile õpetada ametit, mida nad juba tundsid, võis siiski oletada, et enamik võtab rahuldatult vastu juhtiva koosseisu õpetamise meetodi tegeliku demonstreerimise.

* * *

Tagajärjed on seda oletust õigustanud. Sest isegi juhtidele, kes oma tegevuses vilunud, kunst õpetada on raske. Kahtlemata on raskus põhjuseks, miks paljud ohvitserid algavad neile alluvate osade õpetamist teatava kartlikkusega ning miks see õpetamine sagedasti osutub puudulikuks. Tahet kõik hästi teha neil on, kuid nad ei tea, kuidas asjaga peale hakata, ning see oskamatus tunne halvab nende hea tahte. Seega on vaja õpetamist õppida.

Oletades õigustatult, et üks nende hulgaliste õppekursuste ülesannetest, mida nüüdisaegsed ohvitserid on sunnitud läbi tegema, peab olema neid varustada oskusega õpetada, juhatus tegi „Taktikalise täiendamise tsentri“ õppejõududele ülesandeks seda tegevust kirjeldada ja tegelikult näidata.

Eelpool leiduvad harjutused vastavad sellele erileelsele eesmärgile; sellega tuleb arvestada, et õiglaselt hinnata didaktilist meetodit, mille järele neid harjutusi peeti.

* * *

Siin käsitletakse ainult üht juhtiva koosseisu õpetamise viisidest: harjutusi kaardil. Selle meetodi aluseks on ettekirjutused, mis Jalaväe määrustik on tarvilikuks leidnud anda oma lisas VI; siin tahetakse nii-öelda, illustreerida seda väärtuslikku teksti võimalikult kujukamalt.

Kõik harjutused viidi läbi reljeef-plaanil. Selleks oli liivakast, mille reeglipärased mõõdud $1, m 50 \times 1 m \times 0, m 40$.

*) On vististi kasulik tuua mõningaid tegelikke üksikasju selle õppevahendi valmistamise kohta:

a) Reeglipärased mõõdud ($1, m 50 \times 1 m \times 0, m 40$) on küllaldased juhtiva koosseisu õpetamisel kuni rügemendini (s. a.). Kasti kõrgust võib $0, m 10$ võrra vähendada, mis ta ühest paigast teise paigutamise hõlpsamaks teeb.

b) Kaks kolmandikku kasti peab olema täidetud peene, hästi pestud liivaga. Kui viimasest nõudest kinni ei ole peetud, muutub niisutatud liiv vormimisel kõvaks. Kui liiv on liig suureteraline, on temaga raskem töötada ja ta muudab, kui ta hiljem ära kuivab, oma kuju.

c) Profiilid olgu suurendatud ja muutlikus proportsioonis, vastavalt kujutatavale maastikule ja harjutuse eesmärgile. Horisontaalsel pinnal kerkivate kõrgustikkude piinlikku täpsust ei tarvitse asjatult taga ajada; tuleb ainult tähele panna, et maastiku tegelikud proportsioonid ja ebatasasused oleksid üksteise suhtes õiged.

d) Iga harjutuse jaoks valitakse soovitav määra, mis kantakse puust või papist joonlauale, et harjutuse ajal kaugusi määrata. On otstarbekohane omada puust joonlaudu, kus on peale kantud rohkem-tarvitatavad määrdude jaotused, näit.: $1/200$, $1/500$, $1/1.000$, $1/2.500$, $1/5.000$, mis võimaldavad peaaegu kõiki harjutuse vaheldusi.

Kuigi selle „süljekasti“ tarvitamine määrustikuga õigustatult jälle ette on nähtud, oli ta siiski seletamatutel põhjustel kaua aega hooletusse jäetud, ning ta lihtne ja tagajärgi-andev tarvituselevõtt nõuab levitamist, sest hoolimata määrustikust ei pane õpetajad temale rõhku ega hooli temast. Sellest on väga kahju. Pole liigne öelda, et kõigile „Täiendustsentrisse“ määratud ohvitseridele oli see õppeviis ilmutuseks. Liivakast osutus üksuste lahingtegevuse õpetamisel tarvilikuks vahendiks; ta täidab kaartide ja plaanide aset, mida raske on tarvilikul arvul muretseda. Tema annab hõlpsasti soovitud maastiku ja mõõdu. Sõduritele, allohvitseridele ja noortele ohvitseridele ütleb ta palju rohkem, kui kõige paremad suuremõdulised kaardid. Reljeefide valmistamine on allohvitseridele ja noortele ohvitseridele väga tagajärjekaks kaardilugemise tõlgitsemise harjutuseks. Liivakastide arvu võib suurendada ja igal kompaniil võib olla oma kast, ilma et selleks vaja kõrgema ülemuse luba, kulusid, suurt tööd ja inseneriväe kavasid.

e) Planimeetrilisi üksikasju kujutatakse, olenevalt modelleerija leidlikkusest, kõige lihtsamate vahenditega: samblaga, nõõri ja paela otstega, papitükikestega ehituste tarvis, jne.; mõnda pulbrit, mille värv liiva omast erineb, võib tarvitada tule (väga kasulik näiteks tuleplaani edasiandmiseks maapinnal) läbi tabatud või läbipääsmatute jne. alade kujutamiseks.

f) Manööverimiseks tarvitatava üksuse mitmesuguseid elemente, kujutatakse kerge papi väikeste tükikestega, mil geomeetriliste vigurite kuju. Leppemärkide ja kujude suhtes võetakse tarvitusele legend, mis mitmesugustele elementidele tuleb anda; mitmesuguseid üksusi eraldatakse üksteisest papi värvilt; viguri keskelt käib läbi nõõpnõel, mille abil ta kinnitatakse tarviduse korral kas liivasse või, kui teda ei tarvitata, planshettalusele (pehme puu või paks papp).

Kujutatavad elemendid on mitmesugused, vastavalt harjutatava üksuse iseloomule; et kapral-õpilastel, kapralitel ja jaoülematel tegutsemist võimaldada, tuleb kujutada jao võitlejaid üksikult; et pataljoni harjutada, aitab sellest, kui kollektiivselt kujutatakse rühmad, kuulipildujate jaod, juhatusjaod, kuulipildujad; diviisi harjutustel tarvitseb ainult kujutada pataljone (või kompaniisid), gruppe (või patareisid), juhtimisorgane.

Tähtis on, et ei laskutaks liigsetesse üksikasjadesse, sest nii võidakse reljeef-plaani täis kuhjata asjatute detailidega, mis demonstratsiooni selgusele ja hõlpsusele on kahjulik.

Harjutusi kirjeldatakse nii, nagu nad tegelikult arenesid; igaüht neist täiendavad praktilised nõuanded, et kuulajaskonda ette valmistada niisugusele õppetegevusele. Kõik koos moodustab seega õpetamismeetodi, mille väärtuse üle otsustamine on igaühel vaba.

Mõned leiavad ta olevat lihtsa ja ilma uuendusteta; need, kes nii väidavad, annavad tema kohta parima tunnistuse.

See meetod on, nagu ülal tähendatud, meelega valitud väga didaktiline ja isegi dogmaatiline.

Sest käesolevate harjutuste juht oli tegelikult veendumusel, et on raske õpetada ilma midagi kindlasti väitmata; ta lükkab kindlasti tagasi kõik mõnusad vormelid, mida kasutavad mõned õpetajad, nagu „põhimõttelikult“, „kõik oleneb olukorrast“, „ei ole midagi absoluutset“, „ei tohi skeemiline olla“, „seda ei saa vormelitega väljendada“, jne. ning palju muid seda liiki kõlavaid aforisme, millede kaudu vastutuse kartus, mida ülistatakse „rahvaste tarkuseks“, tungib õpetamisse. Allohvitseride ja ka teiste juhtide õpetamisel tähendab asjast vaikides möödamine ning ääri-veeri mööda rääkimine väga sagedasti rohkem õpetaja kõhklemist kui meetodiliselt põhjendatud ettevaatlikkust; see targutav kartlikkus, mis alluval valiku raskeks teeb, viib ainult ebakindlusele ja segadusele täitmisel; ta ei ole sünnis ei juhile ega õpetajale.

* * *

*

Meie tahame õpetaja tegutsemist, sest tegutseda tähendab kindlalt väita: ideed võib väljendada nii või teisiti, hästi või halvasti, kuid lõpuks muutub ta teoks; tegu tähendab midagi täpset, konkreetset, kus sõnadel „kui“ ja „kuid“ kohta ei ole; see tegu peab hea ja tubli olema. Seega tähendab tegutsemise õpetamine alalist kindlat väitmist ning seda isegi rasketes ja segastes küsimustes.

Õpetaja ei ole oma ülesande kõrgusel, kui tal puudub usk, et ta õppetegevus on suure väärtusega, mille tagajärjeks on viljakas teotsemine; ta ei oska õpetada, kui

ta ei oska end maksma panna; tal läheb vaja hinge, veendumust ning apostlile omast hoogu. Oma õpetusega peab ta oma õpilaste meelde raiuma mõned kindlad ja lihtsad reeglid, ja nad selgeks, mehaaniliseks tegema. Kui need põhireeglid on omandatud, võib üle minna viimistlustele ja variatsioonidele, et tegevust painduvaks muuta. Kuid esiteks, ja nii kaua kui see tarvilik, tuleb tegemist teha lihtsate algelementidega.

Ainult sel teel võib saavutada täpse tehnika, erialaliste üksikasjade kindla praktika ning doktriini ühtluse, mis nii tarvilik, kuid mis ei seisa üksikute tegevuste võrduses ja sarnaduses, vaid mis nõuab kindlust, kooskõla ja isiklikku kohanemist.

Õpetamisel, nagu igal muul juhutamisel, läheb vaja distsipliini, autoriteeti, mis käseb ja end maksma paneb, ning juhi tahet.

JUHTIVA KOOSSEISU LAHINGU- HARJUTUSED.

Harjutus Nr. 1.

PATALJON KALLALETUNGIL.

A. HARJUTUSE ETTEVALMISTUS.

I. Harjutuse eesmärk.

1. Uurida külgedelt kaetud (raamistatud) pataljoni asetust kallaletungi lähtealusel.

Vastavalt:

— saadud ülesandele;

— maastikule ja olukorrale;

— pataljonil kasutada olevatele vahenditele;

(Jalaväe määrustik, II osa, nr. 188 kuni 190*).

2. Näidata, kuidas peab talitama pataljoniülem tulevahendite tarvitamisel, mis ei kuulu laskurkompaniidesse.

Tule algsüsteem, tema moodustamine ja ülesanne.

Tulesüsteemi ümberpaigutamine.

Tulesuunade koondamine pataljoniülema poolt.

Otsese toetuse suurtükiväe tarvitamine.

(Jalaväe määrustik, II osa, nr. 163 kuni 166, 171, 174, 176**). — Eeskiri kuulipildujate jaoks, nr. 397, 398, 401, 402, 404).

*) Nimetatud §§ prantsuse määrustikus kõnelevad kallaletungi lähtealusest ja pataljoni asumisest sellele alusele.

Jalaväe eeskiri, II osa vastavad §§ on: 210—216; 297—300; 266—267. A. T.

**) Nimetatud §§ prantsuse määrustikus kõnelevad raskete kuulipildujate, 37 mm suurtükide ja saatesuurtükide kasutamisest kallaletungil.

Jalaväe eeskiri, II osa vastavad §§ on: 317—335; 278—282. A. T.

Seega on siin tegemist harjutusega, mida rügemendiüleml juhatab ja millest kõik rügemendi ohvitserid peavad osa võtma.

II. Maastiku ja teemi valik.

1. Maastik.

Üksteisest keskmisel kaugusel asuvad paralleelsed mäeharjad on soodsad tulesüsteemi põhimõtte ja tegevuse demonstreerimiseks. Maastik on valitud Vauthiermont' suuremõdulisel kaardil, 1/10.000 (ilma kindlustusteta).

See harjutus on esimene demonstreerimiseks ette nähtud harjutustest. Kui ta põhimõttest aru on saadud, tuleb järgmisteks harjutusteks valida raskemaid maastikke, kus tulesüsteemi põhimõtte tarvitamine nõuab ikka raskemaid ja raskemaid kohanemisi; seega harjutatakse refleksi. See tähendab üldise ja olulise tähtsusega õpetamise meetodi tarvituselevõttu: esiteks veenda põhimõttes ja tarvitatavas meetodis; hiljem, kuid ainult siis, kui see esimene tagajärg on saavutatud, harjutada, praktiliselt tegutsedes, reflekse, muutes harjutusi ikka raskemaks ja raskemaks.

Suuremõduliste kaartide puudulik tagavara ei takista seda liiki harjutuste läbivõtmist. Sest:

a) Alati võib liival kujutada maastikku, mis valitud garnisoni ümbrustikust; see on kõigist võtetest isegi kõige parem, elavam ja viljakam. Ta võimaldab kõige paremini tarvilikku sidet tööde vahel kaardil ja maastikul.

b) Liival võib ka kujutada maastikku, mil' soovitud vormid.

Valitud maastik kujutatakse liivakastis reljeefis, masstaabis 1/2.500; juht vaatab enne harjutust järele sel' viisil saavutatud reljeef-plaani. „Täiendustsentris“ selle valmistamine oli usaldatud kirjutajale-kapralile *).

*) Nimetatud allohvitser ei olnud enne seda kunagi varem „liivakasti“ näinud ega tunnud sugugi tema tehnikat. Kuid mõni päev hiljem, olles osav ja sugugi mitte rumal, valmistas ta ilma raskusteta kõige keerulisemaid reljeefe (näiteks reljeef, mida tarvatakse järgneva harjutuse nr. 4 jaoks).

2. Teemi valik.

Külgedelt kaetud (raamistatud) pataljoni kallaletung, väga lihtsas olukorras (otse enda ette), kuid mis ühendatud tulemanöövriga.

Hoiduda kõigest andmetest, mis ülesande võivad teha keeruliseks.

Anda pataljoniülemale võimsad tulevahendid, et teda sundida neid kasutama ning et seega uuritavat demonstratsiooni rõhutada.

Meelega kõrvale jätta kõik ettekirjutused, mis tarvilikud täielikus lahingukäsus, kuid on kasutatud uuritava demonstratsiooni jaoks, ja mis küsimuse teevad keeruliseks, ilma et sellest kasu oleks soovitud tagajärgede saavutamisel.

Teem sisaldab seega:

— äärmiselt lihtsustatud (algelist) üldolukorra kindlaksmääramist;

— küsimuse alustamist kallaletungikäsu andmisega, kusjuures piirduda ainult oluliste elementidega (juht, ülesanne, vahendid).

Harjutuse teem *).

Üldine olukord.

Pärast vaenlase rinde läbimurdmist üldjoonel X, Y, Z, idajõud 13. novembri õhtuks on välja jõudnud Saint-Nicolas' oja, ilma et sellest suudaksid üle minna. Vaenlase varudel oli aega oja lääne-kaldale asumiseks ning on, kuigi neil puudub kindlustatud positsioon, sundinud peatuma pealetungivad eelkaitse-osad. Idajõudude juht kasutab ära oma varusolevad üksused, et vahetada ära neid osi, kes esimesest kallaletungist on väsinud. Ta käseb 14. novembril uuesti kallale tungida vaenlase seisukohale.

*) Vaata skeem nr. 1 — Vauthiermont' ümbruse plaan.

Eriline olukord.

Ühesse värsketest diviisidest kuuluv jalaväe pataljon võtab pärast vahetust oma alla rinde Anc. Min (kõrgustik 366, /-A n g e o t'st lõuna-ida pool) ja oja kääna-ku vahel, kõrgustik 362, 1.

Pataljon on külgedelt raamistatud; tema koosseis on harilik. Elavjõud, materjalne varustus ja laskemoon on olemas täiel määral; ta on hästi ette valmistatud ja välja puhanud.

Pataljoniülem, kelle K. P. on Vauthiermont' jaama põhjapoolses otsas, saab rügemendiülemalt öösi kell 2400, 13. ja 14. nov. vahel, käsu, millest väljavõte on järgmine:

Kallaletung algab uuesti kell 0715, et murda vaenlase vastupanu, ilma et talle aega anda kindlustamiseks.

Suurtükitle ettevalmistus puudub.

N pataljonil, mis külgedelt raamistatud, on kallaletungi üldsuunaks Le Sang' mets; järkjärgulised märgid on: 1. märk — hari 382,1 Saint-Nicolas' ja l'Etang' ojade vahel; 2. märk — hari La Tremblée' metsast loode pool; 3. märk — Le Sang' mets.

Pealetungiriba piirid:

põhjas — joon, mis on märgitud järgmiselt: Anc. Min.; La Tremblée' metsa edela-tipp; Le Sang' metsa põhja-tipp;

lõunas — joon, mis on märgitud järgmiselt: kõrgustikud 362,1; 382,1; 378,4; Le Sang' metsa lõuna-tipp.

Suurtükiväe toetus:

- a) N pataljoni täielikku käsutusse on antud üks grupp 75 mm suurtükke otseseks toetuseks, mille ülem on kell 2400 öösi N pataljoni K. P.
- b) Üldtegevuse suurtükiväe rühmitus (groupement) annab tuld, alates kell 0700: La Tremblée', Goutte-Bennequin', Zelin' metsade ida-äärtele ja l'Etang' oja kallastele. Tuli lõpetatakse jalaväe pataljoni ülemate nõudmisel.

N pataljoni korraldusse antud täiendavad vahendid.

Rügemendi kaks 37 mm suurtükki ja 2 Stokes'i müüserit, mis pataljonil kasutada 14. nov. kell 0200, aasal Vauthiermont'st lääne pool ja selle lähedal. Mõlema suurtükiväe rühmituse ülemad asuvad samal ajal N pataljoni K. P.

Vahetatud üksustelt saadud täiendavad teated:

- a) Saint-Nicolas' oja org, umbes 200 meetri

ulatusel ojust lääne poole, on jalaväele läbipääsetav, kuigi veidi soine. Ojust pääseb igal pool jalgsi läbi.

b) Lääne-kaldal ei näi olevat varemalt ehitatud kindlustusi, 13. nov. päeva jooksul on vaenlane nähtavasti toimetanud üksikuid kaevumistöid tee ümbruskonnas, mis märgib ära pataljoni ees asuva kõrgustikkude harja telje.

III. Harjutuse teostajate ettevalmistus.

„Täiendustsentrisse“ komandeeritud jalaväe ja ratsaväe ohvitserid palutakse, enne harjutust, läbi uurida teem ja peale selle kirjalikult valmistada:

— pataljoniülema kallaletungikäsk;

— soovid, mida ta esitab otsese toetuse suurtükiväe grupi ülemale.

Suurtükiväe ohvitserid uurivad, kuhu asetada patareid, et grupp võiks edukalt oma ülesannet täita.

Soovitav on Ajutises Jalaväe määrustikus ja Eeskirjades Kuulipildujate Üksustele järele vaadata ettekirjutused, mis on ühenduses kavatsetava uurimusega, nimelt:

Jalaväe määrustikus, II osa, 2. jagu nr. 161 kuni 181, 188 kuni 194, 197 *).

Eeskiri Kuulipildujate Üksustele, II osa, nr. 373 kuni 387 ja peatükk 2, artiklid 1 ja 2.

Anda aega teemiga ja olukorraga tutvumiseks ning tarviduse korral vastavate määrustikkude ja eeskirjade läbivaatamiseks. Vastavad eeskirjad tulevad alati nimetada vähemalt 24 tundi enne teemi andmist lõpulikult kujul.

Püüda igäüht viia niikaugemale, et ta küsimusse süveneks, milleks paluda kõiki redigeerida pataljoniülema kallaletungi käsk. See käsk peab olema lühike ja piirduma ainult olulisega, eriti siis, kui teemis on ette nähtud vähe

*) Nimetatud §§ prantsuse määrustikus käsitlevad pataljoni tähtsust taktikalise üksusena, pataljoni juhtimist, r. k. kasutamist kallaletungil, kallaletungi teostamist lähtealuselt ja pataljoni varude kasutamist.

Jalaväe eeskiri, II osa vastavad §§ on: 287—291; 327—335; §§ 279—302; 308—310. A. T.

aega selle käsu läbitöötamiseks, redigeerimiseks ja laiilisatamiseks.

IV. Juhataja ettevalmistus.

a) Harjutuse juhataja isiklik ettevalmistus erineb vastavalt sellele, kas juhataja tahab anda lähteolukorrana tema poolt kindlaks määratud algasetuse (mis tema poolt juba on kohandatud sellele eesmärgile, mida tahetakse saavutada), või ta valib ühe harjutuse teostajate poolt varem kokku seatud käskudest. Viimane võib sündida kahel põhjusel:

— seepärast, et teostaja käsk sisaldab algkorraldusi, mis sobivad saavutatava eesmärgiga;

— seepärast, et täitja käsk sisaldab korraldusi, mida võib lugeda puudulikuks ning mida juhataja kasutab selleks, et reljeefsemalt rõhutada uuritavat demonstratsiooni (üldiselt on teine talitamisviis eelistatavam ja õpetlikum).

Nii ühel kui teisel juhtumisel juhataja ettevalmistus sisaldab maastiku väga üksikasjalist uurimist ning võimalikkude soodsamate hüpoteeside kokkuseadmist oletatava vaenlase jõudude asetuse ja tuletarvitamise kohta. Need hüpoteesid peavad tungima üksikasjadesse (ettenihutatud flankeeriv tuli, kauge-ulatusega tulikoondused neilt aladelt, mis on soodsad tulirelvade varjamiseks, tulivarjetest ja nõlvakute vastaskülgedelt, vastutegevus tule ja manöövriga kallaletungi edule jne.).

Maastiku uurimine ja ülesseatud hüpoteesid peavad andma küllaldaselt selge ja üksikasjalise ettekujutuse vastase paigutusest ja tema tuleplaanist — ettekujutuse, mida väga kasulik on üles tähendada kaardil enne harjutust ja õpetatavate ohvitseride poolt tehtud eeltööde läbivaatamist; sel viisil omandatakse kindel ja selge, faktidele põhjenev olukord, mis lihtsustab juhataja tööd pärastistel harjutustel ja aitab suuresti kaasa õpetuse tõenäolikkusele (siis ei saa öelda, et õppeülesanne on „välja mõeldud“ vastavalt tarvidustele).

Harjutuse süvendatud ettevalmistus juhataja poolt on harjutuse kordamineku oluliseks teguriks.

b) Vead, mida tuleb ette näha ja millele juhataja peab vastavalt reageerima vaenlase tulega:

Pataljoni tulevahendite (37 mm suurtükid, Stokes) harjutamine nende liig suure jaotamise tõttu pataljoniülema poolt või r. k. kompanii ülema halvad korraldused.

Tulevahenditele kindla koha määramine pataljoni lahingukorras, selle asemel, et neile anda kindel ülesanne (väga sagedasti ette tulev ja raske eksitus).

Ülesande andmine, mis ei sobi vastava tulirelva võimetega (ballistilised omadused, varustamine laskemoonaga, liikuvus).

Ettevaatusabinõude unustamine, et oleks kindlustatud tulesüsteemi järkjärguline edasinihitamine, ilma et selle all kannataks tule pidevus.

Eksimised otsese toetuse suurtükiväe tarvitamises:

Jalaväelasel ei ole midagi vaadata ja öelda patareii asupaigas ja suurtükiväe sisemises tegevuses. Kuid ta võib nõuda ja peab suurtükiväelasele nõudma mürskude saatmist teatavasse punkti, teatavates tingimustes, teatava aja vältusel (väga tähtis punkt, milles sagedasti eksitusi ette tuleb).

Pataljoniülema passiivsus, kui lahing on juba alanud.

Täideviimatud käsud (eriti need, mis saadetakse võistluses-olevatele üksustele).

Maastiku puudulik või ekslik uurimine, eriti mis puutub maastikust tingitud tule jaotusse.

Mitte iseoma, vaid alluvate kohustuste ja ülesannete täitmine (väga sagedane).

Tulejõu alahindamine: hoos ja andumuses, mis omane harjutustele kaardil, ei arvestata vastase vastupanuga. On väga tarvilik seda vaimustust ikka ja jälle jahutada, sest selle vaimustuse tagajärjeks on jalaväe kallaletungid, nagu neid 1914. a. ette võeti: käsitsi ei saa võidelda kuulide vastu, millede kohta sagedasti ei tea, kust nad tulevad.

Samuti tuleb väsimatult võidelda liig argade kavatsuste ja lahenduste vastu. Näidata, et jalavägi, kes oskab kasutada oma tuld, suunida suurtükiväe toetust ja manövreerida, et ülemad, kes oskavad juhtida ülesande jaoks ette valmistatud alluvate tegevust, võivad jõuda oma eesmärgile, hoolimata vaenlasest jne., jne. . . .

Veel tuleb juhatajal alaliselt reageerida harjutusest osavõtjate kalduvusele tegutsemisel kõnelda. Nõuda käske ja tegusid; katkestada järsult kõned, milledega igaüks püüab seletada antavat hoopit.

B. HARJUTUSTE TEOSTAMINE.

I. Algus.

Käskude hulgast, mis õpetatavate ohvitseride poolt varem istungil redigeeritud, valib harjutuste juhataja major Z oma, sest viimase poolt tehtud korraldused näivad oma iseloomult soodustavat uuritavat demonstratsiooni.

Peale major Z, kes määratakse pataljoni juhiks, harjutuste juhataja valib veel seitse ohvitseri, kellele tuleb juhtida laskurkompaniid A, B ja C, r. k. kompaniid M, 37 mm suurtükke, Stokes'i müüsereid ja otsese toetuse gruppi. Igaühele neist antakse kätte tükk pappi. Viimasele on nõöpnõeltega kinnitatud kujud, millega tähendatakse juhtiva üksuse elemente. Sel viisil määratud ohvitserid koguvad liivakasti ühele küljele, major Z ümber, näoga harjutuse juhataja poole. Muu kuulajaskond kogub kasti ümber; piibud ja paberossid pannakse põlema.

Sõna on pataljoniülema Z oma käsu ettekandmiseks.

II. Harjutuse arendamine.

a) Pataljoniülema Z antud käsk kirjutab ette peasjalikult:

Manöövri vasakult.

Esimeses järgus kaks laskurkompaniid.

Kompanii A põhjas, rinne umbes 350 m.

Kompanii B lõunas, rinne umbes 250 m.

Laskurkkompanii C on 500 m kaugusel varus.

B kompanii taga rivistatud trapeetsina.

Kuulipildujate kompanii:

1. jagu A kompaniiga, poolteist rühma B kompaniiga;

2 rühma varus — liiguvad kompaniiga C.

37 mm suurtükid (2 kompaniiga B).

Stokes'i müüserid: 1 — kompaniiga A, 1 — kompaniiga B, 1 — varus, kompaniiga C.

Pataljoniülema asukoht: K. P. algul harjal
V a u t h i e r m o n t' jaamast põhja pool.

Edaspidi:

H + 0040 — harjal A n g e o t' st edela pool,
hiljem — G o u t t e - B e n n e q u i n' metsa
põhja-serval.

Lahingside naaberpataljoniidega: liite-osad A ja
B kompaniist, kes liiguvad pataljoni piiridel.

Juhtnöörid suurtükiväe juhile:

Patarei seisukoht H a u t - B o i s' metsa edela-
serval.

Toetus:

1. 10 minutit tuld H — 0010 vaenlase esijoone ja
A n g e o t' küla pihta (kagupoolne äär).
2. Tulerull — 100 m 3 min., alates H, veerandtunni-
lise peatusega pärast 1-se ja 2-se märgi vallu-
tamist.
3. Tulitõke L e S a n g' metsa ümber, niipea kui 3.
märk on vallutatud.

b) Major Z alluvatele antakse 5 minutit mõtlemis-
aega, siis tuleb neil oma üksused asetada maastikule (läh-
teasetus), vastavalt saadud käskudele.

Ajal, mil nad tegutsevad, palub juhataja major Z
tõendada, et ta paigutus on õigustatud, eriti mis puutub
tulevahendite tarvitamisse peale laskurkkompaniide oma-
de. Kuid esmalt kiidab ta tema käsu redaktsiooni selgust,
kindlust ja tarvilikku lühidust: sel käsul on 60 rida; ei
lähe rohkem vaja, et 3 kompaniid ja 16 kuulipildujat
lasta otse enda ette kallale tungida. Mõned käsud on väga

sõnarohked. Juhataja edasi antud käskude hulgas on ühel 17 lehekülge, teisel 6 kuni 12, mis on täiesti liigne ja ühtlasi vähe-tõenäoline tingimuste ja kiiruse tõttu, milles pataljoniülem peab õigeaks ajaks kokku seadma ja laiali saatma oma otsused (vaadata „teem“). Kuid sel proosa-küllasel ei ole sugugi tagajärjeks juhi tahte selgem väljendus, vaid just selle vastu: ka siin nagu mujalgi „see, milles hästi kindel ollakse, väljendub selgesti“ ja *imperatoria brevitās* (käskiv lühidus) on kindlasti üheks juhtimise väärtuslikkuse tundemärgiks.

Nõudes antud käskude õigustuse tõendamist, peab juhataja esitama täpsed küsimused ja nõudma selgeid ja lühidaid vastuseid (Lisa VI, nr. 482); muidu muutub harjutus varsti tühiseks lobisemiseks.

Põhjused, mis määravad ära manöövri vasakult?

Olgu nii, kuid kas need põhjused jäävad maksma tervel Teie edasiliikumise ajal?

Õige; ja 3-da märgi jaoks?

Lahendatud küsimus: Teie tähendus „manööver vasakult“ on liig absoluutne.

Kuidas kohandate Teie oma paigutuse oma manöövri ideele?

Kuid siiski annate Teie parempoolsele kompaniile ühe müüseri?

Z — Väga lahtine, hästi nähtav maastik, mil kindlustatud või loomulikud toetuspunktid puuduvad; maastiku hea kasutamine võib vististi kompaniid B hoida tule eest, mis tuleb *Angeot'* külast ja *La Tremblée'* metsast; vasakpoolsel naaberpataljoniil peaks arvatavasti edasiliikumine hõlpsam olema kui parempoolsel pataljoniil.

Ei; 2-se märgi vallutamiseks näib manööver paremalt hõlpsam.

Manööver on niihästi ühelt kui teiselt poolt raske, kui vähemalt minust paremal asuva pataljoni edasiliikumine

Ühele ja samale jõudude koosseisule on rinne põhjas laiem, lõunas kitsam; varud asuvad vasaktiiva taga; vasakpoolsel kompaniil on tulevahendid võimsamad.

Sellepärast, et ta võib tarvilik olla vastupanu likvideerimiseks külas.

Kas Teil varusolevate kuu-
lipildujate ja müüseri jaoks on
mõni tarvitus ette nähtud?

On nad C kompanii ülema
käsutuses?

Ja need, mis liiguvad kom-
paniidega A ja B?

Meie oleme reaalses olukor-
ras, ja Teie käsk tarvitab, kaks
rida vahet, üht ja sama väl-
jendust kahes vastupidises mõt-
tes: viga. Oleks tarvis olnud
öelda „... käsutuses“, mis aru-
saamatust poleks võimaldanud;
käsk ei ole kunagi liig täpne.

Kes annab käsud varusole-
vate tulevahenditele?

Otsekohe?

Kus on r. k. kompanii ülem?

Kuidas juhib ta varusole-
vaid tulevahendeid, mis liigu-
vad kompaniiga C?

Loodame seda. Usute Teie,
et kompanii C võib alati liik-
kuda „trapeetsina“? Millised on
Teie arvates selle rivistuse
head küljed?

Kirjutage siis kompaniiüle-
male ette olla valmis üht või
teist tegema ja jätke talle ri-
vistuste valik, mida tal tihti
tuleb muuta ja mis ta oma asi,
mitte aga Teie. Peale selle pi-
dage meeles, et rivistusel ei
ole iseseisvat väärtust; maas-
tik, vaenlase tuli ja ülesanne
määravad ära, milline rivistus
on käesoleval momendil pa-
rem:

Vastav järeldus: ärge ku-
nagi andke täideviimatuid käs-
ke; täitke oma kohuseid, andes

Praegu mitte; ma määran
selle kindlaks vastavalt olukor-
rale.

Ei, nad liiguvad tema kom-
paniiga, kuid ei ole tema käsu-
tuses.

Nad on nimetatud kompa-
niide ülemate käsutuses: reaal-
ses olukorras oleks ma selle
kindlaks määranud.

Mina.

R. k. kompanii ülema kaudu.

Minuga.

Tal on nendega kindel side.

Võib olla, et maastiku ja
lahingu tingimused sunnivad
teda seda rivistust muutma;
siiski loen ma teda heaks, sest
ta vastab ülesannetele, mida ma
võin anda kompaniile C.

oma alluvatele tarvilikke juhatusi, kuid võimaldage neile tööd teha.

Veel üks asi: olete Teie kindel, et viibite isiklikult 40 minutit pärast kallaletungi algust harjal Angeot'st lõunalaäne pool?

Täiesti õige.

Kas Teie usute, et A ja B kompaniide ülemad on küllalt orienteeritud nende tegevusriba kindlaksmääramise läbi?

Teie kompaniide ülematele ei lähe vaja teada rügemendiülema käsku, vaid ainult Teie oma.

Sõna sõnalt?

Viga. Igal juhutamise järgul on vaja esmalt ülalttuldud käsku kohalikkudele nõuetele kohandada. Näide. Rügemendiülem annab Teile suunana Le Sang' metsa. Teie alluvad, kel ei ole krokiid, mille Teie saatsite rügemendiülemale, ei näe ega tea seda metsa.

Ma kahtlen selles, arvestades Teie olukorra ja abinõudega; kuid oletame seda. Võib aga juhtuda, et pataljonile määratud ja temale hea suund ei ole seda Teie kompaniidele, kellele igapäev läheb vaja: eriline suund, mis kindlaks määratud tähistega maastikul; siis samas suunas samuti kindlaks määratud märgid, ühtlasi, kui seda vaja, nende järkjärgulist asetust ära tähendades. Märgid teatavas kindlas suunas, nii on määrustiku formaalne ettekirjutus, mille järgi peame talitama. Tegevusriba on nende täiendavaks äratähendamiseks, kuid ei ole sugugi möödapääsmatult tarvilik ja oluline.

Ei, ma ei oleks pidanud nii täpselt ütleva, vaid ainult tähendama, milline on minu liikumise tee.

Rügemendiülem määrab kindlaks märgid.

Muidugi, kuid ma toon oma käsus rügemendiülema poolt antud äratähendused.

Jah.

Ma oleksin nende jaoks lasknud krokii valmistada.

Pidasite Teie suurtükiväe juhiga nõu, enne kui Teie temale antavad juhtnöörid kindlaks määrasite?

Kahetsetav ja vastukäiv nii määrustiku taatele kui ka kogemuste õpistele. Oleksite Teie koos töötanud, oleks suurtükiväelane Teile, vististi, väga kasulikke näpunäiteid annud.

Milliseid näiteks?

Võib olla, see on isegi võimaliku, olete Teie järele proovinud?

Tuleks järele proovida. Kuhu arvate Teie kõige parema olevat patareid asetada?

Major Z, kas Teil on õigus patareid asukohad ära tähendada?

Ei, Teie käsutuses on tema tuli; ta ainult toetab Teid, ja see on kõik.

Grupp ei seisa Teie käskude all. Teil on õigus ja kohustus talle öelda, kuhu, millal, kui kaua ning kui intensiivselt ta peab oma mürske saatma. Andes selle grupi Teie pataljoni „otseseks toetuseks“, diviisiüleml vabastas Teid kohustusest nõuda mürske tema vahetalitusel. Kuid suurtükiväelane on täiesti vaba vahendite valikul, et Teid rahuldada; tema tehnika ei puutu Teisse.

Miks nõuate Teie kümne-minutilist tule ettevalmistust?

Ei.

Suurtükiväelane: Mul on alul raske toetada, kui ma asun seisukohal Haut-Bois' metsa läänepoolsel veerul.

Mõlemale poole kitsustikku Vauthiermont'ist idapool, vähemalt kaks patareid. V. P. Vauthiermont' jaamast põhja pool — vähemalt siis, kui kõrgustikult 403 (Baibois) näha ei ole, mis võimalik, kuid järeleproovimist nõuab.

Jah, sest suurtükiväe grupp on minu käsutuses.

Seega loodan ma saavutada neutralisatsiooni, mis hõlbustab pataljonil kallaletungi algamist.

See oleks vaieldav, kui ta poleks käsu vastu: „Ei mingit ettevalmistust“. Patustades nii raskesti selle käsu vastu, Teie annate vaenlasele häire, võib olla, annate põhjust ebaeduks, ja igal juhtumisel patustate raskesti ettevalmistatud manöövri vastu.

Veel üks asi, mida suurtükiväelane Teile oleks tähendanud.

Ta oleks Teile kindlasti selgeks teinud, et Teie ei saa ainult oma pataljoni rindel tule rulli luua, et see on vähemalt diviisi asi, et, peale selle, kolme patarei poolt loodav tule rull 600 m rindel ei ole sugugi õudust sisendav ja et parem oleks kasutada mürske massina ja ootamatult, seega koondustena. Lõpuks arvan veel, et Teie ei suuda nii kaugele ette näha, nagu Teie teete, või kui Teie siiski suudate ette näha, ei tule Teil ettekirjutusi teha. Ajaks, mil Teie jõuate Le Sang' metsa, on juba küllalt muudatusi olnud, millelele Teil tuleb kohandada Teie käsutuses olevat tuld.

Nii siis, ettenägevust nii palju kui soovite, kuid mitte liig varajasi käske; tehke oma otsused järgukaupa.

Juhataja loeb oma kohustuseks teha major Z käsu suhtes eelmised märkused. Eriti rõhutas ta mõnda punkti, mille juure ta harjutuste kestel enam tagasi ei pöördu. Muidugi on tal veel paljugi öelda, kuid ei ole vaja venitada pikale seda teoreetilist demonstratsiooni. Et esile tõsta valitud lahingasetuse häid ja halbu külgi, on parem oodata, kuni järjekindlalt juhitud harjutuse arenemine nad esile toob. Teoreetiline vaidlus on palju vähem vee-

nav, kui käega-katsutavalt selge tõelikkus. Sel arutlusel on ainsaks eesmärgiks teha kindlaks, enne kui sündmused arenema hakkavad, kuidas pataljoniülem Z olukorrast ja oma ülesandest aru saab ja viimast püüab täita.

c) Alluvad on oma osad maastikule asetanud. Nende otsuseid tuleb kiiresti revideerida samas vaimus, nagu see sündis pataljoniülema käsu suhtes.

Nende korralduste kõrvalise tähtsusega üksikasju ei tule kritiseerida, sest see ei ole harjutuse eesmärk. Kui ilmseid eksitusi ette tuleb, selgitab juhataja neid harjutuse vältusel; tarviduse korral arvestab ta nad, et neid mõnes edaspidises harjutuses käsitlusele võtta.

Kompanii A ülem on asetanud kaks rühma esimesse, kaks teise järku, kakssada meetrit vahet.

Mida teete Teie oma kuulipildujate jaoga?

On tal mõni ülesanne?

Teie müüser?

On tal mõni ülesanne?

Saab ta kaua lasta?

Mida teeb ta hiljem?

Müüserite ülem, saate Teie umbes 500 m peale lasta?

Milline on Teil oletatav hajujuvus sel kaugusel?

Millal lõpetate Teie laskmise ja kelle käsul?

A komp. ül. — Ta liigub teise järgu vasakpoolse rühmaga.

Käesoleval momendil mitte; ma hoian teda varus. Ka ei saa ta lasta, niikaua kui ma liigun.

Minu taga raudtee kraavis, tee lähedal, laskevalmis.

Kallaletungi alul tulistada majade rühma, minu esimest märki.

Ainult mõned paugud, sest muidu võiks see meile ohtlikuks saada.

Praegu ma veel ei tea, seda näeb lahingu käigust.

N — Hõlpsasti, 19 gr laenguga.

Umbes 20 meetrit pikuti ja 4 m laiuti.

Mul ei lähe käsku vaja; ma näen oma seisukohalt ja lõpetan tulistamise, kui rünnak jõuab majadest umbes 100 m kaugusele.

Ettevaatus nõuab laskmist isegi varem lõpetada, sest peale hajuvuse on veel lõhke-mised.

Kapten A, kuidas kindlustate Teie nõutava lahingside parempoolse pataljoniga?

Major Z, Teie arvamine?

Võib olla, tõesti, kuid kes on süüdi?

Miks?

See ei olnud möödapääsmatult tarvilik, kuid oleks olnud heaks ettevaatusabinõuks. On see liiteosa tarvilik?

Hea. Kapten A, milline on selle rühma ülesanne?

„Liikuda piirjoonel“. Seda piirjoont ei ole maastikule tõmmatud.

Arusaadav, sest määrustik on sunnitud üldiselt kõnelema; ta ei saa täpselt ära määrata, et on tegemist X teega või Y metsaveeruga. Kuid Teil on tegemist konkreetsete andmetega ja peate nad maastikul kindlaks määrama. Kuid mis on tähtis, kas „piirjoon“ või mõlemal pool seda piirjoont ründavad üksused?

Et see on arusaadav, siis parandage oma käsk.

A (A kompül.) — Ma annan selle ülesande oma teise järgu parempoolse rühma kätte.

Z — See on liig palju.

Mina.

Sest ma unustasin selle liiteosa tähtsuse ulatuse kindlaks määramata.

Jah, sest on tarvis teada, mis teeb vasakpoolne pataljon, ning A n g e o t' metsa vcerud, aiad, ja majad segavad nägemist; kuid seks ei lähe palju inimesi vaja.

A — Liikuda pataljoni piirjoonel ja teateid saata. Tarviduse korral täita tühet, mis võib tekkida.

Määrustik tarvitab sama ütlust!

Arusaadavalt on seda üksused.

Liikuda kompanii teise järgu kõrgusel, mõlema pataljoni vahel. Saata teateid naaberpataljoni tulejärgu olukorrast ja, kui vaja, võitlusse astuda, et tagada tulejärgu katkematust.

See on juba parem.

Kapten B, Teie lahingase-
tus?

Hea; mõned selgitused: on
neil kuulipildujatel, suurtükki-
del ja müüseritel teatav üles-
anne?

Hm! Tulistab ta kaua?

Mispärast on liiteosas üks
kuulipildujate jagu ja ainult
üks laskurite jagu?

Kõik on väga hea. Kuid kas
Teie arvate, et liiteosa on hä-
datarvilik?

Täiesti õige, kuid ma küsin
Teie arvamist.

Kas ei ole kuulipildujad
Teie teisest järgust vasakul sa-
muti tulevalmis?

Kapt. B (B kompül.)—Kaks
rühma esimeses järgus, kaks
teises, milledest üks jagu ühes
ühe kuulipildujate jaoga kind-
lustavad lahingsidet vasakpool-
se pataljoniga. Teisel kuulipil-
dujate rühmal on üks jagu tu-
lejärgus mõlema rühma vahel,
üks jagu minu juures varus
ühes teise järgu parempoolse
rühmaga. Mõlemad 37 mm
suurtükid ja müüser järg-
nevad teisele järgule.

Varusolevail mitte, ma näen
seda lahingu arengust, kuid
enda ees ma ei leia ülesannet,
mida neile käesoleval momendil
võiks anda. Ma piirdun vaen-
lase esimese joone tulistamise-
ga rünnaku algul esimese jär-
gu kuulipildujate jaoga.

Ei, sest minu edasiliikumine
sunnib tule katkestama.

Lahingside ülesanne on nä-
gemise ja tule küsimus; nä-
gemiseks ei lähe palju inimesi
vaja; tule suhtes annavad kaks
kuulipildujat paremaid taga-
järgi kui terve laskurite rühm;
minu laskurite jao peamine
ülesanne on kuulipildujate
kaitsmine; ma oleksin veel vä-
hem määranud kui ühe las-
kurjao, kui see oleks võimalik.

Nii on käsk.

Nägemiseks on see kasutu;
terve kompanii ja mina näe-
me sama palju seda osa. Kuid
tule jaoks on kuulipildujad
alati valmis.

Tegelikult jah; neile võiks
selle ülesande anda.

Major Z, mida arvate Teie sellest?

Eksitus; ta ei vasta määrustiku nõuetele, kui ta on kasutu; lugege määrustikku, et selles veenduda (nr. 340).

Pean ütlema, et Teie tehtud eksitus kordub väga sagedasti.

Kapten X, Teie juhite kuulipildujate rühma, mis on jaotatud kompaniide A ja B vahel? Kus Teie liigute?

Teil tuleb siiski otsustada!

Hea, ma ei päri Teilt Teie otsuse põhjust! Ja mida teete Teie selle jaoga?

Kapten M (r. k. kompanii ül.), Teie arvamine?

See on käesoleva juhtumuse õpetus. Alati ei ole võimalik sellest lahutamisest pääseda, kuid tuleb kõik teha, et see õnnestuks ja et iga juht jääks oma ülesannete juure.

Müüserite ülem, kus Teie asute?

Võib olla!... Veel üks juht ilma ametita.

d) Kõik on kohal ja igaüks on seletanud oma oluliste korralduste põhjused. Nüüd tuleb juhil näidata nende korralduste tagajärgi, juhtides tegevust nii, et saavutatakse soovitud õpetlikkus; temal on selleks head võimalused, sest ta paneb vaenlase tegevusse vastavalt oma tahetele ja major Z on tal demonstratsiooni kergeks teinud. (Seepärast valitigi tema käsk.)

Z — See liiteosa ei ole muidugi möödapääsmatult tarvilik, kuid ta vastab määrustiku nõuetele.

X — !?!....

Ma jään A kompanii jaoga.

M — Tuleb niipalju kui võimalik hoiduda lahutamast moodustatud üksust.

N — Minu kolm müüserit asuvad hajutatult, ma jään varusasuva müüseriga, mis, võib olla, ühineb ühega ülejäänutest.

Juhataja annab järgmise olukorra:

Ülaltoodud viisil paigutatud kallaletung algab määratud ajal, kell 0715.

Kell 0745 A kompanii parem tiib on naelutatud maa külge oma esimese märgi ees (majad A n g e o t' st kagu pool), neist majadest ning kõrgustikkudelt kirikust lääne pool tuleva tulega. Vasakul tiival läks korda vallutada tee (tulerull on tast üle jõudnud ja liigub edasi). Parempoolne pataljon, vähemalt tema vasak tiib, on peatatud oja kaldal samastes tingimustes.

Taimestikurikaste kõrgustikkude varjul, mis pakuvad katet tema vasaku tiiva ees, B kompanii liigub edasi ilma suuremate raskusteta, olles ühenduses vasakpoolse pataljoniga, mille seisukord on samuti soodus. B kompanii tulejärk saavutab oma vasaku tiivaga kõrgustiku 382,1, kuid paindub A kompanii peatumise tõttu veidi paremale.

Varusolev kompanii C asub lähtejoone läheduses (ojas ida pool) küünistunult lahtisel aasal ning satub, niipea kui end liigutab, kuulipildujate tiheda tule alla, mis näib tulevat L a T r e m b l é e' metsa sihis. See tuli segab samuti ka B kompanii tulejärku, kui ta jõuab kõrgustiku harjale; selle kompanii teine järk kannatab palju vähem, kuna tal korda läks jõuda tee surnud nurgani.

Iga kompaniülem asetab oma osad vastavalt sellele olukorrale. Nende tegutsedes major Z annab seletusi oma kavatsustest ja otsustest; oma V. P. võimaldus tal täielikult jälgida tegevuse arengut.

Mida arvate Teie sellest olukorrast?

Kuidas teostate Teie selle hoobi?

Kompanii C ei saa ennast liigutada.

Ta ei saa ennast liigutada; tuletage meele sõda! Tuli peab teda kinni, ta on naelutatud maa külge, tal ei lähe vaja Teie käsku. Teie ütlesite talle juba enne rünnaku algust, et tal tuleb järgneda B kompaniile, ei ole mõtet seda talle korrata. Ka ei ole B kompaniil, nagu me näha saame, jõud otsas. Kuid ka tema ei saa lii-

Z — Olles blokeeritud paremalt, võin ma veel liikuda vasakult; järelikult ma viin hoobi vasakult.

Ma annan varusolevale kompaniile käsu järgneda kompaniile B, kes saab liikuda.

Võib olla saab ta üksiku mehe kaupa.....

Käsk suurtükiväele tulistada L a T r e m b l é e' metsa neid servi, kust tuli tuleb.

kuda teisele poole harja. Sama tuli naelutab ta kinni. Et ta saaks liikuda, läheb mida vaja?

Ilus, kuid tulerull?

See on ka minu arvamine, ja vististi oleks parem olnud teda üldse mitte alustada ning suurtükitud hästi käes hoida. Patareidel läheb aega vaja, et Teie uut nõuet täita. Oletame, et see on võimalik, kuid kas Teie ei saa midagi muud ette võtta? Seal on ainult La Tremblée' mets, nüüd tuleb tappev tuli Goutte-Benjamin'ist, aedadest ja majadest Angeot'st lõuna-lääne pool, Tremblée' metsa ja küla vahelisest raioonist.

Kapten M (r. k. kompül.), kuidas teostate Teie selle käsu?

Kes on, kus?

Seega vaenlase poole laskuval nõlvakul, samuti maa külge naelutatud nagu kompaniigi.

Seda võib tõesti, kuid sellest on vähe kasu, sest Teie relvu, mis vaenlasele selgesti näha, ei saa üles seada ega neist tulistada. Nad teevad katset, nad rõhutakse tulega

Parem on ta lõpetada, et kiiremini edasi jõuda; ka ei oleks tast käesoleval momendil kasu.

Mul on veel varus müüser ja kaks kuulipildujate rühma; käsikida r. k. kompanii ülemal nad tegevusse panna, müüser majade pihta Angeot'st lõuna-lääne pool, kuulipildujad mäeharja pihta küllest lääne pool ning Goutte-Benjamin'i vastu.

M — Ma saadan sidemehed müüseri ja mõlema kuulipildujate rühma juure

C kompaniiga, selle järel.

Ma käsen neil kohe kuulipildujad üles seada. Kuid, võib olla, siis ei saa lasta Goutte-Benjamin'i pihta, mida näha ei ole.

Nad võivad katsuda.

maha ja on sunnitud kaevuma. Seega jääb suurtükivägi, kes laseb La Tremblée' metsa poole.

Kapten A, kuidas on Teil lood?

Mida Teie teete?

On võimatu liikuda.

Väga hea mõte, kuid Teie kuulipildujad surutakse maha niipea, kui nad end liigutavad. Mida teeb Teie tulejark?

Ilus, ja Teie müüser?

Enam ei saa.

Kapten B, olukord?

A — Tulejark on peatatud, parem tiib Anc. Mⁱⁿ juures, vasak tiib tee kraavis, liiteosa ei ole Anc. Mⁱⁿ lahkunud; varurühm asub maas, minu vasaku tiiva taga; ma olen temaga ja mul on kaasas kuulipildujate jagu.

Ma katsun viia oma varu üksikute meeste kaupa surnud nurka, enda ette, vasakule.

Ma käsen oma kuulipildujail kohalt tulistada intervalli kaudu minu esimese tulejargu ja Anc. Mⁱⁿ vahel kõrgustiku harja kirikust lääne pool, et aidata naaberpataljoni.

Ta laseb enda ette; vasakpoolne rühm saab lasta veidi loode poole, metsa veergudele külalt edela pool, et aidata kompaniid B lämmatada teda segavat tuld.

Ta jääb taha; ta võib lasta, kuid mitte enam oma esimese märgi pihta, millele me liig lähedal oleme. Kui orus enam liikuda ei saa....

.... Võin ma talle uusi käske saata; kuid ta võib ise oma tule veidi kaugemale kanda või küsida käske pataljoniülemalt, kel tema käsutamiseks parem seisukoht.

B — Tulejark, asudes vastu läänit ja loodet, on peatatud kiltmaastiku äärel tulega, mis tuleb loodest ja põhjast; varurühmad asuvad varjul väikeses kuristikus, läänes ja tee lähedal. Minu mõlemad 57 mm suurtükid on patareina minu tulejargu paremal tiival, tulis-

Miks tarvitate Teie peaaegu kõike tulejõudu põhja sihis?

Hea; laseb Teie müüser kaua?

Palju tal seda on?

Kapten R?

Leitnant P?

Müüserite ülem?

Ehk harilikul kiirusel üks minut laskmist. On tal peale selle veel muud laskemoona?

Kus need praegu on?

Võite Teie selle laskemoona peale loota?

Olete Teie kindel, et 24 pauguga Teie tabate antud märki?

Järeldus: sarnase vähe täpse relvaga, nagu müüser, tuleb kollektiivselt lasta, andes ühe ja sama märgi mitmele müüserile. Relvaga, mil laskmiseks ainult 24 laengut, tuleb viimaseid hoida juhtumiseks, mil nende järele tõeline vajadus, sest kui laengud tarvitatud, ei saa relva enam kasutada. Kõige parem on need relvad asetada punkti, kus neid saab laskemoonaga varustada, seega siis mitte esijoonele.

Ning 37 mm, kui palju laenguid?

tavad aedu Angeot'st lõuna-lääne pool; minu kuulipildujad samuti, peale selle ka Goutte-Bennequin'i. Minu müüser on asetatud väikesesse kuristikku ja tulistab La Tremblèe' metsa serva.

Sellepärast, et sealt tuleb tuli, mis mind peatab.

Nii kaua kui tal seks laskemoona jätkub.

???

R — ??!

P — !!!

— 24 laengut.

Umbes 120 laengut, varus.

54 kahel kaarikul Vauthiermont'jaama lähedal ja 64 grupi lahinguvoori vankritel.....

Ei; orus ei saa liikuda, varustamine on üldse võimatu.

Mitte täesti, sest müüser on väga vähe täpne; läheb palju laske vaja, et kindlaid tagajärgi saavutada.

64 laengut suurtükiga kaassas.

Täpselt?

Kas 37 mm suurtükke on samuti vaja kollektiivselt tööle panna?

Tema puudused?

Seega ei ole ka tema koht esijoonel.

Välja arvatud juhtumine, kui maastik annab patarei seisukohale soodsa asendi oma meeste suhtes. Oletage, et Teie 37 mm suurtüki seisukoht on raudtee ääres; saab ta lasta Angeot't üle kompanii A?

Tuleb tähendada, et sedamööda kuidas harjutus areneb, juhataja, pöördudes täpsete küsimustega harjutuse teostajate ja muu kuulajaskonna poole, peab selgusele jõudma, et määrustikkude eeskirju tuntakse ja neist õieti aru saadakse. See proovimise ja seletamise toiming konkreetsete juhtumiste abil pole kindlasti nii igav ja on viljakam kui määrustikkude lihtne tuupimine. Kuid seda ei tohi liig rõhutada, sest iga harjutus, niipea kui ta areneb, toob esile kõik lahinguvälja probleemid. Seepärast tuleb alati püüda harjutusega jõuda ülesseatud eesmärgile. Muud küsimused, mis esile kerkivad, ainult tähendatakse ära, et neid mõnes edaspidises harjutuses läbi võtta. Harjutusest kõrvalekaldumine on üks ohtudest, mille vastu harjutuste juhataja peab alati valvel olema.

e) Juhataja tähendab ära uue olukorra:

Otsese toetuse suurtükiväe, A ja B kompanii müüserite ja B kompanii 37 mm suurtükkide tuli on Angeot—La Tremblée' raioonis ületanud vastase relvade tule. Orus võib jälle end liigutada ning veidi aega hiljem juba natuke rohkem.

Vasakpoolne pataljon laskub L'Etang' oja poole; parempoolne pataljon asub Angeot'sse, A ja B kompaniid valutavad täielikult esimese märgi.

Täpselt.

See on liigne suurtüki täpsuse tõttu; kunagi ei tarvita kaht suurtükki ühe ja sama märgi vastu.

Ta on raske, käsitsi raskesti kantav ning kandmise ajal väga kergesti tabatav.

Muidugi; kuid tema iendjoone liuskuse tõttu on temast raske üle oma meeste peade lasta.

Kindlasti.

Kuid kui nad alustavad liikumist L'E t a n g' oja poole, võetakse nad vastu kuulipilduja tulega, mis näib tulevat G o u t t e - B e n n e q u i n 'ist, harjalt, mis märgib ära teise märgi, ja künka 382,7 ribast.

Major Z on haavatud, kapten Y võtab pataljoni juhtimise oma kätte.

Kapten Y kõhatab ja teatab:

Viis minutit mõtlemisaega.

Kapten Y muljed ja otsused.

Kompaniide A ja B asetuses, kes võitluses ja keda ma otse kasutada ei saa, muudatust ei ole.

Kui see ajalt on võimalik, siis kompaniile C käsk pikendada oma paigutust paremale ning orienteeruda ikka rohkem ja rohkem kompanii A taha, eesmärgiga: a) võimaldada omale võitlusse astumist loode sihis, kattes pataljoni kallaletungi juhtumisel, kui parempoolne pataljon peaks ikka rohkem ja rohkem maha jääma, kes pärast raskusi A n g e o t 's leiab uusi raskusi L a T r e m b l é e ' metsas; b) võimaldada kolmanda väga raske märgi vallutamisel mööduda kompaniist A või teda pikendada, suundudes kõrgustiku 375,3 ja selle harja poole, mis kõrgustikust vahetult lääne pool.

Otsese toetuse suurtükiväele nõudmine:

a) silmas pidada L a T r e m b l é e ' metsa ning võtta tule alla kuulipildujad, kui nad peaksid ilmsiks tulema; b) olla valmis tulistama L e S a n g ' metsa ja harju sellest edela pool, kus, nagu ma kardan, iga silmapilk võivad ilmsiks tulla kaugelt laskvad kuulipildujad, mille vastu minu jalaväe tuli käesoleval momendil on jõuetu.

Käsk r. k. kompanii ülemale ühendada oma juhatuse alla harjal 382,1 — A n g e o t, mõlemad kuulipildujate rühmad ning varusoleva müüseri, alul kompaniile A antud müüseri, ning, kui võimalik, müüseri ning mõlemad 37 mm suurtükid, mida kompanii B veel ei ole teisele poole harju viinud.

Selle rühmituse tuleülesanne: tulistada ja neutraliseerida üle tulejärgu vaenlast, kes kaitseb teist märki. Tulistada hoiatavalt L a T r e m b l é e ' metsa veert ja läänepoolset osa.

Kompaniidele A ja B teatatakse, et neid toetatakse nii, et nad hoiaksid oma kuulipildujaid. Viimased peavad pärast teise märgi vallutamist minema üle ühe r. k. kompanii rühma ülema käsutusse uue tulesüsteemi moodustamiseks, et vallutada kolmanda märgi. Esimesteks märkideks neil tuleb valida L e S a n g ' metsa veerud ja kõrgustiku 375,3 raioon; ühtlasi tuleb valvata L a G r a n g e ' metsa ning L e S a n g ' metsast põhja-lääne pool asuvaid kõrgustikke.

Juhataja vaatab kella; istung on kestnud vaheajata 1 tund 20 minutit. Vaja lõpetada, sest soovitud demonstratsioon on saavutatud ning nüüd jätkub lühikesest kokkuvõttest, et teda tarviliku selgusega uuesti esile tuua.

Järelikut ei asuta kapten Y poolt tehtud otsuste teostamisele. Juhataja käseb r. k. kompanii ülemal kohale asetada, vastavalt oma ettekujutusele, tulirelvade rühmituse, mis moodustatud tema juhatuse all. Saadud paigutus on:

Pataljoni pealetungi riba keskkohas mõlemad kuulipildujate ühendatud rühmad, kuid ilma neid koos ühele rühma juhtidest allutamata. Tegevusraioon: harjast 375 (Zelin' metsast lõuna pool) kuni La Tremblée' metsani (s. a.). Tuli avada tervel rindel Zelin' metsast La Tremblée' metsani; märkide jaotuse teeb rühmituse juht.

37 mm suurtükid: üks vasakul normaalse tegevusraiooniga Zelin' ja Goutte-Bennequin' metsade suunas. Tuli avada r. k. kompanii ülema või viimase juures oleva 37 mm suurtükide ülema käsul.

Müüserid on koondatud ühte ainsasse rühmitusse, olles oma ülema otsekoheses käsutuses lohus teest lääne pool. Tegevusraioon: kõik maastik L'Etang' ojast lääne pool kuni laskeulatuse kauguseni. Tuli avada r. k. kompanii ülema käsul.

Laskemoonaga varustamine üldine.

R. k. kompanii ülema asukoht on pataljoniülema juures (esimese märgi hari on umbes pataljoni pealetungi-riba keskpaigas).

Märkus. Et tagajärgi-andva tähelepanu piiridest üle minna, ei tohi sarnast liiki harjutus kauem kesta kui poolteist tundi (arvustus ja harjutuse tegevus hulka arvatud). Ka on soovitatav jaotada istung kahte ossa, kumbki umbes kolmveerand tundi, mida lahutab viie- kuni kümneminutiline vaheaeg.

III. Arvustus.

Järeldused ja harjutuse kroon — arvustus — peavad küllalt ilmekalt esile tooma saavutada tahetud õpetlikkuse. Arvustus on eriti juhataja asi, vaidlused on lõppenud.

Arvustus sisaldab kaks osa:

Tehtud korralduste kriitilise ülevaate.

Lühikesena ning võimalikult selge õpetliku järelduse.

1. Külgedelt raamistatud pataljonil oli ülesandeks vallutada otse tema ees asuv vastase positsioon, mille moodustasid üksteisele järgnevad, peaaegu paralleelsed kõrgustikkude harjad peaaegu täielikult lahtisel ja ilma suuremate looduslike takistusteta maastikul. Naaberpatljonide pealetungiribadeks seevastu on kaunis laialdased metsarikkad alad ning põhjas suur küla, mis on võrdlemisi suureks takistuseks. Kallaletungi rinne on umbes 600 meetrit. Tulevahenditega pataljon on hästi varustatud (peaaegu kõik vabalt rügemendi käsutuses olevad tulevahendid).

Neis tingimustes otsustas major Z oma jõupingutused vasakule üle viia. Ta teostas selle otsuse kõige pealt, andes kompaniidele A, B, C vastava paigutuse. Kuid ühtlasi ta andis oma esijärgu vasakpoolsele kompaniile suures arvul kaasa võimsaid tulevahendeid. Kuid ta on reserveerinud neli kuulipildujate jagu ja ühe müüseri tarvitamise ning on jaotanud ühtlaselt tervel rindel tarvitada oleva suurtükiväe toetuse, andes sellele tulerulli kuju.

Manöövri tahe ja liikumise toetamine tulega on seega täiesti selged. On kindel — ja major Z on seda seletanud — et tulevahendite paigutuse ja jaotuse eesmärgiks on selle tahte teostamine.

Milline oli tagajärg?

a) Tulejark peatati peaaegu jalamaid tulega.

b) A kompanii ülemal on võimatu tegevusse panna kuulipildujaid, mis temaga liiguvad. Taha maha jäetud müüserist on võimalik lasta, kuid kompaniiülem, kel puudub võimalus tule juhtimiseks, avaldab arvamist, et pataljoniülem peab selle juhtimise enda peale võtma.

c) Maastiku soodustusel saab B kompanii ülem veidi rohkem edasi ning paneb tegevusse oma täiendavad tulirelvad. Kuid ta on sunnitud neile andma märgid, mis

asuvad väljaspool kompanii ja isegi pataljoni tegevusriba. Tema relvu ei saa laskemoonaga varustada ja tema müüser, tulistades, muuseas, üksinda, on võimetu saavutama mõjuvaid tagajärgi. Ühtlasi ta on ilma laskemoonata ning kasutamiseks kõlbmatu peaaegu samal momendil, mil ta tule avab.

d) Varusolev kompanii ning temaga kaasas liikuvad tulirelvad on tulega maa külge naelutatud ja neid ei saa tarvitada.

e) Pataljoniülemal on tarvitada ainult tema suurtükivägi, et võidelda tulega, mis teda kinni hoiab. Kuid selleks tuleb tal loobuda tulerullist, millest ei ole kasu peatunud jalaväel.

Millega on need tagajärjed seletatavad?

Et kaitsta rinnet 382,1 — Angeot, on vaenlane valinud tulesüsteemi, mis koondab Saint-Nicolas' oja orgu kuulid, mida külvavad tema seisukoha sügavusse ja eriti, mis huvitab meie pataljoni kallaletungi, La Tremblée metsa ja harjade Angeot' st lääne poole asetatud kuulipildujad.

See tuli peataski orus kallaletungi. Tema vastu on tulejärgu laskurite tuli võimetu. Kuid ühtlasi on see tuli kallaletungile kõige kardetavam. Mitte seepärast, et ta rohkem tapaks kui lähedane tuli, vaid tema hajuvuse ja kauguse tõttu jäävad teda andvad relvad võrdlemisi karistamatuks ning pääsevad igatahes kallaletungi esimese järgu tegevuse otsese mõju alt. Seda isegi siis, kui esijärku tankid toetaksid.

Kas tuleb siis sellele järgule anda vahendeid suurejõuliste mürskude kaugele paiskamiseks? Ei, ja seda paljudel põhjustel. Oleme seda juba alla kriipsutanud: oma suure tabatavuse tõttu saab esijärk neid võimsaid relvu kasutada ainult suurte raskustega. Müüser välja arvatud, ei saa esijärgust lasta, kui nende ees asub veel oma osi. Nende varustamine laskemoonaga on äärmiselt raske ja sagedasti võimatu. Oletades, et neil on laskemoona ja nad saavad lasta, on nad võimetud omavaheliseks koostatud tegevuseks, sest igal kompaniiülemal on õigus neid kasutada oma äranägemise järgi. Lõpuks, kauged mär-

gid, mis just eriti nende tuld vajavad, on peaaegu alati väljaspool selle kompanii pealetungiriba, kellega koos nad liiguvad: meie nägime, et kompaniide A ja B kuulipildujate, suurtükkide ja müüserite tuli koondub väljaspoole kompanii ja isegi pataljoni riba *L a T r e m b l é e'* metsa peale, kus ta kohtab pataljoniülema poolt nõutud suurtükitule mürske.

See koordineerimine võiks suuri lootusi anda. Ta saavutas tarviliku tagajärje: ületas vastase tule, ning ta annab igatahes tunnustust tähelepanu-väärivast doktriini ühtlusest pataljonis. Kuid ärge laske end sellest eksiteele viia!... Teie panete muidugi kõige pealt tähele, et A ja B kompanii ülemad tulistasid seda, mis neid takistas — *L a T r e m b l é e'* metsa kuulipildujaid, — ning nad tulistasid relvadest, mis suutsid neid võrdlemisi kaugeid esemeid saavutada. See, muidugi, ei vähenda nende teeneid, nende enesealgatuse väärtust ning õnnelikult inspireeritud taktikalist aimet. Müüseri ülem, kes oli esialgu määratud kompanii A juure ning kes varsti oli sunnitud tegutsema ilma käsuta, väärrib samuti kiitust. Kõigil kolmel on suured teened pataljoniülema ees ning, tõtt öelda, oma ühel ja samal ajal sündivates tegevustes, mis iseseisvad ning väga soodsalt ühte punkti juhitud, tegutses neist igaüks pataljoniülemana.

Tegelikult olete teie kõik, — nagu kapten Y seda väljendas oma seletuses ja otsuses, — juba selgusele jõudnud: pataljoniülem ei aita oma tulejärku kõige paremini, jaotades kuulipildujad, müüserid või suurtükid kompaniiülemate vahel: mitte relvu ei tule tal neile anda, vaid kasulikku tuld. Seda tuld peab, et ta saaks kasulik olla, võimalik olema soodsalt ja tarviliku võimsusega teostada laialdasel alal, mis muutlik igal juhtumisel ja isegi lahingu igal järgul, kuid mida maastik alati täpselt ära tähendab.

Niisugune tule tarvitamine on võimalik ainult käsitusel olevate relvade tule juhtimise ja suuna koondamisega.

Maastiku uurimine ja valve laial alal, võimsa tulemassi soodus suund on tarvilikud tulejõu kasvatamiseks.

Ning see annab pataljoniülema ülesande ja kohustuste mõõdu lahingu juhtimisel.

Kapten Y näitas, et ta sest ülesandest ja neist kohustustest aru on saanud. Ta püüdis väga õnnestunult kasutada tervet rida soodsaid tingimusi, et moodustada pataljoni huvides „tulesüsteemi“, millest räägib eeskiri. Ta nägi ette tulevikku, kirjutades ette kõik mis tarvilik, et seda süsteemi ettepoole edasi kanda, koos oma otsese toetuse suurtükiväega. Ta usaldas oma r. k. kompanii ülemale sel moel grupeeritud kõigi tulevahendite tule juhtimise, samuti nagu ta jätab suurtükiväe grupi ülema hooleks oma patareide tule juhtimise. Ta pani selle tule tegevusse, valides märgid ja arvestades seejuures hoolega maastikuga ning vaenlase kaitsetulele avanevate võimalustega.

Kas oleks tal võimaldunud neid korraldusi kergelt teostada? See on teine küsimus, mida meie ei saa uurida kaardil ilma liigseid oletusi tegemata. Kuid kava on hea; nagu on hea ka teostamise algus, nagu seda r. k. kompanii ülem näitas. Seega on olemas tulesüsteemi hästi valitud näide.

2. Nüüd aga lõpetame, üksikasjadest üldsusele üle minnes.

Kallale tungida tähendab edasi minna. Ainult vaenlase tuli võib edasiliikumist takistada. Vaenlase tuld võib ainult tulega võita; kallaletungikord on seega kombineeritud tule paigutus, et liikumist võimaldada.

Ainult üksus, mis ühendab soodsas proportsioonis liikumisorganid ja tulevahendid, ainult üksus, kus mõlemate koostegevus on soodsalt teostatud, — pataljon — on kallaletungi algüksus.

Laskurite kompaniidel, mis peavad peaasjalikult liikumise võitlust, puuduvad vahendid neid peatava tulega võitlemiseks. Neil on olemas ainult käsitsi ja lähedamaa võitluse relvad, muid relvu nad ei saa tarvitada. Tulevõitlus on eriti raskete kuulipildujate, 37 mm suurtükide, jalaväe müüserite ja otsese toetuse suurtükiväe ülesanne. Need relvad nõuavad kõik teatavat taandumist,

et parimaid tulemusi anda. Pataljoniülem on tule peaperemees, sest ainult tema suudab saavutada tule koordineerimise ja massilist tegevust, samuti ka kindlustada tema juhtimist lahingu vältusel ning kohandamist liikumise tarvidustele.

Pataljoniülema manööver on tulemanööver; see manööver on tingitud maastikust.

Selleks, et kuulid ja mürsud, selle manöövri vahendid, pataljoniülema sõna kuulaksid, on tarvis, et neid paiskavad relvad oleksid koondatud pataljoniülema käsutusse.

Tulesüsteemi, mis on alati tarvilik ründavale jalaväele, saab ainult moodustada pataljoni tulirelvadega (kuulipildujad, 37 mm suurtükid, Stokes'i müüserid).

Selle süsteemi tarvilik ümberpaigutamine, sedamööda kuidas rünnak edasi nihkub, peab olema järkjärguline, sest tuli peab olema alaline ja pataljonil peab iga moment tarvitada olema kindel tulesüsteem. Ümberpaigutamine peab seega olema ette nähtud ja ette valmistatud (pataljoniülema meeles ja tema poolt antavates alg- ning järgnevates käskudes). Otsese toetuse suurtükivägi võib aidata saavutada seda tagajärge, sest ta võib üle kanda oma tuld ilma oma suurtükke liigutamata palju paremini kui jalaväe tulirelvad.

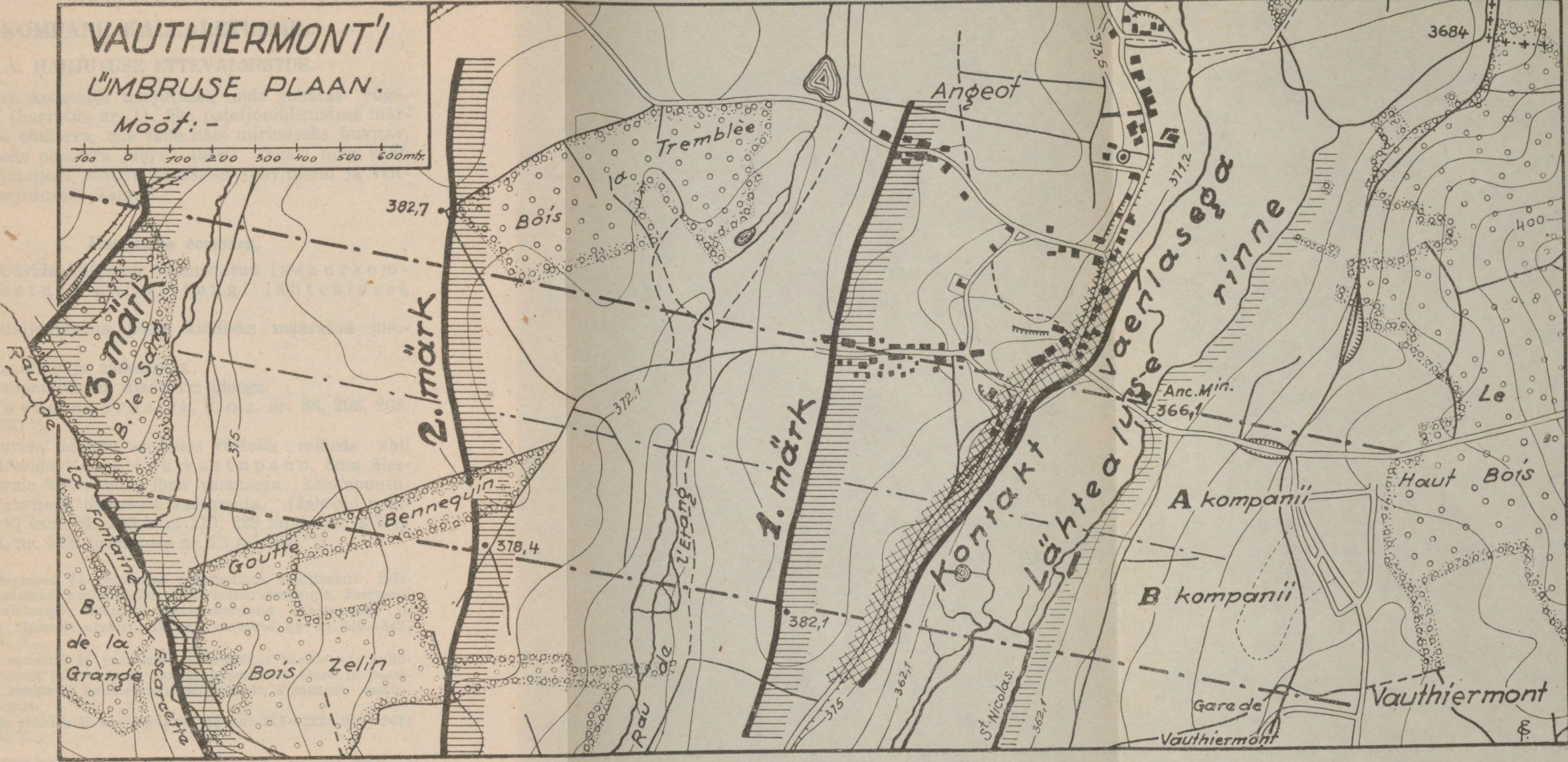
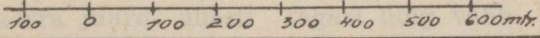
Võib juhtuda, et maastik takistab niisuguse tulesüsteemi moodustamist; see võib juhtuda äärmiselt kindluse või läbilõigatud maastikul, kus võitlus oma tervikus ei ole pataljoniülema jaoks nähtav. Sel juhul peab pataljoniülem loobuma tsentraliseerimast tuld, mida ta ei saa juhtida.

R. k. kompanii ülem on sünnis pataljoni tulesüsteemi juhatajaks. Ta täidab pataljoniülema juures tule suhtes staabiülema kohuseid.

VAUTHIERMONT'I

ÜMBRUSE PLAAN.

Mööd: -

Harjutus Nr. 2.

KOMPANII KALLALETUNGIL.**A. HARJUTUSE ETTEVALMISTUS.**

Juhtiva koosseisu harjutusel, mida juhatais rügemendiülema (harjutus nr. 1), üks pataljoniülemaatest märkis ära ühe olukorra, mis talle näis uurimiseks huvitav. Ta tuleb selle olukorra juure uuesti tagasi ning valib selle oma pataljoni juhtiva koosseisu (ohvitserid ja veltveebid) harjutuseks kaardil.

I. Harjutuse eesmärk.

a) Uurida külgedelt raamistatud laskurkompanii asetust kallaletungi lähtealusel, arvestades:

— pataljoniülema poolt kindlaks määratud ülesandega;

— maastiku ja olukorraga;

— kompaniülema manöövri ideega.

(Jalaväe määrustik, 2. osa, nr. 86, 206, 208, 212 kuni 223)*).

b) Uurida lahingu arenedes võtteid, millede abil saab likvideerida kohaliku vastupanu, ilma ülesandest kõrvale kaldumata, ilma vastasega kokkupuutumist ja naabritega ühendust kaotamata. (Jalaväe määrustik, nr. 87 kuni 92, 109 kuni 113, 229 kuni 234, 237 ja 238, lisa VI, nr. 522. joonistuse nr. 25 seletus)**).

*) Nimetatud §§ prantsuse määrustikus käsitlevad: tulejärgu moodustamist pealetungiks, eriti laskurkompaniis, kompanii juhtimist pealetungil, kompanii lahingukordasid lähenemisel ja kallaletungil. Jalaväe eeskiri, II osa vastavad §§ on 340—343; 344—354. A. T.

**) Nimetatud §§ prantsuse määrustikus käsitlevad: kallaletungi teostamist lähtealuselt; varude kasutamist üldse ja pealetungil eriti, kompanii kallaletungi lähtealuselt, kompanii toetusosade kasutamist.

Jalaväe eeskiri, II osa vastavad §§ on: 217—222; 241—247; 351—354. A. T.

II. Maastiku ja olukorra valik.

Maastik ja olukord on samad, mis rügemendi harjutuselgi (vaadata harjutus nr. 1); uuritav olukord on esimese järgu parempoolse kompanii oma; see kompanii tungib kallale Angeot' küla lõunapoolsele osale ja viimasest vahetult lõuna-lääne pool asuvale harjale.

Pataljoniülem, harjutuse juhataja, seab kokku pataljoni kallaletungi käsu, piirdudes kõige tarvilikumate ettekirjutustega harjutava kompanii ülemale.

1-ne pataljon.

K. P. 14. nov., kell 0200.

I.

Külgedelt raamistatud pataljon tungib kallale täna hommikul vastase järelkaitsele, kes püüab aeglustada meie edasitungi, küünistudes maasse harjadel Saint-Nicolas' ojast lääne pool.

Kallaletung on ootamatu, ilma suurtükitle ettevalmistuse-ta, kuid teostatakse diviisi kõvendatud suurtükiväe toetusel ja nimelt ühe 75 mm suurtükkide grupi poolt, mil eriliseks ülesandeks on pataljoni aidata.

II.

Rünnaku üldsuund: idast läände (nurk 280°).

Järkjärgulised märgid:

1. Hari Saint-Nicolas' ojast vahetult lääne pool;
2. Hari La Tremblée' metsast edela pool;
3. Le Sang' mets.

III.

Algasetus rünnakuks (lähtealusel).

a) Esimene järk: põhjast lõunasse, A ja B kompanii. Suunad, märgid ja tegevusribad vaata juuresolev kroon.

b) Pataljoniülema korralduses on:

c) kompanii algasetus pataljoni K. P. põhja pool, Haut-Bois' ja sellest lääne pool asuva harja vahel.

R. k. kompanii I, kaks 37 mm suurtükki ja 3 Stokes'i müüserit r. k. kompanii I ülema käsutuses — patareina harjal Vauthiermont' jaamast põhja pool.

IV.

Ettenähtud manöövrid.

a) Esimese märgi vallutamine A ja B kompanii poolt: 75 mm suurtükkide otsese toetuse grupi ning kompanii ülema käsutuses oleva rühmituse kaitsel, millede peaülesanne on tule neutraliseerimine, mis tuleb harjalt, kuhu kallale tungitakse, Angeot' (küla meie ees paremal) lõuna-servalt ning kõugustikkudelt

rohkem põhja pool. (Erilised juhtnöörid toetusgrupile, r. k. kompanii ülemale.)

A kompanii peab tarviduse korral B kompanii edasijõudmist kergendama, kattes teda tule eest, mis tuleb A n g e o t' küla edela-servalt.

b) Teise märgi vallutamine: suunida peamine jõupingutus lahtise osa vastu mõlema metsa (La Tremblée ja Goutte-Bennequin) vahel. Kallaletungi teostada pataljoni tulirelvade kaitsel, mis on üles seatud esimese moodustavale harjale, ning 75 mm suurtükkide grupi kaitsel, mille peamiseks ülesandeks on neutraliseerida tuld, mis tuleb märgilt, millele kallale tungitakse, ja teda ümbritsevatest metsadest (erilised juhtnöörid).

d) C kompanii järgneb esimesele järgule, liikudes tema edasijõudmisel esiteks nimetatud järgu vasaku tiiva järele.

V.

Sidepidamine, varustamine, evakueerimine.

Pataljoniülema esialgne K. P. on raudteel, punktis, kus tee lõikab harja V a u t h i e r m o n t' jaamast põhja pool; hiljem joonel, mis märgitud pataljoni kallaletungi teljega.

Algasetusel olla kohal ja valmis kell 0630.

Evakueerimine (haavatud ja vangid) teed mööda V a u t h i e r m o n t' st lääne pool.

Pataljoni L. P. V a u t h i e r m o n t' jaama põhjapoolses otsas.

Lahinguvoor asub praegu V a u t h i e r m o n t' s.

Major X.

III. Teostajate ettevalmistus.

Enne määratud kokkutulekut 16. nov. k. 1400 palutakse ohvitsere uurida teemi ja valmistada kirjali-kult A kompanii ülema algkäsk kallaletungiks.

Määrustiku ettekirjutused, mis käivad käesoleva uurimuse kohta, on peamiselt järgmised:

Jalaväe määrustik, 2-ne osa, jagu II, pea-tükk V, nr. 206 kuni 209, 217 kuni 239, peatükk VI, nr. 245 kuni 248, 253 kuni 267 *).

Kõik harjutuse nr. 1 kohta antud üldtähendused on maksvad ka harjutuse nr. 2 kohta.

*) Nimetatud §§ prantsuse määrustikus käsitlevad: kompanii juhtimist ja kompaniiülema (kapteni) tähtsust, kompanii pealetungi teostamist, rühma juhtimist ja rühmaülema tähtsust, rühma kallaletungi. Jalaväe eeskiri, II osa vastavad §§ on: 340—343; 344—354; 364—365; 374—382. A. T.

Harjutuse teostajad, vähemalt ohvitserid, kes rügemendiülema juhatusel peetavast harjutusest osa võtsid, on üldiselt olukorraga tuttavad. Kuid neil tuleb siiski süvenenult uurida A kompaniile määratud ülesannet ja maastikku; samuti tuleb neil korrata määrustiku ülaltahendatud ettekirjutusi ning, mitte unustades pataljoni manöövrisesse puutuvaid muid laiema-ulatusega tähendusi, veenduda, et praegu on tegemist ainult kompanii manöövriga, mil tarvitada kompanii vahendid piiratud tegevuseks, mida need vahendid võimaldavad.

IV. Juhataja ettevalmistus.

Juhataja ettevalmistus peab samuti vastama eeltoodud nõuetele ning olema kooskõlas harjutuse masstaabiga. Vaenlase kaitsetuleplaani uurimine käib eriti „lähedamaa võitluse vahendite“ kohta — tarvitades Saksa määrustiku väljendust — sest eriti just nende vahendite vastu tuleb meie laskurkompaniil võidelda. Temal kasutada olevad relvad võimaldavad ainult võitlust lähedamaa võitluse vahendite vastu; seega tuleb saavutada niisugune tule süsteem, mis kindlustab: a) Angeot' küla lõunapoolse osa ja seljandiku, millel ta asub, poolt moodustatud toetuspunkti lähedamaa kaitsest, b) tulitõkkeid positsiooni sisemuses, kui toetuspunkti on juba sisse murtud.

Maastiku mudel liivakastis tehakse mõõdus 1/1.000. Mõõt peab olema suurem kui reljeef-plaanil harjutus nr. 1 jaoks, sest kompanii kallaletungil meie uurime vähemate üksuste (jao) tegevust. Ka relvade tarvitamise ja maastiku kasutamise uurimine on siin palju üksikasjalisem kui esimesel juhtumisel. Seega läheb vaja mõõtu, mis võimaldab hõlpsust ja selgust figuuride tarvitamisel. Samuti peab see mõõt võimaldama täpsemalt kujutada reljeefilisi ja planimeetrilisi üksikasju (väikesed katted, harjale tuleb laialipillutuna ehitada mitmesugused varjed, mis kaardil puuduvad, aiad jne.). Juhataja määrab kindlaks need üksikasjad reljeefil, vastavalt sellele, kuidas ta kavatseb harjutust juhtida, ning teeb tarviduse korral selleks oletusi*). Need oletused, mis

*) Vaata skeem nr. 3.

nüüd lubatud, ei ole enam võimalikud harjutuse vältusel. Siis tuleb kindlasti kinni pidada antud momendi tõelikkusest ja võtta maastikku nii nagu ta on. Muidu võib õpetamise tõenäolikkus selle all kannatada ja kuulajaskonnas põhjendatud skeptitsism maad võtta.

Arusaadavalt peavad valmistatud figuurid võimaldama kujutada jagusid (eriline värv iga rühma jaoks, jagude reeglipärase numeratsioon, mis on tähendatud figuuril), rühmade ülemaid, kompanii ülemat, kompanii juhatamisjagu, peale selle peab olema veel mõned figuurid, et võimaldada küljelt varjavate elementide (naaberüksuste) ja vastase vastupanu asetamist. Rohkem üksikasjadesse laskuda on asjatu; meie valmistame ette kompanii, mitte aga rühma või jao harjutust. Kompaniiülem ei manövreeri üksivõitlejaga, vaid jagudega ja jagude koon dustega (rühmadega).

B. HARJUTUSE TEOSTAMINE.

Kõik üldandmed, mis toodud vastava pealkirja all harjutuse nr. 1 kohta, on loomulikult maksivad ka harjutuse nr. 2 ja muude kohta.

I. Tegevuse algus.

Juhataja tuletab lühidalt meele harjutuse eesmärgi, nagu ta igale osavõtjale oli kätte antud (vaadata eespool, osa A I).

Pärast seda, kui ta kirjalikkude tööde hulgast ühe on välja valinud, annab ta 1. kompanii juhtimise kapten S kätte. Peale selle määrab ta veel neli rühmaülemat, kelledele antakse neli nende üksustele vastavat figuuri. Kõik asuvad liivakasti ümber. Harjutuse teostajad asuvad näoga juhataja poole, muu kuulajaskond sarnaselt, et ta võiks jälgida harjutuse käiku.

II. Harjutuse arenemine.

a) Kapten S loeb ette oma käsu, mis oluliselt järgmist sisaldab:

Tulejärgus: kaks rühma:

põhjas — rühm A — rinne 200 m.

lõunas — rühm B — rinne 150 m.

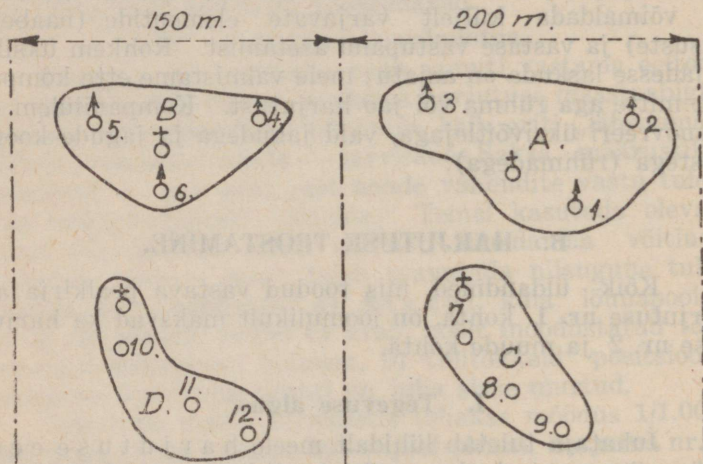
Suund: asimuut 280°.

Märgid: pataljoniiülema poolt kindlaks määratud. (Igale rühmaülemale antakse krokii).

Varujärgus: kaks rühma; liiguvad umbes 150 m kaugusel tulejärgu rühmadest, vasak tiib ees; rühm C — rühma A ja rühm D — rühma B taga.

Kompaniülem liigub rühma D ees.

Skeem nr. 2.

Kui käsk loetud, lastakse rühmade A, B, C, D ülemad asetada kohale oma osad, lähtekohast ida poole, selles paigutuskorras, nagu see järgneb kompaniülema ettekirjutustest. Selle järele on esimesel kompaniil paigutus, nagu see järgneval krokiil on tähendatud:

b) Enne kui näidata, mida annab niisugune paigutus võitluses vastase kaitsetulega, laseb juhataja teostajaid selgitada, millistele kavatsustele ta nende ettekujutuses vastab. Käesoleval hetkel ei tule küsimuse alla tema head ega halvad küljed. Teoreetiline vaidlus ses suhtes veenab palju vähem kui silmaga-nähtavad faktid, ning nende harjutuste peamiseks paremuseks on just see, et ta

allutab üksikud tegevused tõsiasjade katsetusele. Juhataja piirdub käesoleval momendil ainult vaatlusega, kas ja kuivõrra esialgsed korraldused on õigustatud.

Kapten S, kas rahuldavad Teid Teie rühmade poolt tehtud korraldused?

Rühm D?

Täiesti õige, kapten S?

Kui käsust valesti aru saadakse, siis on see alati käsuaandja süü. Kui Teie tahate, et Teie varud oleksid järgustatud vasak tiib ees, miks käsete siis mõlemal rühmal C ja D liikuda 150 m kaugusel tulejärgust, seega mõlemal rühmal ühel ja samal kõrgusel? Teie käsust võis ainult nii aru saada, nagu tast tegelikult saadi.

Tegelikus olukorras ei oleks Teie vististi enam midagi saanud parandada. Lahinguväljal ei saa kord tehtud viga enam nii hõlpsasti heaks teha. Seal on juba tõelikkusega tegemist. Ka praegu püüame me tõelikkuse poole, ja seepärast rõhutangi ma seda üksikasja. Kas ei ole Teie rühmade paigutuses veel midagi muud, mis ei vasta Teie kavatsusele?

S — Mitte täiesti: kui rühma C järgustust, vasak tiib ees, võib seletada sellega, et see rühm asub pataljoni tiival, siis ei näe ma põhjust, miks rühm D on võtnud sarnase rivistuse.

D — Ma täitsin kompaniiülema käsku: varurühmad liiguvad 150 m kaugusel tulejärgust, vasak tiib ees.

S — Ma ei tahtnud seda öelda; minu kavatsus oli haarata küla vasakult ja ma tahtsin, et minu varurühm D oleks asetatud rühmast C eespool ja vasakul; minust on valesti aru saadud.

Ei, kõik muu näib korras olevat.

Miks on varus kaks rühma?

Ma oletan oma paremal tiival vastupanu ning põhjas — naaberpataljoni rasket kallal-letungi. Viimasel juhtumisel tahan ma oma vasaku tiivaga manöövri toime panna ja seks võimalikult rohkem tarvita-miseks vabu jõude valmis hoida. Samal põhjusel tahtsin ma ka oma varu järgus-tada vasakule.

Vasakule või vasak tiib ees?

Vasak tiib ees!

Veel üks eksimine Teie väljenduses, mis käsus võib Teie tahtele vastupidiseid tagajärgi anda. Mil viisil hõlbustab Teie varurühmade sarnane paigutus manöövrit lõunast?

See võimaldab mul tarvituduse korral hõlpsamini poeta-da rühma C rühma D taha, kuid juhtumisel, kui rühm C on liig rühma A ligidal, ei saa ta enam manövreerida ning järgneda liikumisele vasakule.

Millised olid Teie kavatsused tulejargu moodustamisel.

Võtta oma alla terve oma rinne ning anda kitsam riba vasakpoolsele rühmale, millega ma loodan kiiremini edasi jõuda.

Rühma A ülem, selgitage oma paigutust?

A — Kaks jagu esimeses järgus, vahe 100 m, et tervet minu tegevusriba oma käes hoida; minu varujagu asub paremal, et tarviduse korral minu külge katta ning mind naaberpataljoni ühendada, ma liigun oma esimese järgu keskkoha järgi, varujao kaugusel.

Rühm B?

B — Ilma, et kindlaks määraksin, kus ma omateada varujagu tarvitan, asetan ma ta enda taha, minu paigutuse keskkoha.

Millised käsud annate Teie jagudele 4 ja 5?

Kallale tungida otse oma ette, majadest vasakule, asimuut 280°.

Ja millised käsud on jagudel 2 ja 3?

A — Suund 280°, märk: tee kõrgustiku harjal meie ees silmapiiril, aedade pool, mis asuvad kõrgustikul; jagu 2 haarab paremalt ja jagu 3 vasakult majad a, b, c, d, e.

On kindlasti paljugi öelda nende mitmesuguste korralduste suhtes. Kuid juhataja ei peatu siin kaua, sest ühest küljest ei vasta vaidlus rühmaülemate poolt tehtud lahingukorralduste üksikasjade üle harjutuse eesmärgile, nagu see kindlaks määratud, ning tuleb vastu seista kiusatusele kõrvale kalduda harjutuse eesmärgist.

Teiselt poolt teeb just harjutus oma arenemisel avalikuks kõik tehtud vead, — palju paremini kui teoreetiline seletamine või kuiv määrustiku meeletuletamine: ei aiata üksinda ütlemisest, et on tehtud viga, vaid seda tuleb veel tõendada.

c) Juhataja esitab järgmise olukorra, nagu see järgneb ühelt poolt vaenlase oletatavatest kaitsekorraldustest, teiselt poolt — 1. kompanii poolt kallaletungiks tehtud korraldustest: Kallaletung algab: mõned Stokes'i mürsud langevad majade a, b, c, d, e pihta. 37 mm suurtükkide ja suurtüki toetusgrupi tuli on suunitud harjale, mis moodustab esimese märgi Angeot' küla edela-osa — (majad ja viljapuuaiad g, h, k, e, m, n, o), põõsastik p, q, s.

Kallaletung algab samal ajal; ojast minnakse läbi ja esiteks jõutakse edasi raskusteta.

Vaenlase esimesele joonel juhitud tuli kallaletungi lähenedes kasvab; peaaegu samal ajal süütub vastase tuli tervel 1. kompanii rindel; see on üldine laskmine, ilma et võimalik oleks täpselt kindlaks määrata punkte, kust ta tuleb; kuulipilduja tuli näib tulevat põõsastest p, või majade a ja b vaheliselt alalt, aiast c, raioonist v või t. Niisuguse tapva tule all küünistub 1. kompanii aasal maase järgmises seisukorras:

Tulejärgu esimesed osad on umbes 100 m kaugusel teest ja puhmastikkudega ümbritsetud aedadest a ja b; grupid 4 ja 5 on nihkunud veidi lõunasse, suure lohu suunas, mis piirab teed läänes, jagu 6 asub peaaegu jao 4 taga; jagu 3 on nihkunud aia a poole ja on kaugenenu jaost 2, kes aiast b on nihkunud lõuna poole; jagu 1 on jao 2 taga. Varurühmad C ja D on ülalkirjeldatud seisukorras, kuid ei oma veel ettenähtud õiget kaugust ning nende kõige eelmine jagu on umbes 100 meetri kaugusel tulejärgust. Kapten S ja tema juhatamisjagu lamavad rohus, 50 m jao 6 taga.

Parempoolse pataljoni vasak tiib, niipea kui ta ojast on üle jõudnud, peatatakse samuti tulega. 2. kompanii lõunas saavutab oma vasakpoolse rühmaga tee; tema parempoolne rühm, mis peatatud väikesest tiigist põhja pool, on sunnitud tuld avama.

(Olukord on märgitud mustaga skeemil nr. 3).

1. kompanii juhtidele antakse viis minutit mõtlemisaega, et võimaldada süvenemist olukorda ning et tarvitusele-võetavate abinõude üle järele mõelda.

Kirjeldatud olukorras hästi ette valmistatud juhtidel ja allohvitseride koosseisul ei ole tarvidust ega ka aega nii kaua järele mõtelda. Kuid praegu meie ei ole lahingus, vaid õppusel; seega tuleb võimaldada harjutusest osavõtjatel ühelt poolt süveneda hästi olukorda, millesse nad ootamatult on asetatud, teiselt poolt seda niiviisi korraldada, et osavõtjatel oleks võimalus ja nad oleksid koguni sunnitud kohandama oma otsuseid ja tegevust olukorrale. Ainult nii võivad juhtiva koosseisu harjutused saavutada neile ülesseatud eesmärgi. Neid tuleb õpetada kõige pealt tegutsema teadlikult ja järelemõeldult ning siis — muutes pikka-mööda teadliku ja järelemõeldud tegevuse kiireteks ja otstarbekohasteks refleksideks. Juhtide harjutused nõuavad analüüsi ja meetodilist ning järjekindlat tegevust. Seepärast peab juhataja niisugusel harjutusel, nagu praegune, teostajatele mitte ainult aega andma järelemõtlemiseks, vaid ka igaüht sundima tarvilikult järele mõtlema.

Rühma B ülem, mis Teie teete ja kus Teie olete?

B — Ma olen oma varujao 6 juures. Minu rühm on tulega peatatud. Et ta võiks edasi liikuda, on vaja minu tule üleolekut. Minu mõlemad esimesed jaod on avanud tule enda ette; minu jagu 6 võib samuti tulistada oma asukohast. Ma annan talle käsu avada tule punktis c (maja) ilmsiks tulnud kuulipilduja pihta.

Miks tulistate Teie c, mis ei asu Teie ribas?

Sest c laseb minu pihta; just tema tuli segabki mind kõige rohkem.

Ja mille pihta lasevad jaod 4 ja 5?

Muidugi otse enda ette.

Mille pihta?

Ma ei tea, see on jaoülemate asi, kel on igaühel oma ülesanne.

See vastus tuletab harjutuse juhatajale meele, et harjutuse arenemine on õigelt teelt kõrvale kaldunud. Oleks huvitav ja õpetlik uurida jagude 4 ja 5 tule juhtimist, sest

maastiku tõttu ei saa nad peaaegu sugugi otse enda ette lasta, kuid see ei ole käesoleva harjutuse eesmärk. Selle eesmärgi juure tuleb tagasi pöörduda ja sellest mitte kõrvale kalduda. Juhataja juhib sellele tähelepanu, soovitades kompaniiülematel seda olukorda endale üles märkida, et edaspidi seda oma kompaniides harjutuse aineks võtta. Siis pöördub ta tagasi päevaküsimuse juure.

Seega lasevad kõik Teie kolm jagu. Kas Teie omate tule ülekaalu, nagu mõni silmapilk tagasi soovisite?

On Teil tule ülekaal?

Kuidas võite Teie seda teada saada?

Tegelikult on see väga tõenäoline oletus; on Teil mingit abinõu, et seda oletust veendumuseks muuta?

Täiesti õige; ja kuidas oletate Teie seda liikumise uuesti alustamist?

Täiesti õige.

Rühma A ülem, mida teete Teie?

Kus asute Teie ise?

Kena; kuid on mõned punktid, mis nõuavad selgitamist; hakkame nendega järjest peale.

B — Ma ei saa rohkem teha, sest terve minu rühm laseb.

Ma ei tea.

Kui vaenlase tuli, mis meid kinni peab, lõpeb või tunduvalt väheneb, võin ma loota, et ma ta olen ületanud.

Ma võiks katsuda kasutada seda suhtelist vaiget, et uuesti alata liikumist tee suunas.

Kuna minu 6. jagu jätkab tuld raiooni a, c pihta, püüavad esiteks jagu 5 siis 4 välja jõuda lähedasse surnud nurka, siis teele, siis lohku. Kui see on saavutatud, siis algab 6. jagu omakorda liikumist, tarviduse korral 4. jao või rühma D tulikaitse all.

A — Ma käsen 3. jaol läbi minna majade a ja b vahelt, selle asemel, et maja a lõunast haarata; 2. jao ülesanne jääb muutusetu. 1. jagu saab käsu avada tule kuulipilduja pihta, mis asub v juures.

2. ja 1. jao vahel, oma varu lähedal, lahtise külje pool.

Teie ütlete, et Teie parempoolne külg on lahtine, kuid siiski olete Teie nii põhjas kui lõunas külgedelt raamistatud.

Järeldus: ilma et Teil tarvitseks karta oma vasaku külje pärast, vähemalt käesoleval hetkel, ja kuigi rühm B on samuti peatatud, olete Teie rahutu oma parema külje pärast. Teie olete asetanud sinna oma käsutusvaba jao ja Teie otsustate seal isiklikult asuda?

Hea, kapten S, märkige kõik see üles, sest varsti kõneleme meie sellest jälle.

Nüüd leitnant A, kuidas saadate Teie 3. jaole uue käsu?

See mees tapetakse, niipea kui ta tõuseb.

Ka see tapetakse.

Ta ei näe Teid või ei saa Teist aru ja kui Teie parajasti märku annate, haavatakse Teid.

Ei, sest õnneks on Teie haav kerge. Kuid kaks meest tapetud ja üks haavatud, ilma et Teie oleksite saanud oma käsku edasi anda. See tõendab, et niisuguses olukorras juht saab mõjutada ainult seda, keda ta häälega saab käsutada; vaenlase tulega tuleb arvestada.

See on tõsi, kuid põhjas asub üks teine pataljon, mida ma ei tunne. Pealegi võin ma küla varjus, kus vaatlemine on segatud ja takistused hulgalised, hõlpsasti kaotada ühenduse; lõpuks on parempoolne pataljon juba peaaegu oma liikumise alul peatatud ja minu külg on täiesti kaitseta. Vasakul on olukord ses suhtes teisiti.

Jah; ning tuli, mis tuleb parempoolse pataljoni ribast, sunnib mind isegi minu viimast jagu käskima tuld avada.

Käskjalaga, kes minu juures asub.

Ma saadan ühe teise.

Ma teatan 3. jao ülemale märguannetega.

Ma annan juhatamise...

Vastupidine oleks oletus, mille tegemine meile keelatud. Mis kindel on ja millega meie oleme sunnitud tingimata arvestama, on tule võimsus: 200 m kaugusel vaenlasest, kes täiesti oma tuld valitseb, ei saa liigutada: see on tõsiasi, mille vastu kõige optimistlikumadki oletused ei aita; sellega tuleb kindlasti arvestada ja vastavalt talitada.

Annate Teie siis sellele 3. jao ülesande muudatusele sarnase tähtsuse?

Võimalik, kuid Teil on liig hilja seda tähele panna. 3. jagu on, vastavalt ülesandele, mille Teie talle andsite, aia tulistamisega ametis; sealt lastakse tema pihta, tema vastab; usute Teie, et jaoülem, kes oma ülesandega on ametis ja kes on tulega maa külge surutud ning võitluses 100 m kaugusel asuva vaenlasega, suudab ilma suuremate raskusteta teisele tegevusele üle minna? Seda uskuda, tähendaks jälle teha oletust, mis ei vasta kindlatele tõsiasjadele: ei saa enam muuta üksuse ülesannet, kes lahingus ja vaenlase tule all.

Veel teine asi; Teie tahate oma paremat tiiba kõvendada. Rühm B on maastiku tõttu ja varje otsimise läbi sunnitud vasakule nihkuma: selle tagajärjeks on, et keskele ei jää kedagi.

Kuidas on märkidega, mis kompaniülem oma käsus kindlaks määras?

Ma tahaksin oma rühma oma paremal tiival veidi ümber grupeerida ja lähendada oma 3. jagu, kes minu käsutusest kipub välja libisema; mul on paremal liig vähe jõude.

Kompaniülem määras minu esimeseks märgiks harja Angeot'st loode pool ning tähendas minu rühma jaoks

Kapten S, Teie märgite kõik üles, eks ole? Kõik see süvendab rühma manöövrit ja ma juhin kompaniülemate tähelepanu sellele väga huvitava olekorrale, mis rikas õpistest. Täna seks harjuteks aitab sellest, mida meie teame rühmast A: kõik tema jaod lasevad; ta ei ole oma paremalt küljelt kaetud ja just see teeb tema ülema rahutuks. Ta lahkub kahte osa, kes ainult suure vaevaga saavad oma manöövrit ühendada. Ta omab küll kaugel asuva, veidi ebamäärase märgi, kuid esimeste takistustega, mis tuleb võita, ei ole küllaldaselt arvestatud, ja rühma ülem kahetseb nüüd oma esimesi käske. Kuid on liig hilja neid muuta. Need on meie tähelepanekud, millest kõik ebatõelised oletused on kõrvaldatud.

Rühma D ülem, Teil on sõna.

Valmis tegutsema, mis see tähendab?

Ilus. Ning rühm C?

tegevusriba; kui ma saavutan märgi ja jään oma ribasse, siis olen ma käsud täitnud.

D — Olen varus ja kompaniülem on minu juures. Peale selle olen ma tulega sunnitud paigal püsima ega saa tulistada, sest rühm B asub minu ees. Kuna ma liikuda ega tulistada ei saa, ootan ma, olles valmis tegutsema.

Olen tähelepanelik käskudele, mida kompaniülem mulle võib anda, ning olukorrale, rühma B kui ka 2. kompanii parema tiiva tegutsemisele. Lõpuks uurin ma vaenlase seisukohti ja püüan eriti selgusele jõuda, kust tuleb meid peatav tuli.

C — Minu olukord vastab enam-vähem rühma D omale,

kuigi ma asun kompaniüle-
mast kaugemal ja mul on vis-
tisti võimatu temalt kāske
saada, arvestades sellega, mil-
lest hiljuti jutt oli. Ka mina
ootan liikumatult, tähelepane-
lik sellele, mis sünnib minu
ees ja paremal, ning olles val-
mis tegutsema. Kuid mina an-
nan praegu 7. jaole, kes minu
juures asub, kāsü avada kohe
tuli, valides märgiks majade
a ja b vahe.

Kapten S, mida Teie arva-
te sellest?

Leitnant C, õigustage oma
tegevust.

S — Rühm C, mis asub va-
rus minu korralduses, ei to-
hiks, välja arvatud tungiv va-
jadus, ilma minu käsuta tege-
vusse astuda.

C — Ma olen kompaniüle-
mast liig kaugel, et temalt tu-
leavamiseks kāsü oodata.
Vaenlane tulistab mind 200 m
pealt. Rühma A olukorrast
järgneb, et ta jaguneb minu
ees kahte ossa; seeläbi tekki-
nud avaus asub just minu 7.
jao ees. Keegi ei tulista a ja
b vahel asuvat vaenlast. Neis
tingimustes käsen ma tule
avada, sest ma saan lasta, il-
ma et see kedagi segaks, ning
ma ei saa jääda vaenlase tule
alla ilma sellele vastamata.
Iseenesest ei takista see mind
kompaniülema jaoks käsutus-
valmis olemast, sest ma end ei
liiguta; ma lasen, kuid ei astu
tegevusse ilma käsuta.

Kapten S, märkige see ka
üles. Milline on, leitnant C,
Teie arvates tulistava ja tege-
vusse astunud rühma vahe?

Mulle näib, et tegevusse
astuda tähendab kindla üles-
ande saamist ja võitluse alga-
mist, et seda ülesannet täita.
Nii on rühm A tegevusse as-
tunud, sest tal on vallutada
kindel märk, A n g e o t' hari,
ning selle saavutamiseks peab
ta võitlust. Kuid olukord võib
tulistamiseks põhjust anda või

sundida seda tegema, ilma et ülesanne oleks täiesti kindlaks määratud. Praegu on niisugune juhtumine. Kuigi ma tulistan, olen ma valmis iga ülesannet täitma, kui kompaniiülem peaks tahtma teda mulle anda ja kui ma võin end liigutada.

Kõik väited, mida meie praegu vaatlesime ja mida osavõtjate eneste poolt tarvilikul määral selgitati, annavad meile kompanii olukorrast küllaldaselt selge pildi. Niisugune on siis see kompaniiülema poolt tehtud algkorralduste tulemus; nende korralduste head, eriti aga halvad küljed paistavad küllalt selgesti kätte. Kuid juhataja, et saavutada kahest eesmärgist esimese, peab rõhutama faktide demonratsiooni, sundides kuulajaskonda omandama neid olulisi õpiseid, mis uurimisele on võetud. Eriti peab ta püüdma viia kapten S tõsiolude õpiste tunnistamisele. Harjutuse teostajad, olles sagedasti umbusklikud doktrinaarse demonratsiooni vastu, mis ei ole kooskõlas nende arvamiseega või mõistab hukka tegevuse, võtavad selle eest heal meelel vastu ja peavad meeles õpetuse, mida nad leiavad või usuvad leidvat faktide eneste tulemusena. Juhataja ülesanne on aidata seda leida ja tarviduse korral seda esile kutsuda.

Kapten S, vaatame nüüd, kui kaugele oleme jõudnud. Ma usun, et Teie olete oma kompanii käesoleva olukorra kohta täiesti selgusele jõudnud?

Ja mida arvate Teie sellest?

Tegelikult on see nii. Kuid kõik see ei ole siiski nii traagiline. Kui Teie saaksite midagi teha, mida teeksite Teie?

S — Täiesti.

Ta ei ole hiilgav, sest olen igal pool peatatud ning pealegi ei suuda ma midagi teha; ma ei saa liigutada, samuti ka minu sidekäskjalad.

Ma annaksin oma seisukorrast teada pataljoniülemale ning paluksin temalt tema kasutada olevat tuletoetust, et oma tulejärku aidata edasi liikumist alustada.

Ärge kahetsege seega midagi, sest pataljoniülem näeb kindlasti väga hästi Teie seisukorda. Ta aitab Teid sel määral, nagu see tal võimalik, selles võite julge olla. Kuid see ei kergenda otsekohe Teie seisukorda, sest ta on võimetu lähedate takistuste vastu, mis Teid peatavad. Teie olete vaenlasele liig lähedal, et suurtükid või müüserid saaksid tulistada, ning Teil tuleb tege mist teha ainult lähedamaa võitlusega. Loobume seega kasutult tagasi vaatamast. Meie tähelepanu tuleb koondada ettepoole.

Rühm A töötab tõesti varsti kolme täiesti lahus oleva punkti vastu, jättes oma tegevusriba keskele muretäratava augu. Ning edasi?

Sellepärast, et ei saa lubada võimatut; selle põhjus on arusaadav. Mis on rühma A killunemise põhjuseks?

Sõna on leitnant A-l, et end kaitsta.

Rühm A on varsti kaheks lõigatud; 3. jagu on juba isoleeritud ja rühma ülejäänud osa on sunnitud, nagu ma kardan, pöörduma v või t poole, selle asemel, et oma ülesannet täita.

Edasi sooviksin ma selle rühma paremal tiival ümber grupeerida, nagu seda tahtis teha leitnant A, kuid Teie ei lubanud seda.

Tema ülema algkäsk, mis kirjutab ette haarata maja a lõunast ja maja b põhjast.

A — Minu ees on kaks pikka peaaegu kokkupuutuvat ehitust, millest minu tegevusriba põhjas ja lõunas mööda läheb; kuna ma müüridest ei saa üle minna, tuleb mul muidugi nende ümbert ringi minna. Ma oleksin võinud oma kolm jagu tegevusse panna ning suunida ühe kahe maja vahele, kuid ma ei võinud seda, kuna mu parem külg oli varjamata. Sündmused on näidanud, et ma oleksin pidanud sellele küljele rohkem

Kaitsekõne muutub süüdistuseks. Kapten S, Teie algkäsku arvustatakse, mida arvate Teie sellest?

Alati tuleb vaenlase vastupanu ette näha ja valmistuda tema võitmiseks. Kui Teie seda oleksite ette näinud, millise korralduse oleksite Teie siis teinud?

Oletame, et see nii; kuid see ese, mis Teid nüüd sunnib kaks rühma tegevusse panema, ei kerkinud üles ootamatult. Ta oli olemas, kui Teie oma käsu andsite, ning juba tema olemasolu üksinda, ilma vaenlase vastupanuta, tegi tarvilikuks Teie rühma A killustamise. Miks ei teinud Teie selle kohta vähematki märkust ja miks pöörsite Teie sellele nii vähe tähelepanu?

Kas ei ole kompaniiülemal muid kohustusi kui pataljoniülema käsu korduvalt edasiandmine?

Ning Teie võite konstateerida, et sellest üksinda ei aidanud. Teie rühmadel tuleb, enne kui nad saavutavad harja, kõrvaldada takistused, mida Teie võisite ette näha ja milledega tuli arvestada pataljoniülema käsu kohandamisel. Arvate Teie, et käesoleval hetkel rühm A hoolib palju esemetest V, X ja suunast 280°, mille Teie talle määrasite? Tal on praegu muuga küllalt tegemist.

tähelepanu pöörma. 200-meetriline rinne, niisugune takistusega keskel, on liig pikk varjamatul tiival asuva rühma jaoks.

S — Tükk oli, võib olla, tõesti liig suur rühma A jaoks; kuid ma ei oletanud vastupanu juba sel esimesel kokkupuutumisel.

Ma oleksin määranud joo-nele kolm rühma: rühm B tema praeguse ülesandega; ülejäänud kaks ülesandega kõrvaldada majade rühma a, b, c, d, e, f takistus, haarates teda üks põhjast, teine lõunast, kattes seega rühma B liikumist.

Ma jaotasin selle märgi oma rühmade vahel, asetades rindele jõud nii, nagu ma manöövri ideest aru sain.

Oma käskudes Teie kõnelete ainult „ribast“ ja „liikumise asimuudist“, kuid niipea kui lahing algab, tõmbavad takistused, „märgid“, mida Teie vaevaks ei võtnud ära tähendada, Teie tähelepanu käskivalt enda peale ning sunnivad äkki unustama riba ja kompassi. Kuna Teie oma alluvaid ebamäärasesse olukorda olete jätnud, otsustavad viimased ise hea õnne peale olukorda parandada või alluvad saatusele. Teie ei juhata. Kompanii manööver pole mitte ainult kitsama või laiema rinde küsimus, vaid eriti üksteisele järgnevate jõupingutuste koostamine tihe- das ühenduses täpselt kindlaks määratud ja mõjuvate takistuste iseloomuga ja olukorraga maastikul. Arvan, et Teie nägite liig pikalt ja laialt, kujutades end pataljoni- või isegi rügemendi-, kuid mitte kompaniülemana. Kuid Teil puuduvad need tegutsemisvahendid, mida omab pataljoniüleml, ning Teil on teine ülesanne.

Teil on tahet edasi pääseda. Kuid tahtest üksinda veel ei aita, tuleb mõtelda ka vahendite peale, kuidas edasi pääseda. On asjatu püüda järjekindlusest mööda hiilida, sest vaenlane sunnib Teid lugu pidama möödapääsmatutest vajadustest.

Mis peatas Teid käesoleval hetkel?

Ja millega võite Teie tema vastu võidelda?

Kena; seega oleme meie jõudnud tõeallikale võitluses: et kindlustada liikumist ette, tuleb, ütleb määrustik ja nagu ka Teie just praegu väga õieti tähendasite, „anda oma tulele tarvilik intensiivsus“. Olete

Vaenlase tuli.

Iseoma tulega.

Mulle näib; ma määrasin oma kompaniile paigutuse — 2 rühma tulejärgus, mis on harilik.

Teie kindel, et Teie seda olete teinud?

Kaks rühma, seega, nagu Teie valesti ütlete, „harilikult“ neli jagu tulejärgus sõna otsekoheses mõttes; nii on ta tegelikult. Kuid Teil on seitse jagu, kes tulistavad ja on sunnitud tulistama. Seega olete Teie „tarviliku intensiivsuse“ valesti arvestanud.

Tule ülekaalu ei saa mõõta tegevuses-olevate relvade arvuga. Leitnant B ütles väga õieti: tule täius ei tähenda alati tule üleolekut; tule üleolekut ei saa mõõta, teda saab ainult konstateerida. Millest tunnete Teie seda?

Jah, sellest ja ainuüksi sellest. Seega läheb vaja mõnd muud reeglit oma kallaletungiosade asetamisel, reeglit, mille tarvituselevõtt kindlustab võimaluste piires tarviliku tule ülekaalu. Kas määrustik annab selle reegli?

Ta ei soovita, ta käseb; see täius „peab olema saavutatud juba kallaletunga alul“ ning teda alal hoida peab olema kõigi jõupingutuste olulisemaks eesmärgiks lahingu vältusel. Milles sisaldub tule täius?

Joonel või vähemalt olukorras, mis võimaldab tuld avada, ilma et selleks enne läheks vaja liikumist. Ja mida läheb vaja, et tules, Teie kergete kuulipildujate tules muidugi, tühje kohti ette ei tuleks?

Tõsi, kuid tuleb jätkata: „tarviliku leiab, et terve rinde oma alla võtta“, arvestades „rinde ulatusega, maastiku iseloomuga ja oletatavate takistustega“. Olete Teie kõike seda hästi silmas pidanud?

On väga raske juba varem ette aimata, kui palju tuleb asetada esijoonele, et saavutada tule ülekaalu.

Faktist, et saan edasi liikuda.

Ta soovitab teostada tule täiuse, kuid....

Joonel peab olema küllalt relvu, et tules auke ei tekiks (nr. 86), kuid....

Selle kohta ei ole midagi kindlat öeldud; määrustik ütleb, et kompaniülem „moodustab oma tulejärgu, asetades sinna sel arvu rühmi, nagu ta selle tarviliku leiab“ (nr. 219).

Ei saa ette aimata kõiki takistusi, mis ilmsiks võivad tulla.

Muidugi mitte; seepärast tulebki neid igal pool ette näha, tervel rindel, ja kindlustada endale tule, milles puuduvad tühjad kohad terve rinde ulatusel.

Ei, Teie ei saaks seda, sest tule all ei saa midagi selle sarnast teostada. Teie teate seda väga hästi. Kas oleks Teil võimalik jooonele viia või ümber paigutada ainustki jagu Teie rühmadest C ja D? Seega tuleb juba alul võimalikult tugevam olla. Kui takistust ei ole, jätate Teie oma jõu tarvitamata, mis seega jääb siis täiesti pillamata. Kui vastupanu on kohaliku iseloomuga, Teie koondate tema vastu oma jõu, et teda võimalikult rutiini ja paremini maha suruda. Seega siis tule täius tervel rindel ilma tühemeteta. Kui me võtame selle lihtsa reegli tarvitusele Teie paigutuse suhtes, millised on meie tulemused? —

Tulejärk peab olema vähemalt seisukorras, mis võimaldab tule avamist „silmapilkselt, ilma et seks varem mahnöövrit vaja läheks“. Teil on ju seitse jagu tegevuses, ilma et liikumist vaja läheks. Teie paigutus vastab seega määrustiku nõuetele. Kuid ma ei vabanduks, et Teie seda tahtsite.

Milles on süü?

Kauguse ettekirjutamisest, võib olla, üksinda ei aita. Isegi siis, kui Teie rühmad C ja D asuvad 150 m rühmade A ja B taga, kas oleksid nad vabad tulest, mis juhitud Teie tulejargu peale?

Ütleme, et see on nii, kuid kui ma ei kohta takistust, või mitte igal pool. Ma pillaksin oma jõude kasutult. Kuna muidu ma võiksin toetust anda selle järele, kuidas vajadus ja olukord seda nõuab.

Tõesti, sest ma ei arvestanud selle tulemusega. Seda vähem, et nende seitsme jao hulgas on üks varujagu, mis, õelgu leitnant C mis tahes, minu käest näib ära libisevat.

Varurühmad suruvad liig tulejargule peale: neil puudub minu poolt ette kirjutatud kaugus.

Erijuhtumisel mitte; kuid määrustik.

Määrustik annab ainult üldreegliid. Teostajatel, sellevastu, on alati erijuhtumised, millele üldreegliid tuleb kohandada. Millised üldreegliid annab määrustik kompaniide varude kohta ja nende hoidmiseks käsutusvalmis?

Kas ei ole selle kohta muid ettekirjutusi?

Kapten M?

Jah; Ning kompaniiumlem „hoolitseb, et teine järk jääks käsutusvabaks ning ei sulaks iseenesest ühte esimese järguga“. Need on üldised reegliid. Kuidas saab neid kasutada Saint-Nicolas' oja kallastel, 14. novembril, selgesti ära määratud olukorras, milles meie asume? Kapten S?

Teie saate; Teie võite, ilma et Teil tarvitseks rohkem kahtlust olla, loobuda nende 150 m küljes rippumast, kuna Teil on küllalt põhjust tarvitada teisi ettekirjutusi, mida kapten M nimetas. Kas ei oleks parem skeemi asemel, mida Teie üksinda toetate, uurida maastikku ja olukorda ning sellele kohandada Teie korraldused.

Hea küll; vahejuhtumus on lõpetatud, sest nüüd oleme olulise kohta üksmeele saavutanud, nimelt tarviduse kohta mitte pimedalt käsitada määrustiku üldiselt kokku seatud eeskirju, vaid kohandada neid hoolega tegelikule olukorrale, mis nõuab meie otsustamist.

Distants kompanii kahe järgu vahel on 50 kuni 150 m, minna võtsin maksimaalse kauguse (nr. 225).

???

M — See kaugus, nagu 2. järgu sügavuski, on väga muutlik, olenedes maastikust, varjetest ning olukorrast (nr. 236).

S — Kui ma saan vabaneda 150 m reeglist, ma....

Kui nii, siis oleks tõesti parem olnud rühma C lasta mitte nii vara üle Saint-Nicolas' oja minna; see oligi minu esialgne kavatsus, kui ma kirjutasin ette oma varude järgustuse, parem tiib ees.

Seega jõuate Teie siis otsusele, et ei olnud tungivat tarvidust lasta varudel minna üle Saint-Nicolas' oja, mis viimaseks katteks enne vaenlasega kokkuminemist.

Teil oli oma manöövri kavas selle rühma jaoks ette nähtud teine ülesanne!

Kahtlemata; kuid tingimused, et see muutmine oleks õigustatud, et ta vastaks kindlasti ülesande teostamise parimale võimalusele ja, lõppeks, et ta oleks täideviidav, s. o. et tegevusse saadetavad uued osad oleksid tõesti käsutusvalmid.

On asjatu selle üle vaielda, sest Teie rühm C pole, vähemalt käesoleval momendil, seks otstarbeks kasutatav. Sellest järgneb, et Teie parem külg on katmata ja Teie ei saa seda parandada.

Ja see on tõesti nii; oma lähteasetuses tuli leitnant A-1 juba oma parema külje eest hoolt kanda ning seda põhjustel, mis täiesti õigustatud. Ette nähes ja ette valmistudes läks tal osaliselt korda neist üle saada. Kuid kas pole sel viisil tekkinud olukorras suuri halbusi?

Vaadake rühma A või vähemalt tema kahe parempoolse jao paigutust.

Jah, kuna nende märk asub X-is, läänes. Kuid rohkem veel kui 1. ja 2. jagu, on leitnant A tähelepanu, mõtted ja mured suunitud loodesse selle asemel, et olla sihitud oma märgi poole. Ma ei heida neile seda kõrvale-

Ma pooldan seda täiesti, seda enam, et mul oli kindel tahtmine hoida C rühma käsuvabana, sest ma näen väga hästi, et mul tuleb see rühm tegevusse panna, vähemalt osaliselt, et end katta Angeot'st põhja ja põhja-lääne pool asuva osa vastu.

Jah, kuid ei ole keelatud kavatsust muuta nõudmiste tõttu, mida lahing esitab.

Viimase poolt on need tingimused täidetud.

A rühm võib seda katet tagada ja seda ta teebki.

????

Need kaks jagu on suunitud loodesse, raioon t sihis.

Kui parempoolne pataljon oleks liikunud....

kaldumist ette. See on neile peale sunnitud vaenlase tegevusega, millele nad peavad vastama. Kuid kas ei saaks sellest mööda?

Kuid ta ei saanud liikuda; isegi kui ta oleks saanud, see ei oleks seganud raiooni t või r kuulipildujatel võtta rühma A tule alla ja tõmmata teda ta ülesandest kõrvale. Kas oleks saanud algasetuses ja ülesannete jaotuses seda ette näha ja seks tarvilikke samme astuda?

Kuid ta ei teinud seda; kas ei jätnud ta seda kogemata Teie teha?

Ja Teil oli õigus seda mitte oletada. Ütleme siis, et ta seda on unustanud. See ei vabastanud Teid kohustusest sellest ise mõelda. Iga juht, kes alustab kallaletungi, peab kindlustama selle kallaletungi julgeoleku, talle tagatise muretsema väljaspoolt vahelesegamise eest. Teie unustasite kindlustada rühmale A tegutsemisvabaduse ja rühm A on oma ülesandest kõrvale juhitud, ilma et tal vististi võimalduks selle juure tagasi pöörduda.

Juhataja peatab siin oma väited ja õpiste rõhutamise, mida on annud esimese olukorra uurimine. Ta oli sunnitud i'dele punkti peale panema järsumalt ja autoriteetlikumalt, kui ta oli esiteks arvanud. Ta oli seks sunnitud kapten S jonnakuse läbi, kes oli kärmas teiste vigu üles leidma, kuid kangekaelne tunnistama, et tema oma käsk ei olnud täiuslik. Juhtumine ei ole erandlik. Samuti ei tule seda ka kahetseda, sest põhjalik arutus annab kindlasti, niihästi asjast otsekohe huvitatutele kui ka kuulajaskonnale, paremaid tagajärgi kui liig kiire järeleandmine. Ainsaks ohuks on juhataja võimalik kannatamatus, mis võib viia õpiste pealesundimiseks, selle asemel, et neid tõendada.

Pataljoniülem oleks pidanud moodustama liiteosa, kes t oma tule alla oleks võtnud.

Võib olla; kuid ma ei ole tanud endale lõksu tema käsus.

See pikem mõttevahetus teeb soovitavaks lühikese vaheaja töös. Juhataja katkestab harjutuse kümneks minutiks. Et mitte palju aega kaotada, kasutab ta vaheaega, et asetada figuurid teise olukorda, mida ta tahab uurimisele võtta.

d) Harjutuse uuesti alates, juhataja annab järgmise olukorra kirjelduse:

Pataljoni tulesüsteemil ja toetussuurtükiväe grupi tuel on korda läinud suurel määral neutraliseerida vaenlase tuld, mis tuleb harjalt „Kolm puud“ juurest, majade rühmast, o, g; raioonidest t ja r, samuti ka tuld, mis tuleb La Tremblée' ja Goutte-Bennequin' metsadest. Teiselt poolt on 1. kompanii tulejärgu tuli osaliselt ületanud kaitse ja lähedamaa tule, nimelt selle, mis tuleb aiast C.

Neis tingimustes sai 1. kompanii edasi liikuda. Hetkel, mil harjutus uuesti algab, vastab olukord reljeef-plaanil ära märgitud olukorrale *).

Paremal tiival läks korda suruda raioonile p, a, b, kuid ta sattus seal väga kibedasse ja võrdlemisi segasesse võitlusse, kuni käsitsi võitluseni s. a., kasutades selleks kõiki takistusi, ja ei pääse enam edasi. Mõlemad rühmad A ja C on segi, sest rühm C tõmmati kaasa tulejärgu võitlusse.

Rühm B on teest üle jõudnud ja liigub ilma raskusteta „Kolm puud“ harja poole. Tema jaod on käesoleval hetkel varjatud harjalt ja raioonist x, n tuleva tule eest.

Rühm D on surutud vastu teed, peatub käsutusvalmina ja olles varjatud nii vaenlase tule kui ka vaatluse eest.

Kompaniiülem jõuab kraavi kaldale, mis palistab teed läänest.

Parempoolsel pataljonil, mis ikka veel peatatud, läks korda, tänu rühma A edasijõudmisele, nihutada oma äärmine vasak tiib kuni tee ristmele. 2. kompanii, kes enda ees tõsist vastupanu ei kohta, nihkub edasi rühma B vasakul tiival ja peaaegu samal kõrgusel.

Viis minutit mõtlemisaega, ning olukorrast tingitud otsuste uurimine algab:

Rühma B ülem, mida Teie teete?

B — Ma võiksin veel natuke edasi liikuda, kuid et kompanii parem tiib on peatatud, arvan ma

Andke oma otsus, oma käsk!

Käsk 5. jaole — edasi nihkuda, kuni ta saab tulistada, Kolme Puud ja aeda V, siis peatuda ja tuli avada.

*) Olukord on kantud skeemile nr. 3.

Kapten S, Teie näete oma asukohast olukorda ning rühma B liikumist. Mida arvate Teie sellest?

Ajal, mil B rühma ülema käsud on teostamisel ja Teie ootate 6. jao poolt peetavale lahingule võitu või lüüasaamist, üks 2. kompanii sidemees toob nimetatud kompanii ülevalt sõna: ta on saavutanud oma vasaku tiivaga harja 382,1 juures, kuid olles osaliselt tule all, mis tuleb põhjast sestsaadik, kui rühm B on peatunud, ei saa ta enam edasi liikuda, kuigi ta ees ei tundu olevat tõsist vastupanu. Ta palub Teid katta tema rünnaku, nagu seda pataljoni ülema algkäsk ette kirjutab. Mida otsustate Teie ja mida vastate 2. kompaniile?

6. jagu on nihkunud põõsaste p poole ning neist läänest ühes 8. jaoga ringi minnes on astunud võitlusse, mida peavad C rühma ülema käsutusse koondatud osad. Lõpuks saavutatakse joon p, d, b, kuid ei suudeta üle minna väikest harjast S, e joonel; niipea kui seda katsutakse, avab vaenlane tapva tule l, k, h, g-st ja ümbrustikust. Kaitse võib seega toetuda F, e, v-le. Ta hoiabki sellest kõvasti kinni. Otsus?

Käsk 4. jaole — liikuda kuni S, peatuda ja avada tuli x ja n peale. Käsk 6. jaole — manööverida S ja P vahel, et mõjuda küljelt takistustele, mis peatanud kompanii parema tiiva.

S — Ma ootan 6. jao manöövri tulemust; kui tema tegevus ei ole rahuldav, toetan ma teda rühmaga D, kasutades katet, mida pakuvad sellele sissepiiramisele 4. ja 6. jagu.

Ma vastan, tähendades 2. kompanii ülemale olukorra, milles ma asun, ning tarviduse 1. kompaniil kõrvaldada vastupanu, mis peatab ta paremat tiiba, enne kui alata uuesti liikumist läände.

Käsk rühmal D kallale tungida, võttes märgiks maja k; kompanii ülejäänud osa, 5. jagu välja arvatud, katab seda rünnaku oma tulega küljelt.

Alati üks ja sama kava?

Alati. Ma tahan kaotada selle vastupanu ja seega aidata parempoolsel pataljonil edasi pääseda. Mul on olemas veel varu, ma saadan ta selle eesmärgiga välja. Kui mu parem tiib on jalule seatud ja kaetud, võin ma jälle edasi liikuda.

Millega?

Ma palun pataljoniülemalt kõvendust.

Ja pataljoniülema algkäsk:
„Katta 2. kompanii liikumist?“

Ma pean tast kinni, tungides kallale, nagu ma seda teen. Ma ei saa, arusaadavalt, muud paremat teha, sest olen peatatud ning minu rühmad ise on sunnitud vastupanu ja tule poole, mis tuleb põhjast.

Isegi rühm D?

Ei, vististi mitte, kuid et lahendada seda keerdsõlme, läheb kindlasti vaja, et ma oma varu välja toaksin.

Olgu, kuid hetkel, mil Teie valmis olete D rühma ülemale seda käsku andma, raske haav sunnib Teid lahingust osavõtmast loobuma. D rühma ülem, kes käesoleval juhtumisel osutub Teie asetäitjaks, võtab kompanii juhtimise oma kätte. Veltveebel R asub varurühma juhtima. Teie mõlemad tunnete kompanii ja naabrite olukorda. Leitnant D (D rühma ülem), mida otsustate?

D — Ma tahaksin teada, millist laadi on tule toetus, mida annavad pataljoniülema juhatusel olevad kuulipildujad ja suurtükid, nimelt, kas tulistatakse majade gruppi Angeot'st edela pool ning Kolme P u u harja?

Nende märkide tulistamine lõpetati peaaegu, kui pataljoni K. P. nähti, et 2. kompanii saavutas harja ja et rühm B liikus S poole. Veel mõned katkendilised valangud raiooni O suunas, kuid tule pearaskus on kantud rohkem läände ja La Tremblée metsa poole.

Arvestades selle olukorraga ning 1. kompanii naaberkompaniide omaga, arvan, et parim lahendus on

Ärge seletage, andke käsk; ma nõuan nende põhjenda-

1. Ma palun pataljoniülemat avada uuesti võimalikult

mist, kui ma selle leian tarviliku.

tugevam tuli Angeot' küla majade rühma o, x, g pihta.

2. Rühmale D käsk kallale tungida Kolme Puu harja suunas, valides märgiks aia läänepoolse külje ja Kolm Puid. Rühm D tungib kallale läände, kuni saavutab seisukoha, mis võimaldab tal tulistada Etang' oja lääne-kallast ja La Tremblée' metsa veert.

3. 4. jagu, mis asub S ümbruses, ning rühma C koondused toetavad ja katavad oma tulega rühma D kallale tungi, võttes oma tulistamise märgiks majade grupi o, n, m, l, k. A ja C rühmade koondused loobuvad oma püüdest tungida väevõimul edasi põhja sihis, kuid kasutavad iga võimalust, et kõvendada oma seisukorda lääne suunas, vallutades e, f, h, jne., ning toetada oma tulega parempoolse pataljoni edasitungi.

4. Niipea kui rühm D on 5. jaost mööda jõudnud, läheb ta üle kompaniiülema varusse ja asub lohku 100 m S lõuna pool; C rühma ülem moodustab kompaniiülema käsutusse põõsast p lõuna poole erilise grupi (1 allohvitser, 10 meest, 1 kerge kuulipilduja); A rühma ülem moodustab samuti kompaniiülema käsutusse niisuguse grupi aias d.

5. Kompaniiülema asukoht on põõsast p lääne pool; rühma B ülem, kes käsutusvalmis, ilmub sinna punkti, niipea kui rühm D on 4. ja 5. jaost mööda jõudnud.

Ilus. Kokku võttes tähendab see Teie paremale tiivale pataljoniülemalt tuletoetuse palumist; Teie vasaku tiivaga

Minu kallaletung vajab paremal tiival katet, vähemalt tulega, sest käesoleval hetkel ei saa ma kallale tungida ra-

rünnaku uuesti alustamist märgi suunas ning ooteseisukorda Teie paremal tiival; kullutatud varude uuesti moodustamist.

Vaatleme seda kõike veidi: miks nõuate Teie pataljoniüle-malt tuletoetust?

Kuidas annate Teie oma nõudmise edasi pataljoniüle-male?

Miks mitte raketiga koodi järele, kus Teile kindlasti on ära tähendatud, paluda „alata uuesti esimese märgi tulistamist“?

Palju läheb Teie arvates aega, enne kui Teie palve teostub?

Milleks see kallaletung vasakul ja see vabatahtlik peatus paremal, hoolimata vastupidistest põhjustest, mida kapten S mõni minut tagasi andis?

Olgu, kuid kas ei tule Teil arvestada oma parema tiiva jõuetusega ja parempoolse pataljoni peatusega?

ioonile, kust tuleb mind segav tuli. Mul on vähe jagusid, kes saavad tulistada o, n, k suunas; pataljoni tuletoetus näib mulle möödapääsmatult tarvilik ning on võimalik, sest selles ribas ei liigu ma edasi.

Optilise signaaliga, sest mind nähakse kindlasti pataljoni K. P.; tagant-järele tõendus käskjalaga.

Sest tuli algaks siis terve l. märgi pihta; mina aga ei taha, et tulistataks a e d a v ja K o l m e P u u d, mida ma esimestena ründan; ma eelistan seepärast talitusviisi, mis võimaldab minu nõuet täpselt kindlaks määrata.

Ma ei tea: võib olla, see venib pikale. Sel põhjusel algangi ma oma palvega isegi enne, kui ma oma varurühmale käsud annan.

Mul on käsk saavutada K o l m e P u u hari ja katta kompanii kallaletung. Ma saan veel liikuda vasakule, sest tõsine vastupanu puudub mul seal ja mul on käsutada värske rühm. Seega saan ma käsku teostada ja ma teostan teda niipalju kui võimalik.

Ma arvestan nendega oma korraldustes, loobudes parema tiiva kasutust ja kalliks maksa minevast jõupingutusest. Käesoleval hetkel nõuan ma paremalt tiivalt ainult tulistamist. Kuid praeguses olukorras puudub põhjus, mis mind segaks täitmast niipalju kui iganes võimalik oma ülesannet, mis on suunitud läände, kuid mitte põhja.

Miks loete jõupingutust põhja sihis kasutuks?

Mida tahate öelda sõnadega, tungida võimalikult rohkem läände?

Ilus; hiljem pöördume veel selle juure tagasi, kuid enne veel üks selgitus: Teie tõmbate 5. jao tagasi, niipea kui varurühm temast on möödunud; kas Teie ei võiks lasta teda selle rühmaga kaasa minna?

Oletame, et see on 5. jao suhtes võimalik; kuid kas ei ole see juba kahtlasem jagude suhtes, mida Teie nõuate A ja C rühma ülematelt?

See seletus on täiesti õige, nagu kõik muugi, mida Teie olete öelnud. Teie varu moodustamine on ainult veidi skeemiline, kuid meie ei saa seda kaardil üksikasjalisemalt läbi viia, kui meie ei taha liig-

Ma ei loe teda mitte kasutuks, vaid teise järgu tähtsusega. Ohverdada oma viimased tagavarad katsele vallutada e, f, või isegi h, on ülesandele, isegi siis kui mul edu on, vähem kasulik kui tungida võimalikult rohkem läände, et vähemalt katta 2. kompanii kalalitungi.

Ma määrasin selle kindlaks, andes varurühmale esmeks Kolme Puu harja ning käskides tal seda oma käes hoida kuni uue käsu saamiseni. Seejuures olla kompanii muu osaga ühenduses.

Ma võiksin seda ning see-ga pääseksin ma isegi möödumise manöövrast, mida määrustik kompanii piirides ei soovita. Kuid ma olen sunnitud mööduma, sest ma tahan kasutada oma varumanöövri jaluleseadmiseks seda sihti, mis käsus on kindlaks määratud. Teisest küljest tuleb 4. jagu oma kohale jätta, sest ta asukoht võimaldab katta varurühma tulega. Ma eelistan neis tingimustes moodustada 5. jaost endale varu ühes leitnant B-ga (B rühma ülem).

Võib olla, tõesti, kuid kat-sudes ma ei riskeeri millegagi; mul oleks suuresti kasu, kui mul korda läheks, kergendades paremat tiiba, millel niipalju mehi vaja ei lähe, moodustada endale tegutsemiseks vabu jõude.

setesse peensustesse laskuda. Meie lepime ainult ideega, mis õige.

Veltveebel R (varurühma ülem), nüüd on järg meie käes. Pataljoni ja leitnant D poolt kästud tuletoetuse, samuti ka Teie heade korralduste tõttu, Teie kallaletung õnnestus. Teie jõuate Kolme P u u juure välja, aed v on tühi; Teie ees ei ole vastupanu; loodepoolse raiooni tuli näib olevat kustunud, pealegi olete Teie vaatluse eest sellest raioonist varjatud.

2. kompanii on uuesti liikumist alustanud ja laskub Etang' oja pole. Mis kavatsused on Teil? Mida teete?

2. kompanii edasijõud edeneb; ta saavutab oja; vaenlase põgenejad ruttavad läänepoolsest raioonist, teised lahkuvad Teie eest oja kaldalt La Tremblée' metsa poole. Otsus?

2. kompanii läheb ojast üle ja läheneb Goutte-Benjamin' metsale; Teie ees ja La Tremblée' metsa suunas on täiesti tühi, vaenlase tuli puudub. Otsus?

Ja Teie ei liigu ikka veel paigast?

Miks?

Ilus; kuid pärast seda, kui see käsk anti, on olukord täiesti muutunud; Teie teate, et Teie ees on tühe ja et Teie seltsimehed edasi liiguvad; kas ei oleks ka Teil parem edasi liikuda?

Kuid mis?

R — Mul on käsk asuda nii, et saaksin tulistada Etang' oja läänepoolset kallast; ma liigun seevõrra edasi, et võin seda kallast näha, ja peatun, valmis avama tuld enese ette või La Tremblée' metsa veertele.

Ma tulistan põgenejaid ja teatan olukorrast kompanii-ülemale.

Ma teatan sellest kompanii-ülemale.

Ei.

Nii on käsk.

Võib olla, kuid...

Kui ma edasi liigun, kaotan ma ühenduse kompaniiga.

Ja kui Teie edasi ei liigu, kaotate ühenduse 2. kompaniiga.

Ja miks?

Ning Teie oma kompaniiga?

Kas Teie kaotate ühenduse ainult seepärast, et Teie üksikuid enam ei näe?

Ja veel?... Teie ütlesite seda sama ühenduse suhtes 2. kompaniiga.

See on täiesti õige, ja Teil on põhjust mitte liikuda, kuid kas ei pea Teie siiski alal hoidma kontakti vaenlasega?

Hea küll!... Kus on vaenlane praegu? On ta veel maja o raionis? Või La Tremblée' metsa servadel? Teie nägite teda põgenemas; on need küllalt usaldatavad teated ja on Teil kontakt olemas?

Siiski on vaja teada!..... Kuidas tuleks talitada, kuna Teie rühm ei saa edasi liikuda?

Nii kaugelt?

Milline oleks tema liikumise piir?

Miks?

Oh ei, mitte kohe.

Ma näen teda seni kui ta harjast üle pole läinud või metsa kadunud; ka võin ma, et teda aidata, tulistada.

Kui ma liigun edasi, kuna teised rühmad jäävad paigale, ei näe me üksikuid enam, ja ma kaotan ühenduse.

Ma lähen oma kompanii ülemast liig kaugelt.

Kui ma lahkun harjalt, kus ma asun, ei saaks ma enam kombineerida oma tuld jagude tulega, kes jäänud harja teisele küljele; kompanii tulesse tekiks seega auk.

Kindlasti.

Ma ei tea.

Ma võin patrulli maja o juure välja saata, et näha, kas seal veel kedagi on. Samuti võin ma saata patrulli Etang' oja juures ja isegi kuni La Tremblée' metsa lõuna-lääne servani.

Mulle näib, et võib, sest ma näen patrulli kogu aeg.

Hari minu ees ja metsa serv.

Sest kaugemal ei näe ma enam patrulli.

Tubli. Leitnant D, mida ütlete Teie kõige selle kohta?

Täiesti õige; kui see katkumine sünnib, mida teete selle parandamiseks?

Ja kui see kõik ei aita?

Ma arvan samuti, ja kui veltveebel R patrullid teatavad, et see on tuli?

Juhataja leiab, et harjutuse eesmärgi olulisemad punktid on leidnud küllaldast käsitlemist. Peale selle kestis harjutus kauem, kui ta võis arvata. On tarvis lõpetada, sest muidu võib üle minna tagajärgi-andva tähelepanelikkuse piiridest.

*) 1915. a. mudeli k. kuulipildujad.

D — Midagi, sest ma pooldan veltveebel R teguviisi ja arvamisi. Ainuke märkus: tema kergete kuulipildujate*) kasulik laskeulatus ei võimalda head tulistamist La Tremblèe' metsa edela-servade ja seal kõrval asuva harja pihta; ma arvan seepärast, et ta kaotab rutem kui ta seda arvab tuleühenduse 2. kompaniiga.

1. kompanii ei saa siin midagi parata, või ehk ainult siis kui minu parem tiib vabastub ning ma mõningaid ümberkorraldusi ette võtan, et teda ette nihutada, või vähemalt vahetan ära varurühma Kolme P u u juurest, et paremal tiival lubada edasi liikuda.

Siis tuleb side luua 2. kompanii või, mis veel parem, pataljoni varu abil; arvan, et vastasel korral 2. kompanii on sunnitud uuesti peatuma.

Ma lahendan kõige pealt kohalikud küsimused, piirates sisse kangekaelsed vastupanud. Kuid patrullidele saan ma järgneda ja kokkupuutumist saavutada ainult vähegi korraldatud kompaniiga; vastasel korral on see jällegi pataljoni varude ülesanne.

III. Arvustus.

Ülaltoodud õpiste kriitiline kokkuvõte.

Selge ja lihtsa ülesande tõttu tegutsemiseks maastikul, mis vasakul peaaegu vaba, kuid mis paremal esitas tõsisid takistusi, 1. kompanii ülem otsustas manövrerida oma vasaku tiivaga ja valis paigutuse, mis näiliselt vastas sellele kavatsusele.

Kuid tegelikult näitasid juba esimesed sammud ja esimesed korraldused, et nad ei olnud kohandatud küllaldaselt maastikule.

Tuli tegevusse panna rohkem jagusid kui esiteks ette oli nähtud, ja varud, sattudes esimesele järgule määratud tule alla, olid sunnitud liikumatult kohale jääma ning muutusid silmapilkselt kasutuks; nende varude üks osa tõmmati tulejärgu võitlusse.

Rühma algasetuse üksikasjades on olnud vigu, mil on rasked tagajärjed, sest rühmad, olles jäetud, mõned rohkem mõned vähem, kompaniiülema käsuga ebaselgusse, olid sunnitud tegutsema oma äranägemisel ja tarvilikke ülesandeid lahendama iseseisvalt.

Jäetud katteta välisküljelt, esimese järgu parempoolne rühm oli sunnitud end ise katma, ning tema ülema tähelepanu oli pühendatud palju rohkem sellele kattele kui temale määratud märgi vallutamisele.

Meie konstateerisime ja arutasime kõike seda; tuleb ainult teha tarvilikud järeldused.

Määrustiku ettekirjutused on alati üldised. Käsu ettekirjutused peavad alati olema kohandatud konkreetsele olukorrale, olles seda üksikasjalisemad, mida vähemale üksusele nad määratud. Kompaniiülem ei tohi kopeerida pataljoniülema käsku, rühmaülem — kompaniiülema oma. Igaühel olgu oma käsk, mis kohandatud ikka rohkem ja rohkem maastiku vormidele, hõlbustustele ja raskustele ning vastase korraldustele või neile, mida võib temast oletada.

Lahingu olulisem tegur on tuli. Kalalautungi asetus tähendab tule asetust, mis peab olema

võimalikult täielikum ja tugevam. Kunagi ei tea ette ilmsikstulevate takistuste hulka ja omadusi, seepärast peab juba varakult kindlustama võimaluse katta kuulidega terve kompaniile määratud rinde, kui vaenlase vastupanu avaldub tervel rindel. Seda nimetabki määrustik tule täius eks (nr. 86). Olemasoleva kergekuulipildujaga saavutatakse see täius asetusega, mis võimaldab, ilma et oleks vaja seisukohta muuta, tegevusse panna umbes 50 m rinde peale ühe kergekuulipilduja (nr. 220). See suhe võimaldab küllalt tihedat aukudeta tuld; teda tuleb teostada. Kuid on kasutu ning koguni hädaohtlik sellest normist üle minna, sest tabatavus suureneb, ilma et kasulikud tagajärjed tunduvalt kasvaksid (nr. 91 ja 112). Jagades kompaniile määratud rinde üldulatuse meetrites 50 peale leiab kompaniiülem umbkaudu jagude arvu, mis on tarvilik tema tulejärgu moodustamiseks.

Niisugune on üldine ja lihtne reegel, mida on soovitatav tarvitada, kui teisiti tegutsemiseks puuduvad mõjuvad põhjused. Mõjuvate põhjuste hulka ei tule lugeda väidet, et sündmused, mida ette ei või aimata, õigustavad siin ja seal tulejärgu kõvendamist: meie konstateerisime täna, nagu alati, et võimatu on end paigast liigutada vaenlase tule all, mis ei ole maha surutud. Tule võivad avada ainult jaod, mis saavad tulistada, ilma et vaja oleks end paigast liigutada. Mis puutub piinlikku arvestusse, kas on või ei ole liinil vaenlase omi ületav arv relvu, siis on see samuti petlik. Jalaväelane, kes lahinguväljale ilmunud, ei tohi anda sellele suurt tähtsust. See on kasutu arvestus. Mitte relvade arv ei ole tähtis, vaid tule mõjuvus, sest ühe kuulipilduja hästi juhutatud tuli võib omandada ülekaalu vaenlase määratu hulga relvade tule üle. Seega peasi on: kindlustada maksimum võimalusi intensiivse ja mõjuva tule andmiseks. Mis puutub kompaniiülemasse, siis peab ta teostama tule täiuse juba varakult asetusega, mis on hoolega kohandatud maastikule, kus ta peab kallale tungima, ning vaenlase asetusele sel maastikul (nr. 219).

Kui on jõudnud selgusele tulejärku määratavate

jagude arvu kohta, siis võib kompaniülem selle arvu saavutada oma rühmade mitmesuguste kombinatsioonidega. Siin vajasime tulejärgus vähemalt seitse jagu. Selle saavutamiseks võis tarvitada kaht, kolme või nelja rühma. Seega tuli valida võimalus, mis vastab kõige rohkem maastikule ja vaenlasest teada olevale olukorrale. Kapten S otsustas tegevusse saata kaks rühma. Meie nägime, et sellest ei aidanud. Tegelikult tüieb vasakpoolset rühma, mille edasijõudmisele põhjeneb edu peamine lootus, katta a ja c sihis. Kuid ühel ja samal rühmal on võimatu tegutseda korraga lõunas, haarates a, c, d, ja põhjas, haarates b, e, d. Seega, kui vaenlane üldse on olemas, siis läheb tarvis kolm rühma. Samuti tuleb arutada igale rühmale rinde, märgi ja suuna määramisel.

Kuid kas aitab sellest, et ollakse sel viisil ette valmistatud võitluseks? Ei! Et oleks võimalik vaadata ainult enda ette ning võidelda, peab võitlev rühm olema kaetud vaenlase vaheleastumise ja tule eest tiibadelt, mis asuvad mõlemal pool tema enese võitlusrinnet (nr. 226, § 9). Kapten S unustas katta rühma A parema külje ning rühm A oli sunnitud end ise katma. Kuid selleks ta oli sunnitud loobuma tegutsemisest oma rindel ning kalduma kõrvale oma ülesandest. Tagajärg? Ainult neli kergelt kuulipildujat töötavad kompanii rindel kuue asemel, mida kapten S kavatses tegevusse panna 350-meetrilisel rindel. Rindesse ja tulejärgu tulesse tekib auk, kompanii terve parem tiib on seisma pandud vaenlase tulega, mis ei ole maha surutud. Varurühma C ülema omal algatusel vaheleastumine seadis muidugi tule katkematuse jälle jalule, kuid ei saa siiski salata, et kompaniülema kavatsetud asetus osutus puudulikuks ning oli varsti lõhutatud.

Et rühm C astus tegevusse nii tarvilikul hetkel, oli tingitud sellest, et ta asus ise vaenlase tule all ning oli, nagu ta juht arvab, sunnitud tulistama. Mida arvata asetusest, kus „varud“ juba nende esimestel sammudel satuvad tulejärgule määratud tule alla ning on sunnitud tulistama? Ülesanne, mis oli ette nähtud täiesti kohasena, on juba algul suuresti raskendatud rühmale D ning

muutub täiesti võimatuks rühmale C, mis peatamatult kistakse tulejärgu võitlusse. Sellest oleks mööda pääsenud, kui kompanii asetused oleksid rohkem arvestanud olukorraga, maastikuga ja tema varjetega, eriti aga vaenlase tule võimalustega (nr. 238).

Püüdes õigustatult edasi pääseda (nr. 206, § 1), kapten S ei hoolitsenud küllalt, kuidas endale kindlustada edasipääsu võimalusi.

Ei tohi unustada, et on olemas vaenlase tuli.

2. Kuna korda läks küllaldaselt suruda iseoma vahenditega vaenlase lähedatuld, ning vabastuda vaenlase kaugetulest pataljoniülema kuulipildujate, müserite ja suurtükkide tulega, siis 1. kompaniil õnnestus pääseda oma ebameeldivast seisukorrast ning jätkata liikumist. Vasak tiib (rühm B) liigub nüüdsest peale raskusteta. Kuid parem tiib kohtab niipea kui majad vallutatud, rea vastupanusi. Parempoolse pataljoni peatumine takistab manöövrit põhjast. Lahing muutub rühmadele A ja C, mis nüüd ühte sulanud, liikumatuks.

Mida teeb käesoleval juhtumisel rühm B?

Ta peatub, asetab kaks jagu näoga läände ning katsub haarata edelast vastupanu, mis peatab kompanii parem tiiva. Kuid et tal puudub tulejõud, siis raugub see ettevõtte varsti. Igal pool ollakse peatatud.

Mida teeb kapten S, kel on tarvitada vasaku tiiva taga tema viimane puutumata rühm?

Ta paiskab selle rühma põhja, et päästa „manöövrit“, mis leitnant B poolt ette võetud, omandades tema kavatsused ja lahendusviisi. Ta õigustab seda otsust tarvidusega „kõrvaldada võimalikult kiiremalt kohalikud vastupanud“ (nr. 229), enne kui jätkata edasiliikumist. Olles asetatud kahe naabri vahele, kelledest üks on sunnitud paigal püsima (pataljoni põhjas) ja teine saab edasi liikuda (2. kompanii), otsustab ta aidata seda, kes on hädas.

Kompanii juhatuses tuleb muudatus, ning uus juht võtab tarvitusele täiesti lahkumineva lahenduse. Ta peatab parema tiiva edasitungi katsed ja käseb tal piirduda aktiivse tulevõitlusega. Ta saadab oma käsutusvaba

rühma läände ning annab talle märgi, millest rühm B on loobunud. Et seda otsust õigustada, rõhutab ta tarvidust täita niipalju kui võimalik pataljoniülema käsku (vallutatav märk ja kate, mida tuleb anda 2. kompaniile) ning võimalust aidata oma naabreid, isegi parempoolset pataljoni, tungides edasi niipalju kui see võimalik (nr. 88).

Siin on mõlemal juhtumisel tegemist kahe täiesti üksteisele vastu käiva püüdega — side pidamise ning ülesande täitmise nõudega. Faktid näitavad, milline neist õige oli.

Kapten S loobus oma ülesandest ning pühendas kõik oma vahendid ettevõttele kahes laalijooksvas sihis. Seejuures ta piirdus ainult tulekatte moodustamisega selles suunas, kuhu tal oli käsk liikuda. Tulemused: tema ettevõtte ebaõnnestub, ta ei vabasta ei oma paremat tiiba ega ka naaberpataljoni. Kuid selle eest on 2. kompanii, kelle parem külg on katmata, oma liikumises takistatud ja varsti peatatud. Pataljoni manöövrivast ning ühes sellega tervest kallaletungist on, võib olla, jäädavalt kriips läbi tõmmatud.

Asjatu oleks samuti väita, et kui rühma D kallaletungi käsku ära ei oleks muudetud, selle edu oleks olukorda suuresti muutnud. Oletame, et see rühm saavutab tõesti maja k, mis talle märgiks oli määratud, ning et selle tulemuseks on e, f, g, h vastupanu langemine ning majade rühmade WZ vallutamine parempoolse pataljoni poolt. Kaugemale ulatuvaid oletusi ei saaks teha ilma äärmusliku optimismita. Kuid see osaline edu ei aita, et 2. kompanii ei oleks peatatud katte puudusel. Ta ei anna õigust oletada, et parempoolne pataljon saab liikuda lääne poole just praegu vallutatud märke. Ta ei võimalda 1. kompaniil alustada uuesti oma liikumist läände, ilma et ei oleks tarvilik enne teda korraldada ja näoga oma märgi poole pöörduda. Kas rühmal on edu või mitte, seisukord paremal tiival jääb ikka endiseks, s. o. väga halvaks. Seega ei ole põhjust, mis võiks õigustada otsust loobuda pataljoniülema poolt antud ja kindlaks määratud

ülesandest, mida ainult tema ise võib muuta.

Pataljoniülemalt saadud ülesandele ustavaks jäädes, leitnant D tungib edasi läände niipalju kui saab (nr. 206, § 1), kasutades otstarbekohaselt oma varu, et kaotatud suuna jälle tagasi saada. Ta arvestab olukorraga paremal tiival, piirates mõõdukalt oma vasakpoolse rühma edasi liikumist. Tulemused: 2. kompanii saab oma liikumist uuesti alustada. Tagajärg ilmutab end selgesti; Angerõküla edelapoolse osa kaitsjad jooksevad ära, hoolimata kagupoolse osa vahvate kaitsjate visast vastupanust.

Parimaks abinõuks, et rahuldada sidepidamise nõudeid, oli seega jätkata visalt ülesande teostamist, kohandades seejuures oma korraldused olukorrale, mis on naaberite juures (nr. 19 ja 88).

3. Rühm D ei suutnud väga kaugele läände välja lüüa. Veltveebel R tähendas väga õieti, kus ja mispärast ta oli sunnitud peatuma.

Maapinna vormid lõikavad lahinguvälja üksikuteks tulealadeks (compartiment), mis seda selgemini on piiritletud, mida kindlakujulisem on maapinna reljeef või tema varjed. Kui mõni üksus, näiteks mõni kuulipildujatega relvastatud kompanii, asub ühel neist aladest, siis on nende relvade otsekohene lasketegevus kindlaks määratud selle ala piiridega, vaatamata sellele, milline on nende relvade laskeulatuse. Meie 1. kompanii relvad, kergekuulipilduja, püss, püstol, saavad mõjuvalt tegutseda ainult otsese laskmisega.

Kui naaberüksus töötab samal tulealal, siis on tule side kindlustatud ilma eriliste korraldusteta, kusjuures ainsaks tingimuseks on, et mõlema üksuse vaheline distantts arvestaks relvade laskeulatusega. Kuid kui naaberüksus lahkub mõnele teisele tulealale, siis kaob tuleside, kui ei saadeta mõlemat üksust lahutavale harjale osi, mis oma tule võivad ühendada mõlemate üksuste tulega. Niisuguses olukorras asub rühm D, kui ta on jõudnud Kolme Puu juure.

On selge, et kui ta liigub Etang' oja poole, jõuab ta tulealale, kus töötab 2. kompanii, ning lahkub oma kompanii peajõududest, kes on küünistunud Saint-Nicolas' oja tulealal. Veltveebel R on, nii-öelda, ukسل, mis ühendab kaht kõrvalruumi; niikaua, kui ta lävele jääb, näeb ta mõlemas ruumis tegutsevaid inimesi; kui ta aga ükselt lahkub, kaotab ta silmist ühe või teise ruumi inimesed ning ei saa enam soodsalt kaasa tegutseda nendega, kes asuvad ruumis, kus ta puudub.

See iseenesest väga lihtne mõiste on äärmiselt tähtis. Ta sisaldab naaberüksuste ning ühe ja sama üksuse osadevahelise sidepidamise küsimuse.

Sellest võib järeldada, et iga jalaväe juht, ükskõik millises juhatusastmes, peab põhjalikult uurima tulealasi, mis kirjutab ette maastik, kus tuleb võidelda. Sellest uurimisest olenevad oletused, mida ta võib teha vaenlase tule, iseoma tule tarvitamise, manöövri ja asetuse kohta, sidekorraldamise kohta oma naabritega ja oma üksuse osadega ning, lõpuks, võitlusviiside kohta. Ärge unustage, et need kõik on jalaväe lahingu põhi- ja peamõisteid.

4. Veltveebel R on seega sunnitud Kolmest Puust veidi lääne pool peatuma, et mitte kaotada tule-sidet oma kompanii osaga, kes paigale on sunnitud jääma. Kuid tal on veel üks teine kohustus, mis samuti käskiv, s. o. vaenlasega kokkupuutumise alalhoidmine (nr. 101 ja 103).

Näib, et nende kahe ühtaegse kohustuse vahel on vasturääkivus. Veltveebel R näitas, kuidas on võimalik neid lepitada.

Oleks huvitav uurida, kuidas kokkupuutumise alalhoidmiseks patrullide väljasaatmist on võimalik kooskõlastada toetustulega neisse punktidesse või ribadesse, kuhu need patrullid lähevad. See probleem on raske eriti La Tremblée' metsa suhtes, mis ei asu enam pataljoni ribas. Leitnant D juhtis tähelepanu veel teisele huvitavale probleemile, nimelt: kokkupuutumise alalhoidmiseks välja saadetud patrullidelt saadud teadete kasutamise

sele. On selge, et 1. kompaniil praegu ja ka tükk aega pärastpoole on võimatu edu ära kasutada kaugemaualatusliselt. Kõige rohkem, mis ta võib, on: tegutseda kuni Angeot'st väljapääsu teeni O, kui oletada, et leitnant D läks korda enesele moodustada uusi varusid. Et veel kaugemale minna, tuleks vähemalt terve kompanii ümber korraldada. Vähemalt tuleks varustada tiheda tulejarguga KolmePuu hari, et võimaldada rühma D tegevusse astuda otse enese ette, Etang' oja tulealale. Kõik see nõuaks palju aega. Seega tuleb järeldada, et kokkupuutumisel saadud teadete soodsat ärakasutamist teisel pool harja saab kindlustada ainult pataljoni varuga.

Need küsimused ulatuvad meie tänaste uurimuste kavast kaugemale. Ma juhtisin neile tähelepanu ainult möödaminnes ning palun teid sellest harjutusest meeles pidada nõuet äärmise püsivusega alalhoida kokkupuutumist vaenlasega, nagu seda kellelegi võimaldab tema ülesanne ja vahendid. Rühm D saab saata ainult ühe või paar patrulli k. k. laskeulatuse kaugusele. Kuid seegi vähene võimaldab teistele palju korda saata: kokkupuutumise alalhoidmine isegi sel lihtsal kujul tähendab rühmale D edu kasutamise võimalust. Kompaniid juhtivale leitnandile, pataljoniülemale, rügemendiülemale, diviisiülemale tähendab see veltveebli R esimene tagasihodlik samm, muretsetud teadete näol, tarviliku eeltingimuse loomist edu ärakasutamiseks suuremal ulatusel, nende käsutuses olevate varude abil.

Et selgitada põhjalikult sündmusi, mida nägime hargnevat, on kasulik teada vaenlase poolt tehtud korraldusi.

Olles otsustanud tagasi tõmbuda läände, oma peajõududele lähemale, vaenlase juhatus jättis kokkupuutumise alalhoidmiseks ainult järelkaitse, mida toetab võrdlemisi arvurikas suurtükivägi, kuid mis asub positsioonil võimalikult kaugemal läänes.

Järelkaitse peab jääma oma kohale 14. novembril terve päeva ning järkjärgult tagasi tõmbuma ööl 14-dal vastu 15-dat. Kui temale enne seda tähtaega kallale tun-

gida, paneb ta vastu, kuni on ära kulutanud kõik oma kaitsevahendid.

Selle käsu täitmiseks kohalik juhatus Angeot' raionis, kasutades suurimal määral oma automaatrelvu (r. k., k. k., p. k.), korraldas järgmist:

a) Tulesüsteemi, kuid ilma pidevuseta tervel rindel Saint-Nicolas' ojast lääne pool kasutades selleks r. k., mis lasevad keskmistele ja suurtele kaugustele, ning mõned lühikese laskeulatusega relvad, mis on ära jaotatud tervel rindel.

b) Vähemaid kohalikke vastupanusid, mis toetavad üksteist, kasutades seejuures takistusi ja katteid, mida annavad Angeot' küla mitmesugused osad. Tuli on kindlustatud lühikese või väga lühikese laskeulatusega relvadega.

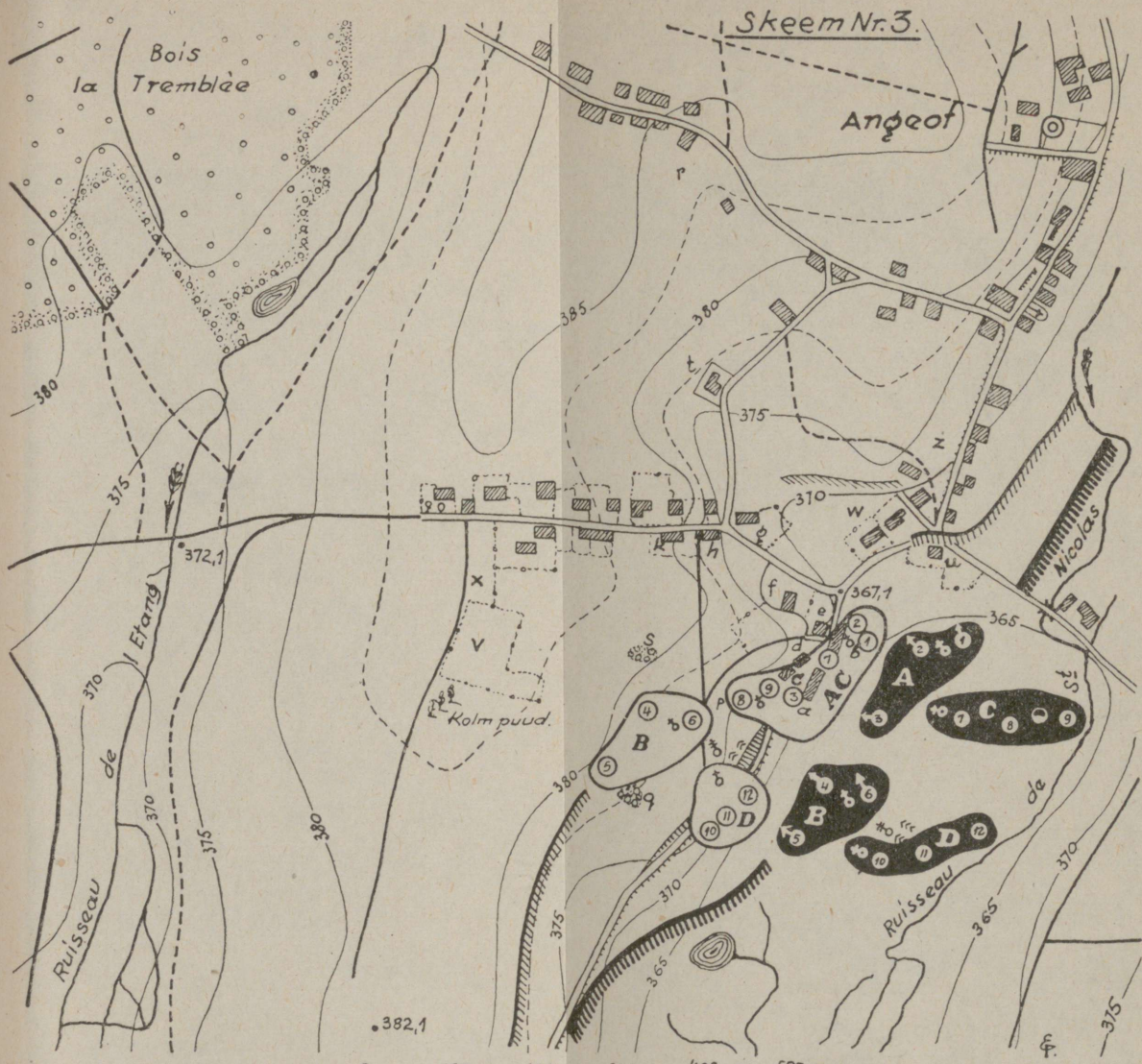
Õpiste kokkuvõte.

a) Tulejärk peab eeskätt andma tule täiuse (keskmiselt üks jagu iga 50 m rinde peale). Kui see on kindlustatud, siis peab kompaniülem kohandama oma asetuse maastiku nõuetele, vastase tule võimalustele, iseoma kavatsustele, nii nagu temale näib kõige soodsam, et täita pataljoniülema poolt antud ülesanne.

b) Milline ka olukord ei oleks, ta ei õigusta ega vabanda loobumist saadud ülesandest, niikaua kui veel on jõudu ülesande teostamiseks ja kuni ülem, kes ülesande andis, seda ise ei ole muutnud. Juhi kohustus on jätkata visalt, hoolimata olukorrast, oma ülesande täitmist.

c) Sidepidamise reeglitest kinnipidamine ei tähenda oma ülesandest loobumist ettekäändel, et vasakul või paremal sünnib seda ja seda, vaid see tähendab vahendite valimist, et siiski teostada seda ülesannet, hoolimata naabrite nurjaminekutest.

Nii tegutsedes aidatakse oma naabreid kõige paremini ning võimaldatakse oma ülemal kohandada olukorrale oma tule ja varude kasutamist. Sidepidamisel

0 100 200 300 400 500 m.

f.

saadud teated peavad selgitama ja soodsalt orienteerima tegevust, mille eesmärgiks on ülesande teostamine, mitte aga tegevusetuse ja korrapuudumise esilekutsumine.

d) Lahingusideks naaberüksuste vahel on tule-side. Ükskõik, millise kaju tulejark on sunnitud võtma, tulel ei tohi kunagi puududa kindel pidevus.

See reegel piirab nende osade edasitungi, kel on tegutsemiseks vaba väli, kuna nende naabrid on peatatud.

Üksuse varude hulga määrab ära tule hulk, mis tal on vabalt käsutada, ning järelilikult edasitungi võimaluse, võrreldes naabritega, kes on olnud vähem õnnelikud.

Distantse ja intervale tulejärgus, millede suurenedes lõpeb tulejärgu pidavus, ei ole võimalik kindlaks määrata täpsete arvudega. Igal erijuhtumisel see oleneb maastikust, eriti tule jaotusest tulealade järele.

e) Üksus, olles sunnitud peatuma, et mitte katkestada tulejärgu pidavust, ei vabastu kohustusest alal hoida kokkupuutumist vaenlasega. Osadel, mida ta selleks otstarbeks ette saadab, on edasi liikumise piiriks samuti punkt, kus neil lõpeb tuleside oma üksusega. Kaugemale tungimine ning saadud teadete ärakasutamine on juba kõrgema üksuse juhi varude asi.

Harjutus nr. 3.

ESIJÄRGUST ÜLEMINEKU UURIMINE.

Ühe harjutuse kestel, milles tegutses diviisi jala- ja suurtükivägi, juhataja puudutas manöövrit, mis sisaldas võitluses-oleva pataljoni varukompanii üleminekut esijärgust. Kuid harjutuse iseloom ei võimaldanud arendada selle manöövri uurimist.

Sellest huvitatud jalaväe rügemendi ülem otsustab selle uurimuse uuesti üles võtta ning teda süvendada. Ta võtab selle küsimuse harjutuse esemeks kaardil (reljeefplaanil) oma rügemendi ohvitseridele, ühtlasi kindlustades endale ühe garnisoni suurtükiväe ohvitseri kaastöö.

A. HARJUTUSE ETTEVALMISTUS.

I. Harjutuse eesmärk.

Lahingu kestel ühe võitluses-oleva pataljoni varu laskurkompanii esijärgust ülemineku uurimine (Jalaväe määrustik, 2. osa, nr. 111, 113, 204, 226, 227, 241, 244)*).

II. Teem ja maastiku valik.

Üldine olukord ja maastik valitakse samad, mis diviisi harjutuselgi, millest osa võtsid kõik rügemendi ohvitserid. Nad tunnevad üldiselt tingimusi, milles asub käsitatav pataljon. Juhataja piirdub seepärast tema poolt antavas teemis sellega, et tuletab lühidalt meelde seda üldist olukorda. Kuid selle eest käsitab ta üksikasjaliselt pataljoni erilist olukorda lahingus sel ajal, mis on valitud harjutuse alguks.

Teem**).

Üldolukord.

Külgedelt raamistatud rügement võtab osa üldisest kallal tungist ning on vallutanud oma esimese märgi, mille moodustavad F-me Nobescourt—Hamelet' edelapoolsesse raiooni ulatuvad kõrgustikud. Jatkates liikumist, rügement läheneb oma teisele märgile, mis on tähendatud nõlvaga 93 Boucly'st ida pool),

*) Nimetatud §§ prantsuse määrustikus käsitlevad: varuosade üleminekut esijärgust üldse ning kuidas seda toimetab varusolev pataljon, kompanii asetust kallal tungi lähtealusel ja ülesannete andmist seal rühmadele, varusoleva kompanii ülesandeid ja tegevusi.

Jalaväe eeskiri, II osa vastavad §§ on: 244; 316; 351—354; §§ 308—310. A. T.

**) Vaata skeem nr. 4.

Morin', Juge' ja Palantins' metsadega. Jalaväe kalaletung on toetatud otsese toetuse suurtükiväe tulekoondustega, mis kantakse edasi järkjärgult, vastavalt varem kindlaks määratud tulekavale.

Krokiil märgitud rinne on saavutatud kell 0800.

Vaenlane, kellele tuli ootamatult kalleitung tema idapoolsele positsioonile (Robida' mets — Argent' põõsastik jne.), on end uuesti kogunud. Tema tuli on nüüd tugev kõigi osade pihta, kes liiguvad varjamatult, eriti kõrgustikkudel Juge' metsa ja Argent' põõsastiku vahel, kuhu näib koonduvat vaenlase suurtüki- ja püssituli, mis tuleb peajasjalikult läänest ja edelast.

1. Pataljoni eriolukord kell 0800.

Olukord on skeemil üksikasjaliselt ära tähendatud.

Kompaniil A on võitluses 3 rühma; üks rühm on veel käsutusvaba.

Kompanii B on kõik võitluses. Lahtistel kõrgustikkudel liikudes oli tal raskeid kaotusi. Viimane jõupingutus võimaldas tal välja tungida nõgustikust, mis Nobescourt' metsast lääne pool. Kuid peaaegu kohe naelutati ta tapva tulega maa külge. Ta on kaotanud pooled oma kergetest kuulipildujatest. Kõik tema rühmad on üksteisega segi, ta ei saa enam edasi liikuda. Tal on käsutada üks kuulipildujate jagu, mis tegevuses kõrgustiku 112 juures.

Kompaniil C, pataljoni varul, oli käsk järgneda edasitungile kompanii A taga. Galard' metsast ida pool leiab ta enda jaoks soodsad tingimused. Püüdes kasutada maastikku ja hoiduda vaenlase tule eest, nihkub ta põhja poole, pataljoni pealetungiriba äärmisele paremale tiivale.

Kuulipildujate kompanii ülema käsutuses olev koondus (kolm rühma kuulipildujaid, kaks 37 mm suurtükki), mis rügemendiüleml on annud I pataljoni käsutusse, on lahutatud: üks kuulipildujate rühm ja üks 37 mm suurtükk asuvad veel positsioonil, harjal 115, Argent' põõsastikust lääne pool. Kaks kuulipildujate rühma ja teine 37 mm suurtükk oli hiljuti sellelt positsioonilt lahkunud ja jõudnud Nobescourt' ja Galard' metsade raiooni, kus nad patareina üles seaduvad, et asuda esijärgu toetamise ülesande täitmisele.

4. rühma viimane jagu moodustab, ühes kompanii B jaoga liiteosa pataljoniga Y ning on 4. kuulipildujate rühma käsutuses. Y pataljon tegutseb tulealal, mis on lahutatud I pataljoni omast. Liiteosa on asetatud kompanii B vasaku tiiva taha. Pataljoniüleml jõuab kõrgustiku 104 juure. Kuulipildujate kompaniiüleml on tema juures, samuti ka suurtükiväe grupi ülema poolt saadetud suurtükiväelane, kelle ülesandeks on tegutseda koos 1. pataljoniga. Liiteosad on teatanud olukorrast naaberpataljonides X ja Y, kes jõuavad edasi võrdlemisi hõlpsasti (vaata kell 0800 saavutatud rinde krokii).

Olles juba tutvunud olukorraga kompaniis B, pataljoniüleml saab A kompanii ülema teadaande, milles teatatakse: „rinnesaavutatud (vaata juuresolev skeem); liikumine teisele poole Saling' metsa harja on suuresti takistatud tulega, mis tuleb kõrgustiku 93 ja Morin-Peupliers' metsa raioonist. Nõuan tuld neisse punktidesse; liikumist võib jälle alata, niipea kui kõrgustik ja need metsad on neutraliseeritud, tingimusel, et kompanii B, mis praegu peatatud, alustab samal ajal kallaletungi Morin' metsa peale“.

Pataljoniuleml, arvates, et kompanii B jõud on lõpukorral, otsustab tarvitada oma varukompaniid, et teostada üleminekut esijärgust ning alustada selle kompaniiga üldist kallaletungi.

III. Teostajate ettevalmistus.

Uurida esijärgust ülemineku teostamise tingimusi ja seada kokku pataljoniülema ettekirjutused oma otsuse teostamiseks.

(Korrata määrustikus põhjalikumalt nr. 111, 113, 204, 226, 227, 241, 244)*).

Ettevalmistuseks jäetakse 3 päeva aega.

Pataljoni olukorda kujutav skeem ühes ühe eksemplariga teemist antakse kätte igale osavõtjale.

IV. Juhataja ettevalmistus.

a) Üleminekut esijärgust käsitletakse määrustikus äärmiselt tagasihoidlikult (nr. 204) ning ainult pataljoni suhtes. Manöövri suhtes, mille moodustab kompanii esijärgust ülemineku, on kõige pealt vaja arendada määrustiku väga lühikest, kuid sisult rikast reeglit, ning siis see kohandada kompaniile. Juhatajal on siin ettevalmistuseks väga tähtis ja keeruline aine, seda enam, et üleminekut esijärgust (pataljoni või kompanii) tuleb vaadelda, kui täiesti harilikku ja sagedasti ette tulevat operatsiooni (nr. 111), kuid mida siiski vähe on uuritud ja mida halvasti tuntakse.

b) Vaenlase manööver on juhile harjutuse ettevalmistamisel teiseks tähelepanu-väärivaks ülesandeks. Ta

*) Vaata märkus lhk. 61. A. T.

võtab üldandmed selle kohta sealt, kus ta võttis oma harjutuse teemi juhtiva koosseisu manöövrilisel eelmisel nädalal: kaitse hea ettevalmistuse tõttu sügavuses, vaenlane, kellele kallale tungis esiteks tuli ootamatult, on suutnud end koguda rindel: Wing' mets, St-Quentir, kõrgustikkudel 112 ja 93; tema vastupanu muutub ägedamaks, vastavalt saadud ülesannetele.

Neile üldistele andmetele ehitab juhataja kaitse-süsteemi üksikasjad, mis vastavad harjutuse kavatsatud eesmärgile. Muidugi peavad need üksikasjad vastama ka vaenlase korralduste tõenäolikkusele ja loogikale, mida võib oletada niisuguses olukorras vastasest, kes oma ala tunneb ning kes on varustatud kaitseks tarvilikkude vahenditega. Neil tingimustel moodustavad kaitse-süsteemi:

1. Toetuspunktid, mille kaitse on kombineeritud lühikese ulatusega tulest ning mis asetatud künka 112 lääne-külgedel ja seljandikul 93.

2. Tuli tõke, mis saadakse enam-vähem kaugete, Boucly' raionis laiade pillatud ja künka 112 lääne-külgedel asuvate kuulipildujate tule koondamisega. Kuna see tuli tõke on kergesti teostatav ja tugev künka 112 oma raionis ning ida poole jatkuval kõrgustikul, on ta raske mini teostatav ja vähem võimas nõrgustikkudes, mis asuvad harjast 112—115 põhja pool. Eriti on ala Saling' metsast lääne pool küllalt mõjuvalt tulistatav ainult lühikese ulatusega flankeeriva tulega, mis tuleb Morin' metsa raionist.

3. Suurtükite toetus, mis kõvendab jalaväe tuld, eriti kõrgustikul 112. Ta pikendab jalaväe tuld idasse. Ta asendab viimast niipalju kui saab nõrgustikkudes kõrgustikust 112 kirde pool. Kuid ta ei saa kasulikult tegutseda Saling' metsast lääne poole, sest võib tabada siin oma mehi.

c) Juhataja laseb valmistada liivakastis manöövri maastiku mudeli kaardi järel ja mõõdufl 1/2.000. Ta täiendab mõne planimeetrilise üksikasjaga kaardi andmeid, et kõrvaldada raskusi tegevusribade, suunade, märkide jne. kindlaksmääramisel. Sest mitte need raskused

ei tule uurimisele, nad tulevad seega maastikult kõrvaldada.

Kui reljeef-plaan on valmis, juhataja asetab enne harjutust manööver-pataljoni osad ise ülaltoodud olukorda. Ta loobub vaenlase vastupanude asetamisest, sest need vastupanud ei ole lahinguväljal nähtavad ning tulevad ilmsiks ainult tule läbi. Samuti asetab ta kohale pataljoni X ja Y osad, mis raamistavad pataljoni mõlemalt küljelt.

B. HARJUTUSE TEOSTAMINE.

I. Tegevuse algus.

Esialgsete kirjalikkude tööde läbivaatamisel otsustas juhataja valida major S manööver-pataljoni ülemaks. Pärast seda määrab ta pataljoni kompaniide ülemaks neli ohvitseri ning ühe ohvitseri 37 mm suurtükkide juhatajaks. Suurtükiväelane saab korruga otsese toetuse grupi juhataja kohustused. Sellest jätkub käesoleval momendil. Kui peaks olema tarvilik määrata, näiteks, rühma ülemaid, kutsutakse kuulajaskonnast ohvitseri juure.

Kõik asuvad oma kohtadele; juhid teevad reljeef-plaanil kindlaks oma üksuste täpse olukorra.

II. Harjutuse teostamine.

a) Major S loeb oma käsu:

Kompanii B, kes ei suuda enam teha uut jõupingutust, vahetatakse ülesande täitmisel kompaniiga C, mis senini moodustas pataljoniülema varu.

Et seda teostada, asub kompanii C otsekohe kompanii B taha, moodustades väikesed kolonnid. Ta saab kompaniilt B kõik andmed olukorra kohta ning teostab pärast seda võimalikult rutem ülemineku esijärgust. Ta võtab üle kompanii B tegevusriba, suuna ja märgid ning esijärgust üleminekul peab kinni kõigist määrustiku ettekirjutustest, et hoiduda üksuste segiminekest ja vähendada tabatavust. Ta astub ühendusse ja peab sidet kompaniiga A ja pataljoni Y parempoolse kompaniiga. Ta teatab pataljoniülemale ja oma naabritele hetkest, mil ta on teostanud ülemineku esijärgust.

Sel momendil algab kallaletung tervel pataljoni rindel järgmistes tingimustes:

Kompanii A püüab haarata paremalt (põhjust) vastupanusid, mida ta on märganud Morin' metsa Peupliers' raioonis.

Kompanii C püüab haarata samu vastupanusid vasakult (lõunast).

Kuulipildujate kompanii ülema käsutuses seisev rühmitus, hoides alal oma ülesande, toetab seda liikumist, neutraliseerides seljandikult 93 tulevat tuld. Kuulipildujate jagu, mis seisis kompanii B ülema käsutuses, läheb üle kompanii C ülema käsutusse.

Otsese toetuse grupp kaitseb üleminekut esijärgust, tulistades kompanii B praegust rinde esist ja seljandikku 93 suitsumürskudega.

* Niipea kui üleminek teostatud, koondub kompanii B varusse, pataljoniülema käsutusse Nobescourt' metsa ida-servale. Kompaniiülema korraldab oma kompaniid ja teatab pataljoniülema rühmade ja jagude arvu, mida korda läks ümber korraldada. Ühtlasi ta asub oma üksust varustama laskemoonaga.

(Pataljoni L. P. asub Argent' põõsastikus.)

Pataljoniülema K. P. asub endiselt künkal 104; ta viib selle üle künkale 112, niipea kui kompanii C on saavutanud Juge' ja Morin' metsade rinde.

(Käsk on dikteeritud kompaniide ja suurtükiväe sidemeesetele; saadetud aruandena rügemendiülemaile; informatsioonina pataljonidele X ja Y.)

On selge, et major S on lugenud väga hoolsalt määrustiku paragrahvi 204*); tema käsk püüab arvestada selle paragrahvi iga ettekirjutusega. Harjutus näitab edaspidi, kas ta neid ettekirjutusi õieti on mõistnud ja otsustarbekohaselt tarvitanud, või, tehes harilikult ette tuleva vea, ta on oma käsus korranud üldise iseloomuga ettekirjutusi (milliseid määrustik ainult saab anda), selle asemel, et neid kohandada lahendatavale erijuhtumisele.

Enne kui juhataja asub käsu teostamise uurimisele, laseb ta, ilma põhjalikult arutamata, major S seletust anda kavatsuste kohta, mis põhjustasid tema otsuse. Samal ajal käsitleb ta mõnda huvitavat punkti, mis ei ole küll käesolevas uurimuses ette nähtud, kuid mis väärivad tähelepanu ja mille juure harjutuste kestel hiljem enam tagasi ei pöörduta.

*) Nimetatud § prantsuse määrustikus käsitleb varusoleva pataljoni üleminekut esijärgust.

Jalaväe eeskiri, II osa vastav § on: 316. A. T.

Major S, käsk, mida Te lugesite, on selge ja kokkusurutud. Igaühel Teie alluvatest on seal oma osa ja igaüks neist teab, mida Te temalt tahate: kõik see on väga hea. Kuid üks väikene märkus: kas Te ei rutta liiaks oma kallaletungi uuesti algamisega ja otsuste teostamisega.

Järelikult ei tule aega kaotada, et teha kõik, mis tarvilik. Kuid kas Teie ei kaota aega?

Olgu, kuid kas ei saa aega võita, ilma et käsku oleks vaja lühendada? On tingimata vaja anda üldine käsk?

See on kahtlemata kallale tungi paigutuse ja teostamise tingimuste suhetes soovitav. Kuid seal on üksikasjalisi ettekirjutusi, mis kõiki ei huvita, ning kõige pealt läheb Teie otsuste teostamiseks vaja kindlat järjekorda. Andke üksteisele järgnevaid käske, nii et nende teostamine võib alata ilma vähema viivitusega. Kuna esimest käsku edasi antakse ja ta teostuma hakkab, Teie vabritseerite ja saadate edasi järgmise, jne. Saite sellest aru.

Meie oleme ühel arvamisel. Kui ma Teie käsust öieti aru sain, hoiate Te alal oma pataljoni juba olemasoleva asetuse, ning asendate ainult kompanii B kompaniiga C?

Ilus; kuid Te kirjutate siiski ette manöövri kahelt poolt haaramisega!

S — Kindlasti.

Minu käsk on, võib olla, veidi pikk, kuid ma ei leia, mida seal võiks ära jätta.

Ma tahan, et igaüks teaks, mis teised teevad.

Täiesti, ma oleksin pidanud, näiteks, kõige pealt teele saatma kompanii C tema uue tegevusriba suunas, millest ta on väga kaugel. Ajal, mil ta liigub, oleksin ma võinud anda muid käske.

Jah, sest ma arvan, et nüüd, kus lahing on juba täies hoos, ei ole enam võimalik ette võtta suuri muudatusi. Kui ma annaksin erinevaid käske, muutuksid nad teostamatuks. Ka näib asetuse, mille ma olen sunnitud vastu võtma, mulle rahuldav ja ma ei oleks teda ka siis muutnud, kui mul selleks oleks olnud võimalus.

Esimene lahingujärk on näidanud tugevat ja segavat vastupanu Morin' metsa suunas. Samal ajal on selgu-

nud, et on võimatu kallale tungida sellele punktile mööda harja, otse enda ette, ilma suurte kaotusteta. Jätkata kallaletungi tervel rindel otse enda ette oleks eksitus, ning ma arvasin, et mul tuleb oma korraldused kohandada neile lahingus saadud näpunäidetele. Minu kavatsus näib mulle teostatav kallaletungis tekkinud peatuse ja värske kompanii esijärku saatmise tõttu, keda ma võin kasutada, kuidas tahan.

Vastu võetud praeguseks hetkeks, kuigi on olemas väikene vastolu sellega, mis Teie kõnelesite vähe aega tagasi. Kuid meie tuleme selle juure veel tagasi.

Milleks see suitsumürskudega tulistamine, mis pole kooskõlas terve selle kavaga ega ettenähtud koondamiste tunniajaga?

See kõik on väga kena, kuid milleks need suitsumürsud?

Küsisite Te nõu suurtükiväelasele, enne kui Te selle käsu andsite?

Ma ei ole selles sama kindel kui Teie, sest Teie ei ole mõelnud nõu küsida suurtükiväelasele, kes on käepärast siin garnisonis ning keda näete igapäev.

Kavast ei saa enam kinni pidada, sest minu pataljoni peatumine on lahutanud tulejärgu suurtükkide saatetulest. Minu toetusgrupp on sunnitud oma tuld tagasi tõmbama. Nüüd ei sega teda enam mingi asi seda täitmast, mida ma nõuan, s. o. ettenähtust erinevat tuld.

Seepärast, et määrustik soovib seda vahendit esijärgust ülemineku korral, ning kui selle keerulise ettevõtte teostamisel puuduvad teda soodustav mets või mõni maastiku varje.

Pean tunnistama, et mitte. Kuid tegelikult oleksin ma seda teinud suurtükiväelasele, kes minu juures asub.

Teid on seal kakskümmendviis jalaväelast, kes eeltööst on osa võtnud. Kui paljud Teie hulgast on palunud suurtükiväelasest kaasvõitleja kaastööd?

(Neli kätt tõusevad, neist üks väga, väga kartlikult. Harjutusele kutsutud suurtükiväelase huulil mängleb ebamäärane naeratus.)

Seega on kahekümneviiest ainult kolm tegelikult „sidet“ tarvitanud. Neljas on selle peale mõtelnud, kuid ei ole kindlasti oma heale mõttele käiku annud. Kuid Teie, suurtükiväelane, kui Teie lubate mulle otsekoheselt küsida, kui Teil on tulnud uurida oma harjutustes jalaväele antava toetuse küsimusi, palju kordi olete Te küsinud jalaväelaselt nende arvamisi jalaväe manöövri kohta, mida Te toetasite, ja suurtükiväe toetuse kohta, mida Te kohandasite sellele manöövri?

(Suurtükiväelane jätab vastuse võlgu, kuid ei naerata enam.)

Viga on seega üldine; ta on vabandamatu ja raske. Lahingus ei loo me mängides sidet nagu kõike muudki, seda enam et kõigist häist tahtmistest üksinda ei aita. Ei õppusel ega ka lahingus ei saa me kasulikult töötada üksteiseta.

See koostöö ei ole, kahjuks, alati võimalik, kuid kui ta on võimalik, siis on ta kohustuslik.

Major S, kui Teie oleksite suurtükiväelaselt nõu küsinud, mida oleksite Te temalt nõudnud?

Kõige pealt kinni pidada ja minu praegu peatatud tulejärgu ette luua tulikoondus, mis endiselt läände edasi nihkub.

Seda Teie käsk ei nimeta, kuid ei tohiks seda unustada. Muuseas ei ole mul selget ettekujutust pidevast tõkketulest Teie rinde ees.

Millise võrdlusega on see ettevalmistus? Kuid isegi selle punkti üle võiks vaielda. Kuid mida võiksite küsida selle kallaletungi suhtes suurtükiväelselt.

Ja mida vastaksite Teie, suurtükiväelane, niisugusele küsimusele?

Mille kohta jalavägi võiks Teile vastata, major S?

Väga hea, kuid Teie oleksite pidanud selle peale varem mõtlema. Kui Teil on õigus, siis on seda samuti ka suurtükiväelasel. Sellest järeldame, et suurtüki- ja jalaväelane peavad üksteisega kõnelema, mõtteid vahetama, üksteist informeerima vastastikustest võimalustest, et nende hästi arvestatud koostöös valitseks üksmeel.

Olete Te kindel, major S, et olete täpselt arvestanud oma suurtükiväe võimistega, nõudes talt suitsumürskude tule koondamist?

Mida ma ütlesin Teile, S!..

See on minu uue kallale-
tungi ettevalmistus, seega roh-
kempi veel kui tõkketuli.

Kuidas ta mind saab aida-
ta?

Suurtükiv. — Ma vastaksin, et põhimõttelikult on aitamine igal kujul võimalik, kuid ma ei saa anda täpset vastust, kui mul ei ole teada jalaväe täpset nõuet.

S — Et minu kallaletungi viis ja tingimused olenevad suurel ulatusel suurtükiväe toetuse võimalustest.

Ma pidasin kinni määrustikust, ning mulle näib, et kui abi nõudmine ise on täpne, siis on abi võimalik igal kujul.

Suurtükiv. — See tuli oleks kahtlemata väga kasulik, kuid ta on võimatu...

Võimatu teostada. Et jalaväe nõudmist rahuldada, oleks tarvilik, et toetusgrupi juhatajale oleks sellest juba kaua aega ette teatatud, et tal oleks

See mida vaja oli tõendada! Kui major S oleks vaevals võtnud, enne kui ta oma käsu andis, oma suurtükiväelasest seltsimehelt nõu küsida, see oleks talle meele tuletanud, et patarei harilik mürskude tagavara ei sisalda suitsumürske ning et grupi juhataja ei saa endale neid tagavarasid muretseda siis, kui on käimas lahing.

Kõigest sellest võime järeldada, et tulistamine suitsumürskudega on raske ja tema tagajärjed ei ole kindlad. Kui ta vahel on suuresti abiks, siis mitte just suitsukatte enda pärast, nagu jalaväelane endale ette kujutab. Et ta kasulik oleks, tuleb teda tarvitada punktis, kus ta tõesti vastast segab nägemast ja teda takistab varjatavalt operatsiooni tühistamast. Kuid kas on major S poolt ettekirjutatud manöövri julgeolek seepärast kindlustatud, et suitsutõke on tõmmatud J u g e' metsast kuni kõrgustikuni 93? Et seda uskuda, selleks peaks täiesti võhik olema vaenlane tehnilistes vahendites, tema poolt nüüdisaegse tule tarvitamise viisides ning võimalustes, mida käesoleval korral maastik pakub selle tule tarvitamiseks.

b) Major S manöövri idee on nüüd täpselt ära määratud: haarata tiibadelt kahepoolse sissepiirava liikumisega vastupanu, mille vastu rauges kompanii B jõud ja millele ei luba rindelt läheneda harjade pihta juhitud tuli.

Milline on see kavatsus oma väärtuselt? Sündmused ise annavad sellele küsimusele vastuse sedamööda, kuidas

võimaldunud juba varakult end varustada soovitud suitsumürskudega.

Ma oleksin veel tähendanud, et üks grupp suudab vaevalt moodustada ja ülal hoida edukat suitsukatet üle 800-meetrilisel rindel, pealegi kui arvestada faktiga, et jalaväe loodetav edasiliikumine ei võimalda tarvitada fosformürske ning sunnib kasutama O. C. S. mürske, millede suur fugasstegevus nõuaks, et kate edukas oleks, määratul hulgal laskemoona.

harjutus areneb. Et viimase uurimisse luua tarvilikku korda, kõige pealt juhataja otsustab uurida esijärgust ülemineku ettevalmistamist ja teostamist, mis moodustabki harjutuse eesmärgi. Hiljem uurib ta, kui aega jätkub, kallaletungi teostamist. Vastasel korral korraldab ta selleks mõne teise harjutuse, olles arvamusel, et major S kavatsus sisaldab äärmiselt suure tähtsusega küsimuse, mis puudutab kõige olulisemat jalaväe lahingus.

Kapten C (kompanii C ülem), Teie saite pataljoniülema käsu.

Andke oma käsud!

Andke oma käsud!... Hiljem nõuan ma, kui selle tarviliku leian, nende õigustamist; kuid praegu nõuan käske, mitte kõnet.

C — Olukord, milles asub minu kompanii hetkel, mil ma saan selle käsu...

Käsk kompaniile C:

1. Kompanii peab pärast seda, kui ta on üle läinud esijärgust, jätkama kallaletungi tegevusribas, märkide vastu ja suunas, mis olid määratud kompaniile B.

2. Kompaniiülem, ühes ühe sidevaatlejaga iga rühma kohta, läheb kompanii B juure, et sealt teateid saada.

3. Kompanii leitnant X juhatusel asub otsekohe kompanii B taha, valmis teostama üleminekut esijärgust. Suund: 'No b e s c o u r t' metsa lõunapoolne tipp; rivistus rombina; rühmade — jaod väikestes kolonides üksteise järel.

4. Kompaniil peab võimaldama teostada joonest üleminekut võimalikult kiiremal, pidades silmas kõiki määrustiku ettekirjutusi, et vähendada tabatavust.

5. Leitnant X korraldab kohe side kompaniiga A ning pataljoni Y parempoolse kompaniiga.

Ilus; Teie lähete, oma kompaniist ette jõudes, B kompanii ülema juure. Suurepärase otsus, mille õigustamist ma Teilt küsin paari sõnaga.

Enne kui anda oma kallaletungi käsk, tahan ma kompanii B olukorda näha ja uurida maastikku, märke ja naabrite seisukohti.

Suurepärane; ja et mitte aega kaotada, Teie käsete kompaniil endale järgneda. Härra C, Teie olete leitnant X, täitke see käsk.

Kuidas saate aru käsust liikuda võimalikult kiiremalt?

Ja ettevaatusabinõud, et vähendada tabatavust?

Kuidas ma sooviksin, et mul aega jätaks Teile näidata, et kõik see on asjatu! Ning kes korraldab hüppeid?

Nemad või Teie?

.... Ja olukorrast!....

Maastik on seal, kus viibite, Teie silmade ees; mida vajate veel? Mis puutub olukorda, siis on see järgmine: hetkel, mil Teie kompanii laskub rombina kõrgustiku 104 küljelt G a l a r d' metsa poole, algab 77 mm suurtükkide kõva tuli tema pihta; tekib segadus; 1. rühm põgeneb ette, nõgustiku; 2. ja 3. jooksevad G a l a r d' metsa veerule, 4. heidab vagudesse pikali maha. Otsus?

Niipea kui 4. rühm end liigutab, algab kõva tuli uuesti.

C — Ma asun 1. rühma ette ja käsen kompaniil liikuda ülaltähendatud rivistuses. Suund 1. rühma järele, keda ma viin isiklikult. Rühmade vahel intervallid või distantsid 200 m.

Käsk 2. rühmale anda üks jagu sideks kompaniiga A. Vastava käsu annan ka 4. rühmale, et korraldada sidepidamise pataljoniga Y, kui kompanii jõuab N o b e s c o u r t' metsa kõrgusele ning on pöördunud näoga läände.

Kompanii, olles rivistatud rombina, alustab minu käsul kohe liikumist ja ma viin teda otsesihis, N o b e s c o u r t' metsa lõunapoolsesse tippu, liikudes ilma peatuseta.

Kompaniiülema poolt ette kirjutatud rivistus on väga vähe tabatav; peale selle liigutakse lühikeste ja kiirete hüpetega.

Rühmaülemad või mina.

See oleneb maastikust...

Niipea kui tule intensiivsus väheneb, käsk liikumist uuesti alustada.

Käsk 4. rühmale liikuda edasi osade, tarviduse korral isegi üksikute meeste kaupa.

Mis arvab sellest major S, kes oma K. P. 104 juures näeb kõike, mis sünnib, ning satub isegi tule alla, mille on kutsunud esile kompanii C ettevõtetamatu manööver.

Kindlasti, kuid sellele oleks pidanud varem mõtlema, enne kui vaenlase tuli seda meele tuletas. Oleks tulnud silmas pidada, et see tuli on olemas, ning tähele panna maastikku, mille varjed end pakuvad ise kasutamiseks ning võivad kompanii C viia peaaegu kuni tema lähtejooneni. Kuid nende varjete igakülgne kasutamamine on kindlasti võimatu kompanii asetumisel rombina ning liikudes rühmade üksteisele järgnevate väikeste jao kolonnidena. Pataljoniülema tuleb uuesti juhtnööre anda ning harjutust üksiasjaliselt alustada.

Laseme kompanii C liikuda metsa varjus; meie leiame ta varsti sealt, kuhu leitnant G ta on viinud.

Kapten C, kus Te asute?

Ja mida Te vastate, kapten B?

Miks?

Ja mida Te teete?

Kelle või mille pihta?

Teie kuulipildujate jagu?

Ma käsen kompaniid juhtival leitnandil liikuda kompanii B taha, käsutades Galard' ja Nobescourt' metsa veerge ning tarviduse korral isegi sisemust, püüdes end igal tingimusel mitte näidata harjadel.

C — Kompanii B ülema juures, kellelt ma palun teateid olukorra ja vaenlase kohta.

B — Kõik, mis mu kompaniist üle on jäänud, on joonel, ja ma ei saa enam edasi liikuda.

Sest niipea kui ma end liigutan, paiskab vaenlase tuli mu mehed maha.

Ma lasen ülejäänud relvadel tulistada.

...ma ei tea; otse endate...

Ma käsen tal tulistada Juge' metsa.

Miks?

Ja seepärast, et see mets on Teie ees kõige nähtavam märk.

Kapten C, saite Te küllaldaselt teateid?

Kapten B, saate Te meile anda nõutud teateid?

Plaan näitab Teile täpselt seda, mida Te näeksite tegelikult lahinguväljal, s. o. mitte midagi. Teie teate praegu, mida Te teaksite ka lahinguväljal, s. o. et Teie olete surutud maa külge tulega, millest Te ei tea, kust ta tuleb. Juge' mets nõuab Teie tuld, sest ta asub just Teie ees ning ei ole võimatu, et temas peituvad mõned kuulipildujad. See on tegelikult kõik.

Kapten C, Teil on nüüd teated olemas ning Teie võite nüüd oma kompanii tegevusse panna. Teile antakse mõtlemiseks ja kirjalikkude käskude kokkuseadmiseks 5 minutit aega.

Kapten M (kuulipildujate kompanii ja 37 mm suurtükide ülem), millised käsud annate Te oma kuulipildujatele ja 37 mm suurtükkidele.

See on varje, milles peavad peituma vaenlase kuulipildujad...

Jah, kahtlemata.

C — Muidugi mitte! Ma tahtsin teada, kust tuleb tuli, mis peatab kompaniid B, ja nimelt millise vastupanu vastu on kompanii pörganud?

B — Kuid ma ei tea midagi. Reljeef-plaanil ei ole vaenlane sugugi ära tähendatud!.. Ma tean ainult, et olen peatatud tulega, mida ei suuda maha suruda ja millest ma kindlasti ei tea, kust ta tuleb.

M — Mul on ülesandeks toetada pataljoni liikumist, nimelt neutraliseerides kõrgustikult 93 tulevat tuld.

Järelikult:

1. rühm: laskesektor C a - b a n e'ist (s. a.) põhja poole;
2. rühm: laskesektor C a -

bane'ist (s. a.) lõuna poole kuni Peupliers'ni.

3. rühm: üks jagu lennukite tulistamiseks, kuid, kui ta vaba, siis võtab osa teise jao ülesandest.

Üks jagu: neutraliseeriv tuli Morin' metsa ja riba pih-ta metsast otse lääne ja põhja poole.

37 mm suurtükid: künkal 104 asuv (nr. 1) valvab seljandikku 93; avab allohvitseri algatusel tule iga avalikuks-tehtud kuulipilduja pihta.

Teine suurtükk (nr. 2) asub nõgustikku Nobescourt' metsast edela pool, olles valmis tulistamiseks üles seaduma kõrgustik 112 ja Juge' metsa vahel, niipea kui edasitung seda võimaldab, et toetada kallalitungi jätkamist, valvates eriti Boucly varjete veerge.

Liikumine edasi.

3. rühm: niipea kui pataljon on vallutanud künka 112, asub rühm seisukohale Juge' metsa lähedale, et tulistada Remise-d'en-Haut' suunas.

2. rühm: niipea kui kallalitung algab, üks jagu Saling' metsast lõuna poole, et kaitsta pataljoni põhjapoolset külge; siis teine jagu Cabane'i sihis, niipea kui selle oleme vallutanud. Hiljem koondatakse rühm jälle kokku sellesse punkti; laskesektor Madame' metsa sihib Boucly'st lõuna-läände viiv tee.

1. rühm: kui 2. rühma üks jagu jõuab Saling' metsa juure, terve rühm asub Peupliers' raiooni. Ettenähtud laskesektor Boucly' ida-veeru sihis. Iga rühm alustab liikumist, niipea kui tulejärgu

Nii; käsk on selge, põhjendatud; korraldab rahuloldavalt oleviku, näeb ette tulevikku, võib olla, küll veidi skemaatiliselt, kuid näeb siiski ette. Ma soovin, et kapten M võtaks selle käsu uuesti üles mõnel kompanii harjutusel ja laseks oma juhtival koosseisul uurida tema teostamise väga huvitavaid üksikasju, milledesse meil kahjuks ei ole aega süveneda.

Ainult kaks küsimust: Kas Teie suurtükkide praegused laskekohad võimaldavad hästi Teie ülesannete täitmist?

Seda tuleks järele proovida, eriti aga 3. rühma suhtes, kes laseb üle kompanii B.

Tulistate Te siis enne kallalitungi algust?

Ja laskemoona kulu?

Major S, mida arvate sellest?

edasijõudmine ei võimalda enam esimese ülesande täitmist.

37 mm suurtükk nr. 1: liikumine samades tingimustes Saling'i metsa, mis Caban'e'i poole; ettenähtud ülesanne: pataljoni põhjapoolse külje vallamine.

Võib olla, mitte väga hästi kõigi ülesannete suhtes. Rühmade ülemad teevad selles tarviduse korral parandusi, käskides rühmi tarvilikult ümber asetada. Viimane asjaolu välja arvatud, on kõik ülesanded teostatavad.

Seepärast olengi määranud sellele rühmale märgi, mis kaugemal kui 500 m meie joonest, kõrgustiku vastaspoolsel nõlvakul. Peale selle on tal käsk lõpetada tuli, niipea kui kallalitung algab.

Ma tulistan alates hetkest, mil pataljoni käsu sain, sest mul on ülesandeks kaitsta pataljoni liikumist, ning arvan, nimelt, kompanii C oma, kes liigub oma lähtekohale.

See on suur, sest need eelliikumised kestavad kaua. Kuid ma muretsen laskemoona juure.

Minu kavatsuse järele käis ütlus „pataljoni liikumise

Kuid Teie kavatsusest ei saadud õieti aru, mis tõendab, et ta ei olnud väljendatud küllalt selgelt. Teie teate reeglit: kui käsust on halvasti aru saadud, siis on see juhisüü, kes käsu on annud!

Kapten M, näete Teie tegelikult mingit põhjust, miks pataljoni algkäsk annab kuulipildujaid kaasa vasakpoolsele kompaniile, mitte aga parempoolsele?

Loogiline seletus; kuigi kuulipildujate tarvitamine kallale tungi esijoonel on raske ja üldiselt nõrkade tagajärgedega, on ta siin ebasoodsate tingimuste tõttu õigustatud.

Leitnant G, kuhu viisite oma kompanii?

Ilus; tähendame möödaminnes, et seega on meil kaks sidosalka ühe ja sama pataljoni.

Kapten G, meie oleme valmis kuulama Teie käsku.

kaitse“ ainult kallaletungi uuesti alustamise kohta.

M — Ma oletan järgmist põhjust: paremal on tulistamine üle esijärgu maastiku tõttu võimalik, ning selle tule edukas juhtimine on teostatav. Vasakul on aga tulistamine üle kompanii B raske, kui mitte võimatu, kui lasta väga kaugel kompanii ette. Neil tingimustel anti kuulipildujad, et tarviduse korral tuld avada, kapten B-le, kelle asukoht on minu omast soodsam.

G — Nõgustikku Nobes court' metsast edela pool. Sinna jõudes saatsin side pataljoni Y parempoolse kompanii juure.

G — Tulejärk: 3 rühma.

Liikumisnurk: 280°.

1. rühm paremal; rinne — 200 m; suund: Morin' ja Madame' metsa põhjapoolne tipp; 1. märk — hari Morin'i metsa ja Peupliers' vahel; 2. märk — hari Madame' metsa ja F-me Granger' vahel.

2. rühm keskel; rinne — 150 m; suund: Morin' metsa lõunapoolne tipp, siis Madame' metsa oma; 1. märk Morin' metsa läänepoolne nurk; 2. märk Madame' metsa läänepoolne nurk.

3. rühm vasakul; rinne — 100 m; suund: Juge' mets; 1. märk Juge' metsa läänepoolne serv ja 2. märk hari Madame' metsast edela pool.

2. järk: 4. rühm, kes liigub keskmiselt 200 m kaugusel 3. rühma järel ning kes on valmis pöörduma põhja poole, et haarata vastupanusid, mida kohtavad 1. ja 2. rühm Morin' metsa juures.

Kuulipildujate jagu tulistab oma praegusest asukohast esimesel joonel kuni kallaletungi alguni, hiljem liigub ta 3. rühma taga, olles nimetatud rühma ülema käsutuses.

Algasetus kompanii B rinde taga, 25 meetri kaugusel. Rühmad, asudes väikestes kolonnides, hargnevad kompaniist B mööda jõudes. Kompaniülem liigub 4. rühma ees.

Mis kellaajal on see käsk antud?

Oletame; ja millal arvate Te end valmis olevat kallaletungi alustamiseks.

Oletame veel, et see on nii. Te teatate seega oma naabriatele ja pataljoniülemale, et katsete alustada kallaletungi kell 0930. Kas see teade jõuab neile kätte õigel ajal?

Kella 0900 paiku.

Minu kompanii on kallaletungiks valmis kella 0900. Arvestades aega, mida nõuab minu käskude edasiandmine ja algasetuse korraldamine, olen kindlasti valmis kella 0930 kallaletungi alustamiseks.

Kindlasti, sest ei lähe rohkem vaja kui pool tundi, et neid saavutada.

Aitab sellest Teie arvates, major S?

Mina olen Teiega ühel arvamisel, lahendus?

Jah; kuid täites Teie esimest käsku, määras kapten C aja kella 0930 peale kindlaks ja teatas sellest oma naabritele! Teie vastukäsk jõuab kätte neile ja, võib olla, ka kapten C endale, liig hilja.

Ei ole põhjust uskuda, et see „kella 1000“ määramine jõuaks asjast-huvitatutele enne kätte kui kella 0945 oma, kuid oletades, et ta jõuab kohale õigeaks ajaks, kui palju aega on seega kaotatud! Juba kaks tundi on Teie pataljon peatatud ja tema peatus takistab naaberpataljoni edasiliikumist. Kaks tundi vaenlane koondab oma jõude ja Te põletate asjatult oma laskemoona, sest seda ei kasutata ära. Ka tekitab Teie vastukäsk, enam-vähem kindlasti, segadust.

Kas ei ole mõnd abinõu, kuidas seda korratust korraga asendada ja võimalikult rohkem aega kokku hoida?

Kui mitu osa peavad oma tegevuse kooskõlastama, nende üldine ülem ei tohi kellelegi edasi anda nende jõupingutuste koostamise kohustusi. Vastasel korral järgneb sellele möödapääsmatult korratus, järelikult lüüasaamine.

Ainult Teie, S, ja ei keegi muu võisite ja pidite kindlaks määrama tunni, mil kallaletung peab algama.

S — Ei, sest kui ma saan teate, näiteks, kell 0915, ei jõua ma õigeaks ajaks informeerida oma kuulipildujaid, eriti aga patareisid.

Ma käsen kapten C viivitada oma kallaletungiga, mille alguse ma kõigile määrän kindlaks, näiteks kella 0945 peale.

See on tõsi; ma määrän rünnaku kella 1000 peale.

Ma ei usu, et nii palju aega kaotatakse; mis puutub korratusse, siis ma...

Kuid ma ei või siiski ette aimata tundi, mil kompanii C on kallaletungi-valmis.

Võib olla, Te saaksite seda, ilma, et oleks vaja laskuda liigsetesse hüpoteesidesse. Kuid parem on siiski ettenägematuga arvestada ja algkäsust kallaletungi alustamise aeg välja jätta. Te määrate selle kindlaks hiljem, kui Teil võimaldub selgusele jõuda aja kohta, mil igauks on valmis. Teie alluvate aruanded ja Teie oma isiklikud tähelepanekud muretsevad Teile selleks küllalt andmeid. Juhtimine lahingus ei tähenda teostamise üksikasjade kindlaksmääramist *à priori* ja pimedast peast, vaid teostamise juhtimist üksteisele järgnevate otsuste läbi, mis on kohandatud olukorra nõuetele.

Kapten C, olge lahke ja õigustage paari sõnaga oma kallaletungi asetust.

Ja miks asub Teie paigutus 25 meetrit kompanii B taga?

Enam-vähem põhjendatud. Kuid usute Te, et 25-meetrilisest distantsist jätkub, et omada kõik otsitavad tagatised?

Olge selles kindel. Teie idee oli õige, kuid Teil ei õnnestunud leida talle soodsat tegelikku väljendust. Lahingu-

C — Minimaalne tihedus kahel parempoolsel rühmal: kuus jagu 350 m rinde peale.

Vasakul, seevastu, kõigest 100 m rinnet 3 rühma kohta; endine varu asub vasaku tiiva taga, samuti ka kuulipildujad.

Seega võimaldub mul teostada haaravat manöövrit, mis mulle on ette kirjutatud.

Et hoida ära kahe üksuse segiminekut, mille tagajärjeks liig tabatav kuhjumine, ning minu meeste kokkupuutumist kompanii B, võib olla, veidi demoraliseerunud osadega. Peale selle ei jääks minu ilmumine esimesele joonele vaenlasele tähelepanematuks ning üllatus kaoks.

Võib olla, seda on liig vähe...

väli on nagu põrgu, mis on sil-
lutatud nende heade kavatsus-
tega.

Major S, Teie manöövri et-
tevalmistav järk on möödas.
Teie kuulsite oma alluvate kor-
ralduste seletusi, mis käib Teie
käskude esimese osa teostamise
kohta. Olete Te kõige sellega
nõus või tahate teha mõned
märkused?

Arvate Teie, et need „läbi-
pääsuteed“ on tingimata vaja-
lised?

Mõteldes järele jõuate otsu-
sele, et nad on käesoleval kui
ka muil juhtumistel täiesti ka-
sutud. Kuid isegi, kui nad ei
oleks kasutud, kas oleks või-
malik neid moodustada?

Kuid siiski midagi takis-
tab, millest ei saa nuhtlemata
mööda minna: vaenlase tuli.
Läbipääsuteede vabritseerimine
Teie poolt oleneb maastikust.
See on võimatu kallakul 112,
kus Teie mehed, niipea kui
nad end liigutavad, maha tape-
takse.

Veel üks asi: kuna Teie
suurtükiväelane ei saa anda
suitsumürske, mida Te soovi-
site, mida nõuate Te oma suur-
tükilt.

Millisel momendil?

Mida mõtlete Te „lühikese
tulikoondusega“?

Parem oleks siis olnud juba
öelda „viis minutit“, mis täpne,
„lühikese“ asemel, mis hirmus
ebamäärane.

Ja mida mõtlete Te „mas-
siivse tulikoonduse“ all?

See ei ole täiesti üks ja sa-
ma. Antud rindel oleneb tule

S — Mul ei ole midagi öel-
da. Kõik vastab minu kavat-
sustele. Ma arvan, ma ei öel-
nud, et kapten B grupeeris
oma kompanii nii ümber, et
tema joonel tekkisid läbipääsu-
teed kompaniile C.

Tingimata ei ole neid küll
vaja, kuid...

Ma arvan midagi ei takista.

Lühikese vältusega massiiv-
set tulikoondust Juge'i ja
Morin'i metsade ning Ca-
b a n e'i ja kallaku 93 pihta.

Kallalitungi alates.

Viis minutit, et minu edasi-
tungi mitte segada.

Ma mõtlen intensiivset tuld.

intensiivsus peaaegjalikult tema kiirusest, kuna tema mass ole-
neb rohkem ühel ja samal ajal
laskvate suurtükide arvust.
Olge seega alati hirmul ebamää-
raste sõnade pärast! . . Sage-
dasti kaevatakse, et suurtükivä-
gi toetab puudulikult. Enne kui
kaevata, tuleb selgusele jõuda,
kas Teie nõuded olid selged,
teostatavad, täpsed, ja kui nad
seda ei ole, siis lööge endale
vastu rinda, enne kui teist süü-
distada.

Suurtükiväelane, kuidas mõt-
lete anda nõutud tulikoondust?

Neljal suurtükil lasta kiiru-
sega 8 pauku minutis suurtüki
kohta, kas ei ole see liig?

Ning vastasel korral?

Kui meie koostame need
andmed sellega, mida me teame
patarei laskeviisidest, siis tu-
leb, S, järeldada, et igaüks
Teie 3 märgist on 5 minuti väl-
tusel patarei intensiivse tule
all. Kuid teil ei ole „tuli
koondust“, sest käsul teosta-
da tulikoondust ei ole mõtet,
kui ta käib ainult ühe patarei
kohta; veel üks „sõna“, mil tä-
hendus võib puududa.

Kas võtate tagasi suurtüki-
väele antud nõudmise, arvesta-
des sellega, mida me praegu üt-
lesime?

Suurtkv. — Üks, kõigist nel-
jast suurtükist äärmise kiiru-
sega tulistav patarei iga mär-
gi kohta või 8 pauku minutis
suurtükist — see teeb kokku
umbes 150 pauku patarei kohta.

See on kõige rohkem, mida
üldse saab teha. Kuid see on
võimalik, kui tuli kestab kõi-
gest viis minutit.

Tuleks tulistada ainult 3
suurtükist 4 asemel, kuna las-
kekiirus oleks 6 või isegi 4 pau-
ku minutis.

S — Kallaletungi uuesti al-
gamise hetkel kell 0945, toetus-
grupp tulistab 5 minuti vältu-
sel nii intensiivselt kui vähegi
võimalik Juge' ja Morin'
metsi ning Cabane'i, künkal
93.

c) Et major S ja tema alluvate korraldusi faktidega sanktsioneerida, annab juhataja järgmise olukorra: Esijärgust üleminek teostub ning kallaletung algab kell 0945.

Pataljoni olukord kella 1000 paiku.

Kompanii A — Parem tiib on saavutanud Cabane'i, kompanii suurem osa ei suutnud läbi minna nõgustikust, mida tulistas ta tervel pikkusel vastasmäeküljel asuv kuulipilduja. Viimane alustas tegevust niipea kui lõppes suurtükituli; ta asukohta võib oletada punktis X.

Kompanii C. — Mõlemal parempoolsel rühmal läks korda edasi tungida umbes 200 m võrra. Kuid nad olid sunnitud peatuma hetkel, mil olid jõudnud kõrgustiku laskuvale vastasküljele, olles jalaväe intensiivse tule all, mis näib tulevat Peupliers-Morin' metsa raioonist ning mida nad ei suuda maha suruda, kuigi kõik kerged kuulipildujad on pandud tegevusse.

Niipea, kui vasakpoolne rühm edasi tungis, naelutati ta maa külge, kusjuures ta kandis raskeid kaotusi kuulipildujate tulest, mis näib tulevat Estève' metsa põhjapoolsest nurgast. Varurühm on samuti peatatud bouquet d'Arbres' (metsasalu) juures.

Vaenlase jalaväe tugev tuli külvab üle, ülaltähendatud punktid välja arvatud, terve kõrgustiku 112 ja tema idakallaku kuni nõgustiku kaelani, terve harja, mis laskub kõrgustikult 112 Saling' metsa poole; künka 104 lähised ning kõrgustiku d'Argent põõsastiku ja Arbres' metsasalga vahel.

Kompanii B, kes algas taganemist Nobescourt' metsa poole, on peatatud selle tulega oma endisel seisukohal.

Pataljon X on kompanii A parema tiiva kõrgusel ning on vallutanud terve seljandiku künkast 93 põhja poole.

Pataljon Y ei pääsenud Remise-Saint-Quentin'ist mööda tule tõttu, mis tuleb Juge' ja Pierrard' metsade raioonidest, niipea kui ta püüab edasi liikuda.

See olukord on pataljoniülema S poolt tehtud korralduste ning nende korralduste läbi esile kutsutud vaenlase vastutegevuse tulemus.

Major S, otsus?

S — Nõue suurtükiväele tulistada Boucly' ida- ja lõunapoolseid veeri ning valvata Cologne' oja sängi külalt kirde ja lääne pool.

Käsk kaptenile M kõrvaldada või neutraliseerida kuulipildujad punktis X kõigi võimalikkude vahenditega.

Käsk kaptenile C loobuda käesoleval momendil oma vasa-ku tiivaga edasitungimast ning piirduda sellest küljest Juge' metsa tulistamisega kergetest kuulipildujatest ning Esteve' metsa tulistamisega terve 4. kuulipildujate rühmaga. Käsk viia oma vahirühm enda parema tiiva taha ning tungida edasi sellest küljest, manövrerides, nii, et oleks võimalik kõrvaldada kuulipildujaid punktis X.

Kapten M toetab oma tulega pataljoni uut manöövrit, tulistades F-me Granger, Madame' ja Morin' metsi ning Boucly veerge.

Pataljoniülem asub Saling metsa lõuna tipu lähedusse, millest idapoole asub varukompanii.

Õigustage lühidalt seda otsust ja neid käske.

Olles lõunas blokeeritud kauge tulega, mis võib veelgi kasvada ja minu neutraliseerimise võimalused ületada, ma eelistan koondada oma vahendid ja jõupingutused paremale tiivale, et püüda esiteks saavutada edu seal, kasutades varjet, mida pakub kõrgustik 112 lõuna sihis.

Kapten M, mida Te teete pataljoniülema käsu saamisel?

M — Hoian ülal 3 rühma tuld Morin' ja Madame' metsade pihta, kuni uute käskude saamiseni.

1. rühm ja 37 mm suurtükid nr. 1 ja 2: laskekoht Saling' metsa juures, ülesandega kõrvaldada kuulipildujad punktis X, kohandades oma tulistamise kompanii C liikumisele. Edaspidine laskekoht Peupliers' raioonis, nagu see oli ette nähtud.

2. rühm: ülesanne jääb muutuseta, välja arvatud see,

et jagu, mis peab nüüd asuma Saling' metsas, ründab parajal silmapilgul kuulipildujaid punktis X, kui ta seda juba ei ole teinud.

Juhataja lõpetab harjutuse.

III. KRIITIKA.

A. Ülaloodud õpiste kriitiline kokkuvõte.

Üleminek esijärgust, mille uurimine praegu lõppes, valmistati ette ja teostati, pidades kindlasti kinni määrustiku tähest (nr. 204). Kuid ta varises kokku nagu variseb kokku lahinguväljal iga operatsioon, mis ei arvesta vaenlase tule võimalikkude tagajärgedega, — ning nagu iga operatsioon, mis ei ole ise manöövertule abil. Major S viimased otsused näitavad, et ta neist tõsiasiadest on õpetust võtnud ja tarvilikud järeldused teinud. See hõlbustab meil selgitada, milles olid puudulikud esimesed korraldused.

a) Üleminek esijärgust on ainus viis, mis võimaldab vahetust lahingu ajal (nr. 111). Siin tuli käsutusvaba kompaniiga C vahetada kompanii B, mis enam ei suutnud täita oma ülesannet ning mille jõuetus halvas tervet pataljoni ja isegi naabreid. Seepärast major S kirjutas ette kompaniile C lihtsalt asendada kompanii B, võttes üle tema tegevusriba, liikumissuuna ja märgid. Pataljoni ülejäänud osas muudatusi ette ei võetud.

Kuid kas oli siin ainult tegemist asendamisega?

Et tarvilikke vastuabinõusid teadlikult tarvitusele võtta, tuleks kõige pealt selgusele jõuda, miks ei suuda kompanii B enam täita oma ülesannet. On see kaotuste pärast, mis on liig suurel määral vähendanud tema elavat koosseisu ja, võib olla, selle võitlustahet? Kahtlemata. Ning et ta on selleks liig suures korratuses, et suuta veel kasulikult tegutseda? Kindlasti. Kuid kui seal ei oleks veel üht põhjust, võiks kompanii B, kuigi korratuses ja mõne meheni vähenenud, veel edasi tungida. Seal on tegelikult midagi muud — vaenlase tuli. Ning, tõtt

öelda, on see ainuke põhjus, sest meeste, juhtide, materjalse varustuse ja meeolelu kaotused ning korratus ja väsimus on ainult vaenlase tule tagajärg. See vaenlase tuli jätkub, teda ei ole suudetud maha suruda; kõik peatuvad. Ja kuigi läheks korda teda küllaldaselt maha suruda, kompanii B ei saaks seda enam kasutada, sest ta on kaotanud terve oma kallaletungi võime. Suutes veel liikuda, ei suuda ta enam võidelda.

Lahendatav probleem on seega kaheksa: on vaja maha suruda vaenlase tuli, mis terve pahe põhjuseks, ning kompanii B tuleb asendada ühe teise üksusega, kes suudab võidelda.

Major S on lahendanud ainult teise osa probleemist.

Ta loodab, et kompanii C kergeste kuulipildujate tegevusse paiskamisest jätkub, et saavutada ühe hoobiga tule üleolek? Midagi tema käsus ei väljenda niisugust kavatsust, mis oleks muidugi ekslik. Tuli, mis purustas ja lõpulikult peatas kompanii B tema vaevarikkal liikumisel kõrgustikkude harjadel, on suuremalt jaolt väljaspool kergeste kuulipildujate ja laskurkompanii püsside tule mõjukonda. Kompanii B lõpuolukorras on nende relvade jõuetus eriti nähtav, sest nad saavad vastaskallakute tõttu ainult õhku lasta. Kõige rohkem, mis nad suudaksid, on aidata paremal kompaniid A, tulistades künka 93 sihis, kuid kompanii A saab sellega isegi väga hästi hakkama.

Siin esinev tuleprobleem on seega pataljoni probleem. Kui seda probleemi ei lahendada või seda tehakse halvasti, ootab kompaniid C kompanii B saatus.

Seega on kindlaks määratud pataljoniülema ülesanne harjutuse alul: 1) anda tagasi oma paigutusele lahinguvõime, mis tal puudub, saates tegevusse oma varu, et vahetada kompaniid B; 2) oma elustatud paigutusega alustada uut kallaletungi; 3) ajal, mil kõik see sünnib või valmistub, võtta tarvitusele kaitseabinõud (tuli), nagu seda nõuab pealesunnitud peatusaeg.

b) Meie ütlesime juba, kuidas major S oleks võinud lahendada üksikud küsimused järkjärgult, saates kõige pealt vähemagi viivitusega teele kompanii C selle riba

poole, kus tal tuleb tegevusse astuda. Samuti tähendasime, kuidas see kompanii võiks liikuda täiesti varjatult, alates nõgustikust G a l a r d' metsast kirde pool kuni nõgustikuni N o b e s c o u r t' metsast lääne pool.

Sagedasti ei ole midagi raskemat ning samal ajal tarvilikumat, kui tegevusse saadetavate varude lähene-mismarsil salajashoid. See on edu esimeseks tingimuseks. Vahel, kui muud abinõud puuduvad, tuleb oodata öö tulekuni. Käesoleval juhtumisel on lähenemistee suurepä-rane; seepärast tuleb seda kasutada.

Tuleb selgusele jõuda, et vaenlase tule eest hoidumi-seks ei aita üksinda „Määrustiku eeskirjade“ meeletule-tamisest või oma käskude täitmisest ebamääraste vorme-litega, tühjate sõnadega, või üksuste rivistamisest rom-bina, trapeetsina, kolmnurgana. Lähene-mismarsil, nagu lahingu igas muuski olukorras, ei ole rivistustel omaette väärtust. Nad omavad selle ainult siis, kui nad vastavad igal erijuhtumisel m a a s t i k u l e ja v a e n l a s e tulele. Kui selle unustame, tuletab vaenlase tuli seda meile mee-le; kuid need õppetunnid lähevad maksma kalliks.

c) M a a s t i k ja v a e n l a s e tuli on samuti ka alusteks, millel pataljoniüleml on sunnitud korraldama oma kaitset ja ehitama oma uut kallaletungi, sest muidu võib teda oodata raske lüüasaamine.

Kas major S oli sunnitud arvestama juba olemas oleva asetusega? Kahtlemata, eriti mis puutub kompa-niisse A.

Kas ta oli samuti sunnitud kompanii C tegevusse saatma täpselt samades tingimustes kui oli kompanii B? Kindlasti mitte, sest kui on raske muuta juba võitluses oleva üksuse ülesannet, võib osale, mis võitlusse saade-takse, anda ükskõik millise ülesande ajal, kohal ja viisil, nagu soovitakse.

Meie määrasime kindlaks probleemi, millele uus kal-laletung peab andma rahuldava lahenduse: saavutada uuesti tule üleolek ning võimaldada kompaniil seda ära kasutada.

Milline tuli tuleb maha suruda? Maastikul, kus pataljon tegutseb, tuleb ta kolmest peapunktist. Kuid hoo-

las vaatlus võimaldab vahet teha; kui J u g e' metsa kõrgustikke ja küngast 112 saab igas suunas mürskude ja kuulidega üle külvata, et ole see sama hõlbus nende kõrgustikkude põhjapoolsete külgedega. Reljeef on seal ebatasasem, soodsam liikumise ja pideva tuletoetuse koostamiseks. See põhjapoolne kallak moodustab maastiku ala, kus vaenlase tulevõimalused on palju rohkem piiratud. Kallaletungil tuleks piirduda selle põhjapoolse kallakuga ning tarvidus, suruda maha lõunast ja edelast tulevat jalaväe tuld, kaob siis ühe korraga. Viimane tuli on just see, mille mahasurumine on kõige raskem ribade ulatuse ja ebatäpsuse tõttu, milledest ta võib tulla. Selle tagajärjeks oleks mitte ainult mure vähenemine, vaid ka suured ja kindlad hõlbustused tule koondamiseks soovitud punktidesse (h a r i X, P e u p l i e r s, eriti aga kõrgustik 93) ning tulejärgu asetamiseks seisukorda, kus ta võiks tekkinud olukorda kõige paremini ära kasutada.

Seda tegigi viimati major S, kuid ainult pärast uut ja rasket vaenlase tule õppetundi. Enne kui ta selleni jõudis, mida võttis ta ette? Manöövri, kus liikumine üksinda pidi kõigest üle aitama, „haaramise mõlemalt tiivalt“. Haarav liikumine on peaaegu kindla tagajärjega haaratud vastase suhtes. Kuid enne, kui seda saavutada, tuleb mõjuda — tule üleolekuga, mis haaramist võimaldab. Kunagi ei lahenda me lahingu probleemi, saates mehed sinna, kuhu on vaja kõige pealt saata kuule.

d) Maastiku ja olukorra asjalik uurimine oleksid juba à priori viinud kallaletungi kavale, millele viisid major S kogemused.

See kallaletungi kava oleks võimaldanud otsustada selle kohta, kuidas panna tegevusse kompanii C, kelle ühelgi osal ei tarvitsenud end näidata kõrgustiku 112 lõunapoolsel kallakul ja nõgustikus. Sel lõunapoolsel kallakul oleks võinud olukorra jätta nii nagu ta oli ning võitluse usaldada kohalasuvatele kuulipildujatele.

Neis tingimustes pakkus nõgustik N o b e s c o u r t' metsat lääne ja edela pool üleminekuks esijärgust kõige soodsama lähtealuse. Määrustikus soovi-

tatud maastiku voldi. Ning ei olnud midagi hõlpamat, kui seal tarvitusele võtta kõik ettevaatusabinõud, mida niisugune manööver nõuab, ilma et oleks tulnud kahetseda suitsumürskude puudumist, mis on täiesti kasutatud.

Kapten C leidis, et teated, mida ta sai kapten B, olid liig pealiskaudsed. Viimane ütles siiski kõik, mis ta teadis. Meie võime kindlad olla, et niisugustel juhtumistel ei teata kunagi midagi rohkem. Sellest vähesest jatkub siiski, et moodustada vastuvõetav kallaletungi paigutus, mis kindlustab minimaalse tuletäiuse. On tarvilik ainult arvestada täpselt maastikuga ja vaenlase tule võimalustega.

e) Lõpuks veel paar märkust:

Käsk kompaniile B koguda tahapoole, kui on mindud üle esijärgust, ei näita samuti küllaldast lugupidamist vaenlase tule vastu. Ainult siis, kui kallaletung temast on juba kaugele mööda jõudnud ning ta on vabanenud vaenlase tulest — või vähemalt selle tihedast osast —, võib kompanii end paigast liigutada ja ümber korraldada. Ning mitte taandudes 500 m, vaid võimalikult lähemal ja koguni kohal.

Peale selle märkate, millise ebaloomuliku suure külgetõmbejõuga mürskude ja kuulide suhtes on maastiku vähemadki ebatasasused: Cabane, Morin' mets, Peupliers, Juge' mets, Ferme Granger jne. jne.! Kui täpsed märgid puuduvad, hakatakse alati sellest kinni, mida nähakse, ja tulistatakse samuti seda, mida nähakse ja mida on hõlbus eristada ümbrusest ning tule alla võtta. See on seadus, millega tuleb arvestada, kui maastikule asutakse.

B. Õpised.

a) Nagu kõik ettevõtted lahinguväljal erandilt, on ka üleminek esijärgust tule probleem.

Kui üleminek esijärgust muutub tarvilikuks, siis tähendab see tule üleoleku kaotamist või, vähemalt, tema nii suurt puudulikkust, et kõik või osa üksusi, kelle ülesandeks on tule üleoleku kasutamine, on vaenlase tule mõjul

kaotanud igasuguse võitlusvõime. Seega on tarvilik tagasi saada tule üleolek ning uuesti asuda tema ärakasutamisele.

b) Üleminek esijärgust on tarvilik vahetusviis lahingu kestel.

Väljendust „üleminek esijärgust“ tarvitatakse harilikult pealetungi-lahingus tehtud vahetuse kohta, kusjuures värske üksus läheb üle vahetatavast üksusest, selle ette minnes. Tähendame siiski, et põhjused, mis teevad vahetuse tarvilikuks, ning selle vahetuse üldine toiming (värske üksuse kohaletoomine, tulesüsteemi jaluleseadmine) on samad ka kaitselahingu kestel. Kuid viimasel juhtumisel lahkuvad oma võitlusvõime kaotanud üksuse riismed tahapoole, paigaleasunud värske üksuse seljataha.

Väljaspool lahingut on vahetuse põhjused ja viisid täiesti erinevad.

c) Esijärgust ülemineku teostamisel on mitu erinevat järku, mis on samaaegsed või üksteisele järgnevad:

Vahetatava üksuse peatumine ning väga sagedasti selle järelalusena naaberüksuste peatumine enam-vähem laial rindel. Sellele peatusele järgneb kaitsejärk, mis nõuab vastavaid korraldusi.

Vahetava üksuse lähenemine ja kohaleasumine tarvitusele-võetud kaitseabinõude kattel.

Uue kallaletungi kavatsemine ja ettevalmistus (tulekava, tule ärakasutamise kava), kuna kaitsejärk jätkub.

Esijärgust ülemineku teostamine, mis langeb ühte kallaletungi uuesti algamisega.

Vahetatud üksuse ümberkorraldamine:

Ükskõik, kas esijärgust üleminek on juba varem otsustatud (oletades paigutuse ühe või teise osa kulumist) või tema tarvidus selgub ootamatult lahingu ajal, tema teostamise järgud on ühed ja samad. Kuid on võimalik palju aega võita lähenemise ja uue kallaletungi suhtes, kui joonest üleminek on juba varem otsustatud ja ette nähtud.

d) Esijärgust ülemineku (kitsamas mõttes) teostamise üksikasjad on vahetaja ja vahetatava üksuste kompaniide ohvitseride asi. Kõige raskem on lähenemine; kui ta peab sündima salaja, lahtisel maastikul saab teda sagedasti teostada ainult öösi.

Lähenemise üksikasjade kohta ei ole olemas ei vormelit ega skeemi, vaid iga kord on vajaline täpne maastikule kohanemine ja alaline hool vaenlase tule suhtes.

e) Esijärgust ülemineku teostamise olulisemad osad (aja ja maastiku valik, kaitse üldabinõud, uue kallaletungi kavatsemine ja ettevalmistamine) kuuluvad pataljoni- või isegi rügemendiülema ülesannete hulka. Viimane sel juhtumisel, kui peatumisest on huvitatud mitme pataljoni rinne ning eriti, kui tegevusse pandav tulesüsteem nõuab suurtükiväe kaasabi. Harilikult tuleb tarvitusele võtta pataljoni kõik tulevahendid, et tagasi saada või suurendada tule üleolekut. Sest esijärgust üleminek ei ole kunagi üksikoperatsioon, vaid terve pataljon on huvitatud peatusest, mis on tema tarviduse esimeseks tõenduseks ning enam-vähem kestvast kaitse aja-järgust, mis on kallaletungi uuesti algamise eelmänguks.

f) Nagu kõik kallaletungid, mida võib endale ette kujutada, nõuab ka uuesti ette võetav kallaletung pataljooniülevalt järgmiste probleemide lahendamist:

Andmete põhjal, mis on muretsetud vaenlase tule kohta lahingus, ning tulejaotuse kava, mida maastik nõuab, täpse uurimise põhjal, tuleb kindlaks määrata punktid (või ribad), kuhu tuleb mürske ja kuule saata, et tule üleolekut saavutada.

Jaotada tuleülesanded tulevahendite vahel (kuulipildujad, 37 mm suurtükid, müüserid, suurtükivägi), paludes tarviduse korral üldtegevuse suurtükiväe kaasabi (jalaväe rügemendi ülema vahele-astumine), ning asetada tulevahendid olukorda, mis võimaldab nende tuleülesannete täitmist (jaotus, juhatus korraldamine, võimalikkude ümberpaigutuste kindlaksmääramine).

Kindlustada tule üleoleku ärakasutamine (esimese järgu moodustamine ja tema ülesanded, kohaleasetamine viimase varje taha, näoga märgi poole, selle järgu kallaletungile asumise ja liikumise kooskõlastamine tule teostamisega).

Kindlustada tule pidevus (tulesüsteemi järkjärguline edasipaigutamine) ühenduses edasijõudmisega, ilma et pataljonil kunagi puuduks tugev ja kindel kallaletungi alus — tulesüsteem.

g) Esijärgust üleminekut on võimalik teostada ainult maastiku kahe tuleala piiril. Kui teda katsuda teostada ühe ja sama tuleala piirides, läheb ta harilikult täiesti nurja.

Harjutus Nr. 4.

KAITSESEISUKORRAS ASUVA JALAVÄE RÜGEMENDI TULEPLAANI VÄLJATÖÖTAMINE.

A. HARJUTUSE ETTEVALMISTUS.

I. Harjutuse eesmärk.

Uurida vastupanupositsiooni ühe lõigu tuleplaani väljatöötamist.

Relvade tarvitamine vastavalt nende omadustele.

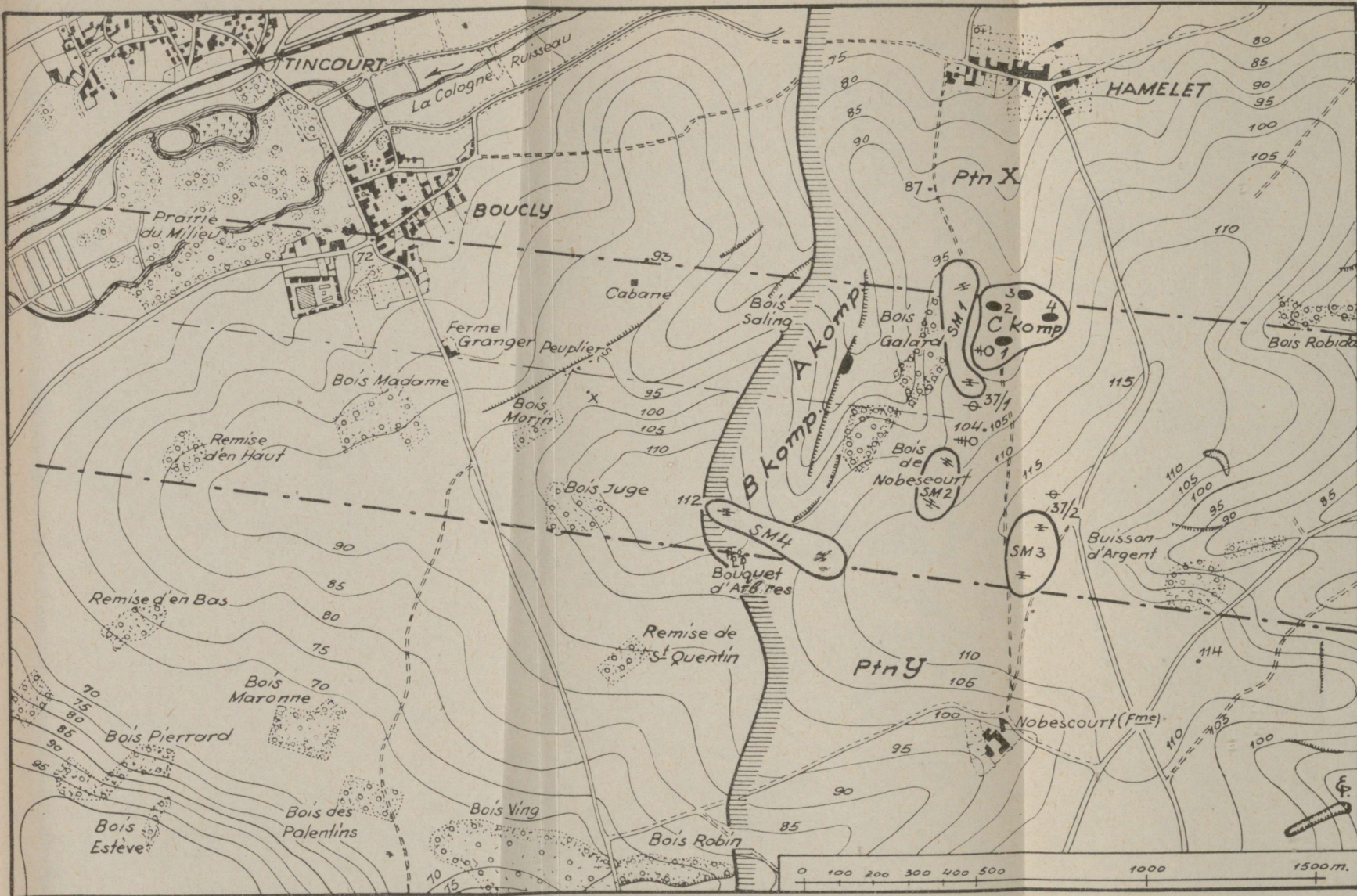
Tule kohandamine kaitsetavale maastikule.

Sellest järgnev jõudude paigutus.

Jalaväe määrustik, 2. osa, peajasjalikult: nr. 383, 384, 400, 407, 410 kuni 419; osaliselt: nr. 366, 378, 379, 390, 401, 403, 441. *)

*) Nimetatud §§ prantsuse määrustikust käsitlevad: vastupanupositsiooni ja tuleplaani, vastupanu järku, varusid, tuleplaani väljatöötamist; osaliselt: vastupanusõlmi ja toetuspunkte, kaitsepositsiooni luuret ja valikut, kaitsepositsiooni organiseerimist ja kaitset positsioonsõjas.

Jalaväe eeskiri, II osa vastavad §§ on: 435—427; 445—460; osaliselt: §§ 438—443; 445—460; 478—496. A. T.

II. Maastiku ja teemi valik.

Ühel hiljuti korraldatud garnisoni harjutusel võeti uurimisele lahing jõudude vahel, kes asuvad kindlustatud positsioonil, olles seega pikemat aega kokkupuutumises.

Selle harjutuse esimeses osas uuriti külgedelt raamistatud rügemendi kaitsekorraldusi. Teine osa võimaldas uurida ühe jalaväe rügemendi kallaletungi sel viisil kaitstud positsioonile.

Praegu ettevalmistusele ja täitmisele tuleva harjutuse suhtes teeb juhataja oletuse, et sellest garnisoni harjutusest osa võtnud ühe jalaväe rügemendi ülem otsustab korrata oma ohvitseridega teatavaid harjutuse punkte. Ta valib need, mis näivad eriti väärivat süvendamist ning mis võiksid anda hiljem materjali pataljoni ja kompanii harjutusteks. Seega ta pühendab ühe harjutuse kaardil jalaväe rügemendi tuleplaani väljatöötamisele.

Ta hoiab muudatusteta alal garnisoni harjutuse üldise teemi ja olukorra. Kõik rügemendi ohvitserid tunnevad juba selle andmeid, mis on suureks paremuseks. Kuna peale selle on veel uuritud kallaletungi samale positsioonile, raskusi, mida valmistab kaitsele vaenlase kallaletung. Seepärast ei tule harjutuses midagi muuta. Teisest küljest on ka parem harjutusel tegutseda mitte liig keerulises olukorras. Parem on piirduda probleemide lahendamisega nende üldraamis, kuigi seega võiks saada ebasoodsa arvamise nende kokkuseadmise viisist. See üldolukorrast ja ülemate käskudest tingitud sund on sõjas harilik nähtus. Etteheited, mida ta esile kutsub, on samuti harilikud; seega on väga kasulik nendega koduneda juba rahuaegsetel harjutustel. Pealegi ei ole, tõtt öelda, „halbu teemisiid“, vaid on ainult keskpäraseid õpetajaid.

Kuna rügemendiülem harjutuse juhataja kohustused enda peale võtab, määratakse üks pataljoniülematest rügementi juhtima (Jalaväe määrustik nr. 405, lisa VI).

Teem.

Üldolukord.

(Altkirch'i kaart, mõõt 1/20.000, Saksa ja Prantsuse kindlustustega.)*)

38. diivis (punane) asub positsioonile ülesandega kaitsta, näoga idasse, mõlemal pool L argue' jõge asuvad löiku. 4. suaavide rügement asub parempoolsesse (lõunas) löiku. Tema käsutusse on antud kõvendusena veel üks — neljas — pataljon ja kolm positsiooni kuulipildujate rühma (1 kuulipildujate kompanii).

Oletatakse vastase peatset kallaletungi, mis pannakse toime laial rindel ja võimsate vahenditega.

Käsud tulevad anda kaardi järele. Et osade kohaleasetamisega tuleb rutata, siis ei ole aega varem luuret toimendada.

a) 4. suaavide kõvendatud rügemendi ülesanne.

Kaitsta vastupanupositsiooni ning lahingepostidega võtta enda alla julgestuspositsioon lõigus, mis asub Dannemarie'ist Altkirch'i viiva raudtee (diviisi lõunapoolne piir; side 21. laskurrügemendiga) ja joone vahel, mis märgitud Traubach' oja ja L argue' jõe alamjooksuga, alates Goetzberg'ist kuni suluni (vesivärv) 23, siis Rhône'ist Rheini viiva kanaliga (side 8. laskurrügemendiga, kes kaitseb põhjapoolset löiku.)

b) Positsioonide kindlaksmääramine.

Vastupanupositsioon.

Vastupanupositsiooni eelserv: Fuchsberg, Buethwiller, sulu 23 sild; telliskiviahi 75,38; kabel 75,21; Dockenberg (hari). Tagumine piirjoon: Buchwald; sulg 21, Roesbach' oja säng; Thalenberg (s. a.); Birkenwald (s. a.).

Julgestuspositsioon.

Julgestuspositsioon ulatub ida poole vastupanupositsiooni kuni vaenlase esijooneni.

Lahingepostide võitlusjoon määratakse üldjoonele: Balchwiller, Eglingen, Burger-Wald, Bannholz, Stockete.

d) Suurtükiväe toetus.

Lõigu otseseks toetuseks allsektoril — kaks gruppi 75 mm suurtükidega. Peale selle võib lõiguülem nõuda veel diviisi üldtegevuse suurtükiväe abi.

e) Lahingepostide üldine ülesanne.

Kallaletungi ees tagasi tõmbuda, teatades vaenlase lähenemisest. Kaitsta maa-ala Carspach' metsas ning raionis metsa

*) Vaata skeem nr. 8.

ja kaanali vahel. Varjata vastupanupositsiooni nimetatud metsast lõuna pool kuni raudteeni.

g) Teated maastikust.

Rhône'ist Rhein'i viiv kanal ja Largue' jõe org on väga tõsisteks takistusteks. Sillad välja arvatud, on kanal harilikult ülepeäsmatu. Oru lamedad osad (enam-vähem üleujutatud heinamaad) on jalaväele raskesti läbipääsetavad, välja arvatud üksikud väikesed grupid, kes endale võivad leida teerada.

Caraspach' ja Dockenberg' metsad on üldiselt vähe harvendatud. Ainult metsa idapoolsed veerud on enam-vähem laastatud. Stockete ja Bannholz on suurtüki tulega veidi hõrendatud, kuid moodustavad veel kasutatava varje.

Külad (Hagenbach, Badricourt) on kannatanud, kuid püsivad veel, neis on vähe vastupidavaid kivist ehitusi.

Vastupanupositsioonil teostatud kindlustustööd koosnevad peaaesjalikult arvurikastest, laialdastest ja sügavatest varjenditest meeskonna jaoks, kaevikute ja ühenduskraavide üksikutest elementidest. Tehtud tööde seisukord ja korrashoid on keskpärane.

Eriolukord.

Garnisoni harjutuse kestel pidi iga Täiendustsentrisse komandeeritud ohvitser kokku seadma kaitseksu, mille annab 4. suuaavide rügemendi ülem. Juhataja valib ühe neist käskudest ja otsustab selle võtta aluseks rügemendi harjutusel.

Alamal toome selle käsu ettekirjutuste kokkuvõtte, piirdudes ainult sellega, mis huvitab meie harjutust (Jalaväe määrustik nr. 376).

a) Asetus kaitsel ja jõudude jaotus.

1. Julgestusjätk.

Caraspach' metsas ja julgestuspositsiooni selles osas, mis asub metsa ja kaanali vahel, asub üks pataljon (kõvenduspataljon), ilma kuulipildujate rühmata.

Strieben-Graben'i ja raudtee vahelises osas asuv pataljon, kelle ülesandeks on Badricourt' vastupanusõlme kaitsmine, moodustab julgestuspositsiooni iseoma abinõudega. Ta tarvitab selleks kõige rohkem ühe laskurkompanii, kelle käsutuses on kõvenduspataljoni üks kuulipildujate rühm.

2. Vastupanujätk.

Moodustatakse 4. suuaavide rügemendi kolme pataljoniga (A, B, C), mis on asetatud järgmiselt:

Pataljon A (ilma ühe laskurkompaniita). Kaitseb Hagenbach' vastupanusõlme, olles põhjas piiratud kaanaliga ja

lõunas' Kunen-Berg'iga (s. a.), siis Rossen-Berg'i põhjapoolse veeruga kuni Telliskiviahjuni (s. a.).

Pataljon B (ilma ühe laskurkompaniita) kaitseb Rossen-Berg'i vastupanusõlme, olles piiratud põhjas nagu ülal tähendatud ning lõunas joonega, mis märgitud Breitkopf'iga, Hasenberg' tiigi lõunapoolse tipuga, Brisach' (v. a.) ühenduskraaviga.

Pataljon C (ilma lahingeelpostidesse määratud osata) — kaitseb Badricourt' vastupanusõlme, mis asub Rossen-Berg'i vastupanusõlme lõunapoolse piiri ja raudtee (s. a.) vahel.

3. Lõigu varud.

Pataljon A üks laskurkompanii Gommersdorff'i põhjapoolsel väljapääsuteel.

Pataljon B üks laskurkompanii Breitkopf'i telliskiviahju juures.

Positsiooni r. k. kompanii ja rügemendi saaterelvad (kolm 37 mm suurtükki, kolm Stokes' müüserit) asuvad kuni uue käsu saamiseni Gommersdorff'i lõunapoolsel väljapääsuteel.

Hiljem, pärast tagasitõmbumist, koguvad lahingeelpostid Oberfeld'i.

b) Jalaväe tuleplaan (niivõrra kui see puutub vastupanupositsiooni).

Esimesel tarvidusel katkematu tulitõkke korraldamine vastupanupositsiooni tervel rindel, tema eelserva ees.

Hiljem järkjärguliste tulitõkete korraldamine, mis oleksid võimalikult võimsamad ja paremini kohandatud maastikule ning vabadele kaitsevahenditele. Eriti tagada Hagenbach'i küla ja Kunen-Berg'i, Hasenberg'i ning lõpuks Thalenberg'i kaitse.

Breitkopf moodustab peatusjoone kolme vastupanusõlme taga ning on lõigu reduudiks. Temas asuvad ja teda kaitsevad lõigu varud, kes tagavad pideva tulitõkke Roesbach-Barrenweg'i joonel.

Lahingside (tuleside).

1. Rügemendi pataljonide vahel. — Side teostamise järele valvavad pataljoniülemad, olles selleks enne maastiku läbi uurinud. Rügemendiülem vaatab järele tehtud korraldused kohapeal.

2. Buethwiller'i vastupanusõlmega (8 laskurügemendi esimene pataljon). — Antav toetus: kuulipildujate tuli kanali ja Ueberkummen'i loode-väljapääsutee vahelises raioonis. Tule peasuund Ueberkummen' küla lääne-osa.

Saadav toetus: tuli kanali ja tema lõunapoolsete lähiste pihta. Kuid kõik see tuli, välja arvatud see, mis tabab oru lamedat osa kanalist põhja pool, on ainult nõrga mõjuga.

3. Dockenberg'i vastupanusõlmega (21. laskurügemendi 3. pataljon). — Antav toetus: kuulipildujate tuli

Dockenbergi põhjapoolse haru pihta, mis jookseb piki raudteed idasse.

Saadav toetus: kuulipildujate tuli tervel ribal Alma' ühenduskraavist lõuna pool, vastupanupositsiooni eelserva Stockete'i ja Dockenbergi vahelise ala pihta.

Signaalidega teostada tule avamise ja korraldamise side.

c) Varude tarvitamine.

1. Kanalist (sulg 21) kuni teeni muldvallil, mis löikab läbi Breitkopf'i põhjapoolsest kallakust: pataljoni A varuosad.

Samast teest kuni väikese teeni, mis löikab õonesteena Breitkopf'i harja: lahingepostidelt taandunud osad.

Nimetatud teest kuni raudteeni: pataljoni B varuosad.

Tervel rindel: positsiooni kuulipildujate kompanii.

Terve peatusjoon allub lahingepostide pataljoni ülema käskudele.

2. Ettevalmistusele tulev vastukallaletung:

Pataljoni A varuosadega: Hagenbach'i, künka 296, Kunen-Berg'i tagasivõtmine.

Lahingepostidelt tagasitõmbunud osadega: Rossenberg'i ja Hasenberg'i tagasivõtmine.

Pataljoni B varuosadega: Badricourt'i, künka 73.24, Thalen-Berg'i tagasivõtmine.

d) Vaatlus.

Rügemendi v. p.: Kunen-Berg'il, Thalen-Berg'il, Breitkopf'il (rügemendi K. P.).

e) Kolonel teostab luure löiguse koos pataljonide A, B, C ülematega, kes temale esitavad oma korraldused. Samal ajal korraldab ta kohapeal tuleplaani viimsed üksikasjad.

Otsese toetuse suurtükiväe juht saadab 4. suaavide rügemendi ülemat tema luurel ning korraldab ühiselt temaga ja pataljoniülematega peatustule organiseerimist.

III. Teostajate ettevalmistus.

Rügemendiülema poolt antud juhtnöörid paljundatakse ja antakse kätte harjutuse eelpäeval harjutusest osavõtivatele ohvitseridele. Juhataja kutsub igaüht uurima kaardil nende juhtnööride teostamist pataljonide A, B ja C ülemate poolt, et osavõtjatele oleks võimalik harjutuse ajal oma kätte võtta ükskõik millise vastupanusõlme juhtimine.

Arusaadavalt tähendab juhataja ära ka harjutuse eesmärgi ja määrustikkude vastavad ettekirjutused, mida igaüks peab põhjalikult kordama ja tundma (vaata ülal osa I).

Ettevalmistamiseks ohvitseridel peab olema võimalik töötada reljeef-plaanil. Seepärast on soovitatav, et viimane oleks valmis ning juhataja poolt kontrollitud juba enne harjutuse eelpäeva. Reljeef-plaanil tuleb kujutada ainult see osa, mis krokiil Nr. 4 on piiratud musta joonega, ligikaudses mõõdus 1:4.000. Võib teha tunduvald lihtsustusi planimeetrilises figuratsioonis (näiteks on asjatu kujutada hulgalisi kõrvalteid, Hagenbach' ja Badricourt' külade ehituste üksikasju jne.). Kõige tähtsam on võimalikult täpsem ja väljendusrikkam maastiku vormide kujutamine. Kuid tuleb hoiduda liialt rõhutavast profiile, sest siis omandab maastik ebaloomuliku väljanägemise ja pakub liig suuri ebatasasusi, mis tule tarvitamisel ettekujutusele annab vale suuna.

IV. Juhataja ettevalmistus.

Rügemendiülema poolt antud käskude uurimine moodustab, arusaadavalt, selle ettevalmistuse ühe tähtsama osa. Neis käskudes on head, keskpärast ja halba. Juhataja võib kindlasti ette öelda, et vastupanusõlmede ülemate korraldused rõhutavad omalt poolt kõike seda, mis on puudulik. Nad liialdavad mõne skemaatilise kava põhjendamata tarvituselevõtu tarvidust, unustades maastiku ja olukorra nõudeid. Sellega tuleb arvestada ja analüüsida kõiki ettekirjutusi, mille tagajärjeks võib olla nende sõlmede puudulik ettevalmistus vastavalt ülesandes täpselt kindlaks määratud eesmärgile (vaata ülal osa I).

Seda esimest tööd täiendab ja kindlustab maastiku, eriti aga maastikult tingitud tulealade uurimine. Väga soovitatav on määrustikkude ettekirjutuste hoolas kordamine. Võib olla endas täiesti kindel ja hästi informeeritud, kuid on siiski parem olla ettevaatlik niisuguse keerulise ja raske aine käsitlemisel, võib olla, koguni kõige raskema, mida õpetaja üldse saab käsitleda.

Tehtud vead tehakse ilmsiks meie muutumatu abinõu — vaenlase tule — abil. Mitte lahingut ennast ei võta meie uurimisele, vaid ainult lahingu ettevalmistust tema tähtsaima elemendi — tule tarvitamise — suhtes. Kuid

samal ajal tuleb ustavaks jääda meie õppemeetodi põhimõttele: mitte, nii-öelda, kõrgest kantslist hukka mõista teostajate tegusid ja kavatsusi, vaid lubada lahinguväljal ainult üht hea ja kurja mõõdupuud — vaenlase tuld. Käesoleval erijuhtumisel on see raskusteta võimalik, sest mõni päev tagasi uurisid kõik osavõtjad garnisoni harjutustel üksikasjaliselt kallaletungi samale positsioonile, mida neil nüüd tuleb kaitsta. Et seda kasutada, tuleb juhatajal ainult meelega tuletada tollekordset pealetungiva vaenlase tuld ja teda tarviduse korral tähendada kaardil. Selle abil ta loodabki leida oma otsuste ja arvustuse õigekstunnistamist.

B. HARJUTUSE TEOSTAMINE.

I. Tegevuse algus.

Peale rügemendiülema, kes juba määratud (R pataljoni ülem), juhataja valib kuulajaskonna hulgast kolm ohvitseri vastupanusõlmede (pataljoni) A, B ja C ülemateks. Üks suurtükiväe ohvitser määratakse major R (rügül.) juure esitama otsese toetuse suurtükiväe allrühmituse juhtimist ja sidet. Igaüks pataljoni A, B ja C ülematest on peale selle varustatud hädatarviliku kaastöölisega — pataljoni kuulipildujate kompanii ülemaga (MA, MB, MC).

Need kaheksa ohvitseri välja arvatud, jääb ülejäänud kuulajaskond esialgu vabaks. Teda palutakse jälgida hoolsalt tegevust ja arutusi, et igaüks võiks igal ajal asuda nende kohustuste täitmisele, mida juhataja peab tarvilikuks temale anda.

Juhataja tuletab meelega harjutuse eesmärgi (vaata ülaltoodud osa A, alljaotus I), ilma et ta eriti rõhutaks teemis tähendatud olukorda, mida igaüks juba tunneb. Samuti on kasutada lugeda major R kaitsekäsku, sest ta on igaühel kirjalikult olemas ning igaüks oli kohustatud uurima selle teostamist.

Pataljoni A, B ja C ülemad lastakse nende osad

asetada reljeef-plaanile (laskurkompaniid tähendatakse — iga kompanii ühe märgiga, kuulipildujad igauks eraldi), et teostada rügemendiülema käsku. Peale selle iga vastupanusõlme juht määrab kindlaks skeemi abil oma tuleplaanil olulisemad osad (kuulipildujate kohad, tulistatavad alad). Ka võivad nad kasutada vabu ohvitseri, et juhatada laskurkompaniisid.

Kui see on valmis, siis on liivakastis olemas rügemendi poolt omaks võetud paigutus, mis teostatud kaitsetaval vastupanupositsioonil. Selle paigutuse rügemendiülem vaatab üle oma luurekäigul, kas kiites ta heaks või lastes temas ette võtta muudatusi ning pöördudes seletuste saamiseks teda saatvate pataljoniülemate ja suur-tükiväelaste poole.

See luure ja ülevaatus moodustavadki meie harjutuse.

II. Harjutuse arenemine.

a) Samal ajal, kui pataljonide A, B ja C ülemad ühes r. k. kompaniide ülematega asetavad kohale oma osi, küsib juhataja majorilt R seletust tema poolt rügemendile antud kaitsekäsu ühe või teise punkti kohta. Kuigi see käsk oma eesmärgilt on meelega piiratud (ohvitseridel tuli käsitada ainult Jalaväe määrustiku Nr. 376, 5. lõiget), on temas siiski veel palju küsimusi, mida ei saa ega ole soovitav uurimisele võtta. Lõige 5 on äärmiselt rikas alajaotuste poolest. Seepärast jätame kõrvale, näiteks, julgestusjärgu, varude kasutamise vastukallaletungil, vaatluse korraldamise jne. Mitte, et see ei oleks küllalt huvitav ega võimaldaks märkuste tegemist ning viljakate õpiste omandamist, vaid käesoleval juhtumisel ei kuulu see kõik käsitlusele. Pidades kinni reeglist korraga ainult üht teha, piirdume oma töös teadlikult vastupanupositsiooni kaitseks määratud tuleplaanil uurimisega, sest see on meie ülesande eesmärk. Juhataja rõhutab seda, teatades, et ta pühendab mõne teise harjutuse julgestuse korralduste ja lahingeelpostide lahingu uurimisele; ning peale selle veel ühe

vastukallaletungide ja varude tarvitamisele. Sest rügemendiülema käsu puudulikud või ekslikud ettekirjutused teevad selle uurimuse tarvilikuks.

Kui maastik sel viisil on lihtsustatud ning kõik täpselt kindlaks määratud, pöörab juhataja major R poole:

Teie jaotaste Teile alluva kaitsepositsiooni osa kolme vastupanusõlme: olge lahke ja seletage meile selle otsuse põhjusi.

Ja milline on siis kaitse ülesannetega pataljoni „harilik kaitserinne“?

Pagan küll! See on arv, mis end muuta annab! Sest kui vaadelda Teie kolme lõiku, siis selgub, et põhjapoolse lõigu laius eelserva joonel on 1.400 m, keskmisel — 800 m, lõunapoolsel 1.500 m. Mis saab küll sel viisil Teie 1.000 meetrist? Ja kust võtsite selle arvu?

Mina aga olen selles kindel!

Teie olete seega täiesti ülalatatud, et määrustik vaikib „hariliku rinde“ üle?

Veel üks aforism, mis ei ole just kõige täpsem. Kuid siiski läheneme juba oma eesmärgile. Millised on siis käesoleval juhtumisel tingimused, mis ära määrasid Teie vastupanusõlme jaotuse?

Sel korral tabasime täppi; bravo! Seletage meile seda veidi.

Rügemendi poolt kaitsetav rinne on eelserva kõrgusel umbes 3 km 500 m pikk. Seega on tarvilik rindele paigutada vähemalt kolm pataljoni selleks, et igapäev neist oleks harilik lahingurinne.

Põhimõttelikult ... umbes 1.000 meetrit.

Ma arvan, et määrustik ei määra kindlaks kaitset harilikku rinnet.

Kuid mulle näib, et see keskmiselt 100 m on sõja kogemuste tagajärjena leidnud üldist vastuvõtmist.

Ei, sest on selge, et kõik on olnud olukorrast.

Kõige pealt maastik...

Rügemendi lõigus on kaks lahtist riba põhjas ja lõunas. Mõlema vahel asub varjatud ala, mis on kaetud metsaga. Mets asub kõrgustikul, mis lahutab põhjas ja lõunas ribasid.

Ilus! See oleks esimene punkt. Kuid miks annate ühele neist juhatastest ühe pataljoni?

Ütleme, et see on nii; ja keskmine riba?

Oletame veel, et see on nii. Kuid kõige selle väga loogilise arutelu tulemuseks oli kolme oma ulatuselt ja tähtsusest väga erineva riba saamine, millele Teie siiski annate ühed ja samad vahendid: kaks laskur- ja ühe kuulipildujate kompanii; on see samuti loogiline?

Meie pöördume varsti selle juure tagasi. Peame ainult meeles, et käsutada-olevate jõudude jaotus teostatakse vastavalt maastikule ja tule võimalustele, mida see maastik pakub; muud seadust selle kohta ei ole. Määrustik (Nr. 400) teeb õieti, jättes „hariliku rinde“ määramata, sest harilikku rinnet pole olemas. On muidugi olemas teatav piir rinnete laiendamisele, millest üle ei tohi minna, kui ei taheta täielikult hävitada üksuse võitlusvõimet. Kuid nende piiride

Sellest järeldan, et on tarvilik luua kolm eraldi juhatust.

Maastikku uurides leiame, et ribad põhjas ja lõunas moodustavad kindlapiirilised tulealad, mida ei saa lahutada osadeks, ilma et selle all ei kannataks tule koostamine. Seega on igal alal vaja ainult üht pataljoniülemat.

Seal on kaitse- ja tule tarvitamise viisid muidugi teistsugused, niihästi maastiku relieefi kui ka metsa läbi moodustatud katete tõttu, mis ühinevad Carspach' metsaga. Peale selle on see riba sideks teda kahelt poolt piirava kahe lahtise riba vahel. Ma arvan, see kõik õigustab eraldi juhatust, mida võib usaldada ainult ühe pataljoniülema kätte.

Ma ei tahtnud pataljone ülemääraselt deorganiseerida ja neilt võtta nende orgaanilisi vahendeid. Kuid on võimalik, et minu luurel oleks tagajärjeks olnud muudatus minu esimestes korraldustes, millede eesmärk oli väga lihtne: igaks jääb kõigi iseoma vahenditega.

kindlaksmääramine on igal erijuhtumisel ja maastikul juhatuse ülesanne. Major R seletas meile lahenduse põhjused juhtumise ja maastiku suhtes, mida me uurime. Meie näeme varsti tema otsuse tagajärgi, mille põhjal meil võimaldub teha järeldusi.

Olge lahke ja õigustage nüüd oma lõikude varude moodustamist.

Olgu nii. Kuid Teie saaterelvad ja positsiooni kuulipildujad?

Olen Teiega täiesti ühel arvamisel. Ja Teie kuulipildujad?

Kõik on loogiline ja lihtne. Ma kiidan selle heaks ja juhin kõigi tähelepanu major R hoolele üksusi mitte killustada ning jätta igale juhile tema orgaanilised vahendid ja alluvad, kellelega ta on harjunud.

Teie võtate varu hulka ka oma tagasitõmbunud lahingeelpostid?

Väga hea. Kuid Teie annate neile tagasitõmbunud osadele oma peatusjoonel teatava koha ja ülesande. Kas ei peitu selles

Ma võtsin pataljonidelt A ja B kummagilt ühe kompanii. See on, võib olla, liig palju, kuid ma ei tahtnud lõhkuda kompaniisid. Mis puutub pataljonisse C, kes peab andma oma lahingeelpostid, siis ei ole tema ülejäänud jõud liig suured, et kaitsta vastupanusõlme, mida ma loen kõige tähtsamaks.

Mul on kavatsus kasutada oma saaterelvu vastupanupositsioonil endal. Nad on ainult ajutiselt varus, ajani, mil minu luure võimaldab mulle otsustada, kuidas neid kõige soodsam oleks kasutada.

Nad moodustavad Breitkopf'i peatusjoone armatuuri. Neist jätkub selleks ning seega ei lähe mul tarvis oma pataljonidelt ära võtta osa nende kuulipildujaid või positsiooni kompaniid killustada.

Jah, sest enne kui need osad suudavad uuesti võidelda, läheb neil vaja koonduda, korralduda, varustuda. Selleks läheb neil tarvis veidi aega ja vaikust. Ma kogun nad Oberfeld'i, vastupanupositsioonist võrdlemisi kaugele. Kui nad on korraldunud, moodustavad nad varu.

Kui Breitkopf'ile kallale tungitakse, siis on, arvan, endistel lahingeelpostide osadel juba aega küllalt olnud, et

vasturääkivus nende õigete seletustega, mida praegu andsite?

Ja kui Teie lahingeelpostidest ei pääse midagi tagasi?

Jah, kuid kas see ei ole liig suur julgus usaldada lahingeelpostede juhatavale pataljoni ülemale peatusjoone juhatamise? Olete Te kindel, et ta tagasi tuleb? Ja kui ta peakski tagasi tulema, kuidas saate Te tahta, et ta juhataks ühel ja samal ajal oma eelpostede laialdasel rindel ning valmistaks ette Breitkopf'i kaitse?

See on tõesti nii. Teil on õigus loota, et saate tagasi vähemalt osa oma lahingeelpostede ning et Teil võimaldub neist teatavat varu moodustada. Kuid Teie ei tohi arvestada selle ebakindla võimalusega, et korraldada vastupanupositsiooni kaitset. Ka ei tohi Teie anda ühele ja samale juhile kaks koostamatut ülesannet.

Veel midagi muud: Teie tuleplaanis on ette nähtud kaks osa — üks, mis on võrdlemisi lühike, ning käsitab mitmesuguseid „tulitõkkeid“ vastupanupositsiooni ees ja sisemuses. Teine, mis üksikasjalisem ja täpsem, teeb tegemist tulesidega. Ma sooviksin, et Te seletaksite nende ettekirjutuste põhjuse ning väga erineva tähtsuse, mida Te annate mõlemale minu poolt tähendatud tuleosale.

ümber korralduda. Arvan, et seepärast võib nende tarvitamist ette näha.

Siiski, natuke peaks ikka tulema!.. Pealegi olen ma küllalt ettevaatlik ning määran neile peatusjoonel hoopis väikese ja vähese tähtsusega lõigu.

Tõesti, ma ei talitanud õieti, andes talle veel teise ülesande, mida on võimatu täita.

Ma arvan, et rügemendi lõigu juhi kohus on kõige pealt kindlustada tulesidet vastupanusõlmede vahel ning criti naaberlõikudega. Seda näebki ette see osa minu käsust, mis käsitab tuleplaani.

Mis puutub tulitõketesse vastupanupositsiooni ees ja sisemuses, siis on nende üksikasjaline organiseerimine peaaegu likult vastupanusõlmede juhtide asi, ning tuleside mõju vastupanusõlmede vahel oleneb neist üksikasjalistest korraldustest, mida võivad teha ainult teostajad kohapeal tuvades maastikuga. Seepärast piirdusin ma siin ainult kolme olulisema tulitõkke kindlaksmääramisega vastupanupositsiooni eelserva ees, toetusjoone ees, mille ma kindlaks määrin, ning lõpuks, peatusjoone ees, mille moodustab Breitkopf'i hari.

Ma kontrollin tehtud korraldusi kohapeal, eriti mis puu-

Seega näete, et rügemendiülema ülesanne oma rügemendi tuleplaani väljatöötamisel piirub peaaesjalikult kontrollida ning tarviduse korral bataljoniülemate poolt tehtavate korralduste koostamisega. Ta määrab ise kindlaks ainult sidepidamise naabritega.

b) Juhataja arvab, et on küllaldaselt valgustatud põhimõtteid, mis olid aluseks major R käsu kokkuseadmisel. Harjutuse arenemine näitab selle käsu ettekirjutuste häid ja halbu külgi. Ta teeb seda paremini kui teoreetilise vaidluse jätkamine. Pataljonide A, B ja C ülemad on asetanud kohale oma osad. Rügemendiülem võib asuda ülevaatusele ja luurele.

Major R, kust alustate oma jalutuskäiku?

Nii; ja Teie lähete?

Meie oleme kohale jõudnud. Major C, seletage meile oma tuleplaani ja paigutust*).

Üks moment! Vastupanupositsiooni eelserv, Te ütlete, läheb üle künka 78.19; vastab see täiesti Teile antud käsule?

*) Vaata skeem nr. 5.

tud sidosse vastupanusõlmede vahel.

Nii sain ka mina aru oma ülesandest. Peale selle jätan omale õiguse, pärast seda kui olen näinud maastikku, korraldada koos pataljoniülematega ja suurtükiväelasega otsese toetuse suurtükiväe koostöid.

R — Kõige pealt lähen ma Badricourt' vastupanusõlme, mille ma loen kõige tähtsamaks.

Künkale 73.24, kust näen tervet vastupanusõlme. Seal määran kokkusaamise pataljoni C ülemaga...

C — Paigutus: kaks kompaniid kõrvuti, kaitses kumbki üht toetuspunkti ning olles järgustatud sügavusse. Põhjas on toetuspunktiks künka 73.24 hari; lõunas — küla. Vastupanupositsiooni eelserv läheb üle Hasenberg'i kagu-nurga, harja 73.24, künka 78.19 ja 77.14. Toetusjoone moodustab Hasenberg'i edela-poolse nurga idapoolne veer ning Badricourt' küla idapoolne veer. Mis puutub tulesse...

Käsk ei määra kindlaks joont künka 75.21 ja Döckenberg'i harja vahel; seega ei ole ma käsu vastu eksinud. Ma

Rügemendiülem R, mida Te selle kohta arvate?

Milline käsk?

Kuid Teie oma? Teie olete ju rügemendi lõigu juht!

Võib olla, sellest üksinda ei aita, sest siin kerkib esile vaieldav tõlgitsemine punkti suhtes, mille kohta ebaselgus on lubamatu. Kas arvate, et ülem on täitnud kõik oma kohustused, kui ta annab edasi sõna-sõnalt alluvatele ülemalt saadud käsu?

Mitte selles ei ole küsimus: Kas oli Teil õigus või mitte määrata kindlaks pataljoniülematele vastupanupositsiooni samade sõnadega, nagu seda tegi Teie suhtes diviisiülem?

Tuli määrata kindlaks tarviliku üksikasjalikkusega see joon, mida Teie ülem ühel või teisel põhjusel sai ära määrata ainult pealiskaudselt. See tähendab tähtsa üldreegli tarvituselevõttu: ülemale antud ja tema suhtes küllaldased käsud ei ole seda harilikult tema alluvatele. Diviisiülem on sagedasti sunnitud käske andma, ilma et tal oleks võimaldunud toimetada luuret ja uurimusi, mis rügemendiülemale on võimalikud. Ja igaüks on kohustatud, ükskõik millisel juhatusastmel ta seisab, saadud käsku mitte ainult sõna-sõnalt edasi andma, vaid teda kohandama konkreetse juhtumise eritingimustele. Kõrgema juhi tahet vastu võtta, temast õieti aru saada, temasse süveneda, teda alluvatele edasi anda ilma teda valesti tõlgitsemata, kuid kohandades tihedalt olukorra ja

usun, et sest künkast ei tohi loobuda.

Käsk ei määra tõesti kindlaks seda erilist punkti.

Diviisi oma.

Selle punkti suhtes sain ma ainult korrata diviisi käsu ettekirjutusi.

Muidugi mitte; ta peab seda oma ettekirjutustega täien-dama.

Oh! Võib olla, mul ei olnud õigus. Kuid kuidas oleksin ma seda saanud öelda paremini?

teostamise tarvidustele, — see on iga juhatusastme kohus, mis asub kõrgema juhi ja sõduri vahel. Viimasele ei lähe vaja ülemjuhataja käsku, mille all on kaks tosinat „õigekstunnistatud ära kiri edasi antud täitmiseks“.

Pöördume künka 78.19 juure tagasi. Miks arvate, C, et seda küngast ei või välja jätta vastupanupositsiooni eelservast?

See on seletus, mis võib meid viia kaugele... kuni vaenlase esijooneni. Ma eelistaksin mõnd paremat õigustust.

Kui sellega arvestada, tuleks meil vastupanupositsiooni eelserv viia teisele poole C a r s p a c h' ja S t o c k e t e' metsa.

Muidugi; kuid et neid ribasid näha ja tulistada, ei ole sugugi tarvilik nii kaugele minna. Kas ei ole, seevastu, sellel künkal asumisel teata vaid halbusi?

Rügemendiülem R?

Õige; see on esimeseks suureks halbuseks. Kungas moodustab ettetungiva nurga, mida on raske kaitsta küljetulega. Et seda kõrvaldada, tuleks terve vastupanupositsiooni eelserv viia edasi, mis suurel määral muudaks juhatuse poolt kavetatud süsteemi. Peale selle võiks vaenlane künka ühenduspidamise seljatagusega küljelt võtta otse tule alla.

Õelge, C, millised omadused peavad määrustiku järele ole-

C — Seepärast, et pole sugugi meie huvides jätta vaenlasele punkti, mis meie võimuses ja kus meie võime ise asuda.

Asudes künkale 78.19, vaenlasel avaneb vaade minu positsioonidesse.

Asudes seal, avaneb mul vaade ja tulevõimalus S t o c k e t e'i veerule ning avarustele temast põhja ja lõuna pool.

Pea tunnistama, et seda ei leia.

R — Kungast ei ole, võib olla, väga hõlbus küljetulega kaitsta. Et seda puudust kõrvaldada, tuleks vastupanupositsiooni eelserv nihutada põhjas, eriti aga lõunas ettepoole. Kuid lõunas tuleks metsale liig lähedale minna, mis soovimatu.

C — Kõige pealt v a a t l u s: ja t u l i, mida ta võimaldab.

ma positsioonil, et otsustada, kas teda väärib oma alla võtta või mitte.

Õige; kuid peale selle?

Kindlasti, kuid tähendame, et see mõiste on tihedalt seotud tule mõistega. Midagi muud?

Muidugi, kuid kas tuleb arvestada nimelt vaenlase liikumisega?

Viimaks ometi!.. Ja vaenlase tule peale mõtlemine viib Teid milleni?

Põgenedes?..

Teeme kokkuvõtte:

Meie nõuame positsioonilt aktiivseid omadusi: soodsat vaatlust ja tuld, et võimalduks headel tingimustel oma tulega takistada vaenlase edasitungi. Teie kungas võimaldab Teile teatava omadusega tuld ja vaatlust, mis ei ole sugugi paremad kui need, mis siis kui tast loobute.

Kuid meie nõuame maastikult veel teisi, nii-öelda, passiivseid omadusi, mis peavad vaenlasele meie tegevuse takistamise raskeks tegema, see on: ühenduste ed ja kaitse. Teie kungas ei anna neile midagi sarnast. Otse selle vastu, ta tõmbab tule enda peale.

Sest kallaletungija, oma tuleplaani kokku seades, valib tahtmatult tulistamiseks selle, mis on hästi nähtav, mis nii või teisiti erineb ümbruskonnast, mida on hõlbus märgiks määrata.

Takistused, mis võivad vaenlase liikumist halvata.

Lähised, mis võimaldavad vaenlase lähenemist.

Tuleb samuti ka tema tule peale mõelda.

Abinõudeni, kuidas selle eest pääseda.

Otsides positsiooni, mis pakub varjeid ning katteid ning nägematu ühendusteid. Tarviduse korral kindlustan ma maastikku, et endale muretseda nimetatud paremusi.

Miks?

Tõendus: tuletage meele, mida Te tegite, kui uurisite sama positsiooni kallaletungi. Kungas 78.19 sai Teie kavasa tugeva tuleportsjoni osaliseks.

Isiklikult eelistaksin mina saata sinna mürske, kuid mitte mehi.

Milline on pärast seda, mis öeldud, Teie tuleplaan?

Teie annate asetuse, mitte aga tuleplaani. Teie vahetate jälle relva mürskudega. Kuid see ei ole üks ja sama ning on võimatu teha head kaitsetööd, kui ei vabaneta sellest vahetamisest. Kuhu saadate oma mürsud?

See on selge kava. Rahuldab see Teid, rügemendiülema R?

Kas ei kõnelenud Te oma käsus „tulitõketest“? Kas on see avaruste tulistamine nii kaugele kui võimalik tulitõke?

Me jõudsime täiesti ühisele otsusele. Jah, tulitõke nõuab tingimata tulekoondamist teatavale ribale. See on üks kaitselahingu algmõisteid. Kuid selles, mis C meile ütles, ja mis ta krokiis kokku seadis, mingi asi ei väljenda seda tulekoondamise kavatsust. Olen ma eksinud, C?

Ma ei eita seda, kuid kas ta on teostatav koos tõelise tulitõkkega?

Kindlasti; ning siis?

Esijärgus — kuus kuulipildujat, teises — üks, üks — minu K. P. juures varus.

Car spach' ja Stockette' metsade veerudele ühelt poolt ja teiselt poolt avaruste metsade vahel, nii kaugele kui võimalik.

R — Jah.

See võimalikult kaugeleulatuline tulistamine näib mulle väga tarvilik, et keelda vaenlasel kasutada neid lahtisi ribasid. Seal oleks liikumine liig hõlbus, kui me sinna ei laseks. Kuid see ei taha tõesti vastata tulekoondamise ideele, mis on omane tulitõkkele.

C — Tunnistan, et kõige pealt mõtlesin ma mõlema avaruse tulistamisele. Peasjalikult selle eesmärgiga asusin ma künkale 78.19 ja ma usun endiselt, et see tulistamine on tarvilik.

Ma arvan, üks ja sama kuulipilduja ei saa ühel ja samal ajal kahte kohta lasta.

Siis tuleb valida tulistamisviis, mis on tähtsam; ma tegin seda.

Ja seda ma heidangi Teile ette. Kuigi Teie põhjendused võivad head olla, Teie olete seotud oma rügemendiülema — ja määrustiku — käskudega, mis Teile tulitõkke peale sunnivad. Kuid kas ei ole abinõu, kuidas saaks kaugele lasta, moodustades samal ajal tulitõkke täitsa vastupanupositsiooni eelserva lähedal?

Ja Teie X?

Mis on Teil selle ettepaneku vastu, C?

Kuusteist kuulipildujat, et tulistada 1.500 m ulatusel täiesti lahtist maastikku — Te peate tunnistama, et see ei ole sugugi nii halb! Võib olla, Te saaksite nende tuld siiski ehk paremini kasutada: neli Teie seitsmest jaost lasevad praegu otse enda ette. Pange nad laskma rindele paralleelselt või vähemalt viltu, ja Te näete, kuidas saate tuld kokku hoida. See võimaldab Teile täita rügemendiülema käsku, mis käib teise tulitõkke moodustamise kohta Hasenberg'i ja Thalenberg'i ees. Näib, et Te olete selle käsu täiesti unustanud.

Kas Teie r. k. kompanii ülem ei saaks Teile teha mõned ettepanekud, arvestades kõige sellega, mida ma praegu ütlesin.

Jah, on tarvis.

Ma ei näe seda.

X — Mõnele kuulipildujatest tuleks anda tulitõke, kuid teiste kaugelaske ülesanded.

C — Midagi... Võib olla ainult seda, et mul on liig vähe kuulipildujaid selleks, et hästi tulistada oma 1500 meetrilist rinnet. Seepärast on mul raske mõnda neist eraldada ning ülesandeid jaotada.

Ma ei ole teda mitte unustanud, vaid mulle näis, et mul ei jatku vahendeid tema teostamiseks. Minu laskurkompaniid, vähemalt need, mis põhjas asuvad, võivad selleks pühendada mõned osad. Lõunas asuv kompanii on, nagu kardand, täiesti seotud Badricourt'i kaitsega.

R. k. kompül... Kui tarvis on täita kõik ülesanded, millest räägiti...

...võiks määrata teatav arv kuulipildujaid ainult peamise tulitõkke jaoks. Ülejäänutel oleks esimeseks ülesandeks

On need kaks viimast ülesannet koostatavad?

Olen nõus. Kuid on see kahekordne ülesanne teostatav ühelt ja samalt asetusest?

Milline puudus oleks Teie arvates kahel laskekohal?

Kõik see on väga õieti põhjendatud! Te arvate seega, et lähtepunktina tuleb võtta oletus, et kaitselahingu-väljal on võimatu liikuda?

kauge-tulistamine ning Hasenberg'i ja Thalenberg'i kaitse.

Ma arvan, sest kui vaenlane, näiteks, tungib kallale Hasenberg'ile ei ole Stockete' ja Carspach' metsa vahelise avaruse tulistamine kahtlemata enam kuigi kasulik. Vähemalt on ta teise järgu tähtsusega, kuna vaenlasel on võimalus liikuda mõlemal pool avarust asuvas metsas.

Põhjapoolses raioonis on see võimalik. Kaugetuli algaks 14 km postist, mis, arvan, ei ole Hasenberg'i veerust kaugemal kui 1.300 m. Kuid lõunas oleks minimaalne kaugus 2.000 m. Ei ole võimatu teostada kaht tulistamist ühest ja samast laskekohast. Kuid see on siiski veidi kaugel. Teine lahendus oleks — valida enne mõned lähedamad laskekohad, et kaugetuld teostada — näiteks kusagil Badricourt'ist lõuna pool, mis tähendaks võitu 700 või 800 m võrra. Kuid see on väga kardetav!

Väga suur: kaitselahingu kestel on liikumine, eriti aga kuulipilduja üksuse oma, hirmus ebakindel. Ma kardan, et kuulipildujad ei jõua kohale selleks ajaks, mil neil tuleb kaitsta Thalenberg'i.

Mitte just täiesti. Ei saa öelda, et kuulipilduja liikumine oleks alati võimatu, meil on vastupidiseid tõendusid. Kuid ma arvan, et meil tuleb siin teha oletusi, mida Te hiljuti tegite lahingeelpostide tagasitõmbumise suhtes: ei saa kindel olla, et kuulipildujal, mis eriseisukohtadel võitlust peab, võimal-

Millised näiteks?

See seletus on sama selge kui õige, ja ma soovin Teile selle puhul õnne.

Õelge mulle, C, millised järeldused teete Te sellest?

Kas ei oleks lihtsam anda kõige eelmistele kuulipildujatele kaks üksteisest erinevat ülesannet, nagu Teie seda korraldasite? Kuid kas ei ole olemas teatav paremus anda kaugetuli mitte neile kuulipildujatele, mille ülesandeks on peamise tulitõkke moodustamine?

dub taanduda ning et neile saab anda uue ülesande mõnel tagumisel laskekohal. Sel uuel laskekohal on tema tule ettevalmistus ja laskemoonaga varustamine alati keskpärane, hoolimata kõigist ettevaatusabinõudest. Seega tuleb minu arvates leppida kaugetulega väga suurelt kauguselt või tarvitusele võtta muud korraldused.

Määrata iga ülesande jaoks üks kuulipildujate jagu, kui neid on küllaldaselt. Vastasel korral nõuan rügemendiülemalt täiendavaid vahendeid või suurtükiväe toetust, et teostada ülesanne, mille lahendus muidu meil käib üle jõu. Selle otsuse peab pataljoniülem tegema, pärast seda kui kuulipildujate kompanii ülem on esitanud oma kaalutlused.

C — Tehtud ettepanekud võivad tõesti põhjust anda uuteks korraldusteks, mis minu poolt varem antutest suuresti lahku minevad ja vististi ka paremad. Kuid ma pean tunnistama, et ei saa aru, miks valitakse kõige tagapool asuvad kuulipildujad, et ette võtta kõige kaugemat tulistamist.

See ei ole, mulle näib, kooskõlas lihtsusega, mida Teie meile ikka ja jälle soovitate.

Ma ei saanud Teie küsimusest aru.

Ma esitan ta teisel kujul: kui Teie kaks nädalat tagasi uurisite kallaletungi Badricourt'i avarusele, milline oli Teie peamine püüd, et kindlustada ettevõtte kordaminekut?

Jah — ning mis segas Teid kõige rohkem, kui Teil tuli välja töötada tuleplaan, mis pidi andma soovitud tulemuse?

Kuid veel?.. et tuld juhatada, tuleb peale hakata millest?

Kindlasti; oli väga kerge määrata kindlaks märgid, kui Te andsite käsu Badricourt'i kallaletungimiseks?

Siiski tuli midagi muud teha, mida Te ka tegite. Kas Teie ei teinud siiski katset saavutada neid kuulipildujaid, enne kui nad avalduvad?

Mida teostasite milliste märkide pihta? Sest lõpuks tuleb siiski lasta mõne asja pihta, kui ei ole, mille pihta lasta.

Kuna Teil on olemas maastiku kujutus, siis nädake need punktid reljeefil, selle asemel, et kõnelda üldterminites. On Teil veel need märgid meele?

...Kabel kõrgustikul 75.21, surnuaed, kõrgustik 78.19 (juba nimetatud), läbipääs kõrgustikest 77.14 alamal, teeristmed 70.19... jne... ma loen Teie märkide nimestikku, mis mul õnneks järele on jäänud. On see kindel, et kõik need punktid on eriti soodsad vaenlase kuulipildujate ülesseadmiseks?

Või valisite Te nad ainult seepärast, et neid on hõlbus

Välkeste üksuste lahing.

Minu peapüüd oli, nagu kõigil kallaletungidel, suruda maha vaenlase tuli, mis võiks segada minu jalaväe liikumist.

Oh!... mind segas paljugi asju!

Arvan, märgist.

Ei; meie teadsime ainult esimese positsiooni mõne kuulipilduja laskekohad. Mis puutub ülejäänutesse, siis tuli oodata, kuni mõni kuulipilduja avaldub lahingu kestel.

Jah, eelneutraliseerimisega; ettevalmistus-, kaitse- ja toetustuli.

Kõige pealt avalikuks-tehtud kuulipildujate pihta, ning siis punktide pihta, mis näivad kõige soodsamad kuulipildujate ülesseadmiseks või kaitsja V. P.

Jah, umbes: seljandik 73.24, Badricourt'i veer, Dockenberg'i põhjapoolne serv.

Need esemed ei olnud tõesti hästi valitud. Kuid ma andsin

kindlaks määrata? Seega on määrustikul õigus, kui ta ei soovita tuleorganeid asetada maastiku „tähtsatele“ punktidele. Kui Teie tahate takistava neutraliseeriva tule eest pääseda, siis hoidke end varjul.

Teil ei ole põhjust sellesse mitte uskuda. Kui meie võtame ühest küljest märgid, mida Teie tol korral määrasite neutraliseerimiseks (mis sama hästi ka hävitavalt võib mõjuda), ja teisest küljest kaitse paigutuse, mis täna Teie poolt kokku on seatud, siis jõuame tahtmatult otsusele, et Teie takistustuli tabaks täpselt kaht Teie kaitse peaelementi: kuulipildujate rühmi küngast 73.24 ja 78.19, millel Teie tuleplaanis on täita tähtsad ülesanded.

Pidage... Te tahate praegu öelda mingit lollust... ta on juba peaaegu öeldud! Omandatud õpistest järeldame, et asetades kaitseks oma relvu, tuleb mõelda vaenlase tule peale.

Kuna Teil on vähe usku takistavasse tulesse, millega Te siis loodate, C, rõhuda maha vaenlase tuld?

Nii et hetkel, mil avaldub vaenlase kuulipilduja...

Ma mõistan. Ja kui ühel ja samal ajal tulevad ilmsiks mitu kuulipildujat?

Kahtlemata; kuid kui astuvad tegevusse mitu vaenlase kuulipildujat ühes ja samas ribas ja ühel ajal?

sellele valikule vähe tähtsust, sest ma ei usu takistavat neutraliseerivat tuld.

Ma... tegelikult ma...

Kõigi tulevahendite tule koondamisega kuulipildujate pihta, mis end ilmutavad minu kallaletungi ajal. Ja ma valmistan ette oma tule tarvitamise sarnaselt, niipalju kui see võimalik. Selleks on valitud tulevahendite vastavad asetus-, tegevus- ja valveribad, tihe koostöö suurtükiväega jne.

Kõik, mis saab lasta, tulistab teda silmapilkselt ja automaatselt.

Neid tulistatakse samadel tingimustel, sest ma määrasin oma tulevahenditele tegevusribad.

Tulevahendid, mis seda riba tulistavad, jaotavad endi vahel ülesande. Kuid on selge, et kui Teie uute oletustega suurendate vaenlase kuulipildujate arvu, siis ma olen sunnitud oma tuld ikka rohkem ja rohkem hajutama ning oleks naeruväärt kõneleda tulekoondusest.

Ah!.. minu kavatsused ei olnud tõesti nii mustad. Kuid Teie ise olite see, kes seda soovis! Teil on siis kavatsus jao-tada oma pealetungi tuli juba varem lõikudeks, ning iga lõik jaguneb omakorda niipalju kui vaja, et tulistada ühel ja samal ajal ilmsiks tulevaid märke?

Olete Teie samal arvami-sel Y?

See oleks juba eelmisele süsteemile tõsiseks parandu-seks. Meie leiame sealt võim-sate relvade rühmitamise põh-juse ja põhimõtte. Need rel-vad töötaksid pataljoniülema otsesel käsul. Ja edasi, Y?

Ma olen Teiega ühisel arv-amisel. Hajutades oma tule tolmuga laiali, võib kindlasti oletada kallaletungija ebaedu. Kui ei ole saavutatud tulevõim-suse teatav aste, ei saa vaen-lase tuld maha suruda. Kui puuduvad vahendid igal pool ühel ja samal ajal võimsalt te-gutseda (kallaletung peab ole-ma väga rikkalikult varustatud vahenditega, et seda luba-da!..), ei jää muud lahendust kui vallutada vastupanud üks-teise järele ning leppida selle-ga ühenduses oleva ajakuluga.

Taevas küll... Jah; see on umbes nii.

Y — Ma talitaksin veidi teisiti. Esiteks minu asetus: minul oleks kahtlemata osa kuulipildujaid, 37 mm suurtü-kid, jne. suunitud, näiteks, ri-bale teest põhja pool, muist lõu-nasse küla, muist D o c k e n - b e r g' i veeru pihta. Kuid suu-rem osa neist oleks valmis sinna ja siia laskma, et osa relvu ei jääks tegevusetu, kuna samal ajal teised on tööga ülekoor-matud.

Kui, hoolimata neist ette-vaatusabinõudest, vaenlase te-gutsevate kuulipildujate arv kasvab, ma eelistan, selle ase-mel et tuld hajutan, kõrval-dada vaenlase kuulipildujaid üksikult, kuid tarvitades iga kord küllaldase mõjuvusega tuld. See võtaks rohkem aega, kuid oleks arvatavasti kindlam.

Te panete igatahes tähele, kui väärtuslik oleks kallaletungile niisugusel juhtumisel ühe või rohkem kuulipildujate pataljoni toetus, tingimuseid neid tarvitada „aktiivsel rindel“.

Öelge, Y, kas arvate, et kuulub palju aega, et üle minna teise kuulipilduja hävitamisele, kui üks kõrvaldatud?

Öelge parem, et see on võimatu. Seepärast ei nõuagi ma Teilt arvu. Teil läks korda künkal 78.19 maha suruda kuulipildujate tuli, nüüd tahate künka 73.24 kuulipildujaid kõrvaldada: mida nõuab see ühelt tegevuselt teisele üleminek?

Seega läheks ka kõige soodsamates tingimustes vaja teatavat ajakaotust. Viimane oleks tunduvalt suurem, kui Teie oleks silmas pidanud otsese toetuse suurtükiväe kaasabi, mis on tingimata tarvilik, kui kõrvaldatav vaenlase kuulipilduja on kaitstud veidi tõsisemalt.

Kas Teie ei saa sellest, C, järeldusi teha oma kaitseasetuse suhtes?

See on kiiduväärt mõte; selgitage teda veidi näite abil, mida meie uurisime.

Sedaenam, et meil tarvitada olevate kuulipildujate jagude hajutamine ei sega koondamast nende tuld.

Selle vahega, et ei ole midagi raskemat kallaletungijale, kui koondada võimalikult kii-

On raske anda kindlat arvu.

Kõige pealt, et asjaomane juhatus, näiteks pataljoniülema tulevahendid, on koondatud ja hästi käes, kui ta ise asub nende juures, kui üksteisele järgnevad märgid ei ole liig kaugel või üksteisest liig lahutatud. Kui uus ülesanne nõuab laskekoha muutmist, on ajakaotus palju suurem.

C — Ma peaksin püüdma kõik need raskused peale sundida kallaletungijale.

Ma oleksin pidanud oma kuulipildujaid rohkem hajutama selle asemel, et määrata kummagile künkale tervelt neljast kuulipildujast koosneva rühma.

Kallaletungil on võimalus seda sama teha.

Kindlasti, kuid kas ei ole see kaitsele sama raske?

remini oma laialipillatud relvade tuli ootamatult ilmuvate märkide pihta.

Palju hõlpsam, sest kaitsele on tulekoondused; selle asemel, et neid luua kohapeal, juba aegsasti kindlaks määratud maastikul valitud ribade suhtes. Selles peitub „tulitõkke“ terve filosoofia ning kaitsetegevuse kvintessents.

Tuleb meele tuletada, et paigutuse valik ja kaitsetule süsteem ei tähenda veel kõike ning et peale selle läheb tarvis: 1) kaitsta tervet seda ehitust hävituse eest; 2) ta panna tegevusse õigel ajal — mitte liig vara ega liig hilja; 3) ta tegevuses hoida raskustest ja vaenlasest hoolimata.

See viib meid tagasi Teie kuulipildujate juure. On Teile nüüd selge põhjus, miks tuleb esmalt tegevusse panna need kuulipildujad, mille ülesandeks ei ole peamine tulitõke?

Täiesti õige. Peale selle, kui Teie peamine tulitõke algab, võite loota üllatuse mõju peale, mis omalt poolt veel suurendab tagajärgi. Hoida võimalikult kauem salajas peamise tulitõkke olulised elemendid on parimaks tagatiseks, et neid hoida puutumatuna. See on täiesti kooskõlas tarvidusega, ründajat tabada tulega võimalikult kaugemalt, kuid ilma et selle all kannataks tulitõkke koondus, mis on määratud kindlaks maapinna teatava kohta suhtes.

c) Juhataja leiab nüüd, et tal on võimatu lõpetada oma harjutust õigel ajal (kõige rohkem poolteist tundi). Ta otsustab istangu varsti katkestada, uurides pataljoni

Sellest tuleb tahtmatult järeldada, et kaista on võrdlematult kergem kui kallale tungida.

Vaenlane juhib oma neutraliseeriva tule nende vastu ning hiljem tal oleks raskem tegevust teha teistega, kui need end ilmutavad. Seega kaitseme viimaseid hävitamise eest.

C korraldustes ainult veel mõnda punkti, mis oma õpetlikkusest võivad pakkuda huvi. Harjutus lõpetatakse järgmisel nädalal teisel istangul.

Pedagoogilisest vaatepunktist, mis meile on eriti tähtis, pakub huvi selgusele jõuda, miks harjutus on osutunud liig pikaks ning miks juhataja on sunnitud teda poolitama, mis vähendab tunduvalt harjutuse tulemuste mõju.

Vaatleme kolme peapõhjust:

1) Valitud teem on liig laialdane.

Et oleks võimalik võrrelda suuremal hulgal mitmet liiki maastiku kohta käivaid lahendusi, valis juhataja olukorra, mis nõuab kolme pataljoni tarvitamist. Seda on liig palju, kuna on olemas hulk küsimusi, mis käsitlevad tuleplaani kokkuseadmist ja milledest ei saa mööda minna, kui probleemi tahetakse uurida hästi.

Põhjapoolne pataljon oleks tarvis olnud välja jätta, kuna mõlemad ülejäänud (keskel ja lõunas) asuvad küllalt erinevatel maastikkudel, et saada lahenduste soovitud lahkumineku. Kuigi käsitada ainult kaht pataljoni, jääb uurimuste ala ikkagi küllalt laialdaseks. Koguni liig laialdaseks ühele harjutusele, kui kõiki küsimusi tahtakse käsitleda üksikasjaliselt. Sellest teeme järelduse, et niisugune töö on ainult siis viljakas ja teostatav, kui tuleb töötada ohvitseridega, kes on juba hästi ette valmistatud ning kelledega ei ole vaja alata algmõiste selgitamisega.

2) Juhataja on lasknud harjutuse kõrvale kalduda õigest teest.

Seda juhtub harilikult ikka juhtiva koosseisu harjutustel, eriti aga harjutustel kaardil, olgu nad ükskõik kui hästi ette valmistatud. Iga harjutus esitab, kas otsekohe või kaudselt, enda arenedes kõik lahinguprobleemid. Läheb vaja alalist valvet enda üle, et hoiduda kiusatuses kasutada iga juhust õpetuste andmiseks.

Pealetungi tule iseloomu ja toimingute uurimine on kahtlemata huvitav ja õpetlik. Ta leidis käsitlemist tänases harjutuses, mille ainsaks eesmärgiks oli kaitsetule

uurimine. Ründaja tegevust ja korraldusi kasutati kaitsekorralduste otstarbekohasuse mõõdupuuna. Viga seisab selles, et üks kolmandik tarvitatud ajast kulus ülalnimetatud korralduste uurimisele.

3) Juhataja sai maha mõne „kõnega“.

Õpiste kokkuvõte on tarvilik. Kuid tema koht on „lõpuarvustuses“, mitte aga harjutuse keskel. Ta tapab, siin ja seal ette tulles, tegevuse, mis on selle harjutuse ainus õigustus ja eesmärk.

Harjutuse suurema osa kestel juhataja peab alati püüdma lasta õpilastel tegutseda, pikkade kõnede asemel (see ei ole alati hõlbus!...). Tal endal tuleb ainult selleks kõneleda, et osavõtjatele meele tuletada üksikuid tegevusi, nende tingimusi ja järeldusi ära määrates. Mida sõnaahtram ta on, seda paremini ta tõendab, kui ta seisab ainult oma ülesande kõrgusel. Järelduste tegemisel tuleb tal käsitada harjutuse kestel tehtud vastuvaidlematuid tõestusi.

Kui õpilaste vaikimine sunnib juhatajat kõnelema rohkem kui on ette nähtud, siis on see kindlaks tõendusks, et harjutus on halvasti arvestatud ega vasta õpilaste teadmiste tasapinnale. See on samuti juhataja süü.

d) Juhataja teatab oma otsuse jaotada harjutus kahe istangu peale ning alustab siis pataljoni C uurimist. Et seda teha, asub ta, nagu varemgi, rügemendiülema R asemel pataljoniülema korralduste vaatlemisele. See on, muidugi tarvilik, sest juhataja peab harjutust juhtima. Kuid teisest küljest on see jälle vasturääkiv harjutuse kavale ja tema teostamise põhimõtetele. See on veel üheks juhataja poolt tehtavaks veaks, mida ta aga ei loe soovitavaks kuulajaskonnale teatavaks teha, lootes — kuigi ilmaaegu — et viimane seda ei märka.

Meie kõnelesime, C, eriti Teie kuulipildujatest. Õelge meile nüüd, millised ülesanded annate oma tuleplaanis kahele laskurkompaniile?

C — Ma ütlesin seda: 1. kompanii kaitseb harja 73.24 toetuspunkti; 2. kompanii — küla toetuspunkti. Ma jätan neile tarvitada kõik nende vahendid, sest ma hoian varus ainult 5. kuulipildujate jao.

Allutate Te neile kompaaniidele kuulipildujate üksused, mis asuvad nende aladel?

Mida Te sellega mõistate?

Nii siis, kui harjal 73.24 asub laskurkompanii, kuulipildujad jätkavad Stockete' ja Carspach' metsa tulistamise ülesannet, sellele vaatamata, mida võivad teha või soovida toetuspunkti ülemad?

See tähendab?

See olukord ei ole erakordne. Just vastuoksa, ta on harilik ja täiesti normaalne, kui vaenlane piirab sisse toetuspunkti — mis võib juhtuda, nagu teate, ka kõige paremini kaitstud positsioonidel.

Ilus vormel, kuid mis ei määra kindlaks seda, mida ma tahan teada: tegutsevad nad oma tahtel või antakse neile käske, ja kes neid neile annab?

Ilus; kuid see on vastolus Teie tahtega juhatada ise oma kuulipildujaid.

Kas Teie ei saaks seda juhtumist ette näha ning juba varakult teha vastavad korraldused?

Täiesti õige. Kuid kas ei võiks Teie poolt antav ülesanne olla: alluda neil ja neil juhtumistel kohaliku ülema käskudele?

Sugugi mitte. Need kuulipildujad jäävad minu käsutusse.

Ma mõistan sellega, et mina määrän kuulipildujate ülesanded ja et laskurkompaniide ülematel ei ole neile midagi ette kirjutada — välja arvatud, muidugi, see, mida ma nimetaksin toetuspunkti siseteenituseks, nagu seda määrustik ette kirjutab.

See tähendab...

On selge, et sarnases erakordses olukorras.

Niisugusel juhtumisel peavad kuulipildujad kohanduma olukorra nõuetele.

See, kes juhatab toetuspunkti, annab neile käske.

Ei, sest sel momendil ei saa ma neid enam juhatada.

See näib mulle raske. Kuidas saab ette näha, milline on niisuguses olukorras tarviline tuli?

Võiks tõesti.

Seega näete, et Teie esimene vormel oli liig absoluutne. Põhimõte on alati järgmine: pataljoniülema juhatab ise niikaua kui saab oma kuulipildujaid, s. o. niikaua kui ta saab soodsalt suunida nende tuld. Niipea kui ta seda enam ei saa, on ta sunnitud juhatuse üle andma. Kaitselahingu juhtumisel, kus domineerib ettekavatsetud tegevus, on tarvilik, et see oleks ette nähtud ja juba aegsasti reguleeritud. Vastasel korral on tulemuseks segadus ja võimetus. Olete Te samal arvamisel?

Ilus; kuid niikaua, kuni Teie toetuspunktid ei osutu sissepiiratud kindlustuse seisukorras, on maksev Teie poolt korraldatud tuleplaani. Ning ma pöördun tagasi oma küsimuse juure: milline ülesanne on Teil selles tuleplaanis ette nähtud kergetele kuulipildujatele, granaatidele, püssidele, püstolitele jne.?

Kas teavad vähemalt need kompaniiülemad, milline on r. k. tulistamine?

Miks arvate tarviliku, et laskurkompaniid teaksid r. k. tulistamist?

Väga hea! Teie näete seega, et on olemas laskurkompaniide ja r. k. tule koostamine, mitte aga ainult kahe elemendi kõrvuti asumine.

Kuigi Te selles koostöös veendunud olete, jätate Te siiski selle koostöö korraldamise juhuse hoolde.

Täesti!

Kuid... iga kompanii kaitses seda punkti, mis ma talle olen usaldanud. Ma arvan, et on kompaniiülemate asi korraldada oma vahendite tarvitamist. Ma ei leia, et ma saaksin neile veel midagi muud ette kirjutada.

Muidugi; see tuli on ette kirjutatud pataljoni kaitseskäsu, mida igaüks loeb.

Neil läheb vaja teada, millist tuld võimaldavad r. k. Samuti tuleb neil teada, kus r. k. asuvad. Kõigest sellest võivad nad järeldada, kuidas tuleb neil asuda, et r. k. kaitssta, ning millist tuld tuleb tarvitada, et nende tööd täiendada.

Ei ole kahtlust, et koostamist vaja läheb.

Ei, ma ei jäta teda juhuse hooleks. Kompaniiülemad tunnevad oma ametit, ma olen selles kindel.

Kas ei lähe isegi virtuooslikule muusikakoorile juhti vaja? võib olla, suudavad Teie kompaniülemad tõesti asendada oma puudulikku ülemat. Kuid milleste raskuste ja katsetuste hinnaga? Oleks ime, kui nende töö ilmutaks kooskõla, ja ma tõesti kahetsen, et meie harjutus ei jäta meile aega Teie käskude teostamise uurimiseks.

Katsume seda selgitada, mis Teile on arusaamatuks jäänud. N, kui Teie juhite pataljoni 1. laskurkompaniid, milliseid täiendavaid ettekirjutusi, kui need Teile on vajalised, nõuaksite Te pataljoniülemalt?

See on tõesti küsimus, mil oma tähtsus ei puudu. Mida arvate sellest, C?

Ikka ja jälle vana viga: Teie „kordate“ ülalt tulevat käsku, kuna teda tuleks maastikule kohandada. Teie näete siiski, et Teie alluvatele sellest ei jatku. Võib mitmel viisil lasta „H a s e n b e r g'i veeru ette“; Teil tuleb valida üks neist viisidest.

Jah; on see kõik?

Ma mõistan täiesti Teie arvustuse mõtet. Kuid ma ei saa aru, mida ma oleksin pidanud tegema. Kas, näiteks, kerged kuulipildujad ise kohale asetama, mis aga kindlasti ei ole minu ülesanne.

N — Ma tahaksin saada nii mõneski punktis selgitust: kõige pealt tahaksin ma teada, kuhu ma tule peaksin juhtima, ning kas ma pean korraldama ühe või rohkem tulitõkkeid.

C — Kõik see on tähendatud nii mõneski rügemendiülemale käsus, mida ma iseoma käsus muidugi kordan: üks tulitõke peajoone ees, teine vähemalt H a s e n b e r g'i veeru ees.

N — Ma tahaksin veel teada, millist sidet tuleb mul pidada oma naabritega, ma ei tea, millise tulega nad mind avitavad ja kas ma pean neid avitama.

Ma pean kaitsma H a s e n b e r g'i veeru; ma ei tea, millised korraldused on teinud pataljon B minu vasakul tiival, ja ma oletan, et ta mind oma tulega küljelt kaitseb. Kuid minust paremal, T h a l e n b e r g'is ei asu meie pataljoni, seega puudub mul kate ja ma ei tea kuhu toetuda. Peale selle, r. k. tuli ei kata mind kül-

Sõna on Teil, C.

Ta astuks muidugi ühendusse. Kuid kas peab ta kaudselt kaitsetingimustega tutvuma, või käskude läbi, mis ta oma ülemalt saab?

Millist tegelikku olukorda Teile veel vaja läheb? Tõelist lahinguvälja? Usute Te, et Teil seal läheb korda täita seda, mida siin ei oska teha? Ärge arvake! Vaenlane on palju valjem arvustaja kui mina. Et tema juuresolekul mitte unustada seda, mis üldse on võimalik teostada minimaalselt, ilma suurte vigadeta, on vaja endas olla äärmiselt kindel. Ma nõuan veel kord jätta harjutustel see rumal vabandus, mida te kõik kurjasti tarvitate; ta ainult lisab veale juure lolluse.

Teie kompaniiülem on peale selle veel ebakindel ja rahutu oma parema tiiva pärast. Seal ei saa ta kellegiga ühendusse astuda, sest seal ei ole kedagi.

See on arvamine, mille üle võiks vaieldada; kuid möödume sellest vaikides. Teie loodate koostada tuld Brückel-Berg'iga ja Breitzkopfi-ga. Sellest oleksite pidanud kõnelema vähemalt oma kompaniiülemale ning temale ette kirjutama selle tule osa, mida temal tuleb teostada. Kuid kas see tule kooskõlastamine kuulub Teile?

jelt sel veerul, ei paremalt ega vasakult.

C — Kaptan N oleks kindlasti ühendusse astunud oma vasakpoolse naabriga ja temale oleks teatatud, et sellest küljest on ta hästi kaetud pataljoni B ühe kuulipildujate jaoga.

Minu kohus on talle seda öelda. Tõelises olukorras oieksin ma muidugi seda teinud.

Tõesti; ma oleksin pidanud talle ütleva, et minu arvates ei ole rahutuseks põhjust ning et ma nõuan temalt ainult asuda kindlasti Hasenberg'i lõuna-veerul. Kui see õnnestub, ei karda ma, et vaenlane tungiks sellesse auku Breitzkopfi rinde ja Hasenberg'is ning Brückel-Berg'is asuvate kompaniide risttule all.

Ei, see kuulub rügemendiülemale; ja isegi rohkem kui rügemendiülemale, sest raudtee märgib ära diviisi piiri.

Kindlasti; kuid rügemendi-ülema käsus ei ole selle kohta midagi.

Teie tuletasite hiljuti meele „tõelist olukorda“. Kuid nüüd tuleb Teile ette heita, et Teie jätate hoolimatult kõrvalle ainsa tõelise olukorra, mis meil on olemas --- teemi ja saadud käskude oma. Teil on sedavähem võimalik seda oletust teha, et rügemendiülema käsk kirjutab Teile ette Thalenberg'i oma alla võtmise Teie pataljoni poolt. Seega tuleb Teil teostada tule kooskõlastamine, millest rääkisite ja mis on loogiline.

Ma tahtsin tegelikult Teile näidata, et Teie süsteemil puudub sügavus. Teie kuulipildujate paigutusest ja käskudest paistab igalt poolt vastu hool oma esijoone eest. Teil kasutada olevate vahendite ja maastiku juures on see esijoone rõhutamine liig suur. Teie leiaste seda ise. Kuid selles on süüdi mitte üksinda Teie. Sellest räägime veel hiljem rügemendiülemaga R.

Enne kui edasi minna, tahaksin teada, kas kujutate endale selgesti ette, millised oleksid võinud olla Teie käsud laskurkomanii ülemale?

Ja Teie leiaste, et, kuigi Teie kergete kuulipildujate asukohti ise kindlaks ei määrata, tuleb Teil nende suhtes siiski teatavat tegevust avaldada.

Sel korral on Teil täiesti õigus! Kui Te vankumatult kinni peate sellest, mida ütlesite, kuulutan Teile ette kahekordset tulemust: 1) Teile ei tekita enam vähematki raskust

Ma ainult oletasin seda.

Jah, täiesti.

Ma leian, et mul tuleb tuid nii asetada, et ta oleks hästi kooskõlastatud r. k. tulega. Mis puutub relvadele nende asetuse kättenäitamisse, siis on see kompanii ohvitseride asi.

mõista, mis on tuleplaan; 2) Teie jõuate selgusele, et relvade paigutus on tuleplaani tagajärjeks, mitte aga ümberpöörduvalt, nagu paljud arvavad.

Rügemendiülema R, kas olete pataljoniülema C korraldustest täiesti informeeritud ja kas kavatsete, enne kui pataljoni B vaatama lähete, temale anda uusi või lahkuminevaid korraldusi?

Kas rahuldate, C, seda õigustatud uudishimu?

Millest see umbusaldus oma naabrite vastu?

Hm! Võib olla, see ei ole umbusaldus, kuid ta on viimasele hirmuse sarnane. Kas on Teie süsteemil ainult üksinda head küljed?

Kas olete siis täiesti teadlik Teie poolt valitud korralduse halbades külgedes?

R — Praegu oli jutt, kuid ilma et seda eriti oleks nõutud, sidest naabritega; see on üks neist punktidest, millest ma tahaksin informeeritud olla eriti täielikult.

C — Lõunas on 21. laskurügemendiga tuleside rügemendiülema käsuga määratud kindlaks. Ma eelistan teostada tuld oma kuulipildujatega, millest minu kaitse on huvitatud. See pärast asetasin oma 7. ja 21. laskurügemendi löiku, ülesandega kaitsta lõunas flankeeriva tulega kungast 78.19. Omalt poolt annan ulualust ühele 21. laskurügemendi jaole, et võimaldada tema rügemendile kasulikku flankeerivat tuld.

Ma ei ole umbusklik, kuid ma arvan, et iseennast teenitakse alati kõige paremini.

Muidugi mitte; kuulipildurid tunnevad end võõras ümbrustikus veidi isoleeritud. Nad võivad end tunda halvasti kaitstuna. Varustamine on raske, samuti ka sidepidamine. Lõpuks läheb tarvis, et seda süsteemi teostada, liitu ja vaadete ühtlust naaberüksuste juhtidega, mida aga alati ei ole olemas.

Kuna ma neid olen üle elanud, tunnen neid hästi, kuid ma võtan nad vastu ja eelistan neid kartusele, mida faktid liig sagedasti on õigustanud, nimelt et psükoloogiliselt kõige tähtsamal momendil minul puudub tarvilik küljetuli. Ma

Kas tarvitasite seda samuti korrapäraselt oma naabrite suhtes, kes olid teistest rügementidest?

Mida muud võib sest järeldada kui seda, et tuleb hoiduda nii absoluutsete vormelite eest. Niisugune talitusviis võib kasulik olla teatavatel juhtumistel. Pidage seda meeles, kuid ärge arvake, et ta on alati kõlbulik ja kõrvaldab sidepidamise materjalsed ja moraalsed raskused. Ta on vasturääkiv sidepidamise enda mõistele, sest sidet võib ainult seal pidada, kus on olemas usaldus.

Samadel põhjustel asetasite Teie küll oma kuulipildujate 6. jao pataljoni B alale?

Ning Te usute, et ainult Teie ise suudate end küllaldaselt teenida. Kuid peaaegu just kinnitasite kapten N-le, et ta on „täielikult flankeeritud“ Hasenberg'i veerul pataljoni B kuulipildujate tulega. Kas ei ole siin vasturääkimust?

Kuid Hasenberg'i veeruhvitab Teid väga vähe? Meie jõudsime alles hiljuti selle kohta selgusele.

tarvitasin ülaltoodud võtet sagedasti 1918 aastal. Selle kohta oli olemas rügemendi ohvitseride vahel kokkulepe, ja alati olime sellega rahul.

Mitte alati, sest vahel juhtus, et ma ei leidnud nende juures tarvilikul määral head tahtet.

Tõesti; sest küljetuli künka 73.24 ees on minule määratu tähtsusega.

Eh... ja, võib olla; kindlasti isegi, kuid.....

On tõsi, et ma andsin liigvähe tähtsust sellele sisemisele tulele. Kuid mul on siiski liigvähe kuulipildujaid, vähemalt minu poolt tarvitusele võetud süsteemi juures — et kindlustada ise endale küljetuld terve minu positsiooni sügavuses. Peaaegu terve kilomeetri ulatusel minu piir pataljoniga B annab viimasele maastiku, kuhu tuleb asetada relvad, et tulistada harja 313-330 põhjapool-

Kui Teil ei ole küllaldaselt raskeid kuulipildujaid, siis on Teil veel olemas kerged kuulipildujad. Seda, mida Teie ei saa teha raskete kuulipildujate puudusel, võib katsuda saavutada kergete kuulipildujatega, kui kaugus ei ole liig suur. Mida oleksite võinud teha käesoleval juhtumisel?

Ilus; ning arvestades tuleplaanis selle uue tähtsa elemendiga, mida oleksite pidanud kooskõlastama oma lõigu jaoks ning väljendama oma kaitsekäsu. On see Teile nüüd selgem kui varem?

Ma juhin kõigi tähelepanu major C püüdele kombineerida risttuld ühelt nõlvakult teisele, niipea kui tal seks kasutada mõni nõgustik või org. See võte võeti praegu tarvitusele Hasenberg'i ja Brückel-Berg'i suhtes. See talitusviis on soovitatav jalaväele ning ma soovitatan Teile selle üle järgi mõelda. Kas olete sellega nõus, rügemendiüleml R?

Ja kas Teie ei leia niisuguseks tule kooskõlastamiseks soovitava, et mõlemad kallakud oleksid ühe ja sama juhatuses käes?

Kuid siiski on see vaieldav ja just Teie endi poolt, sest Teie määrasite piiri, mille üle major C kaebab?

Või Teie vähemalt püüate neid leida. Millised näiteks?

seid kallakuid. Ma sooviksin, et see maastik oleks minu käes. Kuna ta seda ei ole, ma oleksin tahtnud vähemalt sinna asetada oma kuulipildujad. Kuid kahjuks neid ei ole küllaldaselt.

Ma oleksin pidanud toetuspunkti ülemale andma käsu korraldada kahe harja vahel kergete kuulipildujate risttule.

Kindlasti; ma ei saanud ülesandest aru ega mõistnud ta ulatust.

Täiesti.

Selle üle ei ole tarvis vaielda.

Mina... jah, tõesti. Kuid erijuhtumisel mul oli teatavaid põhjusi...

Pataljoni C sektor on nüüdki juba väga suur. Ma ei tahtnud teda veelgi laiendada.

Põhjendus näib esimesel pilgul õigustatud ja oleks täiesti õige, kui Teil ei tuleks olla maastiku ori. Sest maastik määrab ära otsese tule ulatuse ning tõmbab seega tegevusriiba tema tõelised piirid. Näide: Teie ei tahtnud anda põhjapoolset harja majorile C. Viimane aga teatab Teile, et ta on sunnitud oma tuleorganid sinna üle viima.

See muidugi ei ole hädatarvilik. Kuid on siiski tuhat korda parem. Teie kuulsite hiljuti major C poolt toodud tähtsaid moraalseid põhjusi, kui jutt oli tulesidest. Niisugust mõtlemis- ja teguviisi võib kiita heaks või mitte, kuid see on fakt, millega tuleb arvestada. Sel tõsiasjal on oma alus, mis ei ole ei tunnete põhjendav ega teoreetiline — äärmine raskus teostada head tule kooskõlastamist, kui sellest võtavad osa mitu juhatust. Selle tagajärjeks on valem, mida ma Teile olen sagedasti soovitanud (Teie teate, et ma sarnast liiki vormelite ees hirmu ei tunne), nii pealetungilahingus kui ka kaitsel — „ühel ja samal tulealal olgu üks ja sama juht“.

Sugugi mitte, sest ta on teostatav.

Seda tuleb tõesti ette; kuid kas ei ole neil juhtumistel juhil, kes selle piiri on valinud, veel täiendavaid kohtustusi. Näiteks rügemendiülema R käeoleval juhtumisel?

Õieti öeldud. Kas tegite seda?

Jah, kuid ma arvan, et tema väide on liialdatud. Tähtis on, et põhjapoolsel harjal oleksid relvad, mis lasevad lõunapoolsele harjale. Ei ole hädatarvilik, et need relvad oleksid pataljoni C omad.

Kahtlemata, kuid see on ainult ideaal.

Mitte alati; on siiski juhtumisi, kus ollakse sunnitud tõmbama piir tuleala keskele.

R — Tal tuleb oma tulealal tuld niiviisi kooskõlastada, et oleks tunda võimalikult vähem kahe juhatuse halbu külgi.

Minu algkäsk ei tee seda, kuid ma ütlesin, et võtan selle küsimuse uuesti üles pataljoni ülevaatusel kohapeal.

Kahtlemata. Kuid see te-
guviis ei ole nii kiiduväärt, na-
gu ta esialgu võiks näida.
Teie jõuate kohale ja leiata eest
juba valmis süsteemi ja korral-
dused. Osad on juba kohal
ning on saanud oma ülesande.
Teil on küll õigus ümber kor-
raldada, kuid Teil tuleb selleks
anda terve rida vastukäske.

Need segavad tingimused
on sõjas harilikud; tuletage
meele Verdun'i ja 1918. a.!
Kas tuleb veel pärast seda
pooldada korralduste tegemist
vastukäskude abil? Teil tuleb
ilmutada suurt omaalgatust
ning kohe alul anda selged ja
kõike olulist sisaldavad käsud.
Seega kindlustatakse korral-
duste tarvilik miinimum ning
Teie täiendavad korraldused
võivad piirduda ja peavad ko-
guni piirduma mõne väikese
õienduse ja parandusega, kui
vaenlane Teile selleks jätab
aega.

Kas olete sellega nõus?

Teie saite ja oleksite pida-
nud seda ütleva. Kaardist
oleks Teile selleks jatkunud.
Seega oleksite täielikult infor-
meerinud majori C, kes siis
kahtlemata oleks võinud teisiti
korraldada oma kaitseüsteemi
ning leida kuulipildujaid, et
luua suuremat sügavust.

See on tõesti täiesti põhjen-
datud ja ainuke tõsine vastu-
väide talitamisviisi suhtes, mi-
da Teie nimetate valesti
„printsipiiks“. Mida võib selle-
le vastata, härra C?

Mina arvan teisiti: ta rün-
dab neid, sest ta leiab sealt tu-
lepositsioone ja vaatluspunkte,

Jah!.. Ma oleksin pidanud
oma käsus kindlaks määrama
tulekoostamise alused üksiku-
te alade piiridel, nagu ma seda
tegin naaberlõiguga. Minu ar-
vates peaks pataljon B tulis-
tama põhjapoolsel harjal.

Ma olen. Kuid tahaksin
siiski veel, enne kui selle küsi-
muse lõpetame, veidi selgitust
saada: tunnustan põhimõtet, et
tuleala nõuab juhatause ühtlust.
Kuid siis asuvad tegevusribade
piirjooned harjadel. Kuid ha-
rilikult on harjad kallaletun-
gija peamised märgid, ning
sellest järeldub, et kaitse nõr-
gad punktid on kõige vastu-
võtlikumad.

C — Vaenlane ei ründa tin-
gimata harju.

See on tõsi, kuid kui mõ-
lema lõigu tuli on hästi koos-
tatud ja ühendatud, siis on

mida ta vajab edasitungil. Kõige pealt, ilma et tal tarvitseks nii kaugele ette mõelda, läheb tal neid vaja, et lõpulikult maha suruda tuld, mis teda segab edasi tungimast. Tuletage meele märke selle positsiooni kallaltungi uurimisel: seljandik 350, kungas 73,24, jne.

See on juba parem põhjendus. See on esimeseks möödapäasmatult vajaliseks abinõuks, kuidas puudust parandada. Ta võib anda väga häid tagajärgi, kui maastik seda võimaldab. Kas olete täiesti rahuldatud, R, ja leiate, et need ettevaatusabinõud on küllaldased?

Ma olen Teiega ühel arvamisel; tuleb midagi muud leida. Jatkake, G.

Ja Teie, D?

Kuid lahendus tuleb siiski leida. Kas Teil on ta olemas, L?

Meie oleme, loodan, õigel teel, mille lõpul võib leida la-

harjadel ja viimaste ees risttuli või isegi tule koonduused, mis neid kaitsevad edukalt, igatahes sama edukalt kui muidki alasid.

R — Ma ei ole rahuldatud, sest sel risttulel on samad puudused, mis, nagu tähendatud, sidetulelgi ja mida me väga hästi tunneme. Kas ei tule meil selle vastu võidelda, andes ühele juhile ühe tuleala? Puuduse kõrvaldamine on petlik, kui ta esineb mujal ja teisel kujul, raskus asetatakse teisele kohale, ilma et teda kõrvaldataks.

Tõtt öelda, ei leia ma küllaldast abinõu selle pahe kõrvaldamiseks. Isegi siis, kui maastik soodustab tule koondamist sündsasse punkti, võib vaenlane seda küljetuld neutraliseerida, tulitõkkest läbi minna ja harjale peale tormata. Ma pöördun tagasi oma kõige eelmise oletuse juure: kui hari kuulub kahele naabrile, siis kardan ma, et ta ei kuulu kummagile ja on kriitilisel momendil väga halvasti kaitstud.

G — Ma ei leia lahendust... R poolt esitatud probleem näib mulle lahendamatu.

D — ... — ...!

L — Kas ei võiks harja anda ühele juhatusele, näiteks pataljonile B, kuid lubada teisel juhatusel asetada sinna oma relvad, mis on tarvilikud tule koostamiseks?

R — See on tõesti teataval määral lahendus. Kuid kas ei

henduse. Mida arvate sellest, rügemendiüleml R?

Mitte just täiesti; sest Teie tegite pataljonile B ülesandeks muretseda osa tarviliku tuld, asudes alal, mis kuulus peaaegu tervelt pataljonile C; L poolt esitatud lahenduses jääb kõik see tuli pataljoni C ülesandeks.

Nii et Teie arvates meie jõudsimel tagasi punkti, kust algasime arutlust, jõudes ühtlasi selgusele minu poolt Teie lahenduste kohta tehtud arvutuse põhjendamatuses.

Mina, seevastu, olen arvamisel, et oleme omandanud uusi tähtsaid vaatepunkte. Ma võtan ja rõhutan L väidetest ühe huvitava mõtte: tuleb vahet teha harja 350 Hasenberg'i kaitse ning pataljonidele B ja C nende relvade paigutamiseks antavate ribade määramise vahel.

Veel üks teine mõiste: on vaja vastutavat juhti selle harja kaitsmiseks.

Arvestades Teie vastu sihitud väidetega, kas Teie ei arendaks oma ettepanekut, et leida lepitust tervele sellele küsimusele. Ainult julgust!..

Kas määrustik ei näe midagi sarnast ette?

Kas segapostid või mitte, kuid iseseisev sideelement on tarvilik ja sunduslik, kui on raske koostada vaatlust ja tuld ühelt tegevusribalt teisele (nr. 403). Käesoleval juhtumisel on lugu nii. Peale selle, igakord kui tahetakse oma käes hoida

ole selle tulemuseks piirjoone kindlaksmääramine seespool tuleala, nagu ma seda tegin oma käsus?

C — See tähendab üldjoontes sama, mida mina tegin, kui ma asetasin oma kuulipildujad pataljoni B ribasse.

L — Määrates piirjoone kindlaks harjale, võib seal moodustada toetuspunkti, mille ainukeseks ja eriliseks ülesandeks oleks end kohal kaitsta.

Liiteosad.

mõnda punkti maastikul, ei ole muud lahendust, kui paigutada sinna mehed ühes juhiga, tehes neile ülesandeks võita või paigal surra.

Lõpetame siin tänase harjutuse, jättes järgmise istangu jaoks pataljonide B ja A uurimise, samuti ka kahe istangu kestel tehtud õpiste kokkuvõtte.

Õeldust võiks meeles pidada:

Tule kooskõlastamine, mida jalaväe juhtidelt nõutakse, ei ole tühi sõna ja pataljoniülema „tulepalaan“ on vähem lihtne kui paljud arvavad.

Selle tuleplaani seisukohalt tegevusribade vaheliste piiride kindlaksmääramine oma tagajärgedelt on väga tähtis ning esitab küllalt raskusi, et nõuda asjaomastelt juhtidelt suurimat tähelepanu.

Teine istang.

Harjutus algab täpselt sealt, kus ta katkes eelmise istangu lõpul. Ülesannete jaotus ja materjalne olukord on endised.

Rügemendiülema R ringkäik jätkub harjutuse juhataja hoolsal juhtimisel — tõelised Dante ja Virgilius.

Kuna määrasite, R, kokkusaamise majoriga B?

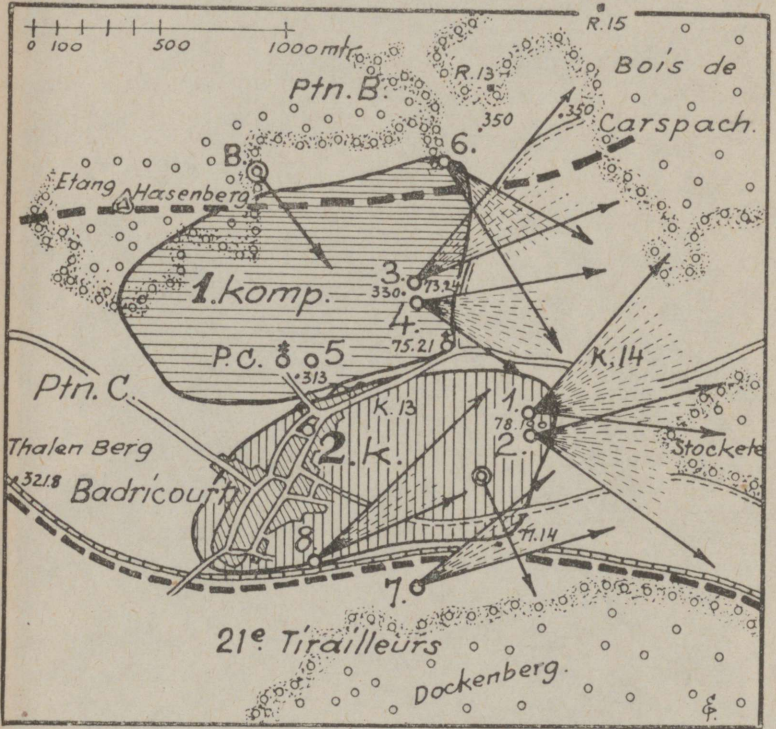
R — Kõige parem oleks olnud määrata kokkusaamine sektorile asumisel näiteks künka 350 juures läänes. Kuni selle punktini saadab mind major C, sest ma tahan lõpulikult lahendada mõlema juhiga nende vahelisse sidosse puutuva küsimuse.

Väga õige: kuid Teie oleksite võinud käsus kindlaks määrata kokkusaamise punktid ja vastavad kellaajad.

Meie jõuame künkale 350 läänes. Teie mõlemad pataljoniülemad on seal. Rügemendiülem R, Teil on sõna.

R — Mõlemale pataljonile määratud piiri ei ole muudetud. Kuid tuleb kokku leppida, et kõik tuli, mis on suunitud harjalt 350 — Hasenberg lü-

Skeem Nr. 5.

nasse, teostatakse pataljoni B poolt pataljoni C kasuks.

Viimane tõmbaks tagasi selleks vajalikud kuulipildujad ning kasutaks neid Thalenberg'i oma alla võtmiseks.

B — Kuid see sunnib mind muutma tervet oma paigutust, mille ma ehitasin, arvestades C-ga saavutatud kokkuleppega.

R — Kahju küll; kuid minu käsus oli öeldud, et ma vaatan oma luurekäigul korraldused kohapeal järele.

B — Teie käsk kirjutas samuti ette, et C ja mina pidime korraldama selle küsimuse omavahel ühisel kokkuleppel, pärast seda, kui olime maastikuga tutvunud. Ma nõuan, et midagi ei muudetak.

R — Siis on alati selles süüdi käsu andja.

Ma hoidun vahele segamast! R, ma hoiatasin Teid: Teie püüe korraldusi muuta, võetakse vastu halvasti. Ning Teie käsk võimaldab vastupidiseid tõlgitsemisi. Teie teate reeglit: kui käsust saadakse halvasti aru?

Et Teid karistada, annan ma õiguse majorile B. B ja C vahel kokku lepitud korraldustes sideme suhtes ei võeta ette muudatusi.

Nüüd, B, jutustage, mida Teie olete teinud?

B — Nagu eelmisel harjutusel rügemendiüleml ütles, on minu vastupanusõlmel side ülesanne rügemendi lõigu mõlema lahtise riba vahel. Teisest küljest esineb maastik seal kahe metsaga kaetud paralleelse harja kujul, mis enda vahele jätavad võrdlemisi kitsa oru ning hiljem ühinevad idas, peaaegu peajoone kõrgusel, C a r s p a c h' metsa läänepoolse jatku varjul.

Algus on parim; vaatame, kuidas on edasi.

Arvestades selle ülesandega ja maastiku iseäraldustega, seadsin kokku oma tuleplaani ning sellele kohandatud paigutuse.

Peaaegu terve minu vastupanusõlm on metsastunud ning pakub ainult väikese ulatusega tulistamisvälju. Seega vastab maastik enam-vähem kergete kuulipildujate tarvitamise nõuetele, ning kaitse peaaegu ülesandele kuuluvad laskurkompaniile.

Ainsad soodsad maa-alad r. k. tarvitamiseks on ühest küljest lahtine ala kõrgustikkudel 350 ja Car spach' metsa nurga juures, Metsamaajast edela pool. Selle eest on mul põhjas pataljoni A ja lõunas pataljoni C löigu tulistamiseks parimad võimalused. Kuid pataljon C kindlustab endale ise küljetule, vähemalt vastupanupositsiooni eelserva kõrgusel. Seega oleks mul hulk kuulipildujaid, mis võivad töötada minu naabrite, eriti aga pataljoni A kasuks.

Ilus; nüüd tulevad järeldused, see on — Teie käsud.

Kaks toetuspunkti Rosenberg'i ja Hasenberg'i, kummagis üks laskurkompanii (5 põhjas, 6 lõunas); keskel nõos ei ole kedagi, kuid ta seisab mõlema kompanii risttule all.

Kaks koostatud tulitõket, üks vastupanupositsiooni eelserva ees, teine umbes Rosenberg'i tiigi ja Hasenberg'i idapoolisel (põhjast lõuna) veerul. Igale kompaniile kuulub üks r. k. jagu, kohustusega tarvitada viimast peamise tulitõkke moodustamiseks.

Nende materjalsed tulemused on, võib olla, tõesti kaunis

Miks annate r. k. laskurkompaniidele, kuna arvate, et

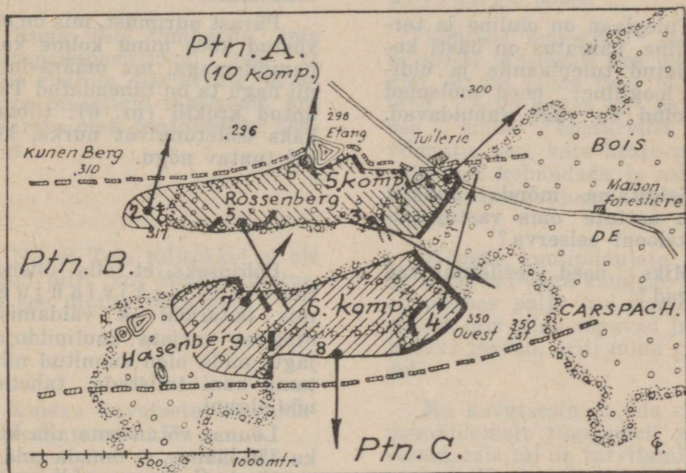
nende tule tulemused on sel maastikul, eriti aga peatõkke kõrgusel, keskpärased?

Õieti otsustatud. Nüüd ülejäänud r. k.?

vähesed. Kuid ma tahan anda mõlemale kompaniile moraalsed toetust, mis minu arvates on sedarohkem tarvilik, et pooled minu kuulipildujatest töötavad naabrite kasuks, jättes minu laskurid iseoma jõu hooleks.

Kuulipildujate kompanii ülema käsutuses:

S k e e m nr. 6.

Kaks jagu: tulistavad mõlemad keskmise nõo kaldalt ning hoiavad selle nõo ida-osa risttule all. Nad asuvad umbes sisemise tulitõkke kõrgusel, mida nad peavad kõvendama.

Kolm jagu lasevad pataljoni A löiku, asudes Roszenberg'i põhja-veerul, punktides, kust saavad tulistada järgmisi raioone: kõrgustikku, mis laskub Telliskiviahju juurest Allmend Graben'i poole — raioon künkast 296 ida pool — raioon nimetatud künka ja Kunenberg'i vahel. Üks jagu asub Hasenberg'i lõu-

Tuleplaan on oluline ja ter-
vikuline, paigutus on hästi ko-
handatud tuleplaanile ja üldi-
selt loogiline; need mõlemad
asjaolud on väga rahuldavad.

Selgitame mõnda punkti:
kuhu asetate oma vastupanu-
positsiooni eelserva?

Miks need esiletungivad
nurgad?

Ja milleks see tühi koht
keskel?

Kas andsite mõlemale kom-
paniülemale ettekirjutusi selle
peamise tulitõkke moodusta-
miseks?

na-veerul, et tulistada pataljo-
ni C löiku kõrgustiku 313 suu-
nas, H a s e n b e r g'i ida-veeru
ette.

Minu K. P. asub kõrgusti-
ku 317,8 lähedal, R o s s e n-
b e r g' metsa lääne-tipul, r. k.
jao juures, mis mul esineb roh-
kem varuna, sest tema flankee-
rimise ülesande teostamise või-
malused olenevad kujunenud
olukorrast.

Pärast uurimust, mis on ette
võetud koos minu kolme kom-
paniülemaga, ma määrasin ta
nii nagu ta on tähendatud Teile
antud krokiil (nr. 6): tiibadel
kaks esiletungivat nurka, kes-
kel tuntav nõgu.

Põhjuseks, et olla ühenda-
tud Telliskiviahjuga,
mis pataljoni A valdamisel,
ning et varjata kuulipildujate
jagu, mida olen sunnitud nihu-
tama kuni tulistada tahetava
nõo alguni.

Lõunas võtan oma alla kün-
ka 350 läänes, et omada tuld ja
vaatlust C a r s p a c h'i metsa
veerule, mis tulistamatu ala
tõttu ei ole pataljoni C flankee-
riva tule all. Peale selle on
künka 350 (läänes) kallak
heaks kuulipildujate laskeko-
haks, et kaitsta flankeeriva tu-
lega Telliskiviahju juu-
res asuvat jagu, mille laskekoht
mind teeb veidi rahutuks.

Et võimaldada risttuld, mis
moodustab minu peamise tuli-
tõkke.

Ei, vähemalt minu käsus
mitte. Kuid seletades neile rel-
jeef-plaanil nende ülesande ja
seda, mida tahtsin, ma näitasin

neile, et üldiselt neil tuleb tulistada oma r. k. ja k. k. otse enda ette. Vastupanupositsiooni eelserva kindlustab automaatselt risttule. 6. kompaniil tuleb peale selle korraldada oma tulistamist metsa veerudele künka 350 raioonis; 7. kompaniil on käsk moodustada vastupidav toetusjoon äärmise vasaku tiiva eelserva taga, näoga Telliskivi a hju poole.

Lahtisel maastikul oleksin ta tõesti täpsemalt ära määranud, et ära hoida tule hajutamist. Kuid metsa all paistab see mulle ebatarvilik ja võimatu, sest kate lubab mulle vähemalt kohandada ja salajas hoida eelserva joont, mida ma vajan.

Mõnede kuulipildujate kuulid ulatuvad väga kaugemale. Kuid on olemas palju tulistamatuid alasid, mis mind segavad ja rahutuks teevad, eriti minu tiibadel.

Ma kavatsesin paluda rügemendiülevalt rügemendi müüsereid, mis tal on tarvitamiseks varus. Ma moodustaksin neist ühe patarei, mille ülesandeks oleks tulistada Metsa majakesest põhjapoole laskuvat nõrgustikku.

R — Pataljoni B rinne on just üks neist punktidest, kus ma kavatsesin tarvitada müüsereid. Kuid enne, kui mõnd otsust teha, pean ma nägema tervet rinnet ning kuulama kõigi kolme pataljoniülema nõudeid.

C — Küsimust ei käsitletud eelmisel istangul, kuid ka minul läheb vaja müüserite tuld oma ette Stockete' metsa ja Carspach'i edelapoolsesse

Kuna Teie tõmbasite oma vastupanupositsiooni nii, et saite risttule, siis arvate, et on liigne maastikul täpsemalt ära määrata oma peatulitõkke asukoht.

Nii et Teie tulitõkkel ei ole muud piiri kui kuulide ulatus. On see ulatus väga suur?

Kuidas kavatsete kõrvaldada seda puudust?

Ja mida vastab Teile rügemendiülem R?

Teie näete, B. et on tekkinud võistlus! Selle asemel, et oodata kuni taevas Teid aitab, kui ta seda võib, kas Teie ei katsuks end ise aidata?

Teie võiksite kelleltki, kes seal on, nõu küsida.

Ei, veel mitte; kaitse olukorras, kus kahel otsese toetuse grupil on kaitsta 3 km 500 m rinnet, jalaväel tuleb ainult siis suurtükiväe poole pöörduda, kui tal tema oma vahendid on kõik juba võetud tarvitusele; kuid seda veel ei ole.

Mida arvab sellest Teie kuulipildujate kompanii ülem?

Kahtlemata; kuid viiel jaol kaheksast on ainult juhusest tingitud ülesanded, mis ainult siis teostamisele tulevad, kui peajoonel asjad halvasti lähevad.

Kui seda õnnetust ei juhtu või see juhtub mitte igal pool, siis jääb terve see määratu tulejõud kasutamata? Ja Teie ülem on samal ajal rahutu peamise tulitõkke nõrkuse pärast?

See on kindlasti põhjendatud väide; mida arvate Teie, P?

Saalomon oma tarkuses ei oleks öelnud paremini, kui tal oleks tulnud tegemist teha tu-

nurka, sedaenam, et minu lõik on see, kus võib oletada kõige rohkem kallaletungi.

B — Ma tahaksin seda väga, kuid kuidas?

Otsese toetuse suurtükiväe ülemalt?

Kuid siiski olen ma tarvitusele võtnud kõik oma vahendid ja üksused.

R. k. kompül. — Kõik minu kuulipildujad on kohal ja igaühel neist on oma ülesanne.

Kui neist tulistada, ilmuvad nad endid. Vaenlane võib neid hävitada, ning kui ta jõuab sisemise tõkke ette, ei ole enam midagi teda kinni hoidmas.

P — See ei pane mind sugugi uskuma, et ei tohi kasutada minu vabu kuulipildujaid peamise tõketele kõvendamiseks ja täiendamiseks. Kõige paremaks toetusjoone kaitsmise abinõuks on takistada vaenlast eelservast läbi tungimast. Sel põhjusel määraksin ma peamise tulitõkke moodustamiseks kõik, mis mul võimalik kasutada.

Niisugusel maastikul võib asetada oma kuulipildujad nii, et neil on vähe karta tulista-

leplaaniga. Kuid kas Teie ei karda, et Teie sisemisi kuulipildujaid ähvardab enneaegne hävitus?

Olen Teiega täiesti ühel arvamisel. Kuid meie arutasime selles küsimuses ettetulevaid hüvesid ja pahesid eelmisel istangul, kui uurisime pataljoni C korraldusi. Kas olete selle unustanud, r. k. kompanii ülem?

See on üldiselt levinud arvamine, et tulistamine metsa all või öösi kaotab suurema osa oma mõjust. Teie arvamine?

mist, mida ollakse sunnitud juhtima umbkaudselt. Ja mida rohkem nad tuld enda peale tõmbavad, seda vähem kannatab eelserva otsene kaitse, millest ma olen eriti huvitatud. Avan koguni tule sisemistest kuulipildujatest, et seega sundida vaenlast oma neutraliseerivat tuld koondama nende pihta. Võib olla, mul ei lähe korda vaenlast petta valgete niitidega ömmeldud kavaluse läbi; kuid ma võin teda sundida oma tuld hajutama.

R. k. kompül. — Ei; kuid pataljoni B olukord ei ole sama, ja ma ei usu, et tulistamine, kuigi lähedane, metsa all oleks väga tagajärjekas, sedaeam on see maksev kaugete tule kohta.

P — Mul on järele jäänud teised mälestused kallaletungidest metsa all ja öistest ootamatutest pealelangemistest, milledest ma võtsin osa sõjas. Tuli, mille vastu ma neis tingimustes pörkasin, ei paistnud mulle kunagi nõrgem ja halvaks pandavam kui päeval või lahtisel maastikul.

R. k. kompül. — Kuid siiski ütleb määrustik, et öösi ja metsa all „tule tähtsus väheneb suuresti“, sest teda ei saa sihtida ega juhtida (nr. 343)!

P — See on õige kallaletungija, mitte kaitsja suhtes, kel oli aega ja vahendeid oma tuld täpseks teha ning teostada juba varem kooskõlastatud tulitõkkeid. Seepärast ei ütle määrustik, et kaitsetuli kaotaks öösi või metsa all oma mõjuvusest; otse ümberpöördul (nr. 411).

Nüüd on väited poolt ja vastu leidnud küllalt selgitamist; teeme järeldused: tuli, mille eellaskmine on tehtud, on võimalik isegi öösi ja metsa all. Seega peab ja võib kaitse seda kasutada. Teda tuleb ainult avada õigel ajal, sest kaistjal, nagu ka kallaletungijal, ei ole võimalik tuld juhtida nägemise järele.

Millised ülesanded annaksite, P, pärast kõike mis öeldud kuulipildujatele, mis ei asu esijoonel, et täiendada ja kõvendada peamist tulitõket?

Kõrvalülesanded? ... Või vastutavad ülesanded?

R. k. kompül. — Kuid siiski ei suuda Teie mind uskuma panna

P — Neile võiks anda järgmised kõrvalülesanded

Vastutavad ülesanded, ma eksisin (nr. 412):

Jagu nr. 6 — Allmend Graben'i tulistamine pataljoni A ette.

Jaod nr. 2 ja 5 — tulistamine mõlemale poole metsa riba, mis viib Metsamajast Rendez-vous de chasse' teeni.

Jagu nr. 7 — Metsamaja ning põhjas Allmend Graben'i algavat nõgustikku.

Jagu nr. 8 — künkast 73,24 kirde pool asuva kitsustiku või Stockete' metsa poolse ala tulistamine pataljoni C huvides.

Kõrvalülesanded samad, mis tähendatud major B poolt.

Mind juhtivad ideed on järgmised: anda tulistamissuunad, mis erinevad võimalikult vähem kõrvalülesannete jaoks antud suunadest.

Kasutada kaugelt-laskvate kuulipildujate tuld nõgustikkude ülekülvamiseks, mis asuvad lähedalt ja keskmiselt kaugu-

Ilus; õigustage lühidalt neid ülesandeid.

Kena; kõik see on loogiline ja põhjendatud; ma tähendan pataljoniülematele, et see on huvitav teem kuulipildujate harjutuseks. Nende käskude tehniline teostamine väär: b üksikasjalist j a põhjalikku uurimist.

Kes juhatab 5. kompaniid?

Seletage, palun, milline on side Teie pataljoni ning naaberpataljoni A vahel.

Millise ülesande andsite sellele liiteosale?

Kuid mida mõtlete „pidada sidet“ all?

Kuid Teil on siiski postide vahel vahet. Seega?

See on juba paremini öeldud, ning mille abil kindlustab Teie liiteosa tule pidevus?

Igaühel neist postidest on üks või rohkem kuulipildujaid. Kuna vahe, mis neid lahutab, on väikene, siis peaks sellest jätkuma. Kui sellest ei jätku, miks ei laiendada siis üks pataljonidest oma paigutust tarvilikul määral?

Täiesti õige! Kuna side all tuleb kõige pealt mõista tulesidet ning selleks, et kaht tuld siduda, tuleb nad risti lasta.

selt laskvate relvade suhtes tulistatutes alades.

Tulistada võrdlemisi intensiivselt Rendez-vous de chasse' teed, mis Carspach' metsa vasakul maastikul meile lähenevale kallalitungijale on omamoodi täiuslikuks orienteerumisvahendiks.

G — Mina.

Side teostatakse liiteosa abil, mis asub Telliskiviahju juures ning koosneb, olles ühe minu allohvitseri juhatuse all, ühest 10. ja ühest minu kompanii (pataljon A) laskurülüst.

.... pidada sidet Telliskiviahju, mis 10. kompanii käes, ja minu vasakpoolse jao vahel, mis asub teel metsa nurgas, ühes pataljoni 1. jaoga.

..... r. k. on tarvilik tule pidevus.

Tulistades oma kerge kuulipildujaga mõlema äärmise posti vahel, millest ülal oli jutt.

Ma arvan, et kauguse tähtsus on ainult suhteline. Oluline on risttule saavutamine.

Oh! üks ainus liiteosa ei saa oma tuld risti lasta; seega ei ole tast mingit kasu.

Milles seisab siis Teie liiteosa sideülesanne?

Mitte nii kiiresti! On selge, et tuleside ei ole tema peamine ülesanne. Risttuld tuleb korraldada ka mujal ning mitte üksinda eelserva ees, vaid „tervel positsiooni sügavusel“ (nr. 403). Kuid Teie liiteosa saaks tegutseda rinde tulega, mis võib väga kasulik olla. Tema tähtsus ei ole tuleside teostamisel mitte null, vaid teisejärguline ning iga teine osa, mille nimi ei ole liiteosa, võiks täita sama ülesannet.

Mille jaoks ta siis on?

Kuid Teie asetate ta siiski. Teil oli siiski mingi idee, kui nii tegite?

Või talitasite ainult petliku refleksi mõjul, mis vastab „liiteosa“, niipea kui öeldakse sõna „side“?

Tunnistatud viga on osalt juba andeks antud. Ma annan Teile täiesti Teie patu andeks, kui Teie nüüd tõendate, et Teil oli õigus mõelda sideorgani moodustamisele, jättes tuleküsimumuse kõrvale.

See on kapral-õpilase vastus, mida on vaja veidi selgitada. Kas määrustik kirjutab ette moodustada alati liiteosa? Ja kui seda mitte alati vaja ei ole, millal siis? Ja miks?

Teie eksimine on sedavähem vabandatav, et Teie pidite enne harjutust kordama määrustiku vastava artikli.

Härra T, kas võite öelda, kas käesoleval korral on selle osa olemasolu õigustatud või mitte. Ja miks?

Mulle näib, et mitte millegi jaoks. Ma talitasin valesti, teda sinna asetades.

.....!

Võib küll olla!

Määrustik käseb nii!

Ma olen selle unustanud.

T — Ma loen ta õigustatuks. Kui tulekoostamise küsimus kõrvale jätta, siis on sideüleandeks veel teadete vahetamine

naaberüksuste vahel. See on tarvilik selleks, et igauks, teades iga moment naabrite seisukorda, võiks teadlikult jätkata oma ülesande teostamist. Kui näiteks, 10. kompanii kaotab Telliskiviahju, siis tuleb 8. kompaniil seda teada, et kasutada toetusjoont, mille moodustamise major B kirjutas ette selleks juhtumiseks Rossenberg'i põhja-ida veerul.

Ilus; kuid kas ei saaks 10. kompanii, kui see õnnetus juhtub, 5. kompaniile teatada?

Võib olla; kuid on samuti võimalik, et niisuguses olukorras 10. kompaniil on paljugi muud teha!.. 5. kompaniil on palju kindlam lootatav teadete peale, mida ta ise endale muretseb. Kui vaatlus ühest löigust teise on hea, võib neid teateid saada vaatlusega. Kui vaatluse võimalused on keskpärased või nad üldse puuduvad, nagu näiteks öösi, tuleb teateid muretseda harilikul teel: ühe sidevahendiga (signaalid, käskjalad või mõlemad) varustatud sidemehe läbi.

Kui käesoleval juhtumisel 10. kompanii asub lahtisel maastikul, 5. aga metsa all, siis läheb vaja isegi päeval teadete vastastikku edasiandmise organ, milleks äärmisel juhtumisel võib olla kapten G liiteosa.

Te ütlete „äärmisel juhtumisel“; kas Teie ei näeks mingit paremat talitusviisi?

Määrustik räägib „ühe või kahe posti ühisest asumisest“, et kindlustada kahe üksuse „tihedat kokkupuutumist“. Oleks täiesti selle ettekirjutuse tahe ja mõtte järele, kui Telliskiviahju juures asuks üks 5. kompanii sidemees. Ühes mõne käskjalaga ning samuti metsa nurgas, kus asub 5. kompanii äärmine post, üks 10. kompanii sidemees.

Olgu nii; kuid millised on Teie arvates niisuguse talitusviisi paremused?

Hea küll; kuid kas ei saaks moodustada, vähemalt osaliselt, mõlema seotava üksuse sidemeeste rühmituse läbi liiteosa?

On kellelgi midagi öelda kapten T väidete vastu?

Neid paremusi on minu arvates vähemalt kaks:

Sidemehel (ükskõik kas allohvitser või lihtsõdur) on selge ja lihtne ülesanne; liiteosaga on see harva nii.

Sellega ei ole vaja lõhkuda kaht jagu või kaht rühma, et moodustada ebanormaalse, seega halva rühmituse.

Liiteosa ei saa hästi täita teadete muretsemise ülesannet, mis minule näib olulise tähtsusega: ta tunneb ainult iseoma olukorda. Et teada saada seotavate naabrite oma, tal omakorda tuleks välja saata sidemehed.

X — Sides peitub ka moraalne element, mida ei tohi unustada. Kas ei ole segapositiil vähemalt paremuseks, et ta ühendab naabreid, kes, võib olla, üksteist muidu sugugi ei tunne?

T — Kahe sidemeeste grupi vahetamisel on sama tulemus; sedarohkem, et see vahetus minu arusaamisel ei piirdu eelserva äärmiste jagude vahetusega, vaid laieneb sunduslikult kõigile paigutuse tähtsatele järkudele (toetusjooon, peatusjooon) ning teda peab tarvitama ka tiiva üksuste (rühma, kompanii, pataljoni, jne.) K. P. vahel.

Y — Veel üks punkt: Ins. Pr. de Gr. Un. kirjutab ette, et paigutuse mitmesuguseid elemente tuleb kaitsta üksioleku rõhuva tunde eest (Nr. 205); kas ei aita liiteosa kaasa selle tunde kaotamiseks?

T — Üksioleku tunde vastu on otstarbekohaseks vahendiks maastikule vastav paigutus. Liiteosast ei ole siin mingit abi. Muidu tuleks terve

Uurides eelmisel istungil B ja C alade vahelise piirjoone küsimust, meil oli kavatsus asetada kahe üksuse vahelisele piirile, milleks oli hari, toetuspunkti või erilise osa. Kas ei räägi see Teie süsteemi vastu?

Olen sellega nõus; see vaidlus viis meid veidi meie harjutuse õigelt teelt kõrvale; ma lubasin seda siiski, sest see võimaldas Teil valgustada mitmest vaatepunktist seda rasket küsimust. Ma kiidan omalt poolt heaks kapten T selge ja kokkusurutud seletuse. Ta tunneb side küsimust. Talitusviis, mida ta soovitab, on huvitav ja nõuab Teie poolt järelemõtlemist, proovige seda. Otsige paremaid viise, kui leiate; kuid olge kindlad, et liiteosade külvanine ei tähenda sideprobleemi lahendamist.

Kümme minutit vaheaega.

b) Juhataja loobub lõpulikult kavatsusest lasta rügemendiülemaal uurida pataljonide korraldusi ja otsustab ajaviitmata üle minna pataljoni A uurimisele. On kasutu peatuda kauem selle juures, mis öeldud pataljonidest B ja C. Kuid et käsitleda „tuleplaani“ küsimust tema tervikus, tuleb veel valgustada probleemi mõnd tähtsat punkti.

Major A, järg on Teie käes!

Teie jälgisite vaidlust kahe teise pataljoni tehtud korralduste üle. Teie kasutasite seda: et aega võita ja öeldu kor-

paigutus põigiti ja pikuti täis toppida liiteosadega, ilma et sellest oleks mingit kasu.

Ei mingil tingimusel. Kui on vaja oma käes hoida maastiku teatavat punkti, takistada vastast kasutamast teatavat lähenemisteed jne., siis ei ole, nagu Te ütlesite, muud abinõu kui sinna mehi asetada. Kuid see on teine küsimus, mis on ainult kaudselt ühenduses tule-side, teadete muretsemise ja moraalse side probleemiga, millest praegu jutt.

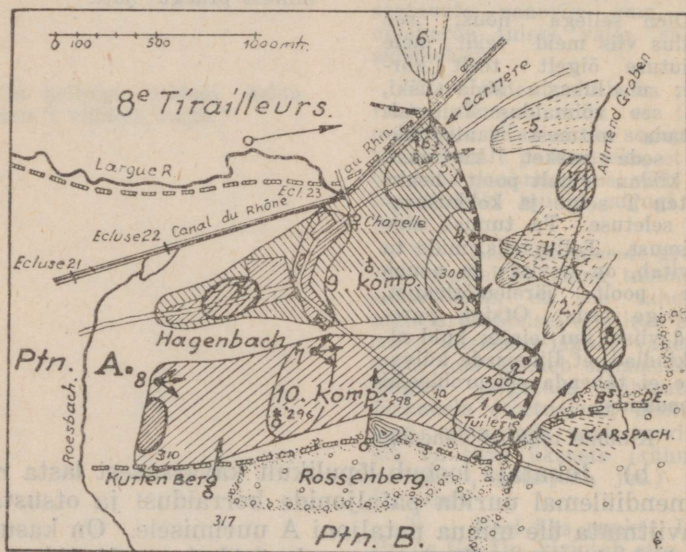
Ma näen nüüd hulga minu poolt tehtud vigu.

Kõige pealt, ma olen oma vastupanupositsiooni eelserva liig ette nihutanud, sest ma tahtsin Allmend Gra-

damist ära hoida, palun, arvustage ise lühidalt oma paigutust, mille Te asetaste reljeefplaanile, ja tule süsteemi, nagu see on näidatud Teie krokiil *).

ben'i põhja tulistada. Kuid oli ilmaaegne saata ette oma kuulipildujad. Mul ei lähe korda moodustada nõo põhjas pidevat tulitõket. Seljandikkude ümarikkus segab mind selles. Ma katsusin täiendada seda tõket, kasutades selleks oma 4. r. k. rühma kaugetuldt. Kuid see ei ole sugugi hiilgav, ning mul on veel tulistamatu riba Eglingen' tee ja kanali vahel. Ma saan sest vähe kasu, kuna halbasi on palju.

Skeem nr. 7.

Milliseid halbasi?

Ma olen halvasti flankeerivaga kaitstud, eriti põhjas. Ma olen sunnitud tarvitama liig palju kuulipildujaid esinesel joonel ja neid liig ette nihutama idasse laskuvatele nõlvakutele, kus nad on tabatavad vaenlase tulega. Kuna hari 306

*) Vaata skeem nr. 7.

mind ligi tõmbas ja ma sinna asusin, leian ma enda ees ühe teise harja, mis mind ületab vähemalt ühe kilomeetri ulatusel. Lõpuks, seal, kuhu ma asetasin oma esijoone, ei ole ei varjeid, ei okastraati ega ühenduskaevikuid. Teisest küljest annab see minu vastupanupositsioonile 2-kilomeetrilise sügavuse, mis on liig kahest laskur- ja ühest r. k. kompaniist koosnevale garnisonile.

Tuleb nii teha, kuigi ma seda kahetsen. Et seda nõgu edukalt tulistada, tuleks sinna laskuda täiesti, eriti aga edasi nihkuda piki Carspach' metsa kuni punktini, mis võimaldab tulistamist piki nõgustiku põhja, lõunast põhja poole. Kuid kui ma sinna lähen, peab 8 laskurrügement tulema Ueberkummen'isse, pataljon B—Metsamajakesse jne. See on kõrgemate juhtide poolt kindlaks määratud joone üldine muutmine.

Joon tuleb rohkem läände tagasi viia. Ma võiksin katsuma asuda harja 306 — Telliskiviahi — vastaskallakule. Kuid minu seisukord ei oleks seal mitte väga soodus, sest laskeväljad on keskpärased, flankeeriv tuli raskesti teostatav; kindlustused puuduvad.

Mulle näib, et parem on valida joon, mis toetub ühest küljest sulule 23 — teisest küljest Telliskiviahju tiigini, moodustades kallaku künka 296 sihis. Ma ei ole uurinud selle uue korralduse üksikasju, kuid ainsast pilgust maastikule jätkub veendumiseks, et siin on otsetulistamisel

Järeldus: Te loobute kaitsmast Allmend Graben'it?

Ja siis?

Teie uus eelserv jookseks seega peaaegu kriipsu mööda, mis on märgitud hiljuti asetatud okastraadi kõrgustiku joonega.

Võib olla oleks parem, kui algaksime selle küsimuse lahendamisega.

Pärast seda, mis Teie poolt öeldud, Te jätate muidugi oma kuulipildujad oma käsutusse?

Nii et pärast nende „algülesannete“ saamist Teie laskurkumpaniide ülematel ei ole enam neile midagi ette kirjutada.

Miks seate Teie kokku tuleplaani, mida te nimetate „algtuleplaaniks“, kui Te tunnistate, et lahingus tuleb Teie alluvatel nende käsutusse antud relvu teisiti tarvitada?

külje- ja risttulel suuri hõlbustusi, head vaatluse võimalused, laiad laskeväljad. Ja ma nõuaksin rügemendiülemalt müüse-reid, et tulistada Allmend Graben'it ühes kaugelt tuleva kuulipildujate tulega ja suurtükiväe tõkketulega.

Jah, peaaegu.

Ei. Arvestades raskustega, mis tekivad lahingus minu juhtimise teostamisel, ma arvan paremaks anda kaks rühma kummagi toetuspunkti ülemale, mis on parem, kui et ma ise neid käsutaksin. Kuid muidugi panen ma nende peale teatavad algülesanded; tuleside minu naabritega (1. ja 6.); kas otsekohe (jaod 2, 3, 4, 5) või kaudselt (jaod 7 ja 8); järgustus sügavusse.

Kõige olulisem kuulipildujate suhtes on tõesti reguleeritud. Kuid kõige sellega tuleb koostada kergete kuulipildujate tuli, korraldada tuli positsiooni sisemuses. Kui lahing algab, siis on minu kompaniiülematel käsutada tuli, mis on tingitud olukorrast.

Minu ettekujutusel on alg-tuleplaan midagi kindluspreemia sarnast üllatuse vastu. Tema moodustub tervest reast „ettevaatuse ülesannetest“ ja on nii kokku seatud, et tabada järsult ja ilma vahedeta teatavat maastiku riba, ilma vaenlasega arvestamata.

Kuid kui vaenlane ilmub nähtavale tingimustes, mida mul ei olnud võimalik ette näha, tuleb kindlasti see süsteem asendada tule juhtimisega olukorrale kohandatult. Kuna ma arvan, et ma ise ei suuda seda igal pool ja õigel ajal teha, siis jätan ma oma kompaniiülematele omaalgatuse võimaluse ning tarvilikud vahendid minu asendamiseks.

H — põhjapoolse toetuspunkti ja V — lõunapoolse toetuspunkti jaoks.

H — See oleneb olukorrast.

Hasenbach'ist ida pool Eglingen'i ja Carspach'i teede ristil.

Kes on Teie kompaniiülemad?

Õelge, H, kuidas kavatsete teostada major A poolt tähen-datud ülesande?

See on õige; olukord on niisugune, nagu Te teda tundma õppisite ühel eelmisel harjutusel: kallaletungija pärast seda, kui ta on vallutanud julgestuspositsiooni, peatus Teie tule all Allmend Graben'i ees. Terve pataljoni löik on juba kaks tundi kõva suurtükitle all. Viimast toetab äkki avatud tugev kuulipildujatuli harja pihta, mida mööda läheb Teie eelserv. Teie olete oma K. P. Kus asub viimane tege-likult?

See raioon on, nagu mäletate, eriti raske suurtükitle all, Teie olete seal naelutatud maa külge. Nii on olukord.

Ma ei tea seda, samuti vist ka Teie.

Hm!... oletame, et nii; kuid teade ei jõua kohale.

See on tõesti võimalik, kui-gi seal on juba küllalt vaenlase kuulipildujate kära.

Kas kallaletungija on alus-tanud liikumist?

Kui kallaletung on alanud, teatavad igatahes minu esijoo-ne rühmaülemad mulle sellest.

Ma oleksin vähemalt kuulnud oma kuulipildujate tulis-tamise algust.

Ma lähen, igal juhtumisel, ise vaatama.

Sel korral meie ei kahtle, sest me teame, et Te olete vapper: Te olete seda tõendanud. Oletame, et Te olete haavamatu: kuhu Te lähete?

Ja mida Te seal teete?

Kallaletung jõudis nõgustiku põhjast üle, kuid peatati läänepoolsetel kallakutel Teie risttulega. Iga liiki tuld sajab harjale 306, kuid ta püsib.

Vasakul läheb asi näilikult halvemini, sest Teie silmi vilksatavad läbi suitsu ja tolmu vaenlase jalaväelased, kes jooksevad kivimurruga ühel kõrgusel asuva tee harjal.

Teie 4. jagu tulistab Teie 3. rühma, kes on sisse piiratud, kuid pole hävitatud; Teie varurühmal ei lähe tule tõttu korda Hagenbach'ist välja tulla (kuigi ma teen heatahtliku oletuse, et ta sai kätte Teie käsu). Vaenlane, kes peatati harja 306 ees, vabanedes Teie 4. kuulipildujate jao tulest, liigub edasi ja jõuab 3. jaole granaadiviske kaugusele.

Ei, sest 10. kompanii ülem andis sellele jaole ühe teise ülesande ja asetab ta rohkem lõuna poole.

Jah, tule algplaanis küll. Kuid praegu on lahing täies hoos ja tal on õigus teha, mis ta kasulikuks arvab, et juhtida tuld vastavalt olukorrale.

Ei, ärge käskige! Ma ei ole Teiega ühel arvamisel. Mida arvate kõigest sellest, A?

On nende hulgas ainustki, mis Teile võiks paista ebatõenäoline, mis oleks vastolus

Harjale 306.

Ma jõuan olukorra kohta selgusele.

Ma annan 4. r. k. jaole käsu pöörduda oma tuli kivimurru poole ja Hagenbach'is asuvalle varurühmale käsu tulla ja moodustada uus kaitserinne harjal: sulu 23 ja 306 vahel.

Ükskõik, 2. r. k. jao tuli segab teda suuresti.

Kuid pataljoniülema käsu põhjal peab ta mind küljelt kaitsma!

Neis tingimustes ei saada ma oma 2. rühma, kes on üksinda ja ilma flankeeriva tule toetuseta, harjale 306; ma käsen...

A — Ma leian, kui Te lubate, et Teie kuhjate ebasoodsaid oletusi üksteise otsa.

Oh ei, sugugi mitte!

sellega, mida Te tegelikult olete üle elanud?

Minu romaan lõpeb üldiselt faktiga, et mõned kallaletungijatest ühest esimese joone kuulipildujast on mööda jõudnud. Te tunnete selle tagajärgi.

Kas ei ole algatus, mida Te, nagu teatasite, tahtsite ses suhtes jätta oma kompaniiülemaile, õigeks tunnistanud minu oletuse?

Mina samuti mitte.

Kõik see on tõesti ebaõige. Kuid milline oleks Teie arvates parem lahendus?

Jah; kuid peale selle teeb loo veel keerulisemaks 2. kuulipildujate jao kadumine...

Võib olla, tõesti, see jagu oleks, muuseas, võinud ka hävineda. Kuid olgu kuidas on, ma ei ole kapteniga H tema tehtud otsuste suhtes sugugi ühel arvamisel.

Kas peab kaitseorgani, mis on isoleeritud või isegi sisse piiratud, tagasi tõmbama? ... Ja kas suudetakse seda? Kas on, kui kungas 306 või kivismurd langevad, õige aeg moodustada täiesti uus kaitserinne, kutsudes kohale varud, kes ei saa tulla? Ning loobudes flankeerimisest, kui see on täies tegevuses, selleks, et teda asendada juhusliku tulega?

Määrustiku oma: kui üks tuleorgan on hävitatud või vallutatud, peab mõni teine organ automaatselt ette asuma kallaletungijale tee (nr. 370). Sellele aitab kaasa, kui kaitsekorrale on juba varakult antud mälelaua kuhu nii sügavuti kui laiuti. Kui vaenlane on vallutanud kivimurru, peab ta, kui ta edasi liigub, sattuma K a b e l i ristteel ja 306 poole ulatuval harjal asuvate postide tule alla. Seega oleks tema esimene edu tagajärjeta. Ja kui ta jõuab K a b e l i juure, satub ta H a g e n b a c h'i veerul asuvate postide tule alla. Kõik see ei tohiks muidugi endaga kaasa tuua toetuspunkti 306 tagasitõmbumist, muidu tähendab see järkjärgult terve kait-

Väga hea; kõik see on vastuvaidlematu. Kuid ma ei saa siiski väga hästi aru, kuidas lepitada seda, mida Te ütlesite, Teie kavatsusega, et kompaniiülemad peavad, niipea kui lahing algab, kohanduma tule juhtimise olukorrale.

Teie paigutus, olles tihedalt maastikule kohandatud, näeb ette võimsa tuleplaani.

Teie asute harjal 306, et tulistada Allmend Graben'it, Kabeli teeristmet, et tulistada kivimurrust väljapääsu jne., see kõik on väga loogiline. Selles tuleplaanis, nagu ta paigutuse kaudu on väljendatud, võiks kindlasti teatavaid muudatusi ette võtta, mis annaks temale rohkem painduvust. Kuid kas arvate, et võib teha niisuguseid pöörded, nagu, näiteks, teha 4. kuulipildujate jaol pool pöoret?

Kuid Teie kompaniiülematel on siis tegutsemiseks õigus ja nad püüvad Teie poolt neile seletatud ülesannete piirides.

sesüsteemi kokkuvarisemist. Määrustik mõistab seda hukka: igaüks peab kuni lõpuni paigal püsima (nr. 370, 5).

Ma ütlesin, et ma seda ei pea võimalikuks; samuti nagu ma ei loe võimalikuks muuta 2. jao ülesannet.

Minu arvates tuleb kompaniiülemal tegutseda oma parima arusaamise järele ainult siis, kui on tegemist kohaliku tähtsusega juhtumisega. Siis tuleb võimalikult rutem kõik oma tuli koondada selle tundeliku punkti vastu. Kuid kui kallaletung on üldine, siis ei ole kahtlust, et tuleb kinni pidada juba varem kokku seatud ja ette valmistatud tulekavast, kus igaühel on teostada oma osa.

Minu poolt kompaniiülematele jäetud algatusel on see-

Hea; neis tingimustes hakame viimati üksteisest aru saama. Kas ei või isegi kohaliku tähtsusega juhtumise korras tuleplaanis sisalduda teatavaid oletusi, mis soodustaksid tule kiiret koondamist?

Kas kavatsete seda reeglit tarvitusele võtta käesoleval juhtumisel?

Ja millised on niisuguse talitusviisi paremused?

See reegel on liig ebamäärane, kui et ma võiksin ta vastu võtta pikema arvustusega. Ma annan Teile varsti oma järeldused. Põhjus on arusaadav...

Olen Teiega ses suhtes ühel arvamisel. Raskest olukorrast võib vähe aega mõlemast relvast ühel ajal tulistada, ilma

ga kindlad piirid, millest oleks kindlasti paremini kinni peetud, oleksin ma end selgemini väljendanud.

Mitmet liiki relvadele, vastavalt nende tulistamise võimalustele, võib anda peale nende vastutava ülesande, mis on määratud üldise kallaletungi korras, veel juhustest tingitud kõrvalülesanded. Kui neil ei ole vaja teostada oma vastutavat ülesannet, siis nad võivad teostada ja peavad isegi täitma kõrvalülesannet, kui selleks on vajadus, ning ilma et nad enam saaksid erikäske. Kuid...

4. jaol võiks olla vastutavaks ülesandeks Allmend Graben'i tulistamine ja kõrvalülesandeks 6. jao kaitsmine küljelt. Kuid...

On selge, et seega võidetakse aega, sest ei ole vaja anda käske ning tule avamiseks jätkub väikesest märguandest. Kuid arvan siiski, et mitmesugustele juhtidele tuleb anda võimalus juhtida tuld, kui midagi ei ole selle vastu, nii nagu see on kõige soodsam.

A — r. k. kompül.: Ma esitaksin Teile veel ühe küsimuse juhtumise puhul 4. jaoga. Kas ei võiks jaoülem jätta ainult ühe relva vastutava ülesande täitmiseks ning määrata teise 5. jao toetuseks? See ei ole küll reeglipärane, kuid tungiva tarviduse korral ja hädaohust sunnitult võib teha reeglist erandeid.

et neil oleks üks ja sama märk. Kuid tehnilised raskused on suured!... Sellest erandist ei tohi seega teha reeglit. Tuleb alati meeles pidada, et vastutavale ülesandele antakse eesõigus, kui üks relvadest ajutiselt või lõpulikult on muutunud tarvitamiskõlbmatuks.

10. kompanii ülem?

Oletades, et kõik Teie kerged ja rasked kuulipildujad on kohale asetatud ning on varustatud kõrval- ja vastutavate ülesannetega, kuidas avatakse peatõkkest osavõtivate kuulipildujate tuli?

Miks jätate tule avamise oma kätte?

Kus on Teie K. P.

Millest järeldate, et on õige aeg tule avamiseks ja kuidas kavatsete käsu edasi anda?

Kui Te olete saanud kõigi oma rühmade ülemate teated?

Välja arvatud juhtumine...

Jälle telefoni kaudu?

Jah, kui ta on olemas ja kui ta töötab. Kuid selles võib kahelda. Kuid kui ta ei tööta ja Teie asute seisukorras, milles asus hiljuti Teie sõber Hagenbach'i K. P., kuidas saab siis Teie süsteem töötada?

V — kohal!

Tuli algab minu käsul.

Et ära hoida kasutat ja enneaegset paugutamist ning saavutada ootamatust.

Tee ääres, künkal 298.

Ma kasutan esijoone teateid, sest mul puudub võimalus otsekohe näha. Telefon, mis mulle neid teateid toob, annab edasi ka minu käsu.

Muidugi... välja arvatud juhtumine...

Kui juba esimene teade ei jäta vähematki kahtlust kallaleitungi tähtsuse suhtes. Ma võin siis ilma pikemalt viivitamata käsu anda. Ma võiksin ka täiendavaid teateid nõuda.

See on kõige kiirem ja sündsam abinõu.

Sel erilisel juhtumisel...

— Ei, harilikul!...

Teie käskjalad, kui nad saavad liikuda, ei käi nii kiiresti kui tule avamise tarvidus seda nõuab. Ja kui nad teel langevad, siis jääb kõik katki?

Me räägime veel sellest. Konstateerime esiteks midagi muud: ükskõik, mil viisil Te ka ei annaks käsu tule avamiseks, Te teete seda, kui see Teil üldse võimaldub, kontrollimatute teadete põhjal. Kuna Teie käsk oleneb esimese joone arvamistest, mille Teie võtate vastu, ilma et Teil võimalik oleks tema kohta selgusele jõuda, miks ei võiks Teie siis oma meestele õiguse anda avada tuli siis, kui see on tarvilik?

Ei maksa teha tühje sõnu. Ma ei tea kindlasti, milline on tule ühel ja samal ajal avamise võimalus Teie süsteemi juures. Ja mis kasu on sellest samaaegsusest, kui ta on otestatud tule hiljaksjäämise hinnaga, mis Teie kaitsele võib tähendada surma.

See on tõesti heaks ettevõtte abinõuks, mis tuleks Teie ettekirjutustes täpsemalt ära määrata.

Miks ei avata tule esimese joone märguandel, sest selle märguande põhjal annate Te ju käsu?

Abinõudest, kuidas Teid saaks kasulikult tarvitada, pole puudu. Kuid hoidke ümberaegse vahelesegamise eest, et ainult näidata oma olemasolu!.. Määrustik kinnitab seda kümnes kohas, lahingus peab kõik

Jäävad veel teised edasiande vahendid: käskjalad, signaalid.

Kallaletungi märguandmine raketidega kolme tulega, punane — Telliskiviahju rühma tarvis, roheline — künka 300 toetuspunktile.

Tuleavamise käsk: rakett — lipp.

See tähendaks tule ühel ja samal ajal avamise ohverdumist.

Tungiva vajaduse korral peaks kindlasti esijoon ise tule avama.

Kuid K ü n e n b e r g'ilt 8. jao tule avamiseks minu tulitõkke kõvendamiseks läheb ikkagi käsku tarvis.

Seda võiks, kuid siis tekib küsimus, milleks ma üldse olen!

sündima „automaatselt“ ja „silmapilkselt“. Teie ülesanne seisab selle keerulise mehhanismi ettevalmistamises: see ei ole sugugi kerge ülesanne ja ta pakub Teie kiiduväärt tegevustahetele küllaldase ala.

Kapten H, kuidas avatakse tuli Teie rindel?

Puudub veel üks signaal, et avada 6. jao tuli Ü b e r k u m e n ' i pihta.

Väga hea.

Tuli avatakse signaalide järel: milline on Teie poolt kindlaks määratud tuleliik?

See teguviis on vastuvõetav neile, kes näevad, kuid neile, kes ei näe, nagu näiteks 7. jaole, on see vastuvõtmatu; öösi on ta üldse vastuvõtmatu.

Seega?

Kuulipildur, mida arvate Te sellest?

H — Täielikult signaalide abil, mis esijoonelt antakse (vaatlejad, vaatluspunktid). Valge rakett kõrgustik 306 jaoks, punane rakett E g l i n g e n ' i tee raiooni jaoks.

Peale selle on mul, ühiselt 10. kompaniiga, ette nähtud veel üks signaal, et nõuda tuld 7. jaolt. H a g e n b a c h ' i ees ning üks teine 8. jao tule avamiseks küla lõunapoolse veeru kaitseks küljelt.

Selleks tarvitame rohelist kolme tulega raketti.

Oh! ses suhtes ei ole ma ettekirjutusi annud; tuleb lasta niikaua, kuni vaenlane peatub.

Need, kes ei näe, lasevad kümme minutit. Kui märguannet korratatakse, alustavad nad uuesti tuld.

K p l. — Kümme minutit katkematut tulistamist teeb 4.000 pauku, mis kummagi jao kuulipildujad ajab äärmiselt kuumaks. See on liig relvade vastupanu kui ka laskemoonaga varustamise suhtes. On asjatu, arvan, niikaua tulistada. Igal juhtumisel võiks tuli kümme minutit kesta, kuid ta maksimaalne kiirus võiks väldata, näiteks, ainult alul kolm või neli minutit.

Pidage meeles, et jalaväelane teeb andeksandmatu vea, kui ta annab, kuigi kogemata, kuulipildujale teostamatu käsu.

Major A, enne kui lõpetada Teie pataljoni käsitluse, veei üks küsimus: Teie, samuti kui Teie sõbrad B ja C, rääkisite põhjapoolsetest „toetuspunktidest“, ja lõunapoolsest „toetuspunktist“, mõistes seega oma ala jaotusi maastikul. Kompaniiülemad tarvitasid sama nimetust oma tegevusriba alljaotuste suhtes. Kas see segadus rahuldab Teid?

...näib õigustavat seda tarvitamist? Vaatame järele! On Teil mulje, et K ü n e n b e r g ja kõrgustikud 296, 298, 300 kokku moodustavad „toetuspunkti“?

Miks?

Mille ühtlus?

Tooge üks näide!

Ilus; kas olete minuga ühel arvamisel, et Teie käsus tarvitati seda terminoloogiat valesti?

Tema „vastupanusõlmed“ on rohkem õigustatud kui Teie „toetuspunktid“. Kuid siiski alusite Te kõik halvale harju-

A — Muidugi mitte, kuid määrustik...

Tõtt öelda, mitte; see ei ole isegi mitte „vastupanusõlm“.

Mulle näib, et need neli maastiku ebatasasust on üksteisest rippumatud, nii et igaühe kaitsel ei ole eelmise või järgmise omaga sidet; puudub ühtlus.

Hm! Ma mõistan seda, kuid ei oska väljendada! Ülesande, juhatamise ühtlus....

K ü n e n b e r g võib moodustada „toetuspunkti“; hari 306 samuti; K ü n e n b e r g ja nõgustikud 296, 306 ei moodusta midagi; K ü n e n b e r g 296, H a g e n b a c h võivad moodustada „vastupanusõlme“.

Teil on täiesti õigus, kuid rügemendi oma käsus...

musele, mida tuleb parandada. Määrustik annab meile mõistet pataljoni ja kompanii „tegevusribade“ äratähtsuseks; meil tuleb talitada nende ettekirjutuste järgi. Need tegevusribad sisaldavad loomulikke või kunstlikke „toetuspunkte“ teatava arvu, s. o. „punkte“, kuhu kaitse võib headel tingimustel asetada ühe oma kaitsepaigutuse elementidest. Ja kui mõned neist toetuspunktidest saavad koostada oma tuld ning neid võib ühendada mõne üldülesande täitmiseks, ühise juhatuse all, siis moodustavad nad „vastupanusõlme“.

Nagu kõigis lahinguküsimustes, ei ole tähtis maastiku lõikamine suuremateks või vähemateks tükkideks, vaid tulekoostöö ja juhtimise korraldamine.

c) Meie oleme, rügemendiüleml R, oma ringkäigu lõpetanud. Kuna ma igal pool Teie asemel tegutsesin, küsin ma nüüd Teilt, millele oleksite juhtinud oma pataljoniülemate tähelepanu ja millised muudatused oleksite oma ringkäigul ette kirjutanud nende korralduste suhtes. Meie ei peatu Teie peatusjoone tule korraldamisel. On selge, et see tuli peab suurel määral olema koostatud positsiooni sügavuses asuva kolmveerand pataljoni tulega. Tulen selle küsimuse juure veel tagasi.

Kuid meil tuleb veel uurida Teie tuleplaani mõnd tähtsat punkti, enne kui asuda järelduste tegemisele.

Nüüd, kus olete näinud tervet oma löiku, kas Te muudaksite oma paigutust?

R — Ei. Mul oli kavatsus keskmiselt osalt, kus kuulipildujate järele on vähem tarvitud kui mujal, neid ära võtta. Kuid major B kasutas neid väga hästi oma naabrite huvides. Ma loen seega paremaks nad tema käsutusse jätta, sest nad täidavad ülesandeid, mida ma neilt soovisin.

Ilus. Mida teete positsiooni kuulipildujate kompaniiga ja rügemendi saaterelvadega, mis ootavad Teie käske Gommersdorf' küla lõunapoolisel väljapääsuteel?

Ma ei räägi Teile vastu.

Mõned pataljoniülemad kaebasid, et neil ei ole küllalt kuulipildujaid, kas Teie ei võiks kasutada osa selle kompanii kuulipildujaid, et nende tagavarasid suurendada?

Hea küll. Teie ülejäänud saaterelvad?

„Gommersdorf'i lõunasel väljapääsuteel!“ ... hm! ... nad oleksid võinud sama hästi oodata oma asukohas.

Ma kasutan kuulipildujate kompaniid Breilkopf—Sulg 21 peatusjoone varustamiseks tulitõkkega Rossbach'i sängi pihta. Nagu Te praegu tähendasite, korraldan ma peale selle nende koostatud tule ühes pataljonide omadega: pikituli Breilkopf—Badricourt'i raiooni ja Hasenberg'i ning Rossenberg'i vahelise nõgustiku pihta. Flankeeriv tuli Hagenbachi põhjapoolsete lähiste pihta. Võiks muidugi ka selle kuulipildujate kompanii kaugetuld kasutada üle peade tulistamiseks peamise tulitõkke vastavatel ribadel, kuid ma ei ole seda üksikasjalisemalt uurinud.

Ma oleksin seda juba alul teinud, kui ma oleksin seda tarvilikuks lugenud. Enne kui varusid moodustada, tuleb anda tegelikule positsioonile küllaldane garnison. Kuid õiendades peajoone liig esile tungivad nurgad, jääb igale poole küllalt kuulipildujaid. Ma eelistan pidada varu, millest võib pataljone täita kaotuste korral ja mis oodates võib neid abistada oma tulega.

Kõik nõuavad mult neid, kuid ma ei saa neid igale poole anda. Ma ei taha lahutada müüsereid. Hoosal kaalumisel annaksin ma Stokes'id pataljonile B, et tulistada metastunud nõgustikke Metsa-
maja läheduses.

Miks annate pataljonile B eesõiguse?

37 mm suurtükid?

Ilus. Kõik Teie vahendid, on nüüd tarvitusel: pataljonid, rügemendi saaterelvad, kuulipildujate kõvenduskompanii. Mis jääb veel teha?

Kaks gruppi! Teie olete rikas!

Kuid siiski palju rohkem, kui seda harilikult ollakse. Mida teete selle suurtükiväe tulega? ja miks ei ole Te selle tarvitamist kindlaks määranud käsus?

Olgu; kuid pidage meeles, et alati ei ole Teil aega nii viisi viivitada; Meie puudutame varsti viisi, kuidas Te õlek-

Ses lõigus segavad 75 mm suurtükiväe tegevust puud. Ma eelistan kasutada oma suurtükke mujal ja tarvitada siin kõvera lendjoonega müüsereid.

Viimased asuvad paigutuse keskel, seal, kus nad oma laskeulatust kasutades naabrite huvides saavad töötada. Seks otstarbeks seatakse nad üles nögustiku alule Hasenberg'i ja Rossenberg'i vahel. Peale oma vastutava ülesande antakse neile veel kõrvalülesanded, millede teostamist nad peavad ette valmistama.

Üks pataljoni kohta, kusjuures pataljonil B tuleb see paigutada nii, et ta saaks tulistada pataljoni C huvides. Hasenberg metsa veerult lõunasse jooksvalt harjalt võiks see suurtükk heades tingimustes tulistada kuulipildujaid, mida kallaletungija võiks paigutada Carspach või Stockete' metsa veerule või harja 78.19 lähedusse.

Tuleb veel korraldada otseste toetuse suurtükiväe tarvitamist: kaks gruppi 75 mm on minu lõigu jaoks.

Mitte nii rikas, kui oleks tarvilik...

Ma tahtsin esiteks tutvuda oma lõiguga ning tundma õppida oma pataljonide tule korraldust. Sest ma tahan saata mürske sinna, kuhu ma ei saa saata kuule.

Suurtükiväelane:
Kui Te lubate... minu mõlemad grupid asuvad juba positsioonil, sest ma ei või neid

site võinud orienteeruda selles oma pataljonide tulekorralduses. Oleksite seda teinud, oleks Teil olnud võimalik oma tuleplaanis suuremate vigadeta kindlaks määrata suurtükiväe osa.

Nüüd olete Te igatahes küllalt informeeritud. Arge enam viivitage andmast seletusi suurtükiväelasele, kes ei tea, kuhu Te mürske tahate, ega tea ka seepärast, kuhu oma suurtükk üles seada; see valmistab talle tuska.

Nii et Te valisite positsiooni ja asusite sinna. Millistel kaalutlustel?

„Nagu ta on ette valmistatud“, Te kuulete seda, sõber R!, ja Teie näete, et ei olnud sellest kasu, et lükkasite viimase minuti peale nõude esitamise suurtükiväele. Suurtükiväelase väga loogilistest väidetest — välja arvatud mõned vaieldavad punktid, millest meie siiski vaikides möödume — järgneb, et Teil tuleb

teele jätta. Peale selle tuleb patareidel kohapeal korraldusi teha, vaatluspunkte valida ja korda seada, sideteenistust korraldada, tulistamist ette valmistada, laskemoona tagavaraks muretseda. Meie ei saa oodata, kuni jalavägi on lõpetanud oma pikaldase ja üksikasjalise luure, sedaenam, et teemi andmetel vaenlane iga moment võib kallale tungida.

Kuna diviisi käsk midagi ette ei kirjuta ja jalaväe soov mulle teada ei olnud, tuli mul endal otsustada. Ma asetasin oma grupid nii, et saan ühega tulistada *L'argue'* orgu ja avaust metsastunud keskriibast põhja pool, teisega — *Badricourt'* avaust. Teataval määral saaksin ma ühe grupi tule teise grupi jaoks ette nähtud ribasse üle kanda. Kuid sellega ühendatud raskused vaatluse ja sidepidamise suhtes piiravad selle teguviisi tarvitamist erijuhtumistega (iühikeseajaline tulekoondus, kohalik kallaletung jne.) ja takistavad seda lahendusviisi otsese toetuse harilikul tegevusel, nagu see ette on valmistatud.

R — Just seda ma oleksingi nõudnud!

leppida ühe grupiga metsadest
põnja, ühega lõuna pool.

Õnnelik ühtesattumus!

Seega siis õnnelik vaadete
ühtlus! Ja mida teete selle
tulega, R?

On Teil midagi selle vastu
õelda, suurtükiväelane?

See selgitab Teile, jalaväe-
lased, miks määrustikud pii-
ravad suurtükiväe peatustuld
„oluliste punktide“ vastu ning
soovitavad jalaväel kindlasti
loobuda ettekujutatavast mürs-
kude pidevast tulitõkkest, mil-
le taga tal mitte midagi po-
leks teha.

Suurtükiväelane:
Mida mul hõlbus oli ette nä-
ha; oleks olnud raske teisiti
talitada.

R — Ma tahan ta sinna
asetada, kuhu minu kuulid ei
lähe või lähevad halvasti. Ma
nõuan seega tuld põhjas Al-
lemend Graben'isse, lõu-
nas Stockete' metsa ja
viimast kahelt poolt ümbritse-
va avause pihta.

Suurtükiväelane:
Mitte midagi; kuid mul läheb
vaja täpsemaid andmeid —
Allmend Graben on ligi
2 km pikk; Stockete' metsa
ühes oma avaustega on rinnet
pidi 1.200 kuni 1.800 m, sü-
gavusse üle kilomeetri, kuid
üks patarei saab edukalt tu-
listada ainult 200-meetrilist
rinnet, kusjuures maksimaal-
ne laskekiirus on 8 pauku mi-
nutis suurtüki kohta. See tuli
võib kesta ainult neli või viis
minutit. Hädakorral võib pa-
tareile 300-meetrilise rinde an-
da, kuid mõjuvus väheneb siis
suuresti; viimane võrdub nul-
liga, kui rinne üle 300 m. Sa-
mut ei suuda ma kasulikult
tulistada, kui sügavus ühe gru-
pi kohta on üle kilomeetri.

R — On väga raske minu
poolt tähendatud ribas eelis-
tada mõnda punkti teisele. Ma
võin nõuda kaugetule jaoks
üldtegevuse suurtükiväe abi,
mida kavatsesin kasutada
Car spach metsa ja Eg-
lingen' küla pihta.

Mida Te otsustate, R?

Kas ei ole, näiteks, Allmend Graben'is kohti, mida Teie jalaväe relvad saaksid veidi tulistada, välja arvatud kohad, mis asuvad tulistamatutel aladel või väljaspool laskeuatusi?

Ja kui tuld ei ole käsuga ette nähtud?

Teie läete, R, et on siiski olemas lahendus Teie probleemile ja et suurtükiväelastelt võib saada hulk väärtuslikku abi, kui nendega ainult kokku lepatakse ja neilt kuud ei nõuta.

Väga hea kavatsus igatahes. Kas Teil, suurtükiväelane, ei ole selle vastu midagi öelda?

Suurtükiväelane: Peale selle tuleb, nagu kuulipildujatel, nii ka patareidel, arvestada niipalju kui võimalik „hariliku“ ja „juhusliku“ tulistamisega, mis vastab Teie vastutavatele ja kõrvalülesannetele. Ma ei saa korraga tulistada tervet Allmend Graben'it, kuid ma võin seal ette valmistada tuld, et tarviduse korral tema ükskõik millist punkti tule alla võtta. Minult peatustuld nõudval märguandel alustan ma harilikku tuld, mis Teie käskude järjekorras nr. 1 on ära tähendatud. Kuid me võime, kui tuld nõutakse telefoni või maatelegraafi kaudu, pärast lühikest viivitust samuti anda ükskõik millise numbriga tähendatud käsus ette nähtud tulikoondust.

Ka siis saab teada anda, kui ta asub vastavate patareide tegevusribades, kuid see nõuab veidi rohkem aega.

R — Ma kavatsen kasutada nende vastutulelikkust, et neilt nõuda võimalikke tulikoondusi ribadele, mida vaenlane mulle kallaletungiks võib kasutada tulealustena: hari 306, kungas 78.19, jne.

Suurtükiväelane: Nagu soovitakse, ma tuletan ainult meele, et patareid, kui nad näiteks oma tule koondavad harjale 306, siis nad ei saa mujale lasta. Tule koonduse korral ei saa grupp enam 600 m rinnet tulistada, vaid ainult 200 kuni 300 m.

See on endastmõistetav, mille me väga sagedasti unustame ja mille meele tuletamise eest Teid tänan. Kui meil ta oleks kindlasti meele, siis ei tarvitataks nii sagedasti kergemeelset väljendust „suurtükiväe tulikoondus“.

On Teil, suurtükiväelane, veel mõni märkus?

Härrad H ja V, järg on Teie käes! Mul ei ole enam vaja arvustada Teie mitmevärvilist tulevärki; seda on juba tehtud.

Mida arvate sellest, R?

Olen Teiega täiesti ühel arvamisel; kuid kelle süü see on, et Teie alluvad valisid niisuguse kunstliku ja keerulise süsteemi?

Ma ei taha öelda, et oleksite „võinud“, vaid et oleksite „pidanud“. Ja oleksite korraldanud signaalide läbi teostatava tulesüsteemi, Teie kompaniiülemad oleksid pääsenud nii mõnestki eksitusest.

Kas oleks vaenlane nii viisakas olnud ja oodanud kuni Teie heaks oleksite arvanud

Ma tahaksin paluda rügemendiülemat teha väike muudatus ühe pataljoni korraldustes.

Et meie tuli algaks kiiresti ja eksimatult, tuleb lihtsustada niipalju kui võimalik meie vaatlejate ülesandeid. Jutt oli tervest tosinast valgussignaalidest kuulipildujate mitmesuguse tule nõudmiseks. Kui meie tulenõudmise signaalid on sama keerulised, siis on meil võimatu neid ära tunda.

Ma soovin, et seda süsteemi lihtsustataks niipalju kui võimalik; meile aitaks ühest signaalist isegi terve rinde kohta, sest meil ei ole raske määrata kindlaks suuna, kust kutse tuleb.

R — Suurtükiväelasel on sadakorda õigus; ma ei leia põhjust, miks ei võiks tema poolt nõutav ühine signaal tähendada ka jalaväe tule avamist.

Teie tahate öelda, et ma oleksin võinud ses suhtes anda rügemendile tarvilikke ettekirjutusi.

Kindlasti, kuid ma arvasin, et kõigi nende ettekirjutuste õige koht on „kaitsekas“, mitte aga „kaitsekäsus“.

Võib olla mitte, kuid...

oma „käsu“ „kavaks“ ümber teha?

Kas ei ole üks tuleplaanis ära määratavaid peaküsimusi viisi, kuidas tuld avada ja juhtida?

... Ei mainita, ma tean, tuld. Kuid nr. 410 ütleb, et „tuleplaani kokkuseadmine on iga jalaväe juhi esimene ülesanne, niipea kui ta on jõudnud maastikule, mida ta peab kaitsma“. Seega on määrustiku tekst täielikus kooskõlas tegelikkude nõuetega.

Kahtlemata; kuid määrustiku nr. 274 „kaitsekäsu“ loetus...

III. ARVUSTUS.

A. Harjutuse kestel tehtud õpiste kriitiline kokkuvõte.

1. Teie olete kõik kindlad, et olete, kui väikesed eksimused kõrvale jätta, ausalt juhtinud oma kaitset. Mul tuleb kohe alul Teile valmistada pettumusi ning korra ta Teile nii sagedasti kallaletungi harjutuste kestel tehtud etteheidet: Teie ei juhi.

Teie jaotate mehed ja relvad maastikule, mille lõikate osadeks. Kuid üheski meie poolt uuritud käskudest ei ole leida manöövri pühendatud tahet, mis oleks hästi kohandatud erijuhtumistele. Ärge arvake, et ma Teile ette heidan, nagu poleks te olnud küllalt skemaatilised. Keegi ei nõudnud Teilt, et oleksite pidanud endast rügemendi- või pataljoniülema „manöövri idee“ välja pressima — kuid oli tarvis kombineerida, korraldada ja luua tulesüsteem. Juhi manöövriks positsiooni kaitsmisel on tema tuleplaani. Kuid näib, et Te ei tea, mis on tuleplaani. Ning nii kaitsel kui kallaletungil peab kaitsekord olema kavatsatud manöövri järelduks. Kuid Teile talitasite ümberpöörduvalt. Asetate maapinnale kaitsekorra, mis, kui ta kord on kohal, siis tulistab nii, kuidas tahab ja saab!

Rügemendiülem R, püüdes õigustada oma käsku,

avaldas kalduvust, mille ebaõigluse ma talle selgeks tein: ta kordab sõna-sõnalt suurema osa käsust, mille ta on saanud ise. Ta jaotab maastiku oma positsioonide vahel. Ta „tuleplaan“ piirdub ettekirjutustega, mis, kuigi iseendast väga korralikud, kindlustavad ainult tuleside loomise naaberlõikudega.

Mis sündis?

Kuna vastupanupositsioon ei olnud täpselt kindlaks määratud, valisid pataljoniülemad igauks ta endale ise, ilma naabritest liig palju hoolimata, ning, talitades selle arusaamise järgi, mida nad said maastikust. Kahte kolme hulgast tõmbas ligi „ilus positsioon“, mis nende arvates oli parem kui see, kuhu neile oli kästud asuda. On kiiduväärt soov vaenlasele võimalikult vähem maad anda. Kuid samal ajal tähendas see püüd, et teisiti talitada kui teised, ning ebateadlikku alistumist püüdele asuda harjale enda ees, mis paistab alati käesolevast parem. Huvitavad tagajärjed: andes sõna sõnalt edasi oma pataljoniülematele kõrgema juhatuse ettekirjutused, rügemendiülem R ajas nurja sama juhatuse kavatsused. Vastupanupositsiooni eelarv ei liitu enam naabrite lõikudega, vastastikune flankeerimine viimastega on kesk-pärane või koguni võimatu. Olemasolevate kindlustuste kasutamine — mis sisaldavad häid varjeid, — asendatakse asumisega alale, kus kõik tuleb teha uuesti.

Paigutus muidugi ilmestab seda esimest viga. Ta on, kahjuks, mitteainult ettepoole nihkunud, vaid on peale selle kuhjunud eelservale, jättes tõsiseid tühje kohti positsiooni sisemuses ja tagaplaanil.

Kas annab see esijärgu suur tihedus väga võimsa peamise tulitõkke? Meie konstateerisime vastupidist: tuli ei ole kokkukuuluv, esitades hulga katkematuse lahendusi. Ühed soovivad oma tuld viia võimalikult kaugele. Teised unustavad kaugetule või ei hooli tast sugugi. Tuli positsiooni sisemuses ei huvita igauht. Tuleside üksikute tulealade vahel, olles jäetud täielikult pataljoniülemate omaalgatuse hooleks, annab põhjust ebaühtlaseks lahendamiseks, mille puhul põrkavad kokku vasturääkivad teooriad.

Pataljoni B ala välja arvatud, ei näi keegi püüvat kooskõlastada mitmet liiki relvade tuld, et saada kindla tulemuse — tulitõkke või koonduse. R. k. ja k. k. seatakse üles üksteise järele. Juhus teeb kõik muu, sest ei saa teisiti nimetada seda alluvat algatust, mida nii väga hinnatakse, kuid mida ei orienteerita ega juhita.

Võiks ehk vähemalt arvata, et juhil, kui ta kontrollib kohapeal alluvate otsuseid, oli võimalik tehtud vigu parandada. Me nägime, mida see parandamine maksab. Toetudes juba tehtud korraldustele, soovitatud ja väga vajalised muudatused võeti vastu umbusklikult. Vahel on neid võimatu teostada, nii et juht on sunnitud neist loobuma. Võib neid peale sundida? Kindlasti, kuid see tähendab siis vastukäiku kõigi tema pahedega, milledega te olete tuttavad. See ei tasu vaeva ega kulutatud tööd. Praegu on meil juhtiva koosseisu harjutus kaardil. Kujutlege, kui palju suuremate raskustega tuleks tegemist teha, kui need muudatused võetakse ette meestega, kes juba on asunud maastikule. Ainult tühiseid muudatusi saaks siis ette võtta ilma ülepääsmatute raskusteta.

Ülemal on alati õigus peale sundida seda lahendust, mida ta loeb paremaks. Kuid kas peab ta hilja vahele astuma? Kas peab ta laskma alluvaid „tegutseda“, et siis neile öelda: „Teie olete teinud nii, kuid mina tahan, et see oleks nii, muutke ta ümber.“ Või tuleb eelistada, et ülem juhataks juba varakult? Ma pean tunnistama, et viimane teguviis meeldib mulle rohkem.

Samuti märkame nüüd, et rügemendiülem R jättis oma käsus mõndagi ütle mata, mida ta oleks pidanud ütleva. Ning et tema pataljoniülemad oleksid pidanud mõndagi tegema, mis nad jätsid tegemata.

Viimase asjaolu võtamegi arutusele.

2. Rügemendiülem saab diviisiülevalt käsu, mida Te tunnete. See käsk ei ole, võib olla, täiuslik, kuid täiuslikke käskke on harva, ja rügemendiülemaal ei ole siin midagi parata. On kiire, ei ole aega minna maastikku vaatama, tuleb käskke anda kaardi järgi, milleks meil on reljeef-plaan.

Mida käskida? Kõige pealt tule süsteemi,

sest see peab olema iga jalaväe juhi esimeseks mureks, kes on saanud ülesande.

Mida tuleb mõista tuleplaani all? Rügemendiülem, kes määrustikku tunneb, vastab: silmapilkselt avatav pidev tulitõke, tulistamine positsiooni sisemuses, vastastikuse flankeeriva tulega hästi omavahel ühendatud tuleorganid, võimalikkude tulikoonduste hoolikas uurimine (Nr. 384). Kas võib kõik see ettevalmistus jätta pataljoniülemate hooleks? Ei, sest sel ettevalmistusel puuduks ühtekuuluvus, ta nõuaks asjast-huvitatute vahel hulgalisi kokkuleppeid, mis on teostatamatud. Tuleb kindel raam anda, millesse juhi tegevus mahutatakse. Kuna meil on, peale selle, väga laialdased tulistamisväljad, siis võib kuulipildujaid nende suure laskeulatuse tõttu kasutada ühelt alalt teise laskmiseks: seega rügemendiülemale veel üks otsus, mida ta oleks pidanud tegema. Nii siis, tööle!

Meie tule ülesandeks on peatada vaenlane positsiooni ees või, halvemal juhtumisel, tema sees. Kas võib jätta selle tule korraldamine olenevaks sellest, mida teeb vaenlane, kui ta kallale tungib? Ei, sest seda saadakse liig hilja teada. Kas on vaja luua hüpoteese ja ehitada oma kava sellele nõrgale alusele? Ei, sest see oleks liig ebamäärane. Kuna ei saa tarviduse korral äkki luua ühtekuuluvat tulesüsteemi ega teda ehitada ebamäärastele oletustele, siis tuleb aluseks võtta midagi muutumatut: m a a s t i k k u. Kas hindame sellega liig madalalt vaenlase vaba tegevust? Mitte sugugi, sest kui meie ei tea, mida ta katseb teha, ning loobume seda oletamast, võime talle siiski peale sundida ühe ülemineku joone, kui ta tahab vallutada meie positsiooni: peamine tulitõke. On arusaadav, et ses tõkkes ei tohi olla pragusid.

Rügemendiülem uurib seega maastikku, mille diviisi poolt kindlaks määratud „eelserv“ jaotab kaheks alaks: sealpool seda joont on meie kuulide ja mürskude ja vaenlase ala; siinpool — ala, kuhu asetuvad meie tuleorganid.

Kas on eelserv küllalt täpselt kindlaks määratud diviisiülema poolt? Ei, ta on ainult üldjoontes ära tähendatud. Juhtidel, kel tuleb edukalt paigutada oma mehi

ühele ning mürske teisele poole seda joont, läheb vaja palju üksikasjalisemaid andmeid. Rügemendiülem peab seega ülaltsaadud ettekirjutused hoopis täpsemalt kohandama maastikule.

On olemas teatav kriips, mis peaaegu vastab nõudele, ta on märgitud okastraadi võrguga. Kas tuleb see tarvitusele võtta? Kahtlemata, sest ta esitab sama probleemi lahenduse, mida on uuritud enne meid, kuid milleks oli rohkem aega. Kuid siiski on soovitav tarvitusele võtta ettevaatusabinõu: järele vaadata, kas see joon võimaldab meile asetada peamine tulitõke sinna, kuhu meie seda tahame. Kaardi uurimine rahustab rügemendiülemat ses suhtes.

Seega on tulitõkke tagumine piir kindlaks määratud. Kas võivad meie mehed, alates sest piirist, tulistada niikaugele kui tahavad? Ei, sest tulitõkkel peab olema mürskude ja kuulide küllaldane koondus, ilma milleta temal puudub mõjuvus. Seega tuleb kindlaks määrata maastiku riba, kus see koondus teostub. See nõuab uuesti maastiku hoolsat uurimist ning uut, käsus väljendatud otsust.

Nüüd võime oma plaanil ära tähendada peamise tulitõkke nii, nagu me teda tahame kohaneda maastikule.*)

(Juhataja kujutab liivakastil punase kriidipulbri abil ala, mis vastab peamisele tulitõkkele).

Kas tulistame ka teisele poole seda ala? Kindlasti ja niikaugele kui saame. Kuid et siin ei ole vaja koostada täpselt tuld ühelt pataljonilt teisele, rügemendiülem võib piirduda sellega, et juhib tähelepanu teatavatele eriti tähtsatele märkidele (lähised, vaenlase tulealused, jne.). Kuid sagedasti tuleb tal siiski korraldada seda tulistamist väga hoolsalt, et seda kohandada lahingepostide tegevusele taandumine või vastupanu).

Peale peamise tulitõkke tuleb organiseerida tuld positsioonil endal. Kuna rügemendiülemal on maastik tundmatu peensustes, määrab ta kindlaks suured loomulikud

*) Vaata skeem nr. 9. Liivakastis võib seda tuleskeemi kujutada mõne pulbritaolise aine abil (peenikene kriit jne.).

lõiked, mida ta vastupanupositsioon pakub. Seal korraldatakse „tulelindid“, mis on samuti tulitõke, seega siis koondus. Olles käsuga ette kirjutatud, moodustavad nad tulevõrgu suured silmad, millede sisemuses pataljonid ja kompaniid kujuvad tiheda katte. Tähendame selle plaanil.

(Juhataja kujutab liival sinise kriidipulbri abil peamised tulelindid).

Seega on maastikul kujutatud meie tulevõrgu raamistik. Seda uurides võib rügemendiülem teha teatavaid järeldusi:

Määrata üldiselt kindlaks relvade, eriti kuulipildujate arvu, mis on vajalised kava teostamiseks. Ta jaotab ülesanded pataljonide vahel, ta määrab igapähele neist teatava ala. Otsustab, mida neilt igapähele võib võtta rügemendi löigu varude moodustamiseks ning milliseid tuleülesandeid tuleb täita neil varudel: **s e s t p a i g u t u s o n t u l e s ü s t e e m i t u l e m u s e k s.**

Uurides lähemalt, milline on maastik tema poolt kindlaks määratud alade piiräärses ribas, ta määrab täpselt kindlaks selle piiri tule teostamise huvides. Ta määrab igal alal kindlaks tule ülesanded, mis on kasulikud kahe ala tule kokkuliitmiseks. Tarviduse korral kirjutab ta siin-seal ette erilise toetuspunkti moodustamise, et kõvendada liitekohti.

Ta määrab kindlaks rügemendi saate relvade tarvitamisviisi, kasutades nende omadusi, eriti müüserite kõverat laskejoont, et täiendada või parandada peamist tulitõket.

Kui kõik rügemendi vahendid on tegevusse pandud, seab ta kokku otsese toetuse suurtükiväelt nõutava tulede nimekirja, et pikendada või kõvendada peamist tulitõket. Kuna see nimekiri saab vististi pikk, nii et seda raske on teostada meie suurtükiväe vahenditega, siis ta määrab kindlaks soovitud tule järjekorra vastavalt tema tähtsusele. Sama teeb ta ka üldtegevuse suurtükiväelt toetuse nõudmistega.

Ta määrab kindlaks teostatavad ja ettevalmistatavad peamiselt kuulipildujate tulikoondused, niipalju kui

see nõuab mitme ala koostööd; määrab kindlaks nende korraldaja.

Teie näete, kui palju huvitavaid asju võib lugeda pliiatsiga kaardile märgitud tuleskeemist.

Rügemendiülem on selle skeemi kindlaks määranud. Et seda teostada, kooskõlastas ta kõigite mataritavitate olevate relvade tule. Kas on tuleplaani nüüd täielik? Ei, sest tuleb veel kindlustada peamine tulitõke ja teda kõvendava peatustule silmapilkne avamine. Selleks tuleb korraldada vaatlust, vaatlustagajärgede edasiandmist signaalidega, signaalide järele avatud tulevalitsemist.

Kui rügemendiülem on, peale selle, veel hoolas, muretseb ta laskemoonaga varustamise eest ja määrab kindlaks, kuigi mitte üksikasjus, selle alused.

See oleks olulisemat rügemendiülema kaitsekäsu „tuleplaani“ kohta käivates ettekirjutustes. Ta võib nüüd käsu kokku seada. See uurimine võttis talt tubli pooltundi. On see kaotatud aeg? Ma arvan, vastupidiselt, et see on võidetud aeg. Kas segavad need ettekirjutused tema alluvaid nende ülesannete täitmisel? Pärast meie harjutuse õpiseid, olete, usun, vastupidisel arvamisel. Keegi ei saa täita rügemendiülema aset, et ühtlustada tervet seda koostööd ning viimase ülesanded jaotada teostajate vahel ära. Katsuge, kas Te saate neist ettekirjutustest midagi maha kärpida, ilma et see kuidagi ei halvaks kaitse üldsüsteemi?

3. Ka pataljoniülematele ei tule oma ülesannete täitmisel tööst puudu.

Neile igapähele antakse:

a) Ülesanne, milles sisaldub:

Maastikul hästi ära tähendatud tule juhtimine (peamine tulitõke, peamine tuli positsiooni sisemuses, kauge-tuli).

Tegevusriba (esik), mis samuti on täpselt ära määratud.

Tuleliigid (tuleside oma naabritega, osavõtt tulikoondustest väljaspool oma tegevusriba).

b) Teostamise vahendid: kõik või osa pataljoni omi, mis on kõvendatud täiendavate vahenditega (rügemeni saaterelvad, kuulipildujad, lähida kaitse suurtükid).

Käsus on, peale selle, veel tähendatud tuletoetus, millega nad võivad arvestada: naaberalade tuli (tuleside, osavõtt teatava ala tulikoondustest), rügemeni varude tuli (peamise tulitõkke kõvendamine, kaugetuli, tuleribad positsiooni sisemuses), suurtükituli;

Neil tuleb:

a) koostada vahendite tarvitamist, et täita ülesannet;

b) täiendada positsiooni sisemuses tulevõrku, mille peamised silmad märkis ära rügemeniüleml;

c) teha kõik tarvilikud üksikasjalised korraldused ning kontrollida, et tulesüsteem töötaks, ning eriti, et peamine tulitõkke astuks tegevusse automaatselt ja silmapilkselt. Seega: tule ettevalmistus ja jaotus märkide järelle, meeskonna ja relvade kaitse, laskemoonaga varustamine, vaatluse ja side korraldamine jne.

Pataljoniülemlatel on muidugi abilisi, alluvaid. Ta ei saa kõike seda teha ise üksikasjaliselt. Kuid ta ei tohi kellegile üle anda kohustust kooskõlastada ja korraldada tegevust tema tervikus.

Meie mõlemad harjutused võimaldasid meile uurida ülaltoodud kohustuste olulisemaid punkte ning me jõudsime selgusele, et tuleb veel kaua töötada, kuni meie refleksid muutuvad kiireteks ja eksimatuteks. Arvestage sellega pataljoni harjutustel, mida korraldate samal teemil.

Ma kordan seda veel, sest see on tähtis. Pataljoniüleml ei täida oma kohustust, asetades lihtsalt kohale mitmesugused elemendid, mida ta juhatab, või määrates oma kuulipildujatele ülesanded, kuid jättes laskurkompaniide ülematele täieliku „tegevusvabaduse“ oma tule tarvitamise korraldamisel. Pataljoniülemlat ei huvita relvade paigutus, vaid tule kooskõlastamine. Sama reegel, ainult teisel viisil, maksab ka rügemeni... ja diviisiülemate kohta:

ei ole olemas k. k., r. k., saaterelvade ja suurtükkide tuld. Nii kallaletungil kui kaitsel on olemas ainult üks tuli, millest osa võtavad kõik relvad vastavalt oma omadustele. Selle tule koostamine on juhatuse esimeseks kohustuseks ning ta ei tohi seda kohustust kellegile üle anda. Iga juht peab, vastavalt oma juhatusastmele, kooskõlastama tema juhatuse all olevate mitmesuguste relvade tuld.

B. Õpiste kokkuvõte.

1. Kaitselahingu eesmärk on vaenlast hävitada, takistades teda edasi liikumast.

Tuli on kaitsjal peamiseks tegutsemisvahendiks kallaletungija liikumise vastu.

Tuli annab soovitud tagajärje: ta keelab harilikult vaenlasel minna üle „vastupanupositsioone“ eelserva, mis kaitsetaval maastikul on kindlaks määratud. Juhtumisel, kui vaenlane on kusagil eelserva sisse murdnud, tuleb ikka rohkem ja rohkem takistada tema edasitungi, kuni ta on sunnitud peatuma, et siis tema vastu, kuna ta nüüd on nõrgestatud ja lahutatud, alustada vastukallaletungi.

Kaitse organiseerimisel allub kõik eranditult kooskõlastatud tule suurima võimsuse saavutamisele: positsiooni valik, paigutus, maastiku omadused, side, lahingu ettevalmistus ja juhtimine.

Suurima tulevõimsuse saavutamiseks on tarvilik püsida liikumatult vastupanupositsioonil. See sümboliseerib kaitselahingu eesmärgi.

2. Tuleplaan korraldab tule kooskõlastamist ja näeb ette mitmesuguseid täiendavaid korraldusi, mille ülesandeks on kõvendada ja tagada tule mõjuvust.

3. Jalaväe koostatud tuli sisaldab:

Oluliselt: kõigi tulirelvade maksimaalse tule koondamist vastupanupositsiooni eelserva ette; see on peamine tulitõke.

Täiendavalt: tule positsiooni sisesuses, abituletõkke kaugemal positsioonil (peatustuletõkke, mille tagavad „peatusjoonele“ asetatud varud); kaugetule teisele poole peamist tuletõket; kattetule (lahingepostide tulevõrk); lennukite vastase tule.

4. Tule mõjuvuse suurendamist saadakse peaaesjalikult järgmiste vahenditega:

a) flankeeriva ja pikitulega;

b) tule ootamatu avamisega, vähemalt peamise tuletõkke suhtes;

d) loomulikkude ja kunstlikkude takistuste kasutamise, mis peatavad kallaletungija tule all ning aeglustavad ta liikumist;

e) tule süvendatud kooskõlastamisega, vastavalt relvade omadustele;

g) tule tihedalt maastikule kohandamisega;

h) relvade laskeulatuse ja tule liikuvuse ärakasutamisega, et teostada teatavas punktis ja soodsal ajal tulikoondusi.

i) kõigitarvilikkude tuleorganite varakult asetamisega maastikule (eelserva taha ja positsiooni tervel sügavusel), et pidurdada vaenlase kallaletungi ning ta lõpuks murda. Loobuda kaitseviisidest, mis nõuavad teostamisel kohanemist (liikumine lahinguväljal võib olla teatavatel momentidel võimalik, kuid ei tohi lootusi panna tema kasutamisele kaitsel, kus peatahtsus on tulesüsteemil).

5. Tule mõjuvust tagatakse järgmiste vahenditega:

Tuleorganite kaitsmisega: kasutades selleks igal viisil maastikku, luues selleks erilisi vahendeid (laskekraavid, enam-vähem tugevad varjendid meeskonnale ja relvadele); nägematuks muutmise (katted, moondamine, eraldamine); relvade järgustusega laiuti ja sügavusse (niisugune süsteem valmistab kallaletungile suuri raskusi). Et tule ülekaalu saavutada, on viimane sunnitud hajutama laialdasele

alale oma relvade tuld ning oma relvu üles seadma kaitsele tuntud ja tema poolt kavakindlalt tulistatavatele laskekohtadele.

Tulekava teostamise salajasusega: relvad vaikivad suurelt jaolt kuni lahingu alguseni, eriti mis puutub peamisse tulitõkkesse.

Tuleorganite paigutuse salajasusega: vastupanupositsioon taandub väljaspoole maapealse vaatluse ja vaenlase suurtükiväe massi tegevust; nimetatud positsioon on kaetud lahingeelpostide abil.

Kaitsekava tulevõime alalhoidmine mitmesuguste varude abil.

Hoidmine ettevalmistamata tegevustest.

Tehtud ettevalmistustest, iga relv on saanud selge ja lihtsa tulekava. Kui saabub paras hetk tegutsemiseks, siis tuleb niiviisi ettevalmistatud tulekava teostamisest pimesi kinni pidada. Tule järsk muutmine, ühenduses vaenlase tegevusega, on võimalik ainult siis, kui olukord selleks on (nägevus, side) eriti soodus. Ta teostub hariplikult kõrvalülesannete kujul, mis on ette nähtud ja ette valmistatud iga relva kohta.

6. Diviisi piirides, üksusele, ükskõik millises järgus ta asub, tähendab „kaitsekäsk“ selgelt ära määratud tulekäsku, eriti mis puutub tule asetamisse maastikule.

7. Lõpuks kordame kokkuvõtlikult neid olulisi reflekse, mis peavad viibimata tekkima iga jalaväelase teadvuses, niipea kui ta kuuleb sõna „kaitse“.

Alati:

tulitõke = { tule pidevus.
 { tulekoondamine.

manööver (= tuli) ettevalmistatud

Kaitse = liikumatus

Niipalju kui võimalik:

Hoidmine ettevalmistamatutest tegevustest

Saladus ja üllatus

Kavakindlus

Lisa harjutus nr. 4 juure.

KAITSEKÄSU ÜLDINE RAAM.

I. Üksuse ülesanne.

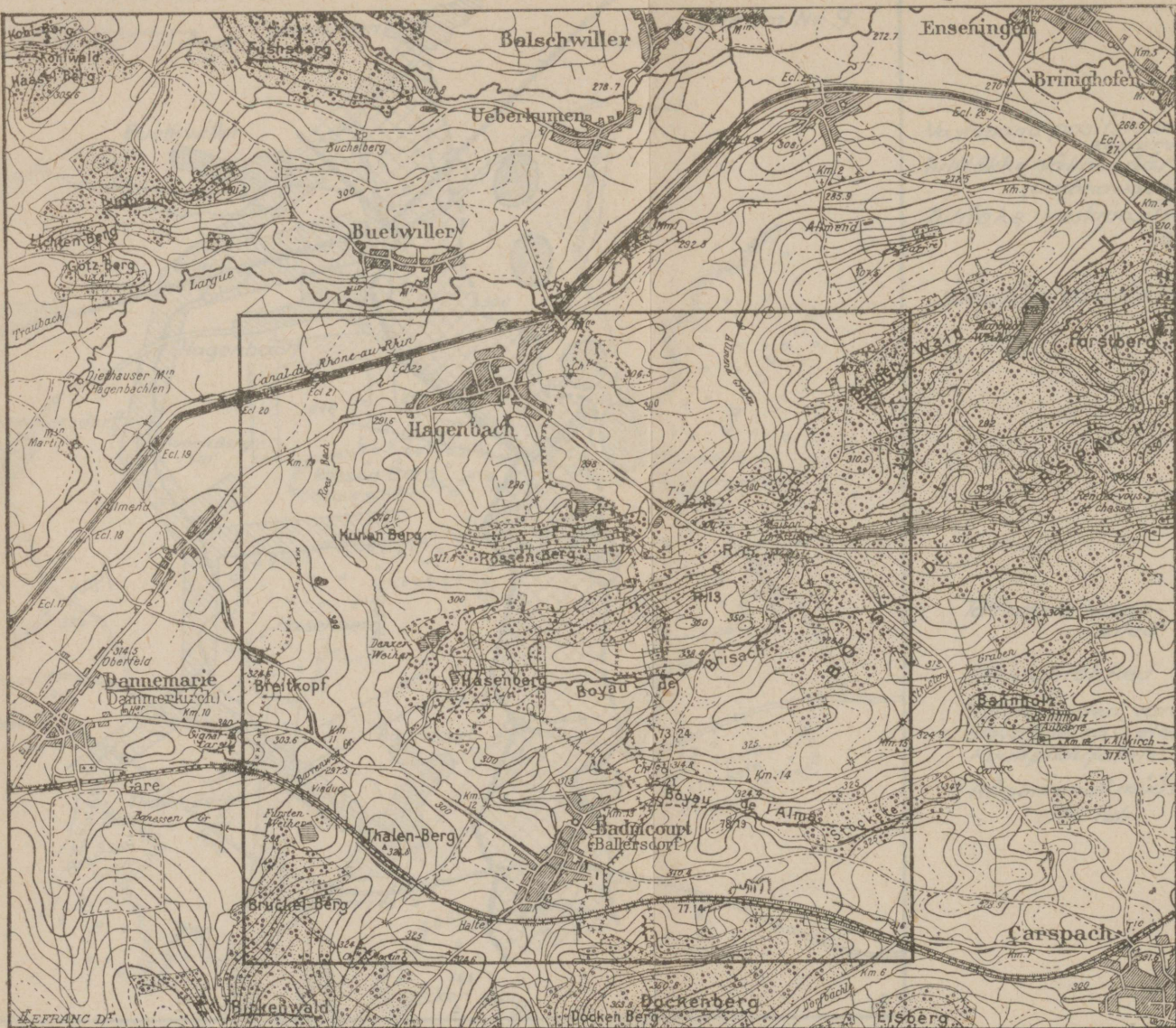
- a) Ülesanne otsekoheses mõttes (määrata kindlaks kaitsetav löik ja piirid).
- b) Olukorra nõuetest tingitult, üksuse käsutusse antud täiendavad vahendid (kuulipildujate pataljon, positsiooni kuulipildujate kompanii, insenerivägi, lähedase kaitse suurtükid jne.; pataljoni jaoks rügemendi saaterelvad).
- c) Naaberüksused (üldiselt ära tähendada see, mis on tarvilik käsu korralikuks täitmiseks alluvatele).

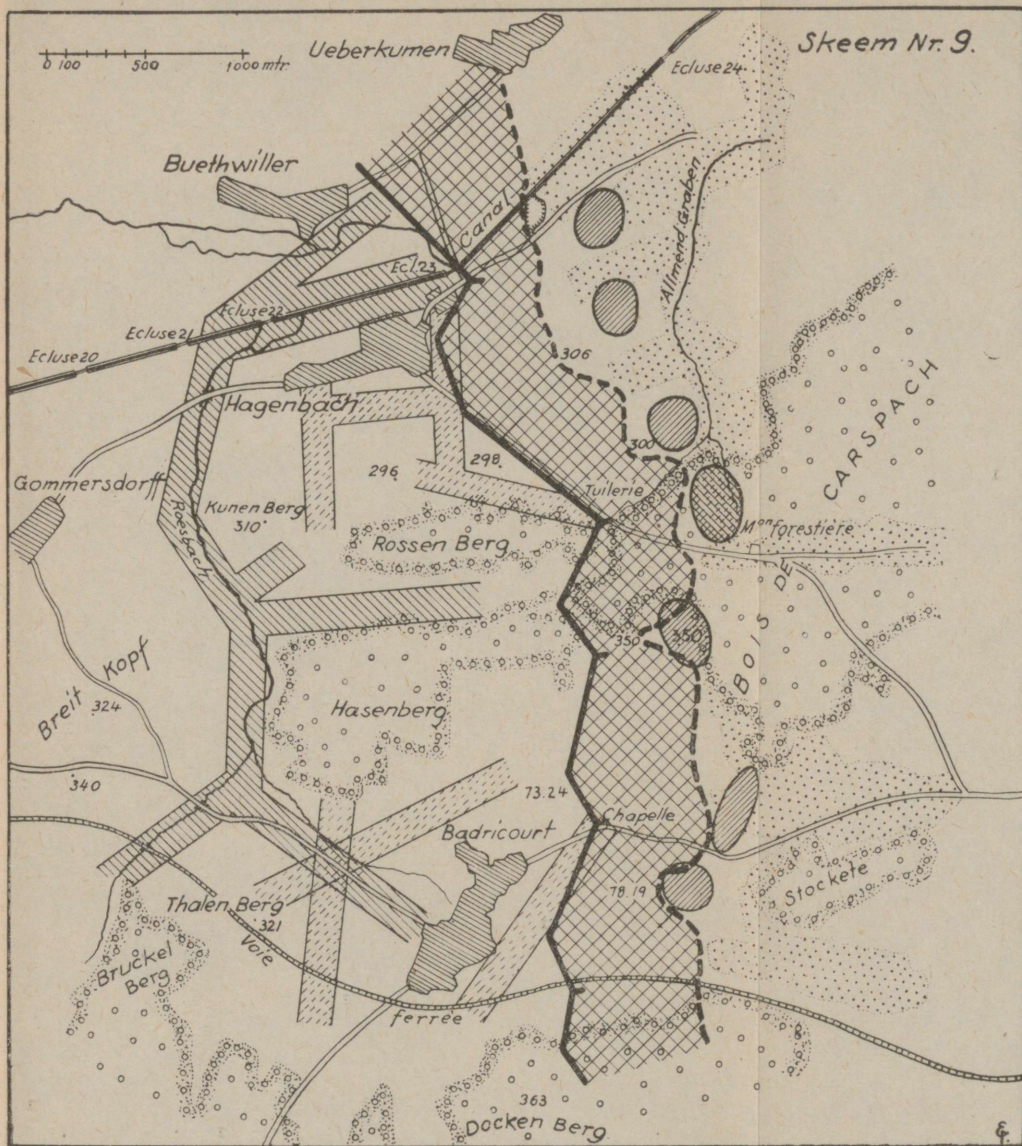
II. Positsioonide kindlaksmääramine.

- a) Vastupanupositsioon:
 - vastupanupositsiooni eelserv (alati);
 - toetusjooned (olenevalt olukorrast);
 - peatusjoon (alati).
- b) Julgestuspositsioon:
 - valvejoon (alati — päeval ja öösi);
 - võitlusjärk (vastavalt olukorrale).

III. Kaitse paigutus. Jõudude ja ülesannete jaotus.

- a) Vastupanujärk:
 1. Kaitselõik A:
 - juht (K. P.);
 - osad ja mitmesugused vahendid;
 - kaitselõigu piirid.
 2. Kaitselõik B... jne....
(Pataljoni käsus näidata r. k. kompanii kasutamiseviisi).
- b) Julgestusjärk (lahingepostid):
Tähendada:
 - kes annab eelpostid (pataljoni või rügemendi löik);

Vastupanu positsiooni
eelserv.
Tulitõkke väline äär
(umbkaudselt)
Tulitõkke vastupositsiooni
ees.

suur tükkiväe tõkketuli.

Tähtsamad kaugetuled

Põiktulitõkked

Tuliülesanded varusolevatele rasketele kuulipildujatele.

Rügemendi müüserite tuli.

- kes neid juhatab (pataljoni või rügemendi lõik);
- nende tähtsus;
- nende jaotus maastikul;
- nende üldine ülesanne (valve, või valve ja vastupanu, või valve ja järkjärguline taandumine).

c) V a r u d.

T ä h e n d a d a:

- üksused;
- nende harilik asetus (väljaspool alarmi-juhtumist);
- nende ülema komandopunkt.

(Erilised kõvendusüksused on loetletud lõigetes a, b, ja c, vastavalt nende ülesannetele).

IV. T u l e p l a a n.

a) T u l i t õ k k e d:

P e a t õ k e:

- tema kindlaksmääramine maastikul;
- relvad, mis järgustatult temast võtavad osa (peale esimeses järgus asuvate).

S i s e m i s e d t õ k k e d:

- peatõke;
- peamised põiktõkked.

b) E r i l i s e d t u l i s t a m i s e d:

K a u g e t u l i (teisele poole peatõket):

- kes selle annab?
- kes teda käsutab?

T u l i k o o n d u s e d:

- kes võtab neist osa?
- kes neid reguleerib?

T a n k i d e v a s t a n e t u l i.

c) L a h i n g e e l p o s t i d e t u l i:

I s e l o o m:

- katkematu tulelinik, või tulesõlmed mis on enam-vähem seotud üksteisega;

— mitmesugused korraldused ööks ja päevaks;

Vastupositsiooni poolt antav toetustuli:

— kas lahingepostide vastupanu korral või taandumise korral;

— kes korraldab seda toetustuld (kui seda ei tee käsk).

d) Tuleside:

— naaberüksustega; alljaotuste vahel: vastavate tuleülesannete tabeli kujul (ära tähendades tule avamise viisi).

e) Suurtükiväekoostöö (tabeli kujul).

Ettenähtud tõkketuli:

— vastupanupositsiooni eelserva ette;

— lahingepostide ette ja julgestusribasse;

— positsiooni sisemusse;

— (otsese toetuse) suurtükiväe üksused, mis seda tuld muretsevad. K. P. Tuleavamise signaal. Muud tuleliigid, mida võib nõuda; kuidas neid saada.

V. Side ja edasianded.

a) Side:

Jalaväe ja otsese toetuse suurtükiväe K. P.

b) Edasianded:

— võrgu kava;

— teostamise käsk.

d) Signaalide ja šifri koodid.

VI. Lahingu juhtimine.

a) Lahingepostid

— erilised ettekirjutused nende tegutsemisviisi ja oluliste toimingute kohta, mida eelpostidel tuleb teostada;

— tegutsemisviiside lahkuminek öösi ja päeval;

- vastupanupositsioonilt lahingeelpostidele antava toetuse ja tule avamise viis.
- b) Vastupanupositsioon.
 - peamise tulitõkke avamise viis (millal? kuidas?) ja tule juhtimine;
 - tulikoondused (kes neid käsutab? millal? kuidas tuli avada?);
 - alarmi korraldused.
- c) Varud.
 - asetuse ülesanne alarmi korral;
 - teostatav luure.

VII. Varustamine.

- a) Laskemoonaga
 - moodustatavad tagavarad;
 - varustamise viis.
- b) Varustamine materjalidega.
- d) Toiduainetega.

VIII. Tervishoid.

- a) Abiandmispostid.
- b) Evakuatsioon.
- d) Erilised abinõud gaaside vastu.

IX. Tööd.

(Kui see on tarvilik, sest hädatarvilikud tööd teostatakse automaatselt ning ei nõua erilisi käsk. Juhtumisel, kui aeg võimaldab positsiooni kindlustamist, tuleb käsk anda. See võib olla omaette käsk, mis hõlbustab kaitsekäsu andmist):

- a) Tööde kava.
- b) Tööde teostamine.

Ülesannete jaotus (abitöölise jaotus, kui need on olemas; eriteadlaste kasutamine: rügemendi pioneerid, insenerivägi).

Töö kord. Materjal. Töö moondamine.

M ä r k u s: Tabeli või skeemi kujul tuleb käsitada kaitsekäsu neid osi, mis seda võimaldavad. Hulk neid tabeleid, peale skeemide, võib tekstile juure lisada. Sellega hõlbustatakse käsu lugemist. Ka kiirustab see käsu redigeerimist, sest kui juhil on otsus valmis, võib ühel ajal käsu mitme osa kallal töötada. Niisugusest teguviisist on, muidugi, vähe kasu pataljoni käsule ning veel vähem viimast alamate üksuste omadele. Kuid see ei ole siin tähtis, sest nende üksuste käsud peavad olema väga lühikesed.

Seega jaos on kokku 13 meest ühes juhtidega.

Tehnilised andmed jalaväe tähtsamate relvade kohta on järgmised:

Järje nr. nr.	Relva nimetus	Kaliiber mm	Kaal kg	Maksimaalne kaugus m	Kasulik kaugus m	Praktiline padrunite arv min.	Märkus
1	Löbel'i vintpüss	8	4,2—5,3 vastavalt mudelile	4200	—	—	
2	R. k. Hotskiss	8	ühes alusega 77,5	4200	800— 1000	250	
3	K. k. Šoša . .	8	35,04	4200	600	120	
4	37mm suurtükk	37	—	2400	1500	20	
5	Müüser Stokes	—	—	2000	1000	15	
6	Püss-granaat .	—	—	—	100	8—9	

Prantsuse jalaväe tegevus lahingus on rajatud nõnda-nimetatud „ühtlustaktika“ põhimõtetele, vastandina saksa ja ka meie tegevusviisile, mida võiks nimetada „jaotatud taktikaks“. Erinevus on tingitud organisatsiooni iseäraldustest. Prantsuse jagu on niiviisi konstrueeritud, et ta sisaldab endas teravalt allakriipsutatuna kaks osa: tulejõu — k. k. pooljagu ja löögijõu — laskurpooljagu. Seega prantsuse jagu võib tegutseda hoopis suurema iseseisvusega kui, näiteks, meie jagu: tal on kerge-kuulipilduja, millega valmistab ette oma tegevuse, ning omaette juhile alluv löögijõud viimase hoobi viimiseks. Seega prantsuse jagu on universaalne üksus ning kõik jaod jalaväe laskur-osades on ühesugused ja tegutsevad ühtlaste taktikaliste põhimõtete alusel.

Vastandina eeltoodule, saksa ja ka meie sõjaväes on olemas k. k. jaod ja laskurjaod. K. k. jagu — tule-

jõuna — valmistab ette tegevuse ning laskurjagu — löögijõuna — viib otsustava hoobi.

Seega kumbki jagu on spetsialiseerunud kitsalt piiratud eriala ülesannete täitmiseks. Jõu ja manöövri kombinatsioon sünnib mitte jaos, nagu prantsuse sõjaväes, vaid rühmas, mille koosseisu kuuluvad jaod. Võttes aluseks jao tegevust, võime seega kõnelda „ühtlustaktikast“ prantsuse sõjaväes ning „jaotatud taktikast“ saksa sõjaväes ja meil.

Seda põhimõttelikku iseäraldust tuleb silmas pidada prantsuse jalaväe tegevuse uurimisel.

A. Traksmann,
kol.-leitnant.

A-5456